

Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη

σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού
2012 - 2014

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Πανόραμα, Νοέμβριος 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	7
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1.1. Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα.....	9
1.2. Ορισμός, Στόχοι, Διάρθρωση του Ε.Π.....	10
1.2.1. Ορισμός.....	10
1.2.2. Στόχοι.....	10
1.2.3. Χαρακτηριστικά ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος.....	11
1.3. Μεθοδολογική Προσέγγιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος.....	13
1.3.1. Βασικά Στάδια Κατάρτισης του Ε.Π.	14
1.3.2. Μέσα και Εργαλεία για την Κατάρτιση του Ε. Π.....	17
2. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	19
2.1. Θέση & ρόλος του Δήμου στην Π.Ε. & στην Περιφέρεια.....	19
2.2. Αναπτυξιακή Φυσιογνωμία.....	22
2.2.1. Επιχειρείν.....	22
2.2.2. Υποδομές.....	22
2.3. Δημογραφικά Χαρακτηριστικά του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη.....	24
3. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	31
3.1. Φυσικό Περιβάλλον.....	31
3.1.1. Γεωλογικές – Εδαφικές Συνθήκες της Περιοχής.....	31
3.1.1.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος.....	31
3.1.1.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας.....	31
3.1.1.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη.....	32
3.1.2. Εξωαστικός Χώρος.....	33
3.1.2.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος.....	33
3.1.2.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας.....	33
3.1.2.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη.....	37
3.2. Ποιότητα Ζωής.....	47
3.2.1. Χωροταξικός & Πολεοδομικός σχεδιασμός.....	47
3.2.1.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος.....	47
3.2.1.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας.....	48
3.2.1.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη.....	54
3.3. Βασικές Υποδομές - Δίκτυα.....	55
3.3.1. Οδικό Δίκτυο.....	56

3.3.1.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος	56
3.3.1.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας	57
3.3.1.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη	59
3.3.2. Λοιπές υποδομές μεταφορών	61
3.3.3. Υποδομές Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων	62
3.3.3.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος	62
3.3.3.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας	62
3.3.3.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη	64
3.3.4. Λοιπές Υποδομές	67
3.3.4.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος	67
3.3.4.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας	67
3.3.4.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη	68
4. ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ	70
4.1. Παιδεία	70
4.1.1. Σχολική Στέγη – Υποδομές Εκπαίδευσης	70
4.1.1.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος	70
4.1.1.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας	72
4.1.1.3. Δημοτική ενότητα Χορτιάτη	74
4.2. Πολιτισμός και Αθλητισμός	76
4.2.1. Ιστορικό & Πολιτιστικό Απόθεμα – Υποδομές – Δραστηριότητες	76
4.2.1.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος	76
4.2.1.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας	79
4.2.1.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη	83
4.2.2. Αθλητισμός	87
4.2.2.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος	87
4.2.2.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας	88
4.2.2.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη	89
4.3. Κοινωνική Πολιτική	90
4.4. Υγεία	91
5. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	93
5.1. Συνοπτική Περιγραφή	93
5.2. Απασχόληση	93
5.2.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος	93
5.2.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας	95
5.2.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη	97

5.3. Τοπική Οικονομία	99
5.3.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος.....	99
5.3.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας.....	100
5.3.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη.....	102
6. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	105
6.1. Διοικητική Διάρθρωση Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη.....	105
6.2. Διοίκηση – Εποπτεία – Συντονισμός.....	108
6.3. Στελέχωση – Προσωπικό	109
6.4. Εξοπλισμός.....	114
7. ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	116
7.1. Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης & Παιδείας (ΚΕΚΠΑΠ)	116
7.2. Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού Αθλητισμού & Περιβάλλοντος (ΚΕΠΑΠ) ..	119
7.3. Σχολικές Επιτροπές Παιδείας.....	124
7.3.1. Σχολική Επιτροπή Α΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης.....	124
7.3.2. Σχολική Επιτροπή Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης.....	125
7.4. Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης & Αποχέτευσης Χορτιάτη (Δ.Ε.Υ.Α.Χ.)	127
7.5. Διατοπικές Συνεργασίες.....	128
8. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ – SWOT ANALΥΣΗ	130
8.1. Αξιολόγηση του Εξωτερικού Περιβάλλοντος	130
8.1.1. Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής.....	130
8.1.2. Κοινωνική Προστασία, Αλληλεγγύη, Παιδεία, Πολιτισμός & Αθλητισμός.....	132
8.1.3. Τοπική Οικονομία και Απασχόληση.....	134
8.1.4. Αξιολόγηση του Εσωτερικού Περιβάλλοντος	137
9. ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ	141
9.1. Στρατηγική του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη	142
9.1.1. Διαμόρφωση Στρατηγικής του Δήμου	142
9.1.2. Καθορισμός των Γενικών Στόχων Τοπικής Ανάπτυξης	143
9.1.3. Καθορισμός των Προτεραιοτήτων του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη	143
9.2. Προτεινόμενα Μέτρα.....	143
9.3. Καθορισμός Στόχων ανά Άξονα Προτεραιότητας & Μέτρων.....	144
9.3.1. ΑΞΟΝΑΣ 1: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής	144
Μέτρο 1.1: Φυσικό περιβάλλον – πράσινο - αισθητική	145
Μέτρο 1.2: Δομημένο περιβάλλον – οικιστική ανάπτυξη	145
Μέτρο 1.3: Μεταφορές – Συγκοινωνίες.....	145
Μέτρο 1.4: Καθαριότητα – διαχείριση στερεών αποβλήτων	146

Μέτρο 1.5: Δίκτυα	146
9.3.2. ΑΞΟΝΑΣ 2: Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός & Αθλητισμός .	146
Μέτρο 2.1: Κοινωνική Προστασία και Αλληλεγγύη	146
Μέτρο 2.2: Πολιτισμός	147
Μέτρο 2.3: Αθλητισμός	147
Μέτρο 2.4: Παιδεία - Νεολαία	147
9.3.3. ΑΞΟΝΑΣ 3: Τοπική Ανάπτυξη και Οικονομία	148
Μέτρο 3.1: Ανεργία- Απασχόληση	148
Μέτρο 3.2 : Εναλλακτικός Τουρισμός	148
Μέτρο 3.3 : Τοπική Επιχειρηματικότητα.....	148
Μέτρο 3.4 : Καινοτόμες Δράσεις ανάπτυξης	149
9.3.4. ΑΞΟΝΑΣ 4: Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου	149
Μέτρο 4.1: Αναβάθμιση Δημοτικών Κτιριακών Υποδομών.....	149
Μέτρο 4.2: Σύγχρονες Μορφές Management/Ποιότητα Υπηρεσιών.....	149
Μέτρο 4.3 : Επιμόρφωση -Κατάρτιση	150
Μέτρο 4.4 :Τεχνολογίες Πληροφορίας & Επικοινωνιών(ΤΠΕ)- Ψηφιακός Δήμος...150	
Μέτρο 4.5 : Οικονομική Διαχείριση	151
Μέτρο 4.6 : Συμμετοχικές Διαδικασίες - Διαβούλευση	151
Μέτρο 4.7 : Νομικά Πρόσωπα.....	151
Μέτρο 4.8 :Πολιτική Προστασία – Διαχείριση κρίσεων.....	151
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	152
Νομοθεσία.....	152
Οδηγοί	152
Μελέτες – Στατιστικά Δεδομένα	152
Δικτυακές Πηγές.....	152

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Πίνακας εκτάσεων του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη	20
Πίνακας 2: Χρήσεις γης Δ.Κ. /Τ.Κ. της Δημοτικής Ενότητας. Χορτιάτη	40
Πίνακας 3: Χρήσεις γης και αναδασωτέες εκτάσεις ανά Δ.Κ.....	42
Πίνακας 4: Κατανάλωση νερού ΔΕ Πανοράματος	62
Πίνακας 5: Κατανάλωση νερού ΔΕ Χορτιάτη	66
Πίνακας 6: Σχολεία Δ.Ε. Πανοράματος.....	71
Πίνακας 7: Σχολεία Δ.Ε. Πυλαίας.....	72
Πίνακας 8: Σχολεία Δ.Ε. Χορτιάτη.....	74

Πίνακας 9: Έργα σε εξέλιξη για τη Σχολική Στέγη στη Δ.Ε. Χορτιάτη	75
Πίνακας 10: Ενεργός πληθυσμός και ποσοστιαία μεταβολή 1991 – 2001.....	96
Πίνακας 11: Αναλογία ενεργού / μη ενεργού πληθυσμού 1991 – 2001	96
Πίνακας 12: Αριθμός ανέργων και ποσοστιαία μεταβολή 1991 – 2001.....	97
Πίνακας 13: Ανεργία και ποσοστιαία μεταβολή 1991-2001.....	97
Πίνακας 14: Ποσοστό οικονομικών ενεργών και μη ενεργών/Δ.Κ.	98
Πίνακας 15: Κατανομή απασχολούμενων/τομείς δραστηριότητας	99
Πίνακας 16: Κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις κατά κατηγορία ζώων.....	102
Πίνακας 17: Μόνιμο δημοσίου δικαίου προσωπικό.....	109
Πίνακας 18: Προσωπικό Ειδικών Θέσεων	111
Πίνακας 19: Μόνιμο προσωπικό ΙΔΑΧ ειδικών όρων	112
Πίνακας 20: Μόνιμο προσωπικό ΙΔΑΧ	112
Πίνακας 21: Μηχανολογικός και Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός	114
Πίνακας 22: Μόνιμο Προσωπικό δημοσίου δικαίου	117
Πίνακας 23: Μόνιμο προσωπικό ΙΔΑΧ	118
Πίνακας 24: Μόνιμο προσωπικό ΙΔΑΧ	122
Πίνακας 25: Προσωπικό ορισμένου χρόνου	123
Πίνακας 26: Μόνιμο προσωπικό ΙΔΑΧ	128
Πίνακας 27: Επίπεδα λήψης αποφάσεων	142

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 1: Διαδικασία κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων	14
Σχήμα 2: Καθορισμός γενικών στόχων ανάπτυξης	143

ΠΙΝΑΚΑΣ ΧΑΡΤΩΝ

Χάρτης 1: Εδαφολογικός χάρτης Νομού Θεσσαλονίκης.....	32
---	----

ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός, 1991	94
Γράφημα 2: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός, 2001	94
Γράφημα 3: Απασχόληση κατά οικονομικό κλάδο, 1991	94
Γράφημα 4: Απασχόληση κατά οικονομικό κλάδο, 2001	95

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑμΕΑ	= Άτομα με Ειδικές Ανάγκες
Α.Π.Ε.	= Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
Β.Δ.	= Βασιλικό Διάταγμα
ΒΕΠΕ	= Βιομηχανική Επιχειρηματική Περιοχή
Γ.Π.Σ.	= Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο
Γ.Σ.Π.	= Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών
Δ.Ε.	= Δημοτική Ενότητα
Δ.Ε.Υ.Α.Χ.	= Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Χορτιάτη
Δ.Κ.	= Δημοτική Κοινότητα
Δ.Σ.	= Δημοτικό Συμβούλιο / Διοικητικό Συμβούλιο
Ε.Ε.	= Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ε.Λ.Θ.	= Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Θεσσαλονίκης
ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.	= Εθνικό Ινστιτούτο Αγροτικής Έρευνας
Ε.Κ.Α.Β.	= Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας
Ε.Κ.Α.Μ.	= Ειδική Κατασταλτική Αντιτρομοκρατική Μονάδα
Ε.Ο.	= Εθνική Οδός
Ε.Π.	= Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ε.Σ.Π.Α.	= Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
Ε.Σ.Υ.Ε.	= Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδας (μέχρι το 2009)
Ε.Υ.Α.Θ.	= Εταιρία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης
ΕΛ.ΣΤΑΤ.	= Ελληνική Στατιστική Αρχή (μετά το 2009)
Επ.Ο.	= Επαρχιακή Οδός
ΖΕΠ	= Ζώνη Ενεργού Πολεοδομίας
Ha	= Εκτάρια
Ι.Γ.Μ.Ε.	= Ινστιτούτο Γεωλογικών Μελετών Ελλάδας
Ι.Τ.Σ.Α.Κ.	= Ινστιτούτο Τεχνικής Σεισμολογίας και Αντισεισμικών Κατασκευών
ΚΕ.Κ.Π.Α.Π.	= Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Παιδείας
Κ.Ε.Π.Α.Π.	= Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού Αθλητισμού Περιβάλλοντος
Κ.Π.Α.	= Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης
Κ.Υ.Α.	= Κοινή Υπουργική Απόφαση
Μ.Κ.Ο.	= Μη Κερδοσκοπική Οργάνωση

Ν.	=	Νόμος
Ν.Π.	=	Νομικό Πρόσωπο
Ν.Π.Δ.Δ.	=	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ο.Α.Σ.Θ.	=	Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης
Ο.Ε.Υ.	=	Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας
Ο.Ε.Π.	=	Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός
Ο.Σ.Κ.	=	Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων
Ο.Τ.	=	Οικοδομικό Τετράγωνο
Ο.Τ.Α.	=	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Α.ΘΕ.	=	οδικός άξονας Πατρών – Αθήνας – Θεσσαλονίκης – Ευζώνων
Π.Δ.	=	Προεδρικό Διάταγμα
Π.Ε.	=	Περιφερειακή Ενότητα / Πολεοδομική Ενότητα
Π.Ε.Θ.	=	Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης
Π.Ε.Π.	=	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Π.Ζ.	=	Περιοδική Ζώνη
Π.Κ.Μ.	=	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
Π.Ο.	=	Περιφερειακή Οδός
Π.Σ.	=	Πολεοδομικό Συγκρότημα
Π.Σ.Θ.	=	Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης
Σ.Δ.	=	Συντελεστής Δόμησης
Σ.Δ.Ι.Τ.	=	Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα
S.W.O.T.	=	Δυνάμεις (Strengths), Αδυναμίες (Weaknesses), Ευκαιρίες (Opportunities) Απειλές (Threats),
Τ.Α.	=	Τοπική Αυτοδιοίκηση
Τ.Κ.	=	Τοπική Κοινότητα
Τ.Π.Ε.	=	Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών
Υ.Α.	=	Υπουργική Απόφαση
Φ.Ε.Κ.	=	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα

Στο πλαίσιο της διαδικασίας εκσυγχρονισμού της οργάνωσης και της λειτουργίας της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης και με απώτερο σκοπό τη δημιουργία μόνιμων δομών προγραμματισμού, υλοποίησης και παρακολούθησης των αποτελεσμάτων της δράσης των ΟΤΑ α' βαθμού, θεσπίστηκε για πρώτη φορά, με τα άρθρα 203-207 του κεφαλαίου Ζ' του Ν. 3463/2006 «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων» (ΦΕΚ 114/τ.Α'/8-6-2006), η υποχρέωση εκπόνησης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους ΟΤΑ α' βαθμού με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων. Με την έναρξη της εφαρμογής του «Καλλικράτη», (Ν. 3852/2010, ΦΕΚ 87/τ.Α'/07.06.2010, «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης»), η σύνταξη και ο σχεδιασμός των Επιχειρησιακών Σχεδίων των Δήμων δημιουργεί αυξημένες απαιτήσεις εξαιτίας του μεγέθους των νέων Δήμων.

Ο ρόλος των ΟΤΑ α' βαθμού δεν περιορίζεται μόνο στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών προς τους πολίτες, αλλά επιπλέον οφείλουν να λειτουργούν ως θεσμός πολιτικός, κοινωνικός και αναπτυξιακός. Προκειμένου δε, να βελτιώνουν συστηματικά την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της λειτουργίας τους, είναι αναγκαία η ανάπτυξη - στο εσωτερικό τους - ενός μηχανισμού προγραμματισμού.

Ο μηχανισμός προγραμματισμού εκφράζεται μέσα από τη σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος του ΟΤΑ α' βαθμού, το οποίο αποσκοπεί στην εισαγωγή μόνιμων εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων προγραμματισμού στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση. Στόχος είναι η διαδικασία του προγραμματισμού, της παρακολούθησης και της μέτρησης των αποτελεσμάτων των δράσεων του ΟΤΑ α' βαθμού, να αποτελέσει μια σταθερή εσωτερική λειτουργία και διαδικασία, στην οποία θα συμμετέχει σε όλες τις φάσεις όλο το ανθρώπινο δυναμικό του, με συγκεκριμένο ρόλο.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα δεν εστιάζει μόνο στην παραγωγή ενός προγραμματικού κειμένου, αλλά κυρίως στις διαδικασίες με τις οποίες αυτό εκπονείται, παρακολουθείται και αξιολογείται. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα έχει πολυτομεακό χαρακτήρα, με μεγάλο εύρος θεματικού αντικειμένου, αντίστοιχο του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν καθημερινά τις δημοτικές αρχές, ενώ, παράλληλα, καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων ενός ΟΤΑ α' βαθμού και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων. Η εκπόνησή του απαιτεί τη συμμετοχή τόσο των αιρετών και υπηρεσιακών στελεχών του ΟΤΑ α' βαθμού, όσο και της τοπικής κοινωνίας, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τους μεμονωμένους δημότες, αλλά και τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς. Με αυτόν τον τρόπο το όραμα της εκάστοτε δημοτικής αρχής μπορεί να γίνει ρεαλιστικό και η τοπική και εσωτερική ανάπτυξη του ΟΤΑ α' βαθμού να εναρμονιστεί με τις κατευθύνσεις του περιφερειακού και εθνικού αναπτυξιακού σχεδιασμού.

Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Δήμων δεν αναφέρονται μόνο σε έργα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και από άλλες εθνικές και τοπικές πηγές και δεν αναφέρονται μόνο σε έργα που θα υλοποιηθούν από τον ίδιο το Δήμο και τα Νομικά του Πρόσωπα, αλλά και σε δράσεις που στόχο έχουν την οργάνωση των

υπηρεσιών των Δήμων για την καλύτερη λειτουργία του και την εξυπηρέτηση του πολίτη.

Η δομή και το περιεχόμενο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των ΟΤΑ α' βαθμού καθορίστηκε με την Υπουργική Απόφαση 18183, (ΦΕΚ 534, Β, 13.04.2007), ενώ με το Π.Δ. 185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' βαθμού», προδιαγράφηκε η διαδικασία κατάρτισης των Ε.Π. Με την εφαρμογή του Ν.3852/2010, η νέα διαδικασία κατάρτισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων καθορίζεται στη με αρ. πρωτ. 5694/03.02.2011 Απόφαση του Υπ. Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία τροποποιεί τη με αριθμό 18183/2-4-2007 (ΦΕΚ Β' 534/13.4.2007) Υπουργική Απόφαση με τίτλο «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α) α' βαθμού» και με το Π.Δ. 89/2011 τροποποιήθηκε το Π.Δ. 185/2007».

1.2. Ορισμός, Στόχοι, Διάρθρωση του Ε.Π.

1.2.1. Ορισμός

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα των ΟΤΑ α' βαθμού, συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής και οργανωτικής - λειτουργικής ανάπτυξης, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Αφορά δηλαδή όχι μόνον στις υποδομές και στις τοπικές επενδύσεις, αλλά και στη βελτίωση της υφιστάμενης οργάνωσης και λειτουργίας των ΟΤΑ α' βαθμού, στο πλαίσιο του γενικότερου περιβάλλοντος στο οποίο δρουν, μεριμνώντας για τη βελτίωση της διαβίωσης των πολιτών και την παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών.

Το Ε.Π. εμπεριέχει ένα συνεκτικό σύνολο αξόνων προτεραιότητας για δράσεις τοπικής ανάπτυξης και αποσκοπεί στην υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού του ΟΤΑ α' βαθμού.

Στο Ε.Π. καθορίζονται οι στρατηγικοί στόχοι και οι προτεραιότητες της τοπικής ανάπτυξης, καθώς και η οργάνωση των Υπηρεσιών του ΟΤΑ και των νομικών του προσώπων, και παράλληλα εξειδικεύονται οι δράσεις της προγραμματικής περιόδου για την επίτευξη των στόχων αυτών.

1.2.2. Στόχοι

Οι γενικοί στόχοι ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος αφορούν στους εξής κάτωθι:

1. Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης.
2. Εσωτερική ανάπτυξη του ΟΤΑ α' βαθμού ως οργανισμού.
3. Ανάπτυξη των συνεργασιών των ΟΤΑ α' βαθμού και της επιρροής άλλων φορέων.

Οι παραπάνω γενικοί στόχοι περιλαμβάνουν μία σειρά από ειδικούς στόχους, όπως:

- Προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος (οικιστικό

περιβάλλον και τεχνικές υποδομές) της περιοχής του ΟΤΑ α' βαθμού.

- Βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της λειτουργίας του.
- Βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας του ΟΤΑ α' βαθμού μέσω του μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού για το προσωπικό, τον εξοπλισμό, τα κτίρια και τις εγκαταστάσεις του.
- Προώθηση του αναπτυξιακού και κοινωνικού του ρόλου.
- Βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των κατοίκων του ΟΤΑ α' βαθμού.
- Καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.
- Αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη κατανομή και αξιοποίηση των πόρων.
- Προσέλκυση πρόσθετων οικονομικών πόρων.
- Επίσπευση της ωρίμανσης και της υλοποίησης των δράσεων.
- Περιορισμός της αποσπασματικής αντιμετώπισης των προβλημάτων.
- Συντονισμός των δομών του ΟΤΑ α' βαθμού, βελτίωση του τρόπου διοίκησης και προώθηση του εσωτερικού μετασχηματισμού των ΟΤΑ α' βαθμού
- Ανάπτυξη συνεργασιών με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα.
- Ενίσχυση της τοπικής δημοκρατίας και αύξηση της δυνατότητας κοινωνικού ελέγχου.
- Αναβάθμιση του επιπέδου συνεργασίας του ΟΤΑ α' βαθμού με φορείς του ιδιωτικού, δημόσιου και κοινωνικού τομέα για τη συντονισμένη προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και την από κοινού παροχή υπηρεσιών.

1.2.3. Χαρακτηριστικά ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα των ΟΤΑ α' βαθμού αποτελεί εργαλείο για την άσκηση του αναπτυξιακού τους ρόλου, με τα εξής χαρακτηριστικά:

► **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Τοπικής Ανάπτυξης και Βελτίωσης της Διοικητικής Ικανότητας του ΟΤΑ α' βαθμού.**

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποτελεί πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αλλά και πρόγραμμα για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων που εποπτεύονται από το Δήμο. Είναι πρόγραμμα πολυτομεακού χαρακτήρα, με εύρος θεματικών αντικειμένων, αντίστοιχου του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν την καθημερινή λειτουργία του ΟΤΑ α' βαθμού. Καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων του Δήμου και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων.

► **Πενταετές Πρόγραμμα Δράσης του ΟΤΑ α' βαθμού και των Νομικών Προσώπων του.**

Στις προτεραιότητες του Επιχειρησιακού Προγράμματος αντανακλάται η βούληση και το όραμα του Δημοτικού Συμβουλίου, καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού

σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Το όραμα της εκάστοτε Δημοτικής Αρχής αποτυπώνεται στη στρατηγική και αναλύεται σε πενταετές πρόγραμμα (τριετές για την τρέχουσα περίοδο 2012-2014) δράσης του ΟΤΑ α' βαθμού και των Νομικών Προσώπων του και τέλος σε ετήσιο πρόγραμμα δράσης της κάθε υπηρεσίας του δήμου και των Νομικών Προσώπων του.

► **Οργανικό Στοιχείο της Καθημερινής Λειτουργίας και Διοίκησης του Δήμου και Μέρος του Προγραμματικού του Κύκλου.**

Η σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι η αρχική φάση της διαδικασίας προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης του Δήμου. Η διαδικασία αυτή αποτελεί διαρκές αντικείμενο ενασχόλησης των αιρετών οργάνων, των προϊσταμένων και της αρμόδιας υπηρεσίας προγραμματισμού του.

► **Υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος μέσω του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης του ΟΤΑ α' βαθμού και των Νομικών Προσώπων του.**

Σκοπός της σύνταξης του ετήσιου προγράμματος δράσης είναι η εξειδίκευση του συνολικού πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος σε ετήσιο πρόγραμμα των υπηρεσιών. Ο ετήσιος προγραμματισμός στοχεύει στον επιμερισμό των δράσεων του πενταετούς προγράμματος στις υπηρεσίες, οι οποίες υλοποιούν τμήματα του επιχειρησιακού προγράμματος. Για το έτος 2011 Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης αποτελεί ο οικονομικός προϋπολογισμός και το Τεχνικό Πρόγραμμα. Το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης για το 2012 συντάσσεται μαζί με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

► **Εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος με τη Συμμετοχή Όλων των Εμπλεκόμενων.**

Κατά τη διαδικασία σύνταξής του συμμετέχουν με σαφώς καθορισμένο τρόπο:

- Αιρετά όργανα (Δημοτικό Συμβούλιο, Σύμβουλοι Δημοτικής ή Τοπικής Κοινότητας, Οικονομική Επιτροπή, Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, Αντιδήμαρχοι, διοικητικά συμβούλια ν.π. κ.λπ.).
- Υπηρεσιακά στελέχη (Προγραμματισμός, Οργάνωση και Ανάπτυξη, Οικονομική Υπηρεσία, Τεχνική Υπηρεσία, Υπηρεσίες Περιβάλλοντος - Πολιτικής Προστασίας κ.λπ.). Την ευθύνη συντονισμού των υπηρεσιών και της σύνταξης του Επιχειρησιακού Προγράμματος έχει η αρμόδια υπηρεσία για τον προγραμματισμό, την ανάπτυξη και την οργάνωση του δήμου.
- Τοπικοί φορείς και ομάδες δημοτών σημαντικού βαθμού συμβολής στην τοπική ανάπτυξη ή/και στη λειτουργία του ΟΤΑ α' Amilum Hellas βαθμού (όπως η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης).

Η λήψη των αποφάσεων προγραμματισμού δεν στηρίζεται μόνο στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, αλλά και στις ανάγκες και προσδοκίες των κατοίκων και του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου, όπως αυτές διατυπώνονται στις διαδικασίες συμμετοχής τόσο κατά την κατάρτιση του Ε.Π. όσο και κατά τη διαβούλευση αυτού.

Το Ε.Π. αποτελεί το βασικό πλαίσιο κατεύθυνσης, προσδιορισμού και συντονισμού των ενεργειών όλων των οργάνων διοίκησης και υπηρεσιών και γίνεται ευρύτερα γνωστό στους εργαζόμενους του ΟΤΑ α' βαθμού, προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι του. Επιπρόσθετα, αποτελεί προϊόν συλλογικής εργασίας όλων των δομών του Δήμου και

οδηγεί στην ανάληψη δεσμεύσεων μεταξύ των διαδοχικών ιεραρχικών επιπέδων, σε ότι αφορά την υλοποίηση του τμήματος του Ε.Π. στο οποίο αυτά εμπλέκονται.

► **Αξιοποίηση Δεικτών Επίδοσης.**

Το Ε.Π. διατυπώνει μετρήσιμους γενικούς και ειδικούς στόχους, η επίτευξη των οποίων παρακολουθείται μέσω της αξιοποίησης συστήματος δεικτών επίδοσης. Για την παρακολούθηση της εξέλιξης της τιμής των δεικτών αξιοποιούνται τα στοιχεία (εσόδων/δαπανών, πόρων, εκροών, αποτελεσμάτων στους αποδέκτες) που τηρούνται στα ηλεκτρονικά αρχεία ενός ΟΤΑ α' βαθμού.

1.3. Μεθοδολογική Προσέγγιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το μεθοδολογικό πλαίσιο εκπόνησης του Ε.Π. του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη πραγματοποιήθηκε με βάση:

- Το νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006), την Υπουργική Απόφαση με αρ. πρωτ. 18183, ΦΕΚ 534/τ.Β'/13.04.2007 με την οποία καθορίζεται η δομή και το περιεχόμενο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των ΟΤΑ, το Προεδρικό Διάταγμα 185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' βαθμού» και τη με αρ. πρωτ. 5694/03.02.2011 Απόφαση του Υπ. Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης η οποία τροποποιεί τη με αρ. πρωτ. 18183/2-4-2007 (ΦΕΚ 534/τ.Β'/13.4.2007) Υπουργική Απόφαση με τίτλο «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α) α' βαθμού».
- Την γνώση της Ελληνικής και διεθνούς εμπειρίας και βιβλιογραφίας σε θέματα περιφερειακής ανάπτυξης και τις σύγχρονες τάσεις ανάλυσης και προσέγγισης των περιφερειακών πολιτικών.

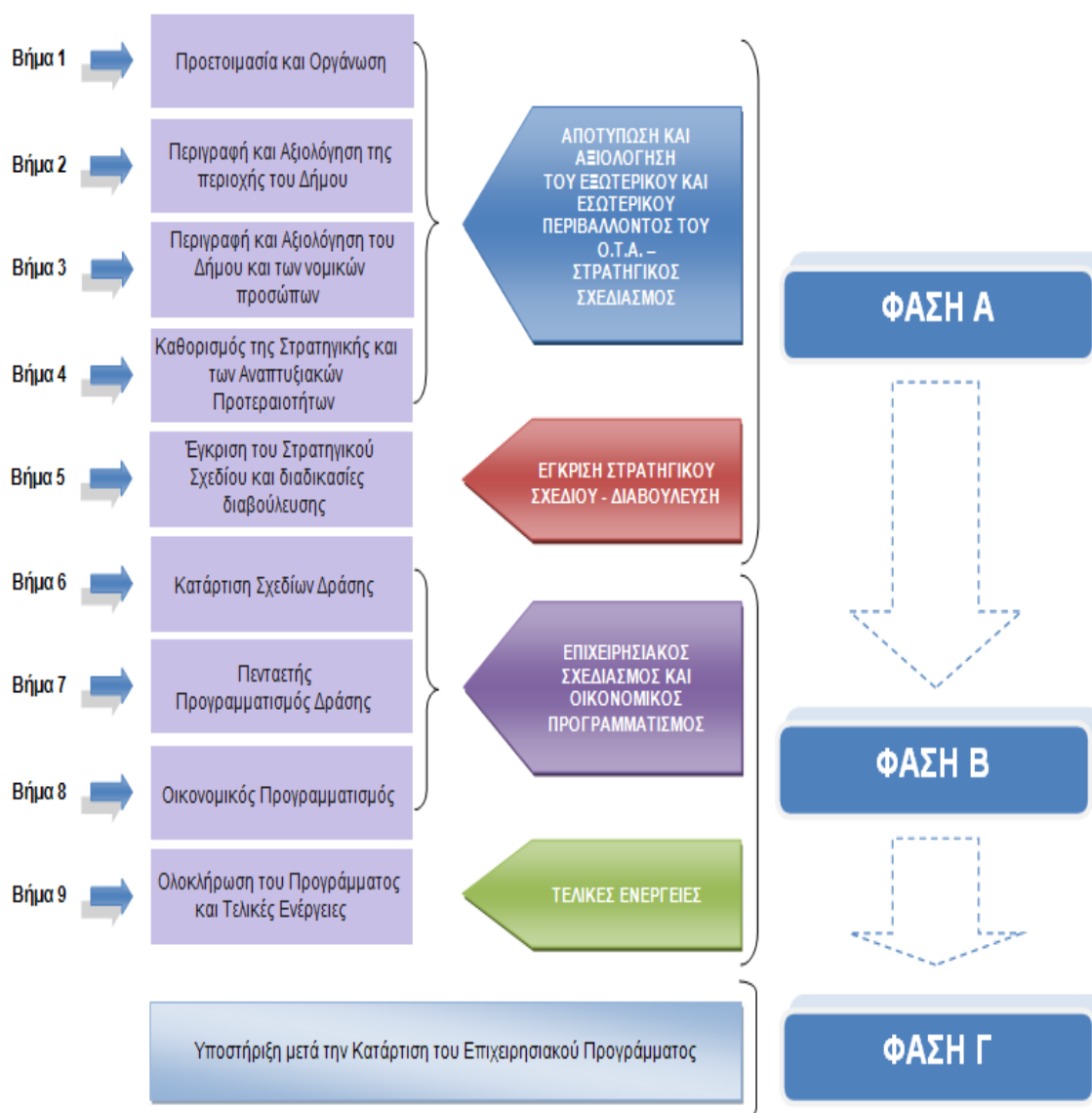
Τα ειδικά χαρακτηριστικά της περιοχής του νέου Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη όπως προέκυψε από την εφαρμογή του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης –Πρόγραμμα Καλλικράτης» και τη θέση του στο περιφερειακό, εθνικό και ευρύτερο γεωπολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον.

- Την ανάγκη ολοκληρωμένης προσέγγισης αλλά και ουσιαστικής εξειδίκευσης του αναπτυξιακού προγραμματισμού με στόχο τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των χρηματοδοτικών πόρων και ευκαιριών.
- Το νέο θεσμικό πλαίσιο και τις συνθήκες λειτουργίας των ΟΤΑ α' βαθμού που προέκυψαν από τις θεσμικές αλλαγές των τελευταίων ετών και κυρίως την εφαρμογή του Ν.3852/2010.
- Τις κατευθύνσεις του Ε.Π. Μακεδονίας-Θράκης 20072013 και των Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και τις εφαρμοζόμενες διαρθρωτικές πολιτικές της Ε.Ε.

1.3.1. Βασικά Στάδια Κατάρτισης του Ε.Π.

Η εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος περιλαμβάνει τέσσερα (4) διακριτά στάδια (Σχήμα 1) με επιμέρους βήματα, με σκοπό να προσεγγιστούν και να αναλυθούν συστηματικά όλες οι παράμετροι και όλοι οι συντελεστές που επηρεάζουν και καθορίζουν το πλαίσιο λειτουργίας και ανάπτυξης του Δήμου. Τα βήματα που περιλαμβάνονται στο κάθε στάδιο περιγράφονται συνοπτικά στη συνέχεια.

Σχήμα 1: Διαδικασία κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Φάση Α: Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

Στάδιο Α: Αποτύπωση και Αξιολόγηση του Εξωτερικού και Εσωτερικού Περιβάλλοντος του ΟΤΑ α' βαθμού – Στρατηγικός Σχεδιασμός

▶ **Βήμα 1^ο: Προετοιμασία και οργάνωση.**

Προετοιμασία και οργάνωση της διαδικασίας κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, μέσω των εξής ενεργειών:

- Διατύπωση των αρχικών κατευθύνσεων της δημοτικής αρχής.
- Οργάνωση και προγραμματισμός του έργου.
- Ενημέρωση του προσωπικού των υπηρεσιών και των ΝΠ του Δήμου.

▶ **Βήμα 2^ο: Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής του Δήμου.**

Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής του Δήμου και εντοπισμός των σημαντικότερων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης, που θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη πενταετία.

Περιγράφεται η γενική, μακροσκοπική εικόνα της περιοχής του Δήμου και αναφέρονται τα γεωγραφικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, πολεοδομικά, περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της. Ακολουθεί η αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής και εντοπίζονται τα κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης σε κάθε **θεματικό τομέα** («Περιβάλλον και ποιότητα ζωής», «Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός», «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»).

▶ **Βήμα 3^ο: Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση του Δήμου και των νομικών προσώπων του ως οργανισμών.**

Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και των νομικών προσώπων του και εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης:

▶ **Βήμα 4^ο: Καθορισμός της στρατηγικής και των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων του Δήμου.**

Πραγματοποιείται η επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος μέσω του καθορισμού γενικών στόχων και πολιτικών δράσης, η ομαδοποίηση των γενικών στόχων σε **Άξονες** και **Μέτρα** και η διατύπωση του οράματος και των αρχών λειτουργίας και διακυβέρνησης.

Στο πλαίσιο της διαμόρφωσης της στρατηγικής του Δήμου προσδιορίζονται τα κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος (γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης) και διαμορφώνονται οι κατάλληλες εσωτερικές στρατηγικές επιλογές που θα διασφαλίζουν επιτυχή προσέγγιση των γενικών στόχων τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης.

Οι συναφείς γενικοί στόχοι ομαδοποιούνται σε προτεραιότητες - Μέτρα και τα συναφή Μέτρα ομαδοποιούνται σε ευρύτερες προτεραιότητες - Άξονες.

Διατυπώνεται το όραμα για την ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου και για την εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου ως οργανισμού, καθώς και οι κατευθυντήριες αρχές, που πρέπει να διέπουν τον τρόπο λειτουργίας του και γενικά τον τρόπο διοίκησης των τοπικών υποθέσεων.

Στάδιο Β: Έγκριση Στρατηγικού Σχεδίου - Διαβούλευση

▶ **Βήμα 5^ο: Έγκριση του στρατηγικού σχεδίου και διαδικασίες διαβούλευσης.**

Οι ενέργειες που πραγματοποιούνται σε αυτό το στάδιο αφορούν:

- Στην έγκριση του στρατηγικού σχεδίου μετά την υποβολή του από την Εκτελεστική Επιτροπή στο Δημοτικό Συμβούλιο
- Στη δημοσιοποίηση του στρατηγικού σχεδίου μέσω των διαθέσιμων μέσων επικοινωνίας.
- Στην πρόσκληση για γνωμοδότηση της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης.
- Στη διοργάνωση δημόσιων εκδηλώσεων.
- Στη σύνοψη των συμπερασμάτων των διαδικασιών διαβούλευσης και ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών.

Φάση Β: Επιχειρησιακός Προγραμματισμός Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

Στάδιο Γ: Επιχειρησιακός Σχεδιασμός και Οικονομικός Προγραμματισμός

▶ **Βήμα 6^ο: Κατάρτιση σχεδίων δράσης.**

Καταρτίζονται σχέδια δράσης, τα οποία περιλαμβάνουν στόχους και δράσεις για την επίτευξη του κάθε ενός από τους γενικούς στόχους του στρατηγικού σχεδίου με σκοπό την εφαρμογή της στρατηγικής του Δήμου.

▶ **Βήμα 7^ο: Πενταετής προγραμματισμός των δράσεων.**

Σκοποί του βήματος είναι η ιεράρχηση και ο προγραμματισμός των δράσεων που περιλαμβάνονται στα σχέδια δράσης, η ομαδοποίηση, ο έλεγχος και ηοριστικοποίηση όλων των δράσεων του ΕΠ και ο αναλυτικός προγραμματισμός των δράσεων πρώτης προτεραιότητας.

▶ **Βήμα 8^ο Οικονομικός προγραμματισμός.**

Πραγματοποιείται εκτίμηση των εσόδων του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, ανά πηγή χρηματοδότησης, για κάθε έτος της επόμενης πενταετίας, κατανέμονται τα έσοδα στις δράσεις πρώτης προτεραιότητας και καταρτίζεται συγκεντρωτικός πίνακας δαπανών ανά μέτρο και άξονα και συντάσσονται οι *χρηματοδοτικοί πίνακες*.

Στάδιο Δ: Τελικές Ενέργειες

▶ **Βήμα 9^ο: Ολοκλήρωση του προγράμματος και τελικές ενέργειες.**

Οι ενέργειες που πραγματοποιούνται σε αυτό το στάδιο αφορούν:

- Στην ολοκλήρωση του σχεδίου επιχειρησιακού προγράμματος και την υποβολή της από την Εκτελεστική Επιτροπή στο Δημοτικό Συμβούλιο
- Στην έγκριση του σχεδίου από το Δημοτικό Συμβούλιο
- Στον έλεγχο της διαδικασίας κατάρτισης του προγράμματος από την Αυτοτελή

Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ

- Στη δημοσιοποίηση του προγράμματος από το Δήμο

Φάση Γ: Υποστήριξη μετά την κατάρτιση του Ε.Π.

Οι ενέργειες που πραγματοποιούνται σε αυτό το στάδιο αφορούν:

- Στην υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση του Ε.Π.
- Στην επιμόρφωση του προσωπικού του Δήμου με αρμοδιότητες που εμπίπτουν στην εν γένει υλοποίηση του Ε.Π.

1.3.2. Μέσα και Εργαλεία για την Κατάρτιση του Ε. Π.

Η εκπόνηση του Επιχειρησιακού Πίνακας 22: Προγράμματος βασίζεται στη θεωρία του τοπικού αναπτυξιακού προγραμματισμού και στη θεωρία προγραμματισμού της δράσης δημόσιων οργανισμών, καθώς και στη διενέργεια πρωτογενούς και δευτερογενούς έρευνας, με τη χρήση και εφαρμογή των κατάλληλων μεθοδολογιών και εργαλείων.

- Για την περιγραφή του εξωτερικού περιβάλλοντος της περιοχής του Δήμου αξιοποιήθηκαν υφιστάμενες μελέτες του Δήμου, έγινε συλλογή και επεξεργασία στατιστικών δεδομένων από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), από ποικίλες άλλες ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, καθώς και από μελέτες και έρευνες που κατά καιρούς έχουν εκπονηθεί για λογαριασμό διάφορων φορέων (Δήμος, Περιφέρεια, υπουργεία, κ.λπ.). Επιπλέον, συγκεντρώθηκε βιβλιογραφικό υλικό από ηλεκτρονικά δημοσιεύματα και λοιπές πληροφορίες στο διαδίκτυο.
- Για την περιγραφή του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη χρησιμοποιήθηκε ο νέος Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) και πραγματοποιήθηκαν επικοινωνίες και συναντήσεις με στελέχη του Δήμου για τη συλλογή στοιχείων αναφορικά με την υφιστάμενη λειτουργία των υπηρεσιών του Δήμου.
- Για την αξιολόγηση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος (μακρο-περιβάλλον) του Δήμου και ειδικότερα για την ανάλυση των ισχυρών και αδύνατων σημείων του εσωτερικού περιβάλλοντος και την ανάλυση των ευκαιριών και των απειλών του εξωτερικού περιβάλλοντος. χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος SWOT
- Η αποστολή του Δήμου είναι κοινή για όλους τους Δήμους και είναι η εξής: «*Η διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής του*».
- Το όραμα του Δήμου αποτελεί τη συνοπτική διατύπωση της μελλοντικής επιθυμητής κατάστασης της περιοχής αλλά και του ίδιου του Δήμου ως οργανισμού, για την επόμενη μεσο-μακροπρόθεσμη περίοδο, για την οποία θα επιδιωχθεί η εφαρμογή της αποτελεσματικότερης στρατηγικής με την ευρύτερη δυνατή κοινωνική συναίνεση.

- Ο καθορισμός της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος βασίζεται σε μια ιεραρχική διαδικασία η οποία συνδέεται και είναι αποτέλεσμα των βημάτων που προηγήθηκαν, δηλαδή της αποτύπωσης και της αξιολόγησης του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος και των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης.
- Βάσει των κρίσιμων ζητημάτων που εντοπίστηκαν, τίθενται οι **γενικοί στρατηγικοί στόχοι** στους τομείς της τοπικής και της εσωτερικής ανάπτυξης, ομαδοποιημένοι ανά θεματική ενότητα, όπως φαίνεται και στο σχήμα 1.
- Οι στόχοι αυτοί οδηγούν στη διαμόρφωση των **Αξόνων Προτεραιότητας**, οι οποίοι και αποτελούν τις αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου. Κάθε Άξονας Προτεραιότητας ικανοποιεί έναν ή περισσότερους γενικούς στρατηγικούς στόχους.
- Οι γενικοί **στρατηγικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης** εντάσσονται σε ειδικό Άξονα Προτεραιότητας, ο οποίος αποσκοπεί στην ανάπτυξη του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων ως οργανισμών, και στη βελτίωση των σχέσεών τους με τους πολίτες, την πολιτεία αλλά και τους τοπικούς φορείς.

2. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΔΗΜΟΣ	ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΕΔΡΑ	ΠΑΝΟΡΑΜΑ

2.1. Θέση & ρόλος του Δήμου στην Π.Ε. & στην Περιφέρεια

Βασικά Χαρακτηριστικά – Γεωγραφική Θέση

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Βρίσκεται στο κεντρικό τμήμα της περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης (ΠΕΘ) και στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ), έτσι όπως αυτό αναφέρεται στο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΠΧΣΑΑ) (ΦΕΚ 218/2004/τΒ' / παρ. 83, σ. 2342).

Σύμφωνα με τον ορισμό που αποδίδει το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (ΡΣΘ), ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη βρίσκεται κεντρικά στο Νομό Θεσσαλονίκης, σε απόσταση 8 χλμ. βορειοανατολικά του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ) μέσα στην Ευρύτερη Περιοχή Θεσσαλονίκης (ΕΠΘ). Οι δημοτικές ενότητες Πανοράματος και Πυλαίας αποτελούν τμήμα του ΠΣΘ, ενώ η δημοτική ενότητα Χορτιάτη αποτελεί το ανατολικό τμήμα της περιαστικής ζώνης (ΠΖ) της πόλης. Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη συνορεύει με το Δήμο Λαγκαδά στα βόρεια και βορειοανατολικά, με το Δήμο Θέρμης στα νότια και νοτιοανατολικά και στα δυτικά με τους Δήμους Καλαμαριάς, Θεσσαλονίκης, Νεάπολης – Συκεών και Παύλου Μελά.

Κατά τμήμα βρέχεται από το Θερμαϊκό Κόλπο στα νοτιοδυτικά, ενώ στο ανατολικό τμήμα του περιλαμβάνονται ορεινές εκτάσεις με έντονο φυσικό ανάγλυφο και αξιόλογους

φυσικούς πόρους, (το όρος Χορτιάτη, τα δάση Σέιχ Σου, Κουρί - Ασβεστοχωρίου και το άλσος Φιλύρου).

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη γειτνιάζει με το Αεροδρόμιο Μακεδονίας και τους μεγάλους οδικούς άξονες της Θεσσαλονίκης. Βρίσκεται στο νοτιοδυτικό τμήμα του Νομού Θεσσαλονίκης, ανατολικά του Μητροπολιτικού Πολεοδομικού της Συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης μέρος του οποίου αποτελούν οι δημοτικές ενότητες Πανοράματος και Πυλαίας (Ν. 1561/1985), ενώ η δημοτική ενότητα Χορτιάτη αποτελεί το ανατολικό τμήμα της Περιαστικής Ζώνης (ΠΖ) της πόλης.

Το μεγαλύτερο υψόμετρο καταγράφεται στο όρος Χορτιάτη (1.201μ.), στους πρόποδες του οποίου είναι κτισμένος ο ομώνυμος οικισμός. Οι οικισμοί Ασβεστοχωρίου, Εξοχής και Φιλύρου βρίσκονται στη λοφοσειρά Ασβεστοχωρίου, σε υψόμετρο ~600μ., ενώ μεγάλο υψόμετρο παρατηρείται στο ύψωμα του Προφήτη Ηλία (738μ.). Το υψόμετρο του οικισμού Πανοράματος είναι 380 μ. Το μικρότερο υψόμετρο βρίσκεται στην παραθαλάσσια περιοχή του πρώην Δήμου Πυλαίας.

Τα διοικητικά όρια του Δήμου περικλείουν έκταση **167.800** στρ., σύμφωνα, με τα στοιχεία κατανομής εκτάσεων της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδας (ΕΣΥΕ). Οι εκτάσεις κατανέμονται ανά δημοτική ενότητα. Ειδικότερα για τη Δημοτική ενότητα Χορτιάτη (πρώην Δήμος Χορτιάτη) οι εκτάσεις κατανέμονται επιμέρους και ανά δημοτική ή τοπική κοινότητα όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 1: Πίνακας εκτάσεων του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

Επίπεδο αναφοράς	Σύνολο εκτάσεων (στρ.) /ποσοστό
Δημοτική Ενότητα Πανοράματος	33.000
% επί του συνόλου του Δήμου	19,67
Δημοτική Ενότητα Πυλαίας	24.900
% επί του συνόλου του Δήμου	14,84
Σύνολο Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη	109.900
% επί του συνόλου του Δήμου	65,49
Δημοτική Κοινότητα Ασβεστοχωρίου	34.300
% επί του συνόλου της ΔΕ Χορτιάτη	20,44
Τοπική Κοινότητα Εξοχής	2.60
% επί του συνόλου της ΔΕ Χορτιάτη	2,37
Δημοτική Κοινότητα Φιλύρου	15.700
% επί του συνόλου της ΔΕ Χορτιάτη	14,29
Δημοτική Κοινότητα Χορτιάτη	57.300
% επί του συνόλου της ΔΕ Χορτιάτη	52,14
Σύνολο Δήμου	167.800
% επί του συνόλου της ΠΕ Θεσσαλονίκης	4,62
Σύνολο Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης	3.628.700

Διοικητική οργάνωση – Οικιστική διάρθρωση

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη συγκροτήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 3852/2010/ΦΕΚ 87Α (Πρόγραμμα «Καλλικράτης»). Με τη νέα διοικητική του οργάνωση άρχισε να λειτουργεί από την 1.1.2011.

Αποτελείται από τις τρεις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμοι): Πανοράματος, Πυλαίας και Χορτιάτη. Ο πρώην Δήμος Χορτιάτη είχε συσταθεί σε εφαρμογή του Ν.2539/97 “Περί συγκρότησης της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης” γνωστός ως «Καπποδίστριας» (ΦΕΚ 244Α’/4.12.1997), αποτελούμενος από τις πρώην Κοινότητες Ασβεστοχωρίου, Εξοχής, Φιλύρου και Χορτιάτη.

Έδρα του Δήμου είναι το Πανόραμα του πρώην Δήμου Πανοράματος.

Η σημαντικότερη μεταβολή στη διοικητική ταυτότητα της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας - Χορτιάτη, είναι η πρόσφατη εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης».

Χωροταξική ένταξη

Από την αξιολόγηση της υφισταμένης κατάστασης που έγινε στα πλαίσια του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (Π.Π.Χ.Σ.Α.Α.) για το οικιστικό δίκτυο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) και του Νομού Θεσσαλονίκης, φαίνεται ότι κυριαρχεί η μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης και το αντίστοιχο Πολεοδομικό Συγκρότημα. Τις ίδιες ακριβώς εκτιμήσεις διατυπώνει και το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (ΡΣΘ), το οποίο έχει εκπονηθεί παλαιότερα και βρίσκεται ήδη σε διαδικασία αναθεώρησης, με στόχο τον ενιαίο προγραμματισμό της περιοχής του ΠΣΘ. Σύμφωνα και με τις δύο παραπάνω μελέτες, ο Δήμος μας δεν μπορεί να καταταχθεί ανεξάρτητα στην ιεραρχία του οικιστικού δικτύου, καθώς αποτελεί μέρος του ΠΣΘ στο οποίο ανήκει. Υπό αυτή την έννοια εντάσσεται στην ανώτερη βαθμίδα του οικιστικού δικτύου, αν και τα τυπικά λειτουργικά χαρακτηριστικά του προσδιορίζουν έναν οικισμό, που δύναται να ανήκει σε επόμενη οικιστική βαθμίδα, δηλαδή στα αστικά κέντρα 2ου επιπέδου λειτουργικών εξυπηρετήσεων.

Σε ότι αφορά τη λειτουργική δομή του Δήμου, η γειτνίαση και οι επιρροές από το Δήμο Θεσσαλονίκης έχουν άμεσες επιπτώσεις, καθώς υπάρχει εξάρτηση από την πόλη της Θεσσαλονίκης. Οι επιπτώσεις αυτές επικεντρώνονται σε εξυπηρετήσεις ανώτερου και ανώτατου βαθμού του τριτογενή τομέα όπως είναι: οι υπηρεσίες, η ψυχαγωγία, οι μεταφορές.

Όμως η εξάρτηση αυτή, είναι σαφώς μικρότερη σε σχέση με την αντίστοιχη που παρουσιάζουν οι άλλοι δήμοι του ΠΣΘ, αφού στο Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη, παρουσιάστηκε τα τελευταία χρόνια σημαντική και ραγδαία αναπτυσσόμενη δραστηριότητα σε τομείς όπως: το εμπόριο, η εκπαίδευση και η υγεία, ικανή να καλύψει τις ανάγκες των κατοίκων του αλλά και των επισκεπτών του.

Η θέση του Δήμου ως προς τα συγκοινωνιακά δίκτυα είναι σχετικά καλή, καθώς διέρχονται από αυτόν σημαντικοί υπερτοπικοί οδικοί άξονες. Παράλληλα βρίσκεται πολύ κοντά στο διεθνές αεροδρόμιο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», με το οποίο γειτνιάζει στο νοτιοανατολικό άκρο του. Αντίθετα, ο Δήμος βρίσκεται σε μακρινή απόσταση τόσο από το λιμάνι, όσο και από το σιδηροδρομικό σταθμό της Θεσσαλονίκης, στα οποία όμως η πρόσβαση επιτυγχάνεται σε

σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα, μέσω της περιφερειακής οδού της Θεσσαλονίκης.

2.2. Αναπτυξιακή Φυσιογνωμία

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη ανήκει διοικητικά στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης ΠΕΘ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Η αναπτυξιακή του φυσιογνωμία εξαρτάται αλλά και αλληλεπιδρά άμεσα με την αντίστοιχη της ΠΕΘ.

2.2.1. Επιχειρείν

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ:	Ευρώ
ΑΕΠ κατά κεφαλή σε ευρώ	20.138
ΑΕΠ (% του μέσου όρου της χώρας)	21.084
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:	
	%
ΑΕΠ % Πρωτογενής Τομέας	2,4
ΑΕΠ % Δευτερογενής Τομέας	24,9
ΑΕΠ % Τριτογενής Τομέας	72,7
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ:	
	%
ΖΩΝΗ	B
Επιχορήγηση επενδυτικών σχεδίων για μεγάλες επιχειρήσεις	30
Επιχορήγηση επενδυτικών σχεδίων για μεσαίες επιχειρήσεις	35
Επιχορήγηση επενδυτικών σχεδίων για μικρές επιχειρήσεις	40

2.2.2. Υποδομές

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ:	πλήθος
ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ (Περιγραφή ή Τίτλος)	0

Γειτνιάζει με το αεροδρόμιο "Μακεδονία" το 2ο μεγαλύτερο αεροδρόμιο της Ελλάδας μετά το "Ελ. Βενιζέλος" της Αθήνας.

ΛΙΜΑΝΙΑ (Περιγραφή ή Τίτλος)	0
<p>Η εμπορική παραγωγική ζώνη του Δήμου εξυπηρετείται από το λιμάνι της Θεσσαλονίκης, που είναι το 2ο μεγαλύτερο λιμάνι της χώρας και το 1ο μεγαλύτερο λιμάνι των Βαλκανίων.</p>	
ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ (Περιγραφή ή Τίτλος)	0
<p>Η περιφερειακή οδός (ΠΟ) συνδέει επίσης το Πολεοδομικό Συγκρότημα της Θεσσαλονίκης με τους κλάδους του Βασικού Εθνικού Οδικού Δικτύου, ΠΑΘΕ και ΕΓΝΑΤΙΑ. Η ΠΟ βρίσκεται στα δυτικά όρια του Δήμου ή διέρχεται από αυτόν με κατεύθυνση από βορρά προς νότο δίνοντας έτσι τη δυνατότητα για εύκολη πρόσβαση σε σημαντικά αστικά κέντρα της Βόρειας και Κεντρικής Ελλάδας. Ο σχεδιαζόμενος νέος κλάδος της εξωτερικής περιφερειακής που προβλέπεται να διασχίσει την περιοχή του Δήμου αναμένεται να αναβαθμίσει τόσο την τοπική όσο και την υπερτοπική οδική σύνδεση.</p> <p>Οι λοιποί άξονες που διέρχονται από το Δήμο είναι τμήματα του εθνικού ή του επαρχιακού δικτύου και τον συνδέουν με: α) ορεινά τμήματα του Νομού Χαλκιδικής (άξονας Θεσσαλονίκης – Πολυγύρου), β) τα παραθαλάσσια τμήματα του Νομού Χαλκιδικής (άξονας Θεσσαλονίκης – Μουδανιών), γ) με τους περιαστικούς Δήμους Μίκρας, Θερμαϊκού, Μηχανιώνας, Επανωμής (άξονας Θεσσαλονίκης – αεροδρομίου), δ) με την επαρχιακή οδό (2) (άξονας Θεσσαλονίκη – Ασβεστοχώρι – Χορτιάτης) στον κόμβο Μετεώρων (κόμβος Κ6), ε) με την επαρχιακή οδό (3) (Άξονας Θεσσαλονίκη – Πυλαία – Πανόραμα – Χορτιάτης) στον κόμβο Πανοράματος (κόμβος Κ11) και στ) με το δασικό δρόμο μέσω Φιλίππειου στο κόμβο Συκεών (κόμβος Κ7).</p>	
ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ (Περιγραφή ή Τίτλος)	0
<p>Η μεταφορά και μετακίνηση μέσω σιδηροδρομικού δικτύου γίνεται από το Σιδηροδρομικό Σταθμό Θεσσαλονίκης που εξυπηρετεί τις ανάγκες του Δήμου τόσο εντός εθνικών γεωγραφικών ορίων όσο και στις χώρες των Βαλκανίων: Σερβία και Βουλγαρία και δια μέσω αυτών σε βορειότερους προορισμούς στις χώρες των Βαλκανίων και της Ευρώπης.</p>	
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΕΚΤΟΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ (Περιγραφή ή Τίτλος):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Αμερικανική Γεωργική Σχολή 2. CEDEFOP (Ευρωπαϊκό Κέντρο για τη "Δια Βίου Εκπαίδευση") 	
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΚΑ:	Πλήθος
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ εκτός ΒΙ.ΠΕ. και ΒΙΟ.ΠΑ.	0
<p>Υπό εξέλιξη Ζώνη Καινοτομίας με εντασσόμενο τμήμα της δημοτικής ενότητας Πυλαίας στα όρια με το Δήμο Θέρμης, περιοχή CEDEFOP.</p>	
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ:	Πλήθος

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	4
<ol style="list-style-type: none"> 1. Δημόσιο Γενικό Νοσοκομείο Γεώργιος Παπανικολάου στην Εξοχή Χορτιάτη. 2. Ιδιωτική Γενική Κλινική «Διαβαλκανικό Ιατρικό Κέντρο» στην Πυλαία. 3. Ιδιωτική Μαιευτική Κλινική «Γέννεσις» στην Πυλαία. 4. Ιδιωτική Γενική Κλινική «Άγιος Λουκάς» στο Πανόραμα. 5. Ιδιωτική Νευρολογική Κλινική «Άγιος Γεώργιος» στο Πανόραμα 	
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ:	Πλήθος
ΚΛΙΝΕΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ – ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ(αρ. κλινών): <u>Πανόραμα:</u> Νεφέλη(70), Πεύκα (50), Πανόραμα (50) <u>Πυλαία:</u> Νικόπολις (94) <u>Χορτιάτης:</u> Εξοχή (5), Τσόγκα (6), Σκορδάς (10)	285

2.3. Δημογραφικά Χαρακτηριστικά του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη

Έκταση (τ. χμ.):		167.800						
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	40.513	2001	49.738	2011	70.210			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	0,241	2001	0,296	2011	0,418			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):								
Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 +
49.738	2.853	5.821	7.327	11.548	11.450	5.015	4.815	909
Δημογραφικοί δείκτες (2001) :								
Δείκτης Γήρανσης				2,01				
Δείκτης Εξάρτησης				0,50				
Δείκτης Αντικατάστασης				1,73				

Πληθυσμιακή Εξέλιξη

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη παρουσιάζει τις τελευταίες δύο δεκαετίες σημαντική οικιστική ανάπτυξη και σταθερές τάσεις συγκέντρωσης του πληθυσμού. Ο πληθυσμός του σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής 2011 ανέρχεται σε 70.210 κατοίκους γεγονός που τον αναδεικνύει στην 4^η θέση σε εθνικό επίπεδο, μεταξύ των δήμων που παρουσίασαν τη μεγαλύτερη αύξηση πληθυσμού με ποσοστό μεγέθους 41,16% από την προηγούμενη απογραφή του 2001.

Όσον αφορά στην πυκνότητα του πληθυσμού, αυτή έχει αυξηθεί δραματικά, γεγονός που καταδεικνύει την μεγάλη αύξηση των αναγκών σε εξυπηρετήσεις (δίκτυα, σχολεία, ύδρευση), τους κινδύνους για το περιβάλλον (ρύπανση, πυρκαγιές), την αστικοποίηση του πληθυσμού, και τυχόν αλλοιώσεις των κοινωνικών χαρακτηριστικών και των πολιτισμικών παραδόσεων του Δήμου. Από την άλλη αυτή η συγκέντρωση πληθυσμού αναδεικνύει περαιτέρω προοπτικές τοπικής ανάπτυξης.

Η μεγαλύτερη ηλικιακή συγκέντρωση παρουσιάζεται στην παραγωγική ηλικία μεταξύ 15 και 64 ετών σε ποσοστό 71,05%. Αρκετά μικρότερη παρουσιάζεται η συμμετοχή των παιδιών με ποσοστό 17,44% και ακόμη μικρότερη η συμμετοχή της τρίτης ηλικίας με ποσοστό 11,51%.

Ο δείκτης γήρανσης είναι αρκετά υψηλός και αντανακλά τη γήρανση του Δήμου και δείχνει ότι για κάθε ένα παιδί ηλικίας έως 5 ετών αντιστοιχούν 2 ηλικιωμένα άτομα. Ο δείκτης εξάρτησης 0,50 ουσιαστικά μας δείχνει ότι κάθε δύο κάτοικοι που ανήκουν στην παραγωγική ηλικία είναι υπεύθυνοι για ένα άτομο μη παραγωγικής ηλικίας (παιδί έως 14 ετών ή ηλικιωμένο άνω των 65 ετών). Ο δείκτης αντικατάστασης 1,73 μας δείχνει ότι για κάθε περίπου 2 άτομα που εξέρχονται από την παραγωγική διαδικασία εισέρχεται μόνο ένα άτομο. Αυτό σε συνδυασμό με το δείκτη γήρανσης και εξάρτησης αναδεικνύει την τάση αύξησης και συγκέντρωσης στην τρίτη ηλικία σε συνδυασμό με την παραγωγικότητα που φθίνει λόγω της μικρής συμμετοχής των παιδιών στην ηλικιακή διαστρωμάτωση του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη.

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

α/α	Όνομασία
1.	Πανοράματος
2.	Πυλαίας
3.	Χορτιάτη

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ:

ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ

Έκταση (τ. χμ.): 33.000

Πραγματικός Πληθυσμός:

1991	9.438	2001	14.456	2011	0
------	-------	------	--------	------	---

Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	0,286	2001	0,438	2011	0			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):								
Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 +
14.456	856	1.766	1.938	3.297	3.537	1.421	1.356	285
Δημογραφικοί δείκτες (2001) :								
Δείκτης Γήρανσης					1,92			
Δείκτης Εξάρτησης					0,50			
Δείκτης Αντικατάστασης					1,85			
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ								
Γεωγραφική Θέση/Διοικητικά όρια								
<p>Η Δ.Ε. Πανοράματος βρίσκεται κεντρικά στο Δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη, στην ανατολική περιοχή του Π.Σ.Θ και σε υψόμετρο 380m. Απλώνεται σε έκταση περίπου 33.000 στρεμμάτων μέσα σε δάσος, με πανοραμική θέα τον Θερμαϊκό κόλπο σε απόσταση 14 χιλιομέτρων από την Θεσσαλονίκη.</p> <p>Επικοινωνεί συγκοινωνιακά άμεσα με τη Δ.Ε. Πυλαίας, τη Δ.Ε. Χορτιάτη, το Δήμο Θέρμης και το πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης. Βρίσκεται μεταξύ των Δημοτικών Ενοτήτων Πυλαίας και Χορτιάτη στα όρια του δάσους Σέιχ-Σου, της αναδασωτέας ζώνης και του βουνού Χορτιάτη.</p> <p>Η γεωγραφική θέση που κατέχει το Πανόραμα την καθιστά μία από τις πλέον προνομιούχες περιοχές της ευρύτερης περιφέρειας. Τα διοικητικά όρια της Δ.Ε. Πανοράματος εκτείνονται έως τα όρια των Δ.Ε. Χορτιάτη και Πυλαίας και του Δήμου Θέρμης. Το Πανόραμα αποτελεί την έδρα του νεοσύστατου Καλλικρατικού Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη.</p>								
Χαρακτήρας της περιοχής (γενικά αναπτυξιακά, πληθυσμός)								
<p>Η Δ.Ε. Πανοράματος αποτελεί αμιγή οικιστική περιοχή μεσαίων προς υψηλών και υψηλών εισοδημάτων. Ιδιαίτερα στην τελευταία εικοσαετία παρατηρήθηκε αύξηση της δόμησης πολυτελών κατοικιών και μονοκατοικιών. Το Πανόραμα λειτούργησε έως πολύ πρόσφατα ως πόλος συσσώρευσης αστικών και μεγαλοαστικών στρωμάτων πληθυσμού, απόρροια της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης της χώρας αλλά και εξαιτίας της αποαστικοποίησης της Θεσσαλονίκης. Η αύξηση του πληθυσμού αποτυπώνεται στις απογραφές των ετών 1991 και 2001, που φθάνει το υψηλό ποσοστό του 70,51%. Ηλικιακή συγκέντρωση του πληθυσμού παρατηρείται κυρίως στον παραγωγικό πληθυσμό μεταξύ 25 και 54 ετών (47,27%). Σημαντική παρουσία στην ηλικιακή διαστρωμάτωση έχει η παιδική ηλικία σε ποσοστό 18,14%, ενώ αναλογικά τη μικρότερη συμμετοχή στον πληθυσμό έχει η τρίτη ηλικία με ποσοστό 11,35%.</p>								

Ο δείκτης γήρανσης είναι αρκετά υψηλός παρουσιάζοντας σημαντικό πρόβλημα υπογεννητικότητας, όπου σε κάθε ένα παιδί ηλικίας 0-14 ετών αντιστοιχούν 1,92 ηλικιωμένα άτομα. Ο δείκτης εξάρτησης 0,50 ουσιαστικά μας δείχνει ότι κάθε δύο κάτοικοι που ανήκουν στην παραγωγική ηλικία είναι υπεύθυνοι για ένα άτομο μη παραγωγικής ηλικίας (παιδί έως 14 ετών ή ηλικιωμένο άνω των 65 ετών). Ο δείκτης αντικατάστασης 1,85 μας δείχνει ότι για κάθε περίπου 2 άτομα που εξέρχονται από την παραγωγική διαδικασία εισέρχεται μόνο ένα άτομο. Αυτό σε συνδυασμό με το δείκτη γήρανσης και εξάρτησης αναδεικνύει την τάση αύξησης και συγκέντρωσης στην τρίτη ηλικία σε συνδυασμό με την παραγωγικότητα που φθίνει λόγω της μικρής συμμετοχής των παιδιών στην ηλικιακή διαστρωμάτωση της ΔΕ Πανοράματος.

Σε ότι αφορά τη λειτουργική δομή της ΔΕ Πανοράματος, η επαφή με την πόλη της Θεσσαλονίκης έχει άμεσες επιπτώσεις, καθώς δημιουργεί εξαρτήσεις στις εξυπηρετήσεις ανώτερου και ανώτατου βαθμού σε τομείς όπως είναι οι υπηρεσίες, η ψυχαγωγία, οι μεταφορές.

Είναι χαρακτηριστικό ότι μόνο ο παλιός οικισμός διαθέτει τοπικό κέντρο στο οποίο αναπτύσσονται όλες οι δραστηριότητες του τριτογενή τομέα της ΔΕ. Στις εκτάσεις των οικοδομικών συνεταιρισμών υφίσταται αμιγής κατοικία και παρατηρείται έντονη έλλειψη τοπικών εξυπηρετήσεων και παραγωγικών δραστηριοτήτων.

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ:						ΠΥΛΑΙΑΣ		
Έκταση (τ.χλμ.):								
		24.900						
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	20.785	2001	22.744	2011	0			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	0,835	2001	0,913	2011	0			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):								
Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 +
22.744	1.250	2.521	3.542	5.272	5.297	2.397	2.106	359
Δημογραφικοί δείκτες (2001) :								
Δείκτης Γήρανσης						1,97		

Δείκτης Εξάρτησης	0,48
Δείκτης Αντικατάστασης	1,57

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Γεωγραφική Θέση/Διοικητικά όρια

Η Δημοτική Ενότητα Πυλαίας βρίσκεται κεντροδυτικά στο Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη και στην ανατολική περιοχή του Π.Σ.Θ. Απλώνεται σε έκταση περίπου 24.900 στρεμμάτων και σε υψόμετρο 380m.

Επικοινωνεί συγκοινωνιακά άμεσα με τη Δ.Ε. Πανοράματος, τη ΔΕ Χορτιάτη και το πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης. Βρίσκεται μεταξύ των Δημοτικών Ενοτήτων Πανοράματος και Χορτιάτη και των Δήμων Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς και Θέρμης.

Χαρακτήρας της περιοχής (γενικά αναπτυξιακά, πληθυσμός)

Η Δ.Ε. Πυλαίας αποτελεί μη αμιγή οικιστική περιοχή, όπου κατά την τελευταία εικοσαετία παρατηρήθηκε μεγάλη οικιστική ανάπτυξη, ενώ παράλληλα αναπτύχθηκε σημαντική εμπορική και βιοτεχνική δραστηριότητα στην ευρύτερη περιοχή του Πατριαρχικού. Όσον αφορά στον πληθυσμό τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκε έντονο το φαινόμενο μετοίκησης μεσαίων εισοδηματικών στρωμάτων πληθυσμού, ως αποτέλεσμα της αποαστικοποίησης της πόλης της Θεσσαλονίκης.

Ο παραγωγικός πληθυσμός συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό 72,58 επί συνόλου του Δήμου. Η παιδική ηλικία συμμετέχει σε ποσοστό 16,58% και η τρίτη ηλικία σε ποσοστό 10,84% που είναι το μικρότερο του Δήμου.

Ο δείκτης γήρανσης είναι αρκετά υψηλός παρουσιάζει σημαντικό πρόβλημα υπογεννητικότητας, όπου σε κάθε ένα παιδί ηλικίας 0-14 αντιστοιχούν 1,97 ηλικιωμένα άτομα. Ο δείκτης εξάρτησης 0,48 αν και λίγο μικρότερος μας δείχνει ότι κάθε δύο κάτοικοι που ανήκουν στην παραγωγική ηλικία είναι υπεύθυνοι για ένα άτομο μη παραγωγικής ηλικίας (παιδί έως 14 ετών ή ηλικιωμένο άνω των 65 ετών). Ο δείκτης αντικατάστασης 1,57 μας δείχνει ότι για κάθε περίπου 1,5 άτομα που εξέρχονται από την παραγωγική διαδικασία εισέρχεται μόνο ένα άτομο. Αυτό σε συνδυασμό με το δείκτη γήρανσης και εξάρτησης αναδεικνύει μικρότερη τάση αύξησης και συγκέντρωσης στην τρίτη ηλικία σε συνδυασμό με τη διαφαινόμενη φθίνουσα παραγωγικότητα, λόγω της χαμηλής συμμετοχής των παιδιών στην ηλικιακή διαστρωμάτωση της ΔΕ Πυλαίας.

Σε ότι αφορά τη λειτουργική δομή της ΔΕ Πυλαίας, η επαφή με την πόλη της Θεσσαλονίκης έχει άμεσες επιπτώσεις στην τοπική οικονομία, καθώς δημιουργεί εξαρτήσεις στις εξυπηρετήσεις ανώτερου και ανώτατου βαθμού σε τομείς όπως είναι οι υπηρεσίες, η ψυχαγωγία, οι μεταφορές. Παρόλα αυτά τα τελευταία χρόνια αναπτύχθηκε σημαντική εμπορική δραστηριότητα, κυρίως λόγω του μεγάλου εμπορικού κέντρου «Mediterranean Cosmos», το οποίο όμως δεν εξυπηρετεί συστηματικά τους κατοίκους της Δ.Ε. Πυλαίας και του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη, αλλά τους κατοίκους της πόλης της Θεσσαλονίκης και της ευρύτερης περιοχής γενικότερα.

Στους παράγοντες ανάπτυξης της ΔΕ, μπορεί να προστεθεί και η λειτουργία των μεγαλύτερων ιατρικών μονάδων της Βορείου Ελλάδας στον κλάδο τους, όπως είναι το ιδιωτικό νοσοκομείο στη

Βόρειο Ελλάδα, γνωστό και ως «Ιατρικό Διαβαλκανικό Κέντρο Θεσσαλονίκης», καθώς και η ιδιωτική μαιευτική κλινική «Γέννες».

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΗΡΙΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ:

ΧΟΡΤΙΑΤΗ

Έκταση (τ.χλμ.):

109.900

Πραγματικός Πληθυσμός:

1991	8.299	2001	12.538	2011	0
------	-------	------	--------	------	---

Πυκνότητα Πληθυσμού:

1991	0,076	2001	0,114	2011	0
------	-------	------	-------	------	---

Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):

Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 +
12.538	747	1.534	1.847	2.979	2.616	1.197	1.353	265

Δημογραφικοί δείκτες (2001) :

Δείκτης Γήρανης	2,17
Δείκτης Εξάρτησης	0,52
Δείκτης Αντικατάστασης	1,91

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Γεωγραφική Θέση/Διοικητικά όρια

Η Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη εκτείνεται από το κέντρο και βορειοανατολικά του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη και του Π.Σ.Θ. και συγκεκριμένα στο βόρειο τμήμα της Περιφερειακής Ζώνης (ΠΖ). Απλώνεται σε έκταση περίπου 109.900 στρεμμάτων και σε μέσο υψόμετρο ~600m, ενώ το ομώνυμο όρος Χορτιάτη έχει υψόμετρο 1201μ. που είναι το υψηλότερο του Δήμου.

Επικοινωνεί συγκοινωνιακά με τη Δ.Ε. Πανοράματος, τη Δ.Ε. Πυλαίας, το Δήμο Νεάπολης – Συκεών, το Δήμο Παύλου Μελά και το Δήμο Λαγκαδά με τους οποίους και συνορεύει αλλά και με το πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης.

Τη Δ.Ε. Χορτιάτη συνθέτουν οι Δημοτικές Κοινότητες Ασβεστοχωρίου, Φιλύρου και Χορτιάτη, και η Τοπική Κοινότητα Εξοχής.

Χαρακτήρας της περιοχής (γενικά αναπτυξιακά, πληθυσμός)

Η Δ.Ε. Χορτιάτη αποτελεί μη αμιγή οικιστική περιοχή, όπου κατά την τελευταία εικοσαετία παρατηρήθηκε μεγάλη οικιστική ανάπτυξη, ενώ η γεωργική και κτηνοτροφική δραστηριότητα που παρουσίαζε αδιάλειπτα τον 20ο αι., τείνει να εξαλειφθεί ολοκληρωτικά, λόγω των ευρύτερων κοινωνικοοικονομικών αλλαγών στη χώρα τα τελευταία χρόνια. Όσον αφορά στον πληθυσμό, τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκε έντονο το φαινόμενο μετοίκησης μεσαίων και χαμηλότερων εισοδηματικών στρωμάτων πληθυσμού, ως αποτέλεσμα της αποαστικοποίησης της πόλης της Θεσσαλονίκης.

Με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2001, η ηλικιακή διάρθρωση του πληθυσμού παρουσιάζει τα εξής χαρακτηριστικά: τη μεγαλύτερη συγκέντρωση πληθυσμού παρατηρούμε στον παραγωγικό πληθυσμό σε ποσοστό 68,90% που είναι το μικρότερο του Δήμου. Η παιδική ηλικία συμμετέχει στον τοπικό πληθυσμό σε ποσοστό 18,19% που είναι το μεγαλύτερο του Δήμου με τη ΔΕ Πανοράματος να ακολουθεί με ελάχιστη διαφορά, ενώ η τρίτη ηλικία σε ποσοστό 12,90% που είναι το μεγαλύτερο του Δήμου. Η πυκνότητα του πληθυσμού είναι η χαμηλότερη σε όλο το Δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη και αυτό καταδεικνύει ότι η Δ.Ε. διατηρεί ακόμη χαρακτήρα υπαίθρου.

Ο δείκτης γήρανσης είναι αρκετά υψηλός παρουσιάζει σημαντικό πρόβλημα υπογεννητικότητας, όπου σε κάθε ένα παιδί ηλικίας 0-14 αντιστοιχούν 2,17 ηλικιωμένα άτομα. Ο δείκτης εξάρτησης 0,52 είναι ο μεγαλύτερος του Δήμου μας δείχνει ότι κάθε δύο κάτοικοι που ανήκουν στην παραγωγική ηλικία είναι υπεύθυνοι για ένα άτομο μη παραγωγικής ηλικίας (παιδί έως 14 ετών ή ηλικιωμένο άνω των 65 ετών). Ο δείκτης αντικατάστασης 1,91 μας δείχνει ότι για κάθε περίπου 2 άτομα που εξέρχονται στην παραγωγική διαδικασία εισέρχεται μόνο ένα άτομο. Αυτό σε συνδυασμό με το δείκτη γήρανσης και εξάρτησης αναδεικνύει μεγάλη τάση αύξησης και συγκέντρωσης στην τρίτη ηλικία σε συνδυασμό με τη φθίνουσα παραγωγικότητα λόγω της μικρής συμμετοχής των παιδιών στην ηλικιακή διαστρωμάτωση της ΔΕ Χορτιάτη.

Σε ότι αφορά τη λειτουργική δομή της ΔΕ Χορτιάτη, η επαφή με την πόλη της Θεσσαλονίκης έχει άμεσες επιπτώσεις στην τοπική οικονομία, καθώς δημιουργεί εξαρτήσεις στις εξυπηρετήσεις ανώτερου και ανώτατου βαθμού σε τομείς όπως είναι οι υπηρεσίες, η ψυχαγωγία, οι μεταφορές.

3. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

Σε αυτήν την ενότητα αποτυπώνονται στοιχεία που αφορούν την αποτύπωση και αξιολόγηση των χαρακτηριστικών των φυσικών πόρων, των προβλημάτων ρύπανσης, των υποδομών εξυπηρέτησης δικτύων, τις καθαριότητας, των υποδομών και δράσεων πολιτικής προστασίας, των υποδομών Δημοτικής Συγκοινωνίας και των πολεοδομικών χαρακτηριστικών του Δήμου ανά δημοτική ενότητα.

3.1. Φυσικό Περιβάλλον

3.1.1. Γεωλογικές – Εδαφικές Συνθήκες της Περιοχής

3.1.1.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Το Πανόραμα αναπτύσσεται σχεδόν εξ ολοκλήρου πάνω σε γάββρους, βασικά μεταμορφωμένα πετρώματα της μαγματικής σειράς του Χορτιάτη, εκτός από μία μικρή έκταση δεξιά και αριστερά του οικισμού, που αναπτύσσεται στην επαφή της σειράς των ερυθρών αργίλων με τους γάββρους.

Ειδικότερα η μορφολογία και η γεωλογία της περιοχής παρουσιάζει την πιο κάτω εικόνα:

- Ανατολικά υπάρχει ο ορεινός όγκος του Χορτιάτη (ύψους 1201 μ.) που αποτελείται από λευκοκρατικούς γνεύσιους της Μαγματικής σειράς του Χορτιάτη.
- Βορειοανατολικά βρίσκεται η λοφοσειρά του Ασβεστοχωρίου που αναπτύσσεται από ασβεστόλιθους και αργιλικούς σχιστόλιθους.
- Βορειοδυτικά είναι τα υψώματα της Νεοχωρούδας – Ωραιοκάστρου που αποτελούνται από γάββρους και κροκαλοπαγή πετρώματα.
- Νότια και προς την Θέρμη υπάρχει το τεκτονικό βύθισμα της λεκάνης Ανθεμούντα.
- Νοτιοανατολικά του Π.Σ Θεσσαλονίκης και από Άνω Τούμπα μέχρι Θέρμη, σε ήπιο ανάγλυφο 150μ. μέγιστο, καθώς και Βορειοδυτικά από την Νεάπολη μέχρι τον Πεντάλοφο εκτείνονται τα νεογενή πετρώματα στα οποία επικρατεί η σειρά των ερυθρών αργίλων.

3.1.1.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Το σύνολο της έκτασης της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας χαρακτηρίζεται, σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ., ως πεδινή, με μέσο σταθμικό υψόμετρο 90 μ. Το χαμηλότερο σημείο βρίσκεται στην παράκτια ζώνη σε υψόμετρο 1 μ., ενώ για το υψηλότερο σημείο της υπάρχει ασάφεια, καθώς το ΓΠΣ (2004) αναφέρει δύο τιμές, τα 160μ και τα 250μ.

Το γεωμορφολογικό ανάγλυφο χαρακτηρίζεται ως ήπιο λοφώδες. Η μέση κλίση είναι 8% και οι μέγιστες κλίσεις που καταγράφονται είναι της τάξης του 10% και οι ελάχιστες της τάξης του 2%. Οι κλίσεις, που αναπτύσσονται από τη θάλασσα προς το δάσος του Σείχ Σου, δημιουργούν ενδιαφέρουσες οπτικές φυγές και θέες προς το Θερμαϊκό Κόλπο με μεσημβρινό και δυτικό προσανατολισμό.

Απότομες μεταβολές στην κλίση του εδάφους παρατηρούνται τοπικά και είναι αποτέλεσμα

τεχνητών επιχωματώσεων που οφείλονται σε ανθρωπογενείς δραστηριότητες (π.χ. η κατασκευή της περιφερειακής οδού).

3.1.1.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Από γεωλογικής απόψεως η περιοχή της ΔΕ Χορτιάτη βρίσκεται στο χώρο του ορίου επαφής δύο γεωτεκτονικών ζωνών της Ελλάδας, του Αξιού στο δυτικό τμήμα και της ΠεριΡοδοπικής στο ανατολικό τμήμα. Από τεκτονικής άποψης φαίνεται ότι τα πετρώματα της περιοχής έχουν υποστεί πολλαπλές και διάφορης ηλικίας καταπονήσεις και εμφανίζονται έντονα ρηγματωμένα με πυκνό δίκτυο διακλαδώσεων, ρωγμών και μικρού μήκους ρηγμάτων με αποτέλεσμα την εκδήλωση φαινομένων διάβρωσης.

Στο δυτικό τμήμα οι πιο σημαντικοί λιθολογικοί τύποι είναι γνεύσιοι, επιγνεύσιοι και πρασινοσχιστόλιθοι που ανήκουν στα μεταμορφωμένα πετρώματα της μαγματικής σειράς του Χορτιάτη. Μέσα σ' αυτά τα πετρώματα συναντώνται διεισδύσεις γάββρων με έντονη εξαλλοίωση σε τακτικό σχιστόλιθο. Στο ανατολικό τμήμα οι λιθολογικοί τύποι είναι ιζηματογενή έως ημιμεταμορφωμένα πετρώματα με σαφή αργιλοψαμμιτικό χαρακτήρα όπως ασβεστικός φλύσχος και σκοτεινόχρωμος αργιλικός σχιστόλιθος φυλλίτης με παρεμβολές ασβεστόλιθων και ψαμμιτών

Στον Εδαφολογικό χάρτη 1 του νομού Θεσσαλονίκης που ακολουθεί, φαίνεται ότι τα εδάφη της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη είναι Cambisols, Acrisols, και Luvisols.

Cambisols: Εδάφη από ασβεστούχες τριτογενείς αποθέσεις με έντονα αλκαλικό χαρακτήρα που μπορεί να υποστηρίξει δάσος αλλά και καλλιέργεια ειδών, ανθεκτικών σε αλκαλικό έδαφος όπως είναι το Πεύκο και η Χνοώδης Δρυς. Στον δήμο υπάρχουν στην ζώνη που ορίζουν οι θέσεις των λατομείων Ασβεστίου.

Acrisols: Εδάφη από σχιστόλιθους - σχιστογνεύσιους. Αυτά έχουν όξινη εδαφική αντίδραση και πηλώδη - αμμοπηλώδη υφή καθιστώντας τα ικανά να φιλοξενήσουν μόνο αγροστώδεις καλλιέργειες αλλά και μη αποδοτικά δασικά είδη.

Χάρτης 1.: Εδαφολογικός χάρτης Νομού Θεσσαλονίκης

Πηγή: ΙΓΜΕ

Lunisolis: Εδάφη από Βασικά πυριγενή πετρώματα (μαγματική μάζα Χορτιάτη). Έχουν όξινη εδαφική αντίδραση με πηλώδη - αργιλοπηλώδη υφή καθιστώντας τα μέτρια για καλλιέργεια αλλά ιδιαίτερα καλά για αποδοτική δασική βλάστηση.

Τα παραπάνω αναφερθέντα εδαφολογικά στοιχεία σχετικά με την καταλληλότητα των εδαφών για καλλιέργεια και δασική βλάστηση ισχύουν όπου δεν έχει αποκαλυφθεί το μητρικό πέτρωμα λόγω απομάκρυνσης του εδάφους εξαιτίας της επιφανειακής απορροής.

3.1.2. Εξωαστικός Χώρος

Σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ., οι εκτάσεις των ΟΤΑ κατανέμονται στις ακόλουθες τέσσερις βασικές κατηγορίες χρήσης/κάλυψης του εδάφους (της γης) που είναι:

- α. Οι γεωργικές περιοχές
- β. Τα δάση και οι ημι-φυσικές εκτάσεις
- γ. Οι εκτάσεις που καλύπτονται από νερά και
- δ. Οι τεχνητές περιοχές.

3.1.2.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Οικοσυστήματα

Στη Δ.Ε. Πανοράματος Βορειοανατολικά εκτείνεται το δάσος του Κέδρινου Λόφου ή Σείχ Σου. Η περιοχή αυτή κηρύχθηκε σαν αναδασωτέα και έχει έκταση 30.000 στρ.

Ανατολικά και στην περιοχή του Χορτιάτη υπάρχουν δάση οξιάς και καστανιάς, δάση αείφυλλων πλατύφυλλων, σκληρόφυλλων και χορτολίβαδα.

Κλίμα-Ατμόσφαιρα

Ο ψυχρότερος μήνας του έτους είναι ο Ιανουάριος με μέση τιμή θερμοκρασίας 5,9°C και ο θερμότερος Ιούλιος 26,4°C .Οι βροχοπτώσεις παρουσιάζουν διπλή κύμανση σε ετήσια θεώρηση. Το κυρίως μέγιστο παρατηρείται τον Δεκέμβριο 57,24mm και το δεύτερο τον Μάιο 45,18mm. Το ελάχιστο παρατηρείται τον Αύγουστο 14,20mm.

Οι επικρατούντες άνεμοι είναι Β.Β.Δ που υπερέχουν από τον Οκτώβριο μέχρι και τον Μάρτιο και οφείλονται κυρίως στον Βαρδάρη που είναι ισχυρός – ξηρός άνεμος (καθοδικός) και προκαλεί έντονη εξάτμιση και νεφοδιάλυση. Η ταχύτητα του φτάνει το όριο της θύελλας 8 Beaufort. Τον υπόλοιπο χρόνο (θερμή περίοδος) υπερέχουν οι νοτίων συνιστωσών άνεμοι. Και οι ανατολικοί άνεμοι παρουσιάζουν αυξημένο ποσοστό που πνέει από το βουνό Χορτιάτη προς την Θεσσαλονίκη (max 130 km/h).

3.1.2.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Στη δημοτική ενότητα Πυλαίας ανήκουν γεωργικές αρόσιμες περιοχές 9,9 στρεμμάτων, βοσκότοποι – εκτάσεις με αραϊή ή καθόλου βλάστηση περιοχές 1,1 στρ., ετερογενείς γεωργικές περιοχές 3,5 στρ.

Στις δασικές εκτάσεις της Δ.Ε. Ανήκουν 0,800 στρ. ενώ αρκετά σημαντικές δασικές εκτάσεις συνιστούν οι 4,3 στρ. συνδυασμένες θαμνώδεις ή και ποώδεις εκτάσεις.

Στα όρια της δημοτικής ενότητας ανήκουν παραθαλάσσιες υγρές ζώνες 0,1 στρ.

Οι περιοχές αστικής δόμησης ανέρχονται σε 1,8 στρ. Οι δε βιομηχανικές και εμπορικές ζώνες ανέρχονται στα 3,4 στρ.

Υδάτινο δυναμικό

Στην περιοχή της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας εντοπίζονται επιφανειακοί υδατικοί πόροι χαμηλού δυναμικού, ενώ επιπλέον η περιοχή διαθέτει και υπόγειο υδάτινο απόθεμα.

Τα επιφανειακά υδάτινα συστήματα που παρατηρούνται είναι ρεματικού τύπου. Στο άλλοτε πλούσιο υδρογραφικό δίκτυο της περιοχής, εντοπίζονται πλέον μόνο τα παρακάτω ρέματα, η πλειοψηφία των οποίων δεν παρουσιάζει επιφανειακή ροή.

- **Μεγάλο Ρέμα:** Αποτελεί τη συνέχεια των ρεμάτων Ελαιόρεμα και Αγ. Παντελεήμονα και εντός των ορίων της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας το ανάντη σημείο του εντοπίζεται στην περιφερειακή οδό (στα σύνορα με τη Δημοτική Ενότητα Πανοράματος). Το �έμα δεν εκβάλλει πλέον απευθείας στο Θερμαϊκό Κόλπο, στην περιοχή του Φαλήρου, καθώς η ροή του παραλαμβάνεται από την ανατολική περιφερειακή τάφρο (όρια Πυλαίας – Δήμου Θεσσαλονίκης), η οποία εκβάλλει στο ύψος του συνοικισμού Φοίνικα (όρια Πυλαίας – Δήμου Καλαμαριάς). Σε γενικές γραμμές η ροή του είναι αξιόλογη και μάλιστα εμφανίζεται συνεχής κατά τους χειμερινούς και εαρινούς μήνες.
- **Ρέμα Μαλακοπής:** Συλλέγει τις απορροές του Σείχ Σου και η ροή του παραλαμβάνεται επίσης από την περιφερειακή τάφρο, στο ύψος του Μεγάλου Ρέματος. Δεν παρουσιάζει μόνιμη ροή, ενώ από την περιφερειακή οδό μέχρι την οδό Γρ. Λαμπράκη το ίχνος του είναι δυσδιάκριτο.
- **Ρέμα Χαλιλ Ντερέ:** Δεν εμφανίζει ουσιαστική επιφανειακή ροή. Μετά την κατασκευή της Περιφερειακής Οδού σε επίχωμα, το ίχνος του ρέματος εντοπίζεται μόνο στη συμβολή του με την περιφερειακή οδό, χωρίς ωστόσο να σημειώνεται επιφανειακή απορροή.
- **Ρέμα Κυψέλης:** Η κοίτη και οι όχθες του έχουν αλλοιωθεί εξαιτίας πλήθους τεχνικών έργων (επιχώσεις, μετατροπή τμημάτων της κοίτης σε χωματόδρομους). Το �έμα δεν υφίσταται επί του εδάφους. Ροή παρουσιάζεται στο τμήμα του χωματόδρομου που το έχει υποκαταστήσει (βόρεια των Κοιμητηρίων) μετά από έντονες βροχοπτώσεις. Μετά από τη συμβολή του με την οδό Θεσσαλονίκης – Θέρμης συμβάλλει στην περιφερειακή τάφρο, στο ύψος της Νέας Ελβετίας.
- **Πλατανόρεμα:** Πηγάζει από το Χορτιάτη και εκβάλλει μέσω της διαμορφωμένης κοίτης του στο Θερμαϊκό Κόλπο, στην παραλία της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας.

Τα παραπάνω ρέματα δεν αποτελούν επιφανειακούς πόρους ικανούς να εξυπηρετήσουν υδρευτικές ή αρδευτικές ανάγκες της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας.

Από την άλλη, τα υπόγεια υδάτινα αποθέματα της περιοχής κάλυπταν μέχρι πρόσφατα (πριν την ένταξη του τότε Δήμου Πυλαίας στη ζώνη ευθύνης της ΕΥΑΘ) τις ανάγκες σε υδάτινο αποθεματικό. Οι εναλλαγές ημιπερατών και περατών γεωλογικών σχηματισμών συνιστούν ένα υδροφόρο σύστημα αξιόλογου υδατικού δυναμικού. Συγκεκριμένα, το υπόγειο υδατικό απόθεμα εμφανίζεται αυξημένο στην περιοχή που εκτείνεται από τον κυρίως οικισμό της Πυλαίας και προς τα νότια, καθώς και στην περιοχή γύρω από την εκβολή του Πλατανόρεματος. Οι υδροφόροι τροφοδοτούνται κυρίως από τα νερά των βροχοπτώσεων, αλλά και από την κατείσδυση των νερών

των ρεμάτων κατά τους χειμερινούς μήνες.

Φυσικοί πόροι - Βιοποικιλότητα

Εντός των ορίων της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας περιλαμβάνεται τμήμα του περιαστικού δάσους Σείχ Σου και συγκεκριμένα έκταση αυτού ίση με 2.500 στρεμμάτων περίπου σύμφωνα με τη μελέτη τροποποίησης του ΓΠΣ. Η έκταση αυτή προσδιορίζεται διαφορετικά σύμφωνα με διαχειριστική μελέτη του Εθνικού Ινστιτούτου Αγροτικής Έρευνας (ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.) όπου αναφέρεται ότι στον τότε Δήμο Πυλαίας ανήκουν 2.296 στρέμματα, δηλαδή το 7,6% της συνολικής έκτασης του δάσους. Επίσης, διαφορετικά καταγράφεται σύμφωνα με την κατανομή εκτάσεων της ΕΣΥΕ όπου αναφέρεται ως συνολική επιφάνεια 5.100 στρέμματα (800 στρέμματα δάσος και 4.300 στρέμματα συνδυασμοί θαμνώδους ή / και ποώδους βλάστησης). Αυτή η δασική έκταση οριοθετεί προς βορρά τη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας και έχει χαρακτηριστεί ως προστατευόμενη περιοχή.

Στο φυσικό απόθεμα της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας εντάσσεται και η παραλιακή ζώνη στο νότιο – νοτιοδυτικό τμήμα του. Το μήκος της ακτογραμμής είναι 4,5 χλμ. περίπου. Ωστόσο η προσβάσιμη ζώνη εκτείνεται σε μήκος μόλις 1,5 χλμ. Μέρος της παράκτιας έκτασης φιλοξενεί χώρους αναψυχής και εμπορίου, καθώς και δραστηριότητες του δευτερογενούς τομέα (βιομηχανίες), με αποτέλεσμα η περιοχή να έχει χάσει τον όποιο οικολογικό χαρακτήρα της. Ωστόσο, στα ανατολικά της εκτείνεται μια ελεύθερη ζώνη που υπάγεται στην ιδιοκτησία του Δήμου, η οποία δεν έχει υποστεί κάποια αλλοίωση από την ανθρωπογενή δραστηριότητα και προς το παρόν παραμένει αναξιοποίητη. Η πρόσβαση σε αυτή είναι δυσχερής, λόγω έλλειψης διαμορφωμένου οδικού δικτύου.

Τέλος, τα ρέματα που διατρέχουν τη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας αποτελούν μέρος του φυσικού της πλούτου. Ειδικότερα, στην κοίτη του Μεγάλου Ρέματος διαβιεί σημαντικός αριθμός ειδών πανίδας, για τα οποία η περιοχή ενδείκνυται για φωλεασμό και αναπαραγωγή. Πέραν όμως του οικολογικού τους χαρακτήρα, σημαντικός είναι ο ρόλος που διαδραματίζουν τα συγκεκριμένα συστήματα στην πρόληψη των φυσικών καταστροφών. Ο λόγος γίνεται για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων των πλημμυρικών φαινομένων, καθώς τα ρεματικά συστήματα αποτελούν μέσο απορρόφησης των πλημμύρων.

Υποβάθμιση ποιότητας αέρα

Από τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει τόσο ο οικισμός της Πυλαίας όσο και η ευρύτερη εντός της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας- περιοχή είναι η ατμοσφαιρική ρύπανση. Η γεωγραφική θέση και οι αστικές λειτουργίες και εξυπηρετήσεις που συγκεντρώνονται στην περιοχή, την καθιστούν σημαντικότατο κόμβο τοπικών και υπερτοπικών μετακινήσεων και μεταφορών. Έτσι, κύρια πηγή ατμοσφαιρικής ρύπανσης αποτελεί η έντονη χρήση των οδικών υποδομών και συνεπώς η αυξημένη χρήση του ΙΧ αυτοκινήτου. Η κατοικημένη περιοχή, καθώς και οι βασικοί οδικοί άξονες που διατρέχουν τη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας και εξασφαλίζουν την πρόσβαση στα μεγάλα εμπορικά κέντρα και κέντρα εξυπηρετήσεων, αλλά και σε γειτονικούς δήμους, αποτελούν αντίστοιχα σημειακή και γραμμικές πηγές ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

Επιπλέον, το αεροδρόμιο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» που είναι εγκαταστημένο κοντά στα όρια του Δήμου αποτελεί σημαντικό και δυσμενή παράγοντα ρύπανσης του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος. Τέλος, δε θα πρέπει να παραλείπεται το γεγονός της επιβάρυνσης της ατμόσφαιρας από τη διαρκώς αυξανόμενη κατασκευή νέων κτιρίων, καθώς και από το μεγάλο αριθμό των υφισταμένων. Πέρα από τη ρύπανση που προκαλεί η θέρμανση των κτιρίων με συμβατικά καύσιμα (πετρέλαιο),

εκπομπή αέριων ρύπων πραγματοποιείται και από τα υλικά κατασκευής και επίπλωσής τους. Αν και σχετικές μετρήσεις για τον προσδιορισμό των εκπεμπόμενων από τα κτίρια ρύπων δεν πραγματοποιούνται στην Ελλάδα, το φαινόμενο υφίσταται και η ενεργειακή πιστοποίηση των κτιρίων (δηλαδή το πόσο ενεργοβόρο είναι ένα κτίριο και τι είδος και ποσότητες αέριων ρύπων εκπέμπουν τα υλικά κατασκευής του) αναμένεται να επιβληθεί στο άμεσο μέλλον και στη χώρα μας.

Υποβάθμιση ακουστικού περιβάλλοντος

Το πρόβλημα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης συνδυάζεται και με το πρόβλημα της υποβάθμισης του ακουστικού περιβάλλοντος. Η χρήση οχημάτων για τις μετακινήσεις και τις μεταφορές εντός και εκτός της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας, η λειτουργία μηχανών για την παραγωγή προϊόντων από τις βιομηχανίες – βιοτεχνίες, αλλά και η λειτουργία μηχανημάτων και οχημάτων για την εκτέλεση τεχνικών έργων, συνιστούν τις σημαντικότερες πηγές ηχορύπανσης.

Το πρόβλημα εμφανίζεται έντονο στις περιοχές διέλευσης των βασικών οδικών αξόνων υπερτοπικής εμβέλειας (περιφερειακή οδός, Θεσσαλονίκης – αεροδρομίου, Θεσσαλονίκης – Μουδανιών, Θεσσαλονίκης – Θέρμης, Θεσσαλονίκης – Πανοράματος), αλλά και εντός του κύριου οικισμού όπου πραγματοποιούνται οι καθημερινές μετακινήσεις των κατοίκων.

Ποσοτική και ποιοτική υποβάθμιση υπόγειων υδάτων

Κίνδυνο υποβάθμισης αντιμετωπίζουν και οι υπόγειοι υδροφορείς της περιοχής. Μέχρι πρόσφατα η κάλυψη των υδρευτικών αναγκών της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας- εξαρτιόταν αποκλειστικά και μόνο από τα υπόγεια ύδατα της περιοχής, η εκμετάλλευση των οποίων πραγματοποιούνταν μέσω των δημοτικών και ιδιωτικών γεωτρήσεων άντλησης, που έχουν διανοιχθεί για το σκοπό αυτό. Ιδιαίτερα στο νότιο τμήμα του δήμου, όπου συγκεντρώνονται τα βιομηχανικά κέντρα και οι εγκαταστάσεις του τριτογενή τομέα, η εκμετάλλευση του υπόγειου υδάτινου αποθέματος πραγματοποιείται σε εντατικό βαθμό, με τις ιδιωτικές γεωτρήσεις να υπερβαίνουν κατά το διπλάσιο τις δημοτικές. Μετρήσεις στάθμης των υπόγειων υδροφορέων δεν πραγματοποιούνται από τον δήμο. Ωστόσο εκτιμάται ότι σε περιόδους αιχμής το φαινόμενο της ταπείνωσης της στάθμης του υπόγειου νερού, λόγω της υπερεκμετάλλευσης των υδάτινων αποθεμάτων, είναι υπαρκτό.

Το πρόβλημα που μόλις αναφέρθηκε αναμένεται να ελαχιστοποιηθεί, καθώς αρμόδια πλέον για την ύδρευση της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας – είναι η Εταιρία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (ΕΥΑΘ). Ο βασικός οικισμός τροφοδοτείται πλέον από το δίκτυο της ΕΥΑΘ, ενώ και η ζώνη εμπορικής, τουριστικής και οικονομικής ανάπτυξης (νότιο τμήμα) συνδέεται σταδιακά στο δίκτυο.

Πέρα από την ποσοτική υποβάθμιση του υδάτινου αποθέματος, υψηλός είναι ο κίνδυνος της ποιοτικής υποβάθμισης του υπόγειου νερού, με κύριες πηγές ρύπανσης τις πιθανές διαρροές βιομηχανικών αποβλήτων που φέρουν υψηλό ρυπαντικό φορτίο, καθώς και τις διαρροές από τους σηπτικούς βόθρους που εξυπηρετούν τις αποχετευτικές ανάγκες των αυθαίρετα δομημένων και εκτός σχεδίου τμημάτων. Τέλος, τα εκπλύματα των οδών μετά από βροχοπτώσεις και οι διαρροές καυσίμων από οχήματα αποτελούν, επίσης, παράγοντες ρυπογόνου δράσης.

Ρύπανση εδάφους

Η οικοδομική και άλλες ανθρωπογενείς δραστηριότητες που αναπτύσσονται στα όρια τη Δημοτική

Ενότητα Πυλαίας, είναι ικανές να αποτελέσουν παράγοντα υποβάθμισης των εδαφών. Και αυτό γιατί αποτελούν την κύρια πηγή ογκωδών ή και άλλων αποβλήτων (αδρανή υλικά), για τα οποία δεν προβλέπεται ορθολογική διαχείριση από τους ρυπαίνοντες. Η ανεξέλεγκτη απόθεση των συγκεκριμένων υλικών στο περιβαστικό περιβάλλον υποβαθμίζει τα μηχανικά χαρακτηριστικά του εδάφους και είναι δυνατό να μειώσει ακόμη και τη γονιμότητά του. Επιπλέον, η συσσώρευση τέτοιων υλικών στις κοίτες των ρεμάτων δεν αποτελεί μόνο παράγοντα ρύπανσης των επιφανειακών υδάτων, αλλά επιπλέον δυσχεραίνει την εκτόνωση των πλημμυρικών φαινομένων.

Από την άλλη, οι παράγοντες ποιοτικής υποβάθμισης των υπόγειων υδάτων αποτελούν ταυτόχρονα και παράγοντες ρύπανσης των εδαφών. Η είσοδος στους εδαφικούς πόρους ρυπογόνων ουσιών υποβαθμίζει την ποιότητα του εδάφους και το καθιστά επικίνδυνο για την όποια ανάπτυξη φυτικών οργανισμών και αγροτικών καλλιεργειών. Το τελευταίο εγκυμονεί κινδύνους και για την επιβίωση των ζωικών οργανισμών της περιοχής.

Πιέσεις σε χλωρίδα και πανίδα

Η χλωρίδα και πανίδα της περιοχής εντοπίζεται στη δασική έκταση και στις κοίτες των ρεμάτων. Το δάσος ως προστατευόμενη περιοχή δε μπορεί να φιλοξενήσει ανθρωπογενή δραστηριότητα. Ωστόσο, οι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι δεν είναι αμελητέοι. Το γειτνιάζον οδικό δίκτυο και κυρίως η περιφερειακή οδός, αποτελεί πηγή ρύπανσης της περιοχής. Οι εκπεμπόμενοι από τα οχήματα αέριοι ρύποι, τα εκπλύματα της οδού μετά από βροχοπτώσεις, αλλά και η ρύπανση του ακουστικού περιβάλλοντος αποτελούν περιβαλλοντικές απειλές για την περιοχή και παράγοντες όχλησης του ζωικού στοιχείου. Η πανίδα δεν αντιμετωπίζει άλλον ειδικότερο κίνδυνο, καθώς λαθροθηρία δεν ασκείται στην περιοχή.

Αισθητική υποβάθμιση τοπίου

Όπως ήδη αναφέρθηκε, η απόρριψη ογκωδών και αδρανών υλικών σε μη χαρακτηρισμένους χώρους απόθεσης εκτός των άλλων αποτελεί και παράγοντα αισθητικής υποβάθμισης του τοπίου. Από την άλλη, κίνδυνο αλλοίωσης διατρέχουν και οι περιοχές που αποτελούν ελκυστικούς τόπους αστικής ανάπτυξης. Η τάση επέκτασης του οικισμού στη σημερινή εκτός σχεδίου περιοχή και η επακόλουθη αλλαγή χρήσεων προς την αστική λειτουργία αποτελεί δυνητικό παράγοντα υποβάθμισης του περιβάλλοντος αλλά και του τοπίου, καθώς εκτός των άλλων στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις συγκαταλέγεται και η αισθητική υποβάθμιση.

Οι τάσεις χωρικής επέκτασης του οικισμού, αλλά και των εμπορικών και οικονομικών δραστηριοτήτων αφορούν κυρίως την εκτός σχεδίου περιοχή. Ιδιαίτερης προσοχής χρήζει η γειτνιάζουσα με το δάσος περιοχή, ώστε να μην παρατηρηθούν φαινόμενα καταπάτησης της δασικής έκτασης και κατά συνέπεια περιβαλλοντικής και αισθητικής υποβάθμισης αυτής. Η αυθαίρετη δόμηση αποτελεί ίσως τον οικιστικό παράγοντα με τις δυσμενέστερες επιπτώσεις στο περιβάλλον, καθώς δε λαμβάνει παροχές από βασικά δίκτυα όπως ύδρευση, αποχέτευση, αποκομιδή στερεών απορριμμάτων κ.λπ.

3.1.2.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Η έκταση της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη διαμορφώνεται σε παραλληλόγραμμη επιμήκη ανάπτυξη παρουσιάζει μορφή λεκάνης η οποία περικλείεται από δύο κορυφογραμμές της ίδιας κατεύθυνσης στα βορειοανατολικά και νοτιοδυτικά.

Η ανάπτυξη του τοπογραφικού ανάγλυφου οφείλεται στη γεωλογική και τεκτονική δομή της περιοχής. Οι ορεινές ως ημιορεινές περιοχές που περικλείουν την λεκάνη δομούνται από κρυσταλοσχιστώδη πετρώματα, ισχυρά πτυχωμένα, ενώ στο εσωτερικό της υπάρχουν λοφοειδείς περιοχές με πλειστοκαινικούς σχηματισμούς οι οποίοι υπόκεινται σε έντονη διάβρωση. Από το σύνολο του Δήμου το μεγαλύτερο ποσοστό (52,14%) καταλαμβάνεται από ορεινά εδάφη, ενώ το υπόλοιπο (47,86%) καταλαμβάνεται από πεδινές εκτάσεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο σύνολο τους οι ορεινές εκτάσεις του Δήμου ανήκουν στη Δημοτική Κοινότητα του Χορτιάτη.

Το ανάγλυφο της περιοχής είναι πυκνό και ιδιαίτερα ποικίλο, χαρακτηριζόμενο από πεδινό ως ορεινό. Το υψόμετρο της περιοχής κυμαίνεται από 350μ. ως 1.201μ. στην κορυφή του όρους Χορτιάτη. Χαρακτηριστικές κορυφές της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη αποτελούν ο «Κολοσύρτης» στα 1.082μ., η «Καλλιθέα» στα 940μ., η «Ρουνά» στα 819μ. και ο «Προφήτης Ηλίας» στα 738μ.

Οι κλίσεις του εδάφους κυμαίνονται από 5% - 40%, ήπιες στην κοιλάδα του Χορτιάτη ως πολύ έντονες στο δάσος του Χορτιάτη και τις πλαγιές των βουνών κατά μήκος της λεκάνης και προς τη λίμνη Κορώνεια.

Λόγω του πυκνού ανάγλυφου σχηματίζονται πολλά ρέματα. Τα σημαντικότερα στο όρος Χορτιάτη είναι τα: Τρανός Λάκκος, Λάκκος Ληστών, Μύλου Λάκκος, Καστανόλακκος, Βουλγάρικα Μανδρουά, Τσουτσούλα, που το καθένα από αυτά τροφοδοτείται από άλλα μικρότερα και όλα μαζί συνθέτουν ένα πλούσιο υδρογραφικό δίκτυο, κύριοι αποδέκτες των οποίων αποτελούν ο ποταμός Ανθεμούντας και η λίμνη Κορώνεια. Υπάρχει επίσης και ο Ξηροπόταμος που αναπτύσσεται κατά μήκος επαρχιακής οδού Θεσσαλονίκης - Αρβυλαίων - Χορτιάτη και συνδέεται κατάντι με τον Δενδροπόταμο.

Το υδρογραφικό δίκτυο της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη σήμερα είναι αρκετά περιορισμένο, παρά το γεγονός ότι η περιοχή ακόμα από την ρωμαϊκή περίοδο ήταν γνωστή για την υδροφορία της καθώς ειδικά οι πηγές του όρους Χορτιάτη εξασφάλιζαν για αιώνες την υδροδότηση της Θεσσαλονίκης. Πηγές υπάρχουν επίσης και στην περιοχή της Αγίας Παρασκευής ενώ σήμερα η υδροφορία της περιοχής αξιοποιείται και με την λειτουργία ενός σημαντικού αριθμού γεωτρήσεων. Οι πιεστικές ανάγκες υδροδότησης επέφεραν την συνεχή αύξηση της παροχής απόληψης με αποτέλεσμα την πτώση του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα. Σήμερα η συνολική παροχή προσδιορίζεται στο οριακό επίπεδο των 250 μ³/ώρα, ποσότητα ελλειμματική σε σχέση με τις ανάγκες υδροδότησης των οικισμών.

Το πλούσιο φυσικό ανάγλυφο της περιοχής δημιουργεί άριστες κλιματολογικές συνθήκες. Οι επικρατούντες άνεμοι που είναι κύρια Β - ΒΔ και υπερέχουν σε συχνότητα τους χειμερινούς μήνες, ενώ τους θερινούς μήνες υπερέχουν οι Νοτίων συνιστωσών άνεμοι, όπως και οι τοπικοί ανατολικοί που πνέουν κατά καιρούς από το Χορτιάτη, δημιουργούν ένα ιδιαίτερο μικροκλίμα στην περιοχή το οποίο χαρακτηρίζεται από δριμείς χειμώνες και τα δροσερά καλοκαίρια.

Η κατανομή των εδαφών της Δημοτικής Ενότητας με βάση τις χρήσεις γης, σύμφωνα με τα στοιχεία απογραφής της ΕΣΥΕ, καθιστά εμφανή την κυριαρχία των βοσκοτόπων.

Οι βοσκότοποι που αποτελούν το 68,45% της συνολικής έκτασης της Δημοτικής Ενότητας. Το ποσοστό αυτών των εκτάσεων είναι υπερδιπλάσιο του αντίστοιχου του Νομού το οποίο κυμαίνεται στο 32%. Βοσκότοποι συναντώνται σε όλες της Δημοτικές Κοινότητες, εκτός της Τοπικής Κοινότητας Εξοχής.

Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις καταλαμβάνουν μικρό σχετικά ποσοστό (16,36%) της συνολικής έκτασης της Δημοτικής Ενότητας. Η μεγαλύτερη ενιαία καλλιεργήσιμη έκταση εντοπίζεται βόρεια

του οικισμού Χορτιάτη, ενώ αποσπασματικά εντοπίζονται τμήματα γεωργικής γης στην πεδινή ζώνη που αναπτύσσεται γραμμικά εκατέρωθεν της Επαρχιακής οδού 2, στη Δημοτική Κοινότητα Φιλύρου, βόρεια των οικισμών Ασβεστοχωρίου και Εξοχής και σε μία έκταση ανατολικά στα όρια της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη με το Δήμο Λαγκαδά, όπου η γεωργική γη διακόπτεται από δασικές λωρίδες.

Τα δάση αντιστοιχούν στο 8,28% της έκτασης της Δημοτικής Ενότητας και εντοπίζονται στη Δημοτική Κοινότητα Ασβεστοχωρίου και στη Δημοτική Κοινότητα Χορτιάτη.

Οι οικισμοί καταλαμβάνουν το 5,82% της συνολικής έκτασης της Δημοτικής Ενότητας, ενώ οι υπόλοιπες εκτάσεις που δεν ανήκουν σε καμία από τις παραπάνω κατηγορίες εδαφών αποτελούν το 1,09%.

Στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη δεν υπάρχουν εκτάσεις που να καλύπτονται από νερά.

Η γενική κατανομή της έκτασης της Δημοτικής Ενότητας απεικονίζεται στον πίνακα 1 Ειδικότερα :

- Η Δημοτική Κοινότητα Ασβεστοχωρίου καταλαμβάνει το 31,21% του συνόλου της έκτασης της Δημοτικής Ενότητας. Η τοπογραφία είναι περισσότερο ορεινή στην οποία εκτείνεται τμήμα του βόρειου μέρους του Δάσους – Πάρκου της Θεσσαλονίκης καθώς και δημοτικό δάσος Κουρί. Τα εδάφη του συνιστούν κυρίως βοσκότοποι (72,89%). Ακολουθεί η γεωργική γη (11,08%), τα δάση (9,33%) και οι οικισμοί με ποσοστό 4,66%. Οι λοιπές εκτάσεις αντιστοιχούν σε ποσοστό 2,04%.
- Η Τοπική Κοινότητα. Εξοχής είναι η μικρότερη σε έκταση Κοινότητα του Δήμου. Καταλαμβάνει μόλις το 2,37% της επιφάνειας της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη. Κατά συνέπεια το μεγαλύτερο τμήμα της καλύπτεται από οικιστικές εκτάσεις που αντιστοιχούν στο 92,31% ενώ το υπόλοιπο 7,69% είναι γεωργική γη.
- Η Δημοτική Κοινότητα Φιλύρου καταλαμβάνει έκταση ίση με το 14,29% αυτής της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη. Το μεγαλύτερο τμήμα των εδαφών της καταλαμβάνεται από βοσκότοπους (74,52%) ενώ σημαντική είναι και η επιφάνεια της γεωργικής γης (21,02%). Η επιφάνεια του οικισμού με ποσοστό 3,18%, καθώς σ' αυτή δεν περιλαμβάνεται η έκταση των 4.000 στρ., γεωργικής κυρίως γης, που βρίσκεται σε διαδικασία πολεοδόμησης. Ελάχιστη έκταση (1,27%) καλύπτεται από δάση.
- Η Δημοτική Κοινότητα Χορτιάτη καταλαμβάνει τη μεγαλύτερη έκταση στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη, με ποσοστό που ανέρχεται στο 52,14% του συνόλου της έκτασης της. Οι βοσκότοποι και η γεωργική γη που αποτελούν το 67,36% και 18,67% αντίστοιχα της συνολικής έκτασής του. Συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό των δασών του Δήμου καθώς περιλαμβάνει το ομώνυμο όρος. Η δασική του έκταση ανέρχεται στο 9,95% και οι οικιστικές εκτάσεις καταλαμβάνουν το 3,32%.

Η χλωρίδα της περιοχής περιλαμβάνει μια μεγάλη ποικιλία απαντώμενων φυτικών ειδών που φθάνει συνολικά περί τα 842 είδη και συγκεκριμένα Σύνθετα (Asteraceae) με 124 είδη, Ψυχανθή (Fabaceae) με 106 είδη, Αγρωστώδη (Poaceae) με 97 είδη, Χειλανθή με 78 είδη τα οποία αναπτύσσονται στα δάση των Δάση Αείφυλλων – πλατύφυλλων που καταλαμβάνουν όλη τη δασική έκταση της Δημοτικής Κοινότητας. Φιλύρου καθώς και τις χαμηλότερες εκτάσεις του Ασβεστοχωρίου και του Χορτιάτη. Πρόκειται για εκτάσεις που παλιότερα ήταν δάση δρυός, χνοώδους ή πλατύφυλλης, αλλά λόγω υπερβόσκησης υποβαθμίστηκαν και καταλήφθηκαν από είδη περισσότερα ανθεκτικά στη βοσκή. Στη ζώνη αυτή κυριαρχεί το Πουρνάρι (*Quercuscifera*) και άλλα θαμνώδη αειθαλή είδη.

Πίνακας 2: Χρήσεις γης Δ.Κ. /Τ.Κ. της Δημοτικής Ενότητας. Χορτιάτη

Επίπεδο Αναφοράς	Σύνολο	Γεωργική γη		Βοσκότοποι		Δάση		Οικισμοί	
	Εκτάσεις (στρ.)%	Έκταση (στρ.)	%	Έκταση (στρ.)	%	Έκταση (στρ.)	%	Εκταση(στρ)	%
Δ.Κ. Ασβεστοχώρι	34.300 31,21%	3.800	11,08	25.000	72,89	3.200	9,33	1.600	4,66
Τ.Κ. Εξοχή	2.600 2,37%	200	7,69	0	0	0	0	2.400	92,31
Δ.Κ. Φίλυρο	15.700 14,29%	3.300	21,02	11.700	74,52	200	1,27	500	3,18
Δ.Κ. Χορτιάτη	57.300 52,14%	10.700	18,67	38.600	67,36	5.700	9,95	1.900	3,32
Σύνολο Δήμου	109.900 3,03%	18.000	3,03	75.300	1,12	9.100	6,27	6.400	3,24
Σύνολο Νομού	3.628.700	1.607.600		1.200.300		369.000		197.500	

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ. 1999-2000

Τα δάση της Τραχείας Πεύκης και Κυπαρισσιού δημιουργήθηκαν τεχνητά από αναδασώσεις και καταλαμβάνουν τις εκτάσεις του Ασβεστοχωρίου και της Εξοχής που βρίσκονται στο Δάσος – Πάρκο. Τα είδη αυτά δεν ανήκουν στη φυσική βλάστηση της περιοχής αλλά είναι από τα λίγα που με ελάχιστη περιποίηση μπορούν να επιβιώσουν στις κλιματικές και εδαφικές συνθήκες της περιοχής. Παρατηρούνται ορισμένα πουρνάρια που οφείλονται στο γεγονός ότι οι εκτάσεις αυτές καταλαμβάνονταν παλιότερα από αείφυλλα –πλατύφυλλα. Μετά τη μεγάλη πυρκαγιά του 1997 στις παραπάνω αναδασώσεις εισήχθησαν πλατύφυλλα είδη με σκοπό να επανέλθει μακροχρόνια η φυσική βλάστηση της περιοχής.

Τα δάση Δρυός συναντώνται μόνο στο δάσος Κουρί Ασβεστοχωρίου και στο δάσος του Φιλύρου και καταλαμβάνονται από αείφυλλες και ημιφυλλοβόλες δρύες, γαύρους, πλατάνια και λεύκες κατά μήκος των ρεμάτων, αλλά και άλλα είδη της αυτόχθονης βλάστησης.

Τα δάση Φυλλοβόλων Θάμνων συναντώνται βόρεια του οικισμού του Χορτιάτη αλλά και σε μίξη με δρύες ΒΑ του οικισμού.

Τα δάση Καστανιάς βρίσκονται στο όρος Χορτιάτη σε ζώνη ανάμεσα στην προαναφερόμενη ορεινή δρυ και στην οξιά και απαντώνται σε μίξη με τη δρυ στις χαμηλότερες περιοχές και την οξιά στις ψηλότερες. Είναι τεχνητά δημιουργημένα δάση, αφού η καστανιά δεν είναι αυτόχθονο είδος και σκοπό έχουν την παραγωγή καρπού και ξυλείας.

Τα δάση οξιάς καταλαμβάνουν εκτάσεις στην κορυφή του όρους Χορτιάτη

Στα χορτολίβαδα, που είναι λιβαδικές εκτάσεις ιδιαίτερα πολύτιμες για την κτηνοτροφία, η βλάστηση συνίσταται κυρίως σε ετήσια μη ξυλώδη φυτά.

Γενικώς, απαντώνται πολλά από τα είδη της Ελληνικής Προστατευόμενης Χλωρίδας, αρκετά από τα οποία έχουν ήδη καταγραφεί στο RED BOOK (κόκκινος κατάλογος) ενώ μεγάλος αριθμός από τα φυτά προστατεύεται και από το Π.Δ. 67/ΦΕΚ 23Α'/30.1.1981.

Η πανίδα της περιοχής λόγω της γενικής υποβάθμισης των οικοσυστημάτων έχει περιοριστεί στα τρωκτικά, τις χελώνες, και κάποιους λαγούς (*Lepuseuroraeus*), αλεπούδες (*Vulgresvulpes*) και πέρδικες (*Alectorisgraeca*, *Perdixaureaus*) που βιώνουν στις δασικές εκτάσεις γύρω από τους οικισμούς. Πλούσια, σε αντίθεση με την πανίδα, είναι η орνιθοπανίδα της περιοχής, καθώς απαντώνται πολλά είδη όπως : καρβουνιάρης, κότσυφας, συκοφάγος, κοκκινολαίμης, σπίνος κ.ά. καθώς και πτηνά κυνηγοί (γεράκια, αετοί κτλ.)

Άλλες χρήσεις

Διάσπαρτες στην εδαφική περιφέρεια της Δημοτικής Ενότητας βρίσκονται εγκατεστημένες ορισμένες ιδιαίτερες χρήσεις και συγκεκριμένα :

Στρατόπεδα: το στρατόπεδο Αποστόλου Δράγου του οποίου εκτάσεις βρίσκονται στο Ασβεστοχώρι και Φίλυρο, το στρατόπεδο Καπετάν Ματαπά στο Χορτιάτη και η Α' Μοίρα ΚΕΠ επίσης στο Χορτιάτη.

Το «Βρετανικό Νεκροταφείο» βρίσκεται στην περιοχή της Εξοχής αποτελεί έκταση την συντήρηση και λειτουργία της οποίας έχει το Βρετανικό Κράτος.

Κτηνοτροφικές μονάδες υπάρχουν στο Ασβεστοχώρι γύρω από τον ομώνυμο οικισμό και στο Φίλυρο.

Παραγωγικές δραστηριότητες: Στην περιοχή της Δημοτικής Ενότητας δεν υπάρχει κάποιος θεσμοθετημένος χώρος υποδοχής παραγωγικών δραστηριοτήτων. Από το ΓΠΣ Φιλύρου προτείνεται ζώνη βιοτεχνίας μέσης όχλησης στο εντός ορίου ΓΠΣ νοτιοδυτικό τμήμα του, για το οποίο μέχρι σήμερα δεν υπάρχει πολεοδομική μελέτη. Στην ευρύτερη περιοχή της Δημοτικής Ενότητας για τη χωροθέτηση βιομηχανίας υπάρχει ζώνη ΕΜΟ (Επιχειρήσεις Μέσης Όχλησης) εντός του ορίου Γ.Π.Σ. Πεύκων. Σήμερα, αρκετές παραγωγικές μονάδες λειτουργούν στην εκτός σχεδίου περιοχή της Δημοτικής Ενότητας. Χωροθετούνται κατά κύριο λόγο επί της επαρχιακής οδού 2 μεταξύ Εξοχής και Χορτιάτη, λίγες βρίσκονται σε μικρή απόσταση από τα όρια του Ασβεστοχωρίου, ενώ κάποιες συγκεντρώνονται στο Φίλυρο στα όρια με την Κοινότητα Πεύκων.

Δασικές και αναδασωτές εκτάσεις

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. στο σύνολο της εδαφικής περιφέρειας της Δημοτικής Ενότητας τα δάση καλύπτουν ποσοστό 8,28%. Σύμφωνα όμως με την πάγια αντίληψη της πολιτείας στο χαρακτηρισμό των δασικών εκτάσεων περιλαμβάνονται εκτός των δασών και το σύνολο των ορεινών βοσκοτόπων ως «μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις». Στην κατεύθυνση αυτή και αποσκοπώντας στην διαφύλαξη και προστασία του ευρύτερου φυσικού περιβάλλοντος του Π.Σ.Θ.

προωθήθηκε η έγκριση διατάγματος κήρυξης αναδασωτέων όλων των παραπάνω εκτάσεων.

Συγκριμένα με την αριθ. Γ.Δ. 2328/12.11.1973 Απ. Νομάρχη (ΦΕΚ 1429Β'/5.12.1973) «Περί κηρύξεως εκτάσεων ως αναδασωτέων στο Νομό Θεσσαλονίκης» κηρύχθηκε αναδασωτέα μια ευρύτερη περιοχή που περιβάλλει το ΠΣΘ συνολικής επιφάνειας 211.576 στρ. μέσα στην οποία περιλαμβάνεται το μεγαλύτερο μέρος της έκτασης της Δημοτικής Ενότητας. Σύμφωνα με την απόφαση εξαιρούμενες του χαρακτηρισμού παραμένουν μόνον οι καλλιεργούμενες εκτάσεις, οι σε αγρανάπαυση και χέρσες μη δασικές εκτάσεις, οι οικισμοί, τα λατομεία και οι μεμονωμένες εκμεταλλεύσεις του πρωτογενή τομέα.

Οι αναδασωτέες εκτάσεις όπως σύμφωνα με τα στοιχεία της παραπάνω απόφασης κατανέμονται στις Δημοτικές/Τοπικές Κοινότητες της Δημοτικής Ενότητας φαίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 3: Χρήσεις γης και αναδασωτέες εκτάσεις ανά Δ.Κ.

Επίπεδο Αναφοράς	Γεωργ. γη (στρ.)	Δάση (στρ.)	Βοσκοτόποι (στρ.)	Σύνολο Αναδασωτέων Εκτάσεων	Κατάσταση αναδασωτέων εκτάσεων
Δ.Κ. Ασβεστοχώρι	3.800	3.200	25.000	13.700	1. Γεωργική έκταση 1.000 στρ. του ανταλλαξιμου Πολύζοβα 2. Δημόσια ορεινή 12.000 στρ. 3. Κοινοτικό δάσος 700 στρ.
Τ.Κ.Εξοχή	200	0	0	1.300	Δημόσια μερικής δασοσκεπής έκταση
Δ.Κ.Φίλυρο	3.300	200	11.700	10.000	Έκταση 10.000 στρ. εποικιστικής προέλευσης
Δ.Κ. Χορτιάτης	10.700	5.700	38.600	51.200	1. Πρώην ανταλλάξιμο κτήμα Πουρνασλή 7.700 στρ. (δόθηκε σε κτηνοτρόφους) 2. Πρώην ανταλλάξιμο κτήμα Ινσελή 12.300 στρ. (δόθηκε στην κοινότητα) 3. έκταση 4.200 στρ. 1/5 ιδιοκτησίας δημοσίου 4. Δημόσια έκταση 27.000 στρ.
Σύνολο Δ.Ε. Χορτιάτη	18.000	9.100	75.300	76.200	Ποσοστό 74,41% της έκτασης της Δημοτικής Ενότητας
Συνολική έκταση δήμου 102.400 (χωρίς τους οικισμούς)					

Πηγή: Ε.Π. Δήμου Χορτιάτη 2007

Ενδεικτικό των στοιχείων του παραπάνω πίνακα αποτελεί το γεγονός ότι οι δεσμευμένες εκτάσεις στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη με τον χαρακτηρισμό των αναδασωτέων, αποτελούν τα $\frac{3}{4}$ της συνολικής του έκτασης.

Στη Δημοτική Κοινότητα Χορτιάτη ανέρχονται σε ποσοστό 93,09% αγγίζοντας τα όρια της συνολικής της έκτασης, στη Δημοτική Κοινότητα Φιλύρου στο 65,79%, στην Τοπική Κοινότητα. Εξοχής καθώς δεν καταγράφονται δάση και βοσκότοποι η αναδασωτέα περιοχή επιβαρύνει την έκταση του οικισμού. Στη Δημοτική Κοινότητα Ασβεστοχωρίου το ποσοστό 48% εμφανίζεται

περιορισμένο, καθώς σημαντικό τμήμα της περιοχής του λόγω συγκεκριμένων άλλων χρήσεων όπως οι λατομικές εκτάσεις και η έκταση που καταλαμβάνει το Γ.Π.Ν. Παπανικολάου που έχουν αναγκαστικά εξαιρεθεί.

Το γεγονός ότι στην παραπάνω απόφαση «Περί κηρύξεως εκτάσεων ως αναδασωτέων στο Νομό Θεσσαλονίκης» συμπεριλήφθηκε και ένας σημαντικό μέγεθος εκτάσεων με αμφισβητούμενο τον δημόσιο χαρακτήρα είχε σαν αποτέλεσμα την δημιουργία σωρείας προβλημάτων τόσο μεμονωμένα στους κατοίκους της περιοχής όσο και γενικότερα στην αναπτυξιακή προσπάθεια της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Εξαιτίας του γεγονότος ότι η έκδοση της απόφασης για την δέσμευση των εκτάσεων δεν συνοδεύτηκε από την ύπαρξη ενός δασικού κτηματολογίου ούτε υποστηρίχθηκε από κάποιο χωροταξικό σχεδιασμό, προκάλεσε μεγάλη και μακρόχρονη αναστάτωση καθώς:

- οι μεν κάτοχοι των εκτάσεων υποχρεώθηκαν σε μακρόχρονες δικαστικές προσφυγές για την εξασφάλιση ιδιοκτησιακής κατοχύρωσης ή και την άρση του χαρακτηρισμού
- η δε τοπική αυτοδιοίκηση αδυνατεί μέχρι σήμερα να προχωρήσει στην αξιοποίηση των δημοτικών εκτάσεων προκειμένου να εξασφαλίσει τους απαιτούμενους χώρους και ανταποκριθεί στις πιεστικές ανάγκες για έργα κοινωνικής υποδομής.

Σήμερα παρά την παρέλευση τριάντα πέντε χρόνων η κατάσταση δεν έχει εξομαλυνθεί. Οι ενέργειες που έγιναν ή γίνονται, αποκλειστικά και μόνον από την τοπική αυτοδιοίκηση, αφορούν τόσο στην διεκδίκηση της κυριότητας ορισμένων εκτάσεων όσο και στην ολοκλήρωση του χωροταξικού σχεδιασμού με την εφαρμογή του οποίου θα καταστεί εφικτός ο πλήρης καθορισμός των χρήσεων γης με αποτέλεσμα την διευθέτηση των χρόνιων προβλημάτων.

Ήδη με την έκδοση της 7961/31.3.1998 δικαστικής απόφασης ο δικαστικός αγώνας της πρώην Κοινότητας Ασβεστοχωρίου για την διεκδίκηση της κυριότητας έκτασης που βρίσκεται στην ευρύτερη αυτή περιοχή απέφερε το αναμενόμενο αποτέλεσμα κατοχυρώνοντας το ιδιοκτησιακό της δικαίωμα σε συνολική έκταση 8.236,28 στρ.

Λατομεία

Η δημιουργία των λατομείων της περιοχής συνδέεται με την παραγωγή ασβέστου η έναρξη της οποίας προσδιορίζεται χρονικά στα μέσα του 17ου αιώνα και συμπίπτει με την ανάπτυξη του αρχικού οικισμού του Νεοχωρίου που για τον λόγο αυτό μετονομάστηκε σε Ασβεστοχώρι. Μετά την πυρκαγιά της Θεσσαλονίκης κατά το 1917 δημιουργήθηκαν αυξημένες ανάγκες στο είδος με αποτέλεσμα την εντατικοποίηση της παραγωγής και την δημιουργία εταιρειών οι οποίες είχαν στην εκμετάλλευσή τους τα αντίστοιχα λατομεία τα σημαντικότερα από τα οποία είναι:

- Το λατομείο στη θέση «Αδαμιά» της Δημοτικής Κοινότητας Χορτιάτη υπό την εκμετάλλευση του εργασιακού – παραγωγικού – βιοτεχνικού συνεταιρισμού λατόμων Χορτιάτη
- Η λατομική περιοχή στη θέση «Κοτσούφι» της Δημοτικής Κοινότητας. Ασβεστοχωρίου, καταλαμβάνει τη μεγαλύτερη οριοθετημένη έκταση στο Δήμο και είναι στη διάθεση του συνεταιρισμού «Η Κυψέλη»
- Ο λατομικός χώρος σε επαφή με την προηγούμενη με την ονομασία πρώην «Λατώ».
- Το λατομείο στη θέση «Άσπρη Πέτρα» της Τοπικής Κοινότητας. Εξοχής που είναι στη διάθεση του συνεταιρισμού «Η Νίκη».
- Τα ανενεργά λατομεία «Αργυρό» και «Ομόνοια» της Δημοτικής Κοινότητας. Ασβεστοχωρίου

- Ένα ανενεργό επίσης λατομείο της Δημοτικής Κοινότητας Φιλύρου

Τα περισσότερα λατομεία σήμερα είναι ανενεργά, αυτά των συνεταιρισμών « Η Κυψέλη» και « Η Νίκη» λειτουργούν με ήπιους ρυθμούς δεδομένου ότι έχουν πάρει έγκριση διενέργειας εργασιών αποκατάστασης περιβάλλοντος. Τα λατομεία πρόκειται να μετεγκατασταθούν στις προβλεπόμενες λατομικές ζώνες.

Ο χωροταξικός σχεδιασμός του Νομού δεν περιλαμβάνει λατομικές ζώνες στην γεωγραφική έκταση του δήμου για τον λόγο αυτό οι λατομικές επιχειρήσεις προβλέπεται να μετεγκατασταθούν στις καθορισμένες περιοχές.

Η αποκατάσταση και ανάπλαση των χώρων των λατομείων απαιτεί μια ειδική διερεύνηση η οποία να διασφαλίσει αφενός τη **λειτουργική ακεραιότητα** των βιομηχανικών εγκαταστάσεων που εγκαταλείπονται και αφετέρου τη **διατήρηση και τεκμηρίωση των παραδοσιακών τεχνολογικών δεδομένων παραγωγής ασβέστου** (ποιότητα εγχώριας τεχνογνωσίας) στις νέες εγκαταστάσεις ενώ θα μπορούσε να προσδιορισθεί σε ορισμένα από αυτά αν είναι δυνατή επανάχρησή τους με άλλες λειτουργίες.

Ενδεικτικά θα μπορούσαν να υπάρξουν:

A. Δράσεις παθητικής προστασίας

- Κήρυξη ως ιστορικού τόπου Ν. 3028/2000
- Ανασκαφές
- Αποκαταστάσεις περιβαλλοντικές, κτιριακές
- Πειραματικές καμινεύσεις

B. Δράσεις ενεργούς προστασίας

- Διατήρηση της χρήσης
- Δημιουργία Τεχνολογικού Πάρκου
- Δημιουργία Κέντρου Διάσωσης και Διάδοσης παραδοσιακών Τεχνών και Τεχνικών
- Διασυνδέσεις με εξωτερικό (δίκτυο Οικομουσείων)

Πάρκο κεραιών

Στα νοτιοδυτικά του όρους Χορτιάτη και νοτιοανατολικά του οικισμού βρίσκεται η περιοχή του πάρκου κεραιών στην οποία βρίσκονται εγκατεστημένες οι κεραιές όλων των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών του Νομού καθώς και κεραιές όλων των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας. Τα αρμόδια υπουργεία προκειμένου να παράσχουν την απαιτούμενη νομιμοποίηση χρήσης της καταληφθείσας έκτασης, προχώρησαν στην έκδοση της με αριθμό 17171/1799/17.3.2005 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Υπουργών Μεταφορών και Επικοινωνιών - ΦΕΚ 407/29-3-2005) με την οποία διαμορφώνεται ο χάρτης συχνοτήτων της τοπικής ραδιοφωνίας FM για το Νομό Θεσσαλονίκης, εκχωρούνται οι συχνότητες για τη θέση "Χορτιάτης" η οποία και ορίζεται από την απόφαση ως ο μοναδικός ειδικός χώρος (κέντρο εκπομπής) στο Νομό Θεσσαλονίκης για την υποχρεωτική τοποθέτηση πομπών, κεραιών και άλλων συναφών εγκαταστάσεων των τοπικών ραδιοφωνικών σταθμών.

Τόσο οι επιστημονικές μελέτες και οι πειραματικές έρευνες που έχουν γίνει από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο πάνω στις συνέπειες της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας στους ζωντανούς

οργανισμούς όσο και οι διεθνής βιβλιογραφία οδηγούν στα παρακάτω συμπεράσματα :

1. Οι τεχνολογικές επιτεύξεις θα πρέπει να ωφελούν τον άνθρωπο χωρίς να τον βλάπτουν, γι' αυτό είναι απαραίτητοι, να επιδιώκεται η μεγιστοποίηση του οφέλους και η ελαχιστοποίηση των δυσμενών τους επιδράσεων.
2. Οι ακτινοβολίες ραδιοσυχνότητας έχουν δυσμενείς επιδράσεις σε πειραματόζωα, τα οποία ούτως ή άλλως χρησιμοποιούνται ως πρότυπα προσομοίωσης του ανθρώπου, σε μελέτες παραγόντων, για τους οποίους υπάρχει υποψία επικινδυνότητας στην υγεία του ανθρώπου.
3. Αν δεν αποδειχθεί η απόλυτη αθωότητα των ακτινοβολιών αυτών στον άνθρωπο, πρέπει να είμαστε φειδωλοί στη χρήση τους, και να λαμβάνουμε μέτρα για την προστασία ιδιαίτερα των αναπτυσσόμενων οργανισμών, δηλαδή των εμβρύων και των παιδιών.

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη επωμιζόμενος την δικαιολογημένη ανησυχία των κατοίκων, αγωνίζεται για την κατεδάφιση των κεραιών καθώς καμία από τις εγκατεστημένες κεραιές στο χώρο του επονομαζόμενου «πάρκου κεραιών», δεν διαθέτει άδεια εγκατάστασης.

Καθεστώς προστασίας φυσικού περιβάλλοντος

Το οικοσύστημα του δάσους «Πάρκου» (Σείχ Σου) έχοντας ιδιαίτερα μεγάλη περιβαλλοντική αξία για ολόκληρο το ΠΣΘ αντιμετωπίζεται με ειδικό καθεστώς προστασίας έτσι σύμφωνα :

- Με την αριθ. ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3503/72155/1.3.84 ΥΑ (ΦΕΚ 148Β'/84) και την αριθ. Γ/1834/37917 ΥΑ (ΦΕΚ 549Β'/9.8.84) χαρακτηρίζεται ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.
- Με τις αποφάσεις ΓΔ/2193/9.10.73 και ΓΔ/405/11.5.92. καθορίστηκαν τα όρια που εντάσσονται ως ζώνη προστασίας στο ΠΔ/17.1.94 (ΦΕΚ 561Δ'/6.6.94).

Οι ζώνες προστασίας «του υδροτοπικού συστήματος των λιμνών Βόλβης – Κορώνειας και της ευρύτερης περιοχής τους», που καθορίστηκαν σύμφωνα με το ΦΕΚ 248Δ'/5.3.2004 (απόφαση 6919/11.2.2004) περιλαμβάνουν και τον Δήμο Πυλαίας Χορτιάτη. Συγκεκριμένα στην Ζώνη Β εντάσσεται μια μικρή έκταση στα βόρεια και ανατολικά του δήμου, ενώ στην Ζώνη Γ συμπεριλαμβάνονται σημαντικές εκτάσεις του. Ασβεστοχωρίου και Χορτιάτη.

Η Κατάσταση του περιβάλλοντος

Ατμόσφαιρα

Το μεγαλύτερο πρόβλημα ρύπανσης της ατμόσφαιρας οφείλεται στις εξορυκτικές δραστηριότητες. Παρόλο που σήμερα τα περισσότερα λατομεία είναι ανενεργά, εντούτοις η ακόμα και ήπια λειτουργία ορισμένων ρυπαίνουν το περιβάλλον με τη σκόνη θόρυβο. Εντονότερα είναι τα προβλήματα κατά τους θερινούς μήνες. Έμμεσα προβλήματα δημιουργούνται από την έντονη κυκλοφοριακή κίνηση των βαρέων οχημάτων και από την προσέλκυση ρυπογόνων βιομηχανιών στην περιοχή που ασχολούνται με την επεξεργασία των ασβέστη.

Η ύπαρξη του πάρκου κεραιών με την συγκέντρωση των κεραιών, και κυρίως αυτών για τις οποίες αμφισβητείται η νομιμότητά της εγκατάστασης μηχανημάτων και της εκπομπής σήματος, που είναι πολλαπλάσιος ισχύος της επιτρεπόμενης, επιβαρύνει την περιοχή με ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία με επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων και θεωρείται επικίνδυνη για την πρόκληση πυρκαγιάς στο δάσος.

Χερσαίο περιβάλλον

Προβλήματα αλλοίωσης του περιβάλλοντος υπάρχουν κυρίως γύρω από τους οικισμούς Ασβεστοχωρίου και Εξοχής λόγω των λατομείων. Η οπτική ρύπανση είναι έντονη καθώς δημιουργήθηκαν μεγάλα μέτωπα λατόμευσης του ορεινού όγκου.

Οι δασικές εκτάσεις, κυρίως δρυός και αείφυλλων – πλατύφυλλων έχουν υποβαθμιστεί εξαιτίας της ανεξέλεγκτης βόσκησης.

Παρατηρούνται φαινόμενα διάβρωσης όπου επικρατούν μεγάλες κλίσεις καθώς και εκεί όπου έχει υποβαθμιστεί η δασική βλάστηση. Σε αρκετές περιοχές το έδαφος έχει εκπλυθεί με αποτέλεσμα να έχει εμφανιστεί το μητρικό πέτρωμα.

Σε περιοχές του Ασβεστοχωρίου παρατηρείται στα υπόγεια νερά αυξημένη περιεκτικότητα σε μαγγάνιο γηγενούς προέλευσης σύμφωνα με επισήμανση του ΙΓΜΕ η επίδραση του στο περιβάλλον δεν είναι γνωστή, καθώς δεν έχει προσδιοριστεί επακριβώς χωρικά και ποσοτικά.

Εμφανίζεται ραγδαία πτώση του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα λόγω της επίπτωσης των γενικότερων περιβαλλοντικών αλλαγών στο υδάτινο ισοζύγιο αλλά και λόγω της υπεράντλησης του αποθέματος.

Αισθητική και περιβαλλοντική υποβάθμιση επέφερε λόγω της έλλειψης ενός διαχειριστικού σχεδίου η χωρίς κανένα σχεδιασμό ή έλεγχο χρήση των προστατευόμενων εκτάσεων για βόσκηση, θήρα, λατόμευση, αναψυχή και ποικίλες άλλες δραστηριότητες.

Χώροι απόρριψης απορριμμάτων

Η γεωμορφολογία της περιοχής με το ιδιαίτερα πυκνό ανάγλυφο καθιστούν δυστυχώς τα πρηνή των ρεμάτων και τις φυσικές κοιλάτες του εδάφους πρόσφορες τοποθεσίες για την ανεξέλεγκτη απόρριψη απορριμμάτων. Το πρόβλημα της δημιουργίας πολλών σκουπιδότοπων δεν επιφέρει μόνον την αισθητική υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος αλλά αυξάνει τις πιθανότητες ύπαρξης πυρκαγιάς και επιβαρύνει μέσω του μηχανισμού της αποστράγγισης το έδαφος και τα υπόγεια νερά της περιοχής.

Στη Δ.Ε. Χορτιάτη υπάρχουν τρεις παλιοί χώροι διάθεσης απορριμμάτων που είναι :

- Στη θέση «Σκάλα» του Χορτιάτη
- Στην θέση «Όρια οικισμού» του Φιλύρου
- Στη θέση «Δάσος Κουρί» του Ασβεστοχωρίου

Είναι γεγονός ότι όλοι οι χώροι απόρριψης απορριμμάτων χρήζουν αποκατάστασης ειδικά σε ότι αφορά τις παλιές χωματερές γίνονται προσπάθειες από τον Δήμο παράλληλα δε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση προχώρησε στην ανάθεση μια συνολικής μελέτης αποκατάστασης παλιών χωματερών στην οποία συμπεριλαμβάνονται και οι συγκεκριμένοι της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη.

Πυροπροστασία

Ο αξιόλογος χαρακτήρας του φυσικού περιβάλλοντος στον Δήμο Χορτιάτη απαιτεί συνεχή επαγρύπνηση και φροντίδα για την αποσόβηση του κινδύνου της καταστροφής του λόγω πυρκαγιάς. Η υπευθυνότητα της αντιμετώπισης του θέματος και η επάρκεια της λήψης μέτρων πυροπροστασίας επιβάλουν την κινητοποίηση και την συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων πολιτείας και της τοπικής κοινωνίας.

Μετά την απώλεια ενός σημαντικού τμήματος του Σείχ Σου από την πυρκαγιά του 1997 η

Διεύθυνση Δασών και το Δασαρχείο Θεσσαλονίκης ενέτειναν τα έργα πυροπροστασίας. Οι υποδομές που έχουν γίνει αφορούν :

Για το Σείχ Σου: πλήρες οδικό αντιπυρικό δίκτυο καθώς και πλήρες δίκτυο υδροδότησης με τις απαιτούμενες δεξαμενές αποθήκευσης νερού

Για τον ορεινό όγκο Χορτιάτη: πλήρες οδικό αντιπυρικό δίκτυο, η υδροδότηση προβλέπεται να εξυπηρετηθεί από υδροστόμια του δικτύου ύδρευσης του δήμου καθώς και των στρατιωτικών εγκαταστάσεων που βρίσκονται στην περιοχή.

Ο Δήμος Χορτιάτη έχει την κύρια ευθύνη προστασίας των δημοτικών δασικών εκτάσεων και καταβάλει μεγάλες προσπάθειες προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των υδροδοτήσεων και της τοποθέτησης των πυροσβεστικών υδροστομίων. Πρόσφατα για την ενίσχυση των μέτρων πυροπροστασίας στο δάσος Κουρί κατασκευάσθηκε δεξαμενή υδροδότησης 75 μ³.

3.2. Ποιότητα Ζωής

3.2.1. Χωροταξικός & Πολεοδομικός σχεδιασμός

3.2.1.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Χαρακτήρας της περιοχής

Η Δημοτική Ενότητα Πανοράματος αποτελεί αμιγή οικιστική περιοχή μεσαίων και υψηλών εισοδημάτων. Παρατηρείται συνεχής δόμηση πολυτελών κατοικιών και μεγαλοαστικών μονοκατοικιών φυσικό επακόλουθο της προνομιακής θέσης του οικισμού, των κλιματολογικών συνθηκών, της έλλειψης μίξης χρήσεων ασυμβίβαστων με την κατοικία και του κοινωνικού «γοήτρου» που προσδίδει η εγκατάσταση σε περιοχές που λειτουργούν ως πόλοι συσσώρευσης αστικών και μεγαλοαστικών στρωμάτων.

Είναι χαρακτηριστικό ότι μόνο ο παλιός οικισμός διαθέτει τοπικό κέντρο. Στις εκτάσεις των οικοδομικών συνεταιρισμών υφίσταται αμιγής κατοικία και παρατηρείται έντονη έλλειψη τοπικών εξυπηρετήσεων και παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Χωροταξικός Σχεδιασμός (ΓΠΣ) – Χρήσεις Γης

Στο Πανόραμα εγκαταστάθηκαν από τον εποικισμό το 1926, 138 οικογένειες από τον Πόντο και 10 από τον Καύκασο. Με τη πάροδο των χρόνων ο πληθυσμός αυξάνεται και για ένα διάστημα γνωρίζει μεγάλη αύξηση της παραθεριστικής κατοικίας. Η ραγδαία όμως εγκατάσταση νέων κατοίκων στην κοινότητα παρατηρείται κύρια κατά τη τελευταία δεκαετία.

Η γενική κατοικία καταλαμβάνει έκταση 100 στρεμμάτων και βρίσκεται κύρια κατά μήκος της οδού Κομνηνών και της παραμέτρου του λόφου Ανάληψη. Η υπόλοιπη επιφάνεια του παλαιού οικισμού και ολόκληρες οι εκτάσεις των οικοδομικών συνεταιρισμών, στον βαθμό που είναι δομημένες, έχουν αμιγή χρήση της κατοικίας και μάλιστα στην πιο ανόθευτη μορφή, δηλαδή με πλήρη απουσία τοπικών μικροεξυπηρετήσεων. Έτσι η παραθεριστική κατοικία προοδευτικά εκλείπει σε συνδυασμό με ραγδαία αύξηση της μόνιμης αστικής.

Το γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΓΠΣ) Πανοράματος εκπονήθηκε το 1986 από την τ. Διεύθυνση Οικισμού Θεσσαλονίκης στα πλαίσια της ΕΠΑ και εγκρίθηκε το 1994 με την Υπουργική Απόφαση

αρ. 54540/2063/ 31-3-1994 (ΦΕΚ Δ' 355 14-4-1994).

Το Γ.Π.Σ εξειδικεύει τις επιταγές του Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης και καθορίζει το πολεοδομικό πλαίσιο άσκησης παραγωγικών δραστηριοτήτων, εφαρμογής στεγαστικής πολιτικής, κάλυψης κοινωνικών αναγκών αναβάθμισης κοινωνικών εξυπηρετήσεων, ανάπλασης υποβαθμισμένων περιοχών προστασίας του περιβάλλοντος και εν γένει ανασυγκρότησης του αστικού ιστού.

Τα στοιχεία ανάλυσης προέκυψαν από πρωτογενή έρευνα, από βιβλιογραφική έρευνα, από το σύνολο των μελετών, από φορείς δημόσιους και κοινωνικούς.

Κατοικία

Οικισμοί – Εκτός Σχεδίου Δόμηση

Η Δημοτική Ενότητα Πανοράματος αποτελείται κυρίως βάσει των γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών της περιοχής προσαρμοσμένων στο νομοθετημένο πλαίσιο διαφόρων φάσεων ανάπτυξης του αρχικού οικισμού από 5 πολεοδομικές ενότητες :

1. Παλιός οικισμός (ρυμοτόμηση βάσει διανομής Υπ. Γεωργίας 1931 και 1938).
2. Τμήμα του οικισμού πολεμιστών νόμου 751 και δραμινών πυροπαθών που βρίσκεται δυτικά της ΠΕ.1 και μέχρι του φυσικού ορίου του ρέματος (ρυμοτόμηση βάσει του διατάγματος 1959).
3. Το υπόλοιπο τμήμα του οικισμού πολεμιστών νόμου 751 και δραμινών πυροπαθών που βρίσκεται από το ρέμα και Ν-Δ της ΠΕ-2 (ρυμοτόμηση βάσει διατάγματος του 1959).
4. Οικισμός έφεδρων αξιωματικών που βρίσκεται δυτικά της ΠΕ-3 (ρυμοτόμηση βάσει διατάγματος του 1969).
5. Οικισμός τοπογράφων (ρυμοτόμηση βάσει διατάγματος του 1965).

Οι εντός σχεδίου περιοχές, έχουν ακόμα σε μικρό ποσοστό αδόμητες εκτάσεις. Στις εκτός σχεδίου περιοχές παρατηρείται έντονη δόμηση.

Τοπικά Κέντρα

Στη Δημοτική Ενότητα Πανοράματος τοπικό κέντρο διαθέτει μόνο ο παλιός οικισμός κυρίως κατά μήκος της οδού Κομνηνών και περιμετρικά του λόφου της Ανάλυσης. Στο υπόλοιπο τμήμα του παλαιού οικισμού και στις εκτάσεις των οικοδομικών συνεταιρισμών υπάρχει έλλειψη τοπικής εξυπηρέτησης και ανυπαρξία παραγωγικών δραστηριοτήτων.

3.2.1.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Οικιστική διάρθρωση

Η Δημοτική Ενότητα Πυλαίας είναι μια ιδιαίτερα αναπτυσσόμενη περιοχή που λειτουργεί ως υποδοχέας σημαντικών εγκαταστάσεων διαφόρων κλάδων του τριτογενούς τομέα, κυρίως όμως της κατοικίας, στα πλαίσια της διαδικασίας προαστιοποίησης που χαρακτηρίζει ευρύτερα την ελληνική κοινωνία. Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται στο ρυθμό αύξησης του πληθυσμού του, ο οποίος είναι προϊόν του ρεύματος μετεγκατάστασης κατοίκων από άλλους δήμους, λόγω των ευκαιριών για υψηλού επιπέδου κατοικία και καλύτερη ποιότητα διαβίωσης που παρέχει το

φυσικό και οικιστικό περιβάλλον της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας.

Η υφιστάμενη οικιστική διάρθρωση της Δημοτικής Ενότητας συγκροτήθηκε διαχρονικά και αποτελείται από τέσσερα τμήματα που αποτελούν την εντός σχεδίου περιοχή της Δημοτικής Ενότητας. Πρόκειται για τρεις περιοχές (οικιστικές ενότητες) που εντάχθηκαν με διατάγματα ρυμοτομίας τα έτη 1954, 1958 και 1965, καθώς και από μία επέκταση που θεσμοθετήθηκε με το ΓΠΣ του 1987 συνολικής έκτασης 291,72Ha. Επιπλέον, υπάρχουν ακόμα δύο περιοχές με εγκεκριμένο σχέδιο με τοπικά ρυμοτομικά σε απόσταση 1,5 χλμ. από τον κύριο οικισμό της Πυλαίας.

Πιο αναλυτικά οι περιοχές που αποτελούν την εντός σχεδίου περιοχή, σύμφωνα με τη χρονολογική σειρά ένταξης, είναι οι ακόλουθες:

α. Ο προϋφιστάμενος του '23 οικισμός, ο οποίος πολεοδομήθηκε το 1954 με Βασιλικό Διάταγμα (ΒΔ) 20-08-1950 (ΦΕΚ 218Δ). Το συνολικό εμβαδόν είναι 80,50Ha. και ο Σ.Δ. έχει μέσες τιμές που ποικίλουν μεταξύ 0,68 και 0,74.

Το ρυμοτομικό σχέδιο και οι επί μέρους τροποποιήσεις του με τα ΒΔ 27-08-68 (ΦΕΚ 157Δ), ΒΔ 30-03-70 (ΦΕΚ 90Δ), ΠΔ 14-03-77 (ΦΕΚ 102Δ), ΠΔ 24-01-80 (ΦΕΚ 114Δ), ΠΔ 07-12-83 (ΦΕΚ 19Δ) παρουσίαζε αρχικά υπερβολικές ελλείψεις σε χαρακτηρισμένους κοινόχρηστους, κοινωφελείς χώρους και βρίσκονταν σε αντίθεση με την έως τότε υφιστάμενη κατάσταση και δομή του οικιστικού ιστού.

Το 1988 με την ΔΠ/ΠΜ/54678/3302/24-10-88 (ΦΕΚ 827) Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης αναθεωρήθηκε, με τροποποίηση οικοδομικών τετραγώνων, καθορισμό νέων χρήσεων γης και δικτύου κοινοχρήστων – κοινωφελών χώρων, καθώς και όρων και περιορισμών δόμησης.

Έως σήμερα με νεώτερες αποφάσεις Νομάρχη έχουν τροποποιηθεί επί μέρους περιοχές του αναθεωρημένου ρυμοτομικού για τη δημιουργία νέων κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων.

β. Η περιοχή Μαλακοπής, η οποία βρίσκεται στα βορειοδυτικά του προϋφιστάμενου οικισμού και σε απόσταση 800 μ. από αυτόν. Εντάχθηκε στο σχέδιο πόλης με το ΒΔ 18-02-58 (ΦΕΚ 31Α). Πρόκειται για μία ιδιαίτερα πυκνοκατοικημένη περιοχή, συνολικού εμβαδού 33,50 Ha, με ΣΔ 2,1, που αποτελεί και το διαχωριστικό όριο με το Δήμο Θεσσαλονίκης.

Με Προεδρικά Διατάγματα (Π.Δ.) και αποφάσεις Νομάρχου έχουν τροποποιηθεί περιοχές του εγκεκριμένου σχεδίου για τον καθορισμό κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων.

γ. Οικισμός «Η Κωνσταντινούπολις». Η περιοχή εντάχθηκε στο σχέδιο πόλης με το ΒΔ 10-03-65 (ΦΕΚ 56Δ) και βρίσκεται στα βόρεια-βορειοανατολικά του προϋφιστάμενου οικισμού και σε επαφή με την περιοχή Μαλακοπής. Ο Σ.Δ. που ορίστηκε το 1965 ήταν 0,8 και η περιοχή ανοικοδομήθηκε στο σύνολό της στις δεκαετίες 1980 - 1990.

Με νέες αποφάσεις Νομάρχη τροποποιήθηκε το σχέδιο του 1965 για τον καθορισμό κοινοχρήστων-κοινωφελών χώρων.

δ. Την περιοχή του οικισμού «Τοπογράφων». Η περιοχή αυτή εντάχθηκε στο σχέδιο τη δεκαετία του 1960 σύμφωνα με το ΒΔ 22-11-65 (ΦΕΚ 206Δ). Έχει συνολικό εμβαδόν 120 στρ. και ισχύει έμμεσος συντελεστής δόμησης 0,4. Τμήμα, δε, της περιοχής ανήκει διοικητικά στο Δήμο Πανοράματος. Το σύνολο της περιοχής συμπεριλαμβάνονταν στο ΓΠΣ του Δήμου Πανοράματος.

ε. Την περιοχή «VILLARITS». Η περιοχή αυτή εντάχθηκε στο σχέδιο τη δεκαετία του 1970 σύμφωνα με το Π.Δ. 25-08-73 (ΦΕΚ 266Δ). Έχει συνολικό εμβαδόν 45 στρ. και μέγιστο

συντελεστή δόμησης 0,55.

στ. Περιοχές επεκτάσεων. Αυτές περιβάλλουν τον προϋφιστάμενο οικισμό έως την περιοχή Μαλακοπής και Κωνσταντινοπολιτών προς τα βόρεια, προς τα ανατολικά και προς τα νότια έως την Περιφερειακή οδό Θεσσαλονίκης και επεκτείνονται δυτικά πέραν της περιφερειακής τάφρου σε επαφή με το Δήμο Θεσσαλονίκης.

Η περιοχή εντάχθηκε με το ΠΔ 13-04-89 (ΦΕΚ 310Δ) σύμφωνα με τις διαδικασίες του Ν. 1337/83 και η εφαρμογή των πολεοδομικών μελετών έγινε τμηματικά μετά το 1994. Το συνολικό εμβαδόν είναι 138,22 Ha και οι ΣΔ ποικίλουν, ανάλογα με την πολεοδομική ενότητα με μέσες τιμές μεταξύ 0,5 και 0,68.

Οι περιοχές α, β, γ, δ αποτελούν το κυρίως οικιστικό συγκρότημα του Δήμου για το οποίο γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι είναι απομονωμένο από την υπόλοιπη έκταση που ανήκει στο δήμο και αποτελεί την εκτός σχεδίου περιοχή, καθώς αποκόπτεται από αυτήν μέσω ενός ισχυρού τεχνητού ορίου, που είναι η περιφερειακή οδός. Έτσι, η εκτός σχεδίου περιοχή του δήμου Πυλαίας είναι αυτή που οριοθετείται στα βόρεια από το περιαστικό δάσος του Σείχ Σου, στα ανατολικά και νότια από τα όρια των δήμων Θέρμης και Πανοράματος και στα δυτικά από το Θερμαϊκό Κόλπο και τους δήμους Καλαμαριάς και Θεσσαλονίκης.

Πολεοδομική οργάνωση της εντός σχεδίου περιοχής

Θεσμικό πλαίσιο δόμησης

Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ισχύοντος ΓΠΣ, το οποίο βρίσκεται σε διαδικασία/φάση τροποποίησης, η εντός σχεδίου περιοχή του δήμου Πυλαίας οργανώνεται σε δέκα (10) πολεοδομικές ενότητες (ΠΕ). Η χωρική κατανομή τους, καθώς και οι έξι (6) θεσμοθετημένοι τομείς όρων δόμησης που προτείνονται για αυτές εμφανίζονται στο χάρτη και είναι οι ακόλουθες:

- 1) Η ζώνη I με Σ.Δ. 0,8 που εφαρμόζεται στον παλιό οικισμό με το Διάταγμα του 54.
- 2) Η ζώνη II με Σ.Δ. 0,6 που εφαρμόζεται στις επεκτάσεις των πολεοδομικών ενότητων 1, 2, 3, 10.
- 3) Η ζώνη III με Σ.Δ. 0,8 που εφαρμόζεται στο σύνολο της πολεοδομικής ενότητας 5.
- 4) Η ζώνη IV με Σ.Δ. 0,5 που εφαρμόζεται στην περιοχή του υπερτοπικού κέντρου.
- 5) Η ζώνη V με Σ.Δ. 2,1 που εφαρμόζεται στο σύνολο των πολεοδομικών ενότητων 6, 7, 8, 9 (περιοχή Μαλακοπής).
- 6) Η ζώνη VI με Σ.Δ. 0,8 που εφαρμόζεται στο σύνολο της πολεοδομικής ενότητας 4 (Κωνσταντινοπολίτικα).
- 7) Στην περιοχή του οικισμού των Τοπογράφων ισχύει έμμεσα Σ.Δ. 0,4.
- 8) Στην περιοχή VILLARITS ισχύει μέγιστος Σ.Δ. 0,55 και αφορά το συγκεκριμένο οικόπεδο και μόνο

Λειτουργική δομή – Πληθυσμιακές πυκνότητες

Στο χάρτη Π1.3.2. του εγκεκριμένου ΓΠΣ εμφανίζεται η προτεινόμενη λειτουργική δομή των Π.Ε., με βάση τις προτεινόμενες χρήσεις γης και σύμφωνα με την κατηγοριοποίησή τους που προτείνεται στο Γ.Π.Σ. Αναλυτικά για κάθε μία από τις οικιστικές ενότητες της εντός σχεδίου περιοχής αναφέρονται για την πολεοδομική οργάνωση, την πληθυσμιακή πυκνότητα και τη λειτουργική τους εικόνα τα ακόλουθα:

α. Ο προϋφιστάμενος του '23 οικισμός αποτελεί τον αρχικό και κυρίαρχο, στη συνείδηση των

κατοίκων, οικιστικό πυρήνα. Πρόκειται για περιοχή που αποτελείται από οικοδομικά τετράγωνα (ΟΤ) αμιγούς και γενικής κατοικίας, καθώς και από χώρο χαρακτηρισμένο για ανάπτυξη κεντρικών λειτουργιών πόλης, όπου σήμερα λειτουργεί το δημαρχείο, το ΚΑΠΗ, το αστυνομικό τμήμα και αναπτύσσονται γραμμικές συγκεντρώσεις εμπορίου και καταστημάτων αναψυχής. Η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα δεν είναι πολύ υψηλή και είναι της τάξης των 130 κατοίκων/Ha. Ειδικότερα η περιοχή αποτελείται από:

- Τμήμα της ΠΕ 1, που καταλαμβάνει τη δυτική πλευρά του, αποτελείται από ΟΤ αμιγούς και γενικής κατοικίας, έχει μικτή πληθυσμιακή πυκνότητα 130 άτομα/Ha και ανήκει στον τομέα συντελεστή δόμησης (ΣΔ) Ι, όπου η μέση τιμή του είναι 0,74.
- Τμήμα της ΠΕ 2, που καταλαμβάνει το νοτιοανατολικό τμήμα, αποτελείται από ΟΤ αμιγούς και γενικής κατοικίας και περιλαμβάνει την περιοχή ανάπτυξης των κεντρικών λειτουργιών πόλης, καθώς και Ο.Τ. χαρακτηρισμένο για πάρκο πόλης (το οποίο έχει υλοποιηθεί) και για πολιτιστικές εγκαταστάσεις. Η μικτή πληθυσμιακή πυκνότητα είναι 119 άτομα/Ha και ανήκει στον τομέα Ι ως προς το Σ.Δ., με μέση τιμή 0,68.
- Το μεγαλύτερο τμήμα της ΠΕ 3, που καταλαμβάνει το βορειοανατολικό τμήμα και αποτελείται από Ο.Τ. αμιγούς κατοικίας έχει μικτή πληθυσμιακή πυκνότητα 124 άτομα/Ha και ανήκει στον τομέα Σ.Δ. Ι, με μέση τιμή 0,68.

β. Η περιοχή της Μαλακοπής αποτελείται κυρίως από Ο.Τ. αμιγούς κατοικίας και λιγότερο από Ο.Τ. γενικής. Σύμφωνα με το Γ.Π.Σ. συγκροτείται από τέσσερις Π.Ε., τις υπ' αριθμόν 6, 7, 8, 9. Όλες ανήκουν στον τομέα Σ.Δ. V, με τιμή 2,1. Ειδικότερα, αναφέρεται ότι:

- Η Π.Ε. 6, καταλαμβάνει το βορειοδυτικό τμήμα, αποτελείται από Ο.Τ. αμιγούς κατοικίας, διαθέτει χαρακτηρισμένο χώρο για πάρκο και έχει σχετικά υψηλή μικτή πληθυσμιακή πυκνότητα (190 άτομα/Ha).
- Η Π.Ε. 7, καταλαμβάνει το βορειοανατολικό τμήμα, αποτελείται από Ο.Τ. αμιγούς και γενικής κατοικίας και είναι η πιο πυκνοκατοικημένη του δήμου, καθώς έχει μικτή πληθυσμιακή πυκνότητα πολύ υψηλή (354 άτομα/Ha).
- Η Π.Ε. 8, καταλαμβάνει το νοτιοανατολικό τμήμα της περιοχής, έχει την ίδια λειτουργική διάρθρωση με την προηγούμενη Π.Ε., ενώ και η μικτή πληθυσμιακή της πυκνότητα είναι η δεύτερη υψηλότερη του δήμου (336 άτομα/Ha).
- Η Π.Ε. 9, καταλαμβάνει το νοτιοδυτικό τμήμα, αποτελείται επίσης από Ο.Τ. αμιγούς και γενικής κατοικίας και σε αντίθεση με τις δύο προηγούμενες ΠΕ έχει πιο χαμηλή μικτή πληθυσμιακή πυκνότητα (146 άτομα/Ha).

γ. Ο οικισμός των Κωνσταντινουπολιτών αποτελεί μια αυτόνομη Π.Ε., την 4, και συγκροτείται από ΟΤ αμιγούς κατοικίας (κυρίαρχη χρήση), εκπαίδευσης και χαρακτηρισμένων κοινόχρηστων χώρων. Ανήκει στον τομέα Σ.Δ. VI, με τιμή 0,8 για όλη την έκτασή της.

δ. Για τις περιοχές των επεκτάσεων προβλέπονται από το Γ.Π.Σ. χρήσεις αμιγούς κατοικίας, υπερτοπικό κέντρο, περιοχή για την ανάπτυξη δεύτερου χώρου κεντρικών λειτουργιών πόλης, τρεις θέσεις για την ανάπτυξη τοπικών κέντρων ΠΕ, καθώς και χώροι εκπαίδευσης και πρασίνου. Ειδικότερα το σύνολο αυτών των εκτάσεων αποτελείται από:

- Τμήμα της ΠΕ 3, που καταλαμβάνει το βορειοδυτικό τμήμα και αποτελείται από τα ΟΤ που προορίζονται για την ανάπτυξη υπερτοπικού κέντρου, ως δεύτερο πυρήνα λειτουργιών πόλης, καθώς και από ΟΤ χαρακτηρισμένα για πάρκο, πολιτιστικές και εκπαιδευτικές

εγκαταστάσεις. Ανήκει στον τομέα ΣΔ IV, με μέση τιμή 0,50 και δεν έχει καθόλου πληθυσμό, αφού δεν υπάρχουν ΟΤ κατοικίας.

- Την πολεοδομική ενότητα 10, που καταλαμβάνει το βορειοανατολικό τμήμα και αποτελείται από ΟΤ αμιγούς κατοικίας, καθώς και από ΟΤ και χώρους χαρακτηρισμένα για ανάπτυξη τοπικού κέντρου ΠΕ, πολιτιστικών και εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων. Ανήκει στον τομέα ΣΔ II, με μέση τιμή 0,60 και η μικτή πληθυσμιακή πυκνότητά της, σύμφωνα με το ΓΠΣ, είναι αρκετά χαμηλή (76 άτομα/Ha). Η τελευταία τιμή σίγουρα έχει αυξηθεί κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών με τη σταδιακή, αλλά έντονη, ανοικοδόμηση της ΠΕ.
- Τμήμα της ΠΕ2, που καταλαμβάνει το νοτιοανατολικό τμήμα και αποτελείται από ΟΤ αμιγούς κατοικίας. Ανήκει στον τομέα ΣΔ II, με μέση τιμή 0,68. Η μικτή πληθυσμιακή πυκνότητά της είναι σχετικά χαμηλή (119 άτομα/Ha), παρόμοια με αυτήν του προϋφιστάμενου του '23 οικισμού, αλλά και αυτή σταδιακά αρχίζει να αυξάνεται λόγω της ταχύτατης ανοικοδόμησής της.
- Τμήμα της ΠΕ1, που καταλαμβάνει το νότιο τμήμα και αποτελείται από ΟΤ αμιγούς κατοικίας, εκπαίδευσης, κοινόχρηστων χώρων, καθώς και από ΟΤ χαρακτηρισμένα για ανάπτυξη τοπικού κέντρου ΠΕ. Η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα είναι ίδια με αυτήν του προϋφιστάμενου του '23 οικισμού (130 άτομα/Ha). Ανήκει στον τομέα ΣΔ I, με μέση τιμή 0,74.
- Την πολεοδομική ενότητα 5, που βρίσκεται στο νοτιοδυτικό τμήμα και αποτελείται από Ο.Τ. αμιγούς κατοικίας. Υπάρχουν, επίσης, ΟΤ που χαρακτηρίζονται για την ανάπτυξη τοπικού κέντρου ΠΕ. Ανήκει στην κατηγορία ΣΔ III με τιμή 0,80 και η μικτή πληθυσμιακή πυκνότητά της είναι χαμηλή (80 άτομα/Ha).

Με το Γ.Π.Σ. του 1987 και την προτεινόμενη από αυτό πολεοδομική οργάνωση αντιμετωπίζονταν οι οικιστικές ανάγκες του δήμου, με επίλυση επιμέρους σχετικών ζητημάτων που παρουσιάζονταν εκείνη την εποχή. Σύμφωνα με την τότε κείμενη νομοθεσία (Ν 1337/83), το ΓΠΣ οριοθετήθηκε σε επίπεδο οικισμού και επεκτάσεων για κατοικία, χωρίς να στοχεύει και να αναδεικνύει διαδικασίες περαιτέρω ανάπτυξης κατοικίας και άλλων χρήσεων στα υπόλοιπα τμήματα του δήμου. Με τον τρόπο αυτό, αναπτύχθηκε σε επίπεδο δήμου μια εσωστρέφεια, που επέτρεπε την αντιληπτική οργάνωση μόνο όσων λειτουργιών αναπτύσσονταν στην εντός της περιφερειακής οδού περιοχή και πάντα σε σχέση με τον παλιό οικισμό, που αποτελεί σημείο αναφοράς για το σύνολο του Δήμου.

Στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας και παρ' όλη την αργοπορία στην εκπόνηση της μελέτης πράξης εφαρμογής των πολεοδομικών ενοτήτων καταγράφεται έντονη και ταχύτατη ανοικοδόμηση, που οδηγεί στη διαπίστωση ότι τα οικιστικά αποθέματα που προβλέπονται από το ΓΠΣ έχουν αρχίσει να εξαντλούνται. Το γεγονός οδηγεί στην αναζήτηση οικιστικής ανάπτυξης στις εκτός σχεδίου περιοχές, καθώς ο δήμος, σύμφωνα με την διαχρονική πληθυσμιακή του αύξηση, φαίνεται ότι εξακολουθεί να λειτουργεί σαν υποδοχέας εγκατάστασης νέων κατοίκων.

Λειτουργική δομή της εκτός σχεδίου περιοχής

Σύμφωνα με το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (ΡΣ) και τις ρυθμίσεις των Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ), που έχουν εγκριθεί από τον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης (ΟΡΣΘ), θεωρείται ότι η εκτός σχεδίου περιοχή του Δήμου Πυλαίας και ιδιαίτερα το νότιο τμήμα του θα λειτουργήσει ως υποδοχέας της διόγκωσης των δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα.

Παράλληλα καταγράφονται πιέσεις για οικιστική ανάπτυξη στις εκτός σχεδίου περιοχές, ιδιαίτερα

στο ανατολικό άκρο του δήμου στις περιοχές «Πουρνάρι» και «Ελαιώνες», όπου σημαντικά τμήματά τους έχουν δομηθεί με κατοικίες υψηλού επιπέδου, αλλά και με την εφαρμογή του συστήματος της αντιπαροχής, σύμφωνα με τις διατάξεις της εκτός σχεδίου δόμησης.

Με βάση αυτές τις δύο παραδοχές και διαπιστώσεις οργανώνεται λειτουργικά ή εκτός σχεδίου περιοχή του δήμου και χαρακτηρίζεται από τη διαφορετική φυσιογνωμία μεταξύ του βορείου και του νοτίου τμήματος της.

Έτσι, στο βόρειο τμήμα, ανατολικά της εντός σχεδίου περιοχής και πέριξ του οδικού άξονα προς Πανόραμα εντοπίζεται τάση συγκέντρωσης του τριτογενούς τομέα με έμφαση στις εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις και τις εγκαταστάσεις έρευνας και υγείας και μικρότερη παρουσία μονάδων αναψυχής και εμπορίου. Νοτιότερα, πέρα από την περιφερειακή οδό και νοτιοανατολικά του Πανοράματος εμφανίζεται η περιοχή οικιστικής καταλληλότητας, με την εκτός σχεδίου δόμηση που προαναφέρθηκε στην περιοχή Πουρνάρι. Τέλος, δυτικά του Πανοράματος και βορειοανατολικά της εντός σχεδίου περιοχής της Πυλαίας, στην περιοχή Ελαιώνες, εμφανίζονται εκ νέου τάσεις οικιστικής ανάπτυξης σε μια πολύ ελκυστική περιοχή υψηλής προστιθέμενης αξίας που δεν έχει ακόμα αξιοποιηθεί λόγω της γειτνίασής της με το δάσος και της μη ρύθμισης ιδιοκτησιακών ζητημάτων.

Νοτιότερα, η λειτουργική δομή της εκτός σχεδίου περιοχής προσδιορίζεται κυρίως από τη διέλευση δύο υπερτοπικών οδικών αξόνων, καθώς και διαδημοτικών οδών, που σε συνάρτηση με το σημαντικό απόθεμα του μη δομημένου χώρου και τη μορφολογία του εδάφους δημιουργούν λειτουργικές ζωνοποιήσεις που είναι οι ακόλουθες:

- α.** Η ζώνη βόρεια της κύριας οδού Πυλαίας – Θέρμης, όπου κυριαρχεί η συγκέντρωση εταιριών υψηλής τεχνολογίας, με την πρόσφατη υλοποίηση της «Τεχνόπολης», έκτασης 94 στρ., καθώς και ερευνητικών μονάδων και εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης – εκπαίδευσης του δημοσίου τομέα (π.χ. CEDEFOP, ΕΚΑΒ). Στην ίδια ζώνη μεγάλη έκταση καταλαμβάνουν τα κοιμητήρια ανατολικής Θεσσαλονίκης «Αναστάσεως του Κυρίου», που αποτελούν μια σημαντική ειδική χρήση υπερτοπικού χαρακτήρα.
- β.** Η ζώνη μεταξύ της οδού Πυλαίας – Θέρμης και του εθνικού οδικού άξονα Θεσσαλονίκης – Μουδανιών στην οποία υπάρχει συγκέντρωση αντιπροσωπειών αυτοκινήτων, εκθεσιακών χώρων και υπεραγορών. Ιδιαίτερη χρήση, που χαρακτηρίζει αυτή τη ζώνη, αποτελούν οι εγκαταστάσεις της Αμερικανικής Γεωργικής Σχολής, που συνδυάζουν εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις με εγκαταστάσεις του πρωτογενούς τομέα.
- γ.** Η ζώνη μεταξύ της εθνικής οδού Θεσσαλονίκης – Μουδανιών και της οδού Θεσσαλονίκης – αεροδρομίου – Μηχανιώνας, όπου αναπτύσσονται και κυριαρχούν ως χρήση τα πολύ μεγάλα εμπορικά κέντρα (π.χ. Cosmos, Carrefour, Makro, ΙΚΕΑ), σε κτιριακές εγκαταστάσεις αρκετών εκατοντάδων τετραγωνικών μέτρων. Καταγράφονται ακόμα συγκεντρώσεις καταστημάτων εξειδικευμένου εμπορίου, αντιπροσωπειών, εκπαιδευτικές μονάδες αλλά και διάσπαρτες περιοχές αυθαίρετης κατοικίας. Ιδιαίτερη χρήση είναι αυτή της Ανώτατης Διακλαδικής Σχολής Πολέμου και σημαντική υπερτοπική εγκατάσταση στον τομέα της υγείας αυτή του Διαβαλκανικού Ιατρικού Κέντρου.
- δ.** Η παραλιακή ζώνη που αναπτύσσεται δυτικά της οδού Θεσσαλονίκης – αεροδρομίου και φτάνει ως το παραλιακό μέτωπο του δήμου, στο Θερμαϊκό Κόλπο. Πρόκειται για μια ζώνη μήκους 4,5 χλμ., από τα οποία μόλις τα 1,5 χλμ. στο παραλιακό της μέτωπο είναι επισκέψιμα, καθώς μεγάλο τμήμα του αιγιαλού είναι περιφραγμένο.

Η ζώνη αυτή εντάσσεται στις αστικές λειτουργίες με έναν ιδιότυπο τρόπο και δεν χαρακτηρίζεται για την οικολογική της αξία, αφού και εκεί εντοπίζεται πληθώρα ανθρωπογενών χρήσεων, ενώ αποτελεί πόλο συνεχούς ανάπτυξης νέων δραστηριοτήτων. Ο ιδιότυπος τρόπος που εντάσσεται στις αστικές λειτουργίες προκύπτει από την εξέταση του τρόπου οργάνωσης των δραστηριοτήτων και σε ένα βάθος 500 μέτρων από την ακτή. Έτσι λοιπόν στο παραλιακό μέτωπο εντοπίζεται ανάπτυξη δραστηριοτήτων αναψυχής και εμπορίου, ιδιαίτερα επί της οδού Θεσσαλονίκης – αεροδρομίου όπου αναπτύσσονται μεγάλα εμπορικά κέντρα (π.χ. Απολλώνια, Πολιτεία), σε συνδυασμό με δραστηριότητες του δευτερογενούς τομέα (βιομηχανία, ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη). Τέλος, σημειώνονται περιοχές αυθαίρετης κατοικίας αλλά και μεγάλες ελεύθερες εκτάσεις (οικόπεδα). Η αναβάθμιση του οδικού άξονα προς το αεροδρόμιο, που γενικά οριοθετεί αυτό τη ζώνη, αποκόπτει την επικοινωνία για την ελεύθερη κάθετη πρόσβαση ένθεν και ένθεν, δημιουργώντας ένα καθεστώς απομόνωσης του παραλιακού μετώπου.

Η αξία της παραλιακής ζώνης ως φυσικό απόθεμα ικανό να ενσωματωθεί με επιτυχία σε προσπάθειες ρύθμισης των δραστηριοτήτων του χώρου, αποτελεί ιδιαίτερο σχεδιαστικό πλεονέκτημα και η προστασία της, στη λογική όμως της ενσωμάτωσης, επιλογή με σημαντική προοπτική.

Κλείνοντας την αναφορά στη λειτουργική δομή της εκτός σχεδίου περιοχής του δήμου Πυλαίας δεν θα πρέπει να μην αναφερθεί ότι σε αντιδιαστολή με τις παραπάνω ζώνες οικιστικής ανάπτυξης και λειτουργιών του τριτογενούς τομέα, υπάρχει στο βορειότερο τμήμα της η έκταση του περιαστικού δάσους Σείχ Σου που διατηρεί έως τώρα την οικολογική της αξία, καθώς δεν έχει δεχθεί επιβλαβείς ανθρωπογενείς δραστηριότητες.

3.2.1.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Ο οικισμός του Ασβεστοχωρίου είναι προϋφιστάμενος του 1923 σύμφωνα με το ΠΔ 2.3.81/13-3-81 ΦΕΚ 138Δ. Στις 12.5.1970 διαβιβάστηκε στο τότε Υπουργείο Δημοσίων Έργων η με ίδια ημερομηνία έκθεση τεχνικού υπαλλήλου του Γραφείου Πολεοδομίας Θεσσαλονίκης με την οποία καθορίστηκαν τα όρια του παλαιού οικισμού Ασβεστοχωρίου. Η έκθεση συνοδευόταν και από διάγραμμα. Συντάχθηκε δε, σε εφαρμογή της Ε 22314/29.7.1964 Απόφασης Υφυπουργού Δ.Ε. Τα όρια αυτά φαίνονται στην μελέτη αποτύπωσης των ορίων οικισμού Ασβεστοχωρίου που είχε αναθέσει σε τοπογράφο μηχανικό το τότε Κοινοτικό Συμβούλιο Ασβεστοχωρίου, το οποίο ενέκρινε την μελέτη αυτή με την 93/12.9.1980 απόφασή του. Σήμερα με την μελέτη Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου που εκπονείται για την συνολική περιοχή του πρώην δήμου Χορτιάτη θα προκύψουν η πολεοδομική οργάνωση του οικισμού καθώς και οι περιοχές επέκτασης.

Ο οικισμός της Εξοχής δημιουργήθηκε το 1930, με την 108/15.8.1986 Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης (ΦΕΚ 1011/Δ'/22.10.1986) καθορίστηκαν αρχικά τα όρια του οικισμού ακολούθησε η τροποποίηση των γενικών και ειδικών όρων και περιορισμών δόμησης με 3910/25.9.1987 Απόφαση Νομάρχη (ΦΕΚ 1007Δ'/13.10.1987), Το 1998 με την. 6462/1.10.98 Απόφαση Γ.Γ Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας (ΦΕΚ 851Δ'/23.10.1998) εγκρίθηκε η εκπονηθείσα μελέτη πολεοδόμησης και επέκτασης του οικισμού και συγχρόνως τα νέα τα όρια του οικισμού. Ακολούθησε πράξη εφαρμογής που αφορά της παραπάνω πολεοδομικής μελέτης η οποία κυρώθηκε με την 29/42372/22.9.2005 Απόφασή του Νομάρχη. Η πράξη εφαρμογής καταχωρήθηκε στο Κτηματολογικό Γραφείο Νεάπολης.

Ο οικισμός του Φιλύρου απέκτησε ρυμοτομικό σχέδιο με διανομή του Υπουργείου Γεωργίας την

αρχική το 1932. και ακολούθησαν άλλες το 1968, 1971 και 1973. Τα όρια του οικισμού όπως ισχύουν μέχρι σήμερα προσδιορίστηκαν με την 4290/19.10.1987 Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης (ΦΕΚ 1110Δ'/12.11.1987).

Εκπονήθηκε επίσης Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) του οικισμού Φιλύρου το οποίο εγκρίθηκε με 48355/1595/27.3.2002 Απόφαση Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (ΦΕΚ 372Δ'/8.5.2002) και περιλαμβάνει την πολεοδομική οργάνωση του οικισμού με την δημιουργία τριών πολεοδομικών ενοτήτων. Για την πολεοδόμηση των τριών αυτών ενοτήτων βρίσκεται σε εξέλιξη η εκπόνηση της μελέτης «αποτύπωση, κτηματογράφηση, πολεοδομική μελέτη και πράξη εφαρμογής».

Ο οικισμός του Χορτιάτη, αποκτά πολεοδομικό σχέδιο το 1948 με το Β.Δ. της 7.7.1948 (ΦΕΚ 183Α'/1948). Είχε προηγηθεί το 1938 η έγκριση ρυμοτομικού σχεδίου ενός τμήματος με την επωνυμία «εξοχικός συνοικισμός Χορτιάτη» το οποίο εγκρίθηκε με το Β.Δ. της 17.7.1938 (ΦΕΚ 271Α'/27.7.1938) και τροποποιήθηκε με το ΒΔ της 1.12.1939 (ΦΕΚ 532/Α/8.12.1939).

Το πολεοδομικό σχέδιο του οικισμού αναθεωρήθηκε με την 4718/18.4.1980 (ΦΕΚ 318/Δ/21.5.1980) Απόφαση Νομάρχη και τροποποιήθηκε με την 25548/11.7.1985 (ΦΕΚ 588/Δ/7.11.1985) απόφαση επίσης του Νομάρχη.

Με την 346/9.10.1986 (ΦΕΚ 1150/Δ/27.11.1986) απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης που τροποποιήθηκε με την 3910/25.9.1987 (ΦΕΚ1007/Δ/13.10.1987) ανάλογη απόφαση καθορίστηκαν τα όρια και όροι δόμησης για τον οικισμό Χορτιάτη. Σήμερα εκπονείται μελέτη «αποτύπωση, κτηματογράφηση, πολεοδομική μελέτη και πράξη εφαρμογής» για την υπόλοιπη περιοχή μέχρι το όριο νομάρχη έκτασης 500 στρ.

Τέλος με το ΠΔ της 26.6.1986 (ΦΕΚ 721/Δ/8.9.1986) καθορίστηκε η Ζώνη Ενεργού Πολεοδομίας (ΖΕΠ) στην Κοινότητα Χορτιάτη στη θέση Κισσός. Με το ΠΔ της 15.4.1988 (ΦΕΚ 382/Δ/31.5.1988) εγκρίθηκε η πολεοδομική μελέτη της ΖΕΠ. Τροποποίηση του σχεδίου καθώς και ο καθορισμός των όρων και των περιορισμών δόμησης στην περιοχή έγιναν με τις 29/οικ/ΠΣΚ/10191/834/20.3.1996 (ΦΕΚ 373/Δ/11.4.1996) και ΔΠ/ΠΣΚ/οικ/33043/1184(1)/19.6.1995 Αποφάσεις Νομάρχη Παρά την ολοκλήρωση του πολεοδομικού σχεδιασμού η οικιστική ανάπτυξη της περιοχής παραμένει ιδιαίτερα περιορισμένη λόγω των ισχυρών διαφωνιών και αντιρρήσεων αναφορικά με το δασικό χαρακτήρα της περιοχής.

3.3. Βασικές Υποδομές - Δίκτυα

Στην Ενότητα αυτή παρουσιάζονται αναλυτικά ανά Δημοτική Ενότητα το Οδικό Δίκτυο, το δίκτυο μεταφορών, το δίκτυο διαχείρισης υδατικών πόρων και το δίκτυο ενέργειας.

Αξίζει να αναφερθεί ότι μέσω χρηματοδότησης που εξασφάλισε ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη από το ΕΣΠΑ και συγκεκριμένα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση», όπου πρόκειται να αναπτυχθεί κόμβος στο διαδίκτυο για την παροχή γεωγραφικών πληροφοριών και συναφών υπηρεσιών σε φορείς της διοίκησης, μελετητές, πολίτες και επιχειρήσεις. Το πρόγραμμα είναι διαδημοτικό και θα υλοποιηθεί από κοινού με το Δήμο Θέρμης».

Ο Προϋπολογισμός του έργου είναι 205.150 € και χρηματοδοτείται σε ποσοστό 100%.

Η πράξη αποσκοπεί στην επέκταση των υπαρχόντων γεωγραφικών (χαρτογραφικών) δεδομένων σε ψηφιακή μορφή, στην αναβάθμιση και επέκταση της πρόσβασης της Τεχνικής Υπηρεσίας και της Πολεοδομίας απευθείας στη Βάση Γεω-Δεδομένων, με κατάλληλα δικαιώματα, δια μέσου της αναβάθμισης της άδειας χρήσης του υπάρχοντος λογισμικού Γεωγραφικού Συστήματος

Πληροφοριών (ΓΣΠ) αλλά και του λογισμικού παροχής των Δεδομένων στο Διαδίκτυο καθώς και την παροχή περισσότερων ηλεκτρονικών υπηρεσιών αρμοδιότητας των Τεχνικών Υπηρεσιών προς πολίτες, επιχειρήσεις, την ίδια τη Δημόσια Διοίκηση, αλλά και άλλους (δυνητικά) φορείς, εταιρείες διαχείρισης υποδομών κ.λπ.

3.3.1. Οδικό Δίκτυο

3.3.1.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Η εικόνα που παρουσιάζει το οδικό δίκτυο της Δημοτικής Ενότητας Πανοράματος είναι η τυπική εικόνα οικισμού με μία κεντρική οδική, επαρχιακή αρτηρία που διασχίζει διαμπερώς τον οικισμό. Το πλάτος του οδοστρώματος σε συνδυασμό με τα περιορισμένα πεζοδρόμια δυσχεραίνουν την άνετη κίνηση των οχημάτων και των πεζών.

Όσον αφορά το υπόλοιπο ενδοαστικό δίκτυο σε μεγάλο ποσοστό είναι διαμορφωμένο.

Πεζόδρομοι στην Δημοτική Ενότητα Πανοράματος δεν υπάρχουν ενώ τα πεζοδρόμια εντός του οικισμού είναι πολύ μικρά λόγω του ιδιαίτερου ιδιοκτησιακού καθεστώτος και της μη παραχώρησης εκ μέρους των ιδιοκτητών τμημάτων των οικοπέδων τους. Στους νέους οικισμούς επίσης υπάρχει έλλειψη πεζοδρομίων.

Το κυκλοφοριακό είναι έντονο στον παλιό οικισμό. Έχουν κατά καιρούς εκπονηθεί σχετικές μελέτες και εφαρμόστηκαν μέτρα για τη βελτίωση του κυκλοφοριακού.

Υπάρχει μεγάλη ανάγκη δημιουργίας χώρων στάθμευσης. Η προσπάθεια του τότε Δήμου για την κατασκευή ενός υπόγειου χώρου στάθμευσης δεν υλοποιήθηκε λόγω έκδοσης δικαστικών αποφάσεων μετά από προσφυγή ομάδας κατοίκων, παρά το γεγονός ότι η δημοτική Αρχή είχε επιτύχει την ένταξη του έργου στο ν. 2947/2001 (ΦΕΚ 228/ 9.10.2001 Τ.Α') και τη χρηματοδότησή του από το ΥΠΕΧΩΔΕ. Μάλιστα, είχε ολοκληρωθεί η διαδικασία επιλογής αναδόχου εργολάβου που είχε εγκατασταθεί στο έργο. Η Δημοτική Αρχή εκτιμούσε και εκτιμά ότι με την υλοποίηση του έργου σε συνδυασμό με μια σειρά άλλων κυκλοφοριακών μέτρων θα υπήρχε σημαντική ανακούφιση στο κυκλοφοριακό πρόβλημα.

Πρόβλημα στάθμευσης δεν υπάρχει έντονο στους νέους οικισμούς κυρίως λόγω του χαμηλού συντελεστή δόμησης που επιτρέπει τη στάθμευση μέσα στις αυλές, παρόλο που ο δείκτης ιδιοκτησίας Ι.Χ παρουσιάζεται σχετικά μεγάλος. Το πρόβλημα είναι έντονο στον παλιό οικισμό όπου παρουσιάζονται έντονες εμπορικές δραστηριότητες.

Το Πανόραμα εξυπηρετείται από τον Ο.Α.Σ.Θ. με μία κεντρική και δύο τοπικές γραμμές:

58: Διασταύρωση Χορτιάτη – Πανόραμα – Βενιζέλου: Έχει ως αφετηρία το σταθμό μετεπιβίβασης Χορτιάτη και τέρμα στην οδό Βενιζέλου στο κέντρο της Θεσσαλονίκης. Κατευθύνεται προς την πόλη της Θεσσαλονίκης, ενώ διασχίζει τις ΔΕ Πανοράματος και Πυλαίας και τμήμα του Δήμου Θεσσαλονίκης. Κάνει συνολικά 44 στάσεις, 21 εκ των οποίων στη ΔΕ Πανοράματος. Διαθέτει κατά μέσο όρο 5 δρομολόγια ανά ώρα.

60Α: Οικισμός Μακεδονία Πανοράματος (Μακεδονομάχων): κινείται κυκλικά δια μέσου της Μακεδονομάχων, με αφετηρία και τέρμα τον τερματικό σταθμό Πανοράματος Ν. 751 και κάνει συνολικά 48 στάσεις εντός των ορίων της ΔΕ Πανοράματος.

60Β: Οικισμός Μακεδονία Πανοράματος (Ι. Δραγούμη): κινείται κυκλικά δια μέσω της Δραγούμη, με αφετηρία και τέρμα τον τερματικό σταθμό Πανοράματος Ν. 751 και κάνει συνολικά 49 στάσεις

εντός των ορίων της ΔΕ Πανοράματος.

3.3.1.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Η θέση της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας στο ΠΣΘ, η γειτνίασή της με το Αεροδρόμιο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», οι παραγωγικές και εμπορικές μονάδες και οι εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών που συγκεντρώνονται στα όριά της, ανέπτυξαν ένα ισχυρό οδικό δίκτυο στην περιοχή. Έτσι το μεγαλύτερο μέρος της Δημοτικής Ενότητας τέμνεται από σημαντικούς οδικούς άξονες, οι οποίοι κατά βάση αποτελούν τμήματα του εθνικού οδικού δικτύου.

Οι σημαντικότεροι οδικοί άξονες υπερτοπικής εμβέλειας που διατρέχουν την περιοχή είναι οι εξής:

- Θεσσαλονίκης – Αεροδρομίου
- Θεσσαλονίκης – Μουδανιών
- Θεσσαλονίκης – Θέρμης
- Θεσσαλονίκης – Πανοράματος
- Περιφερειακή Οδός

Στην εκτός σχεδίου περιοχή, τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά του οδικού δικτύου δεν εξασφαλίζουν την άνετη διέλευση της κυκλοφορίας. Κατά βάση, οι οδοί της περιοχής είχαν διανοιχθεί με πρόβλεψη για χρήση ως αγροτικές, με αποτέλεσμα το μέσο πλάτος οδού των 4-5m να μην καθιστά το συγκεκριμένο δίκτυο ικανό να εξυπηρετήσει την υπερτοπική κυκλοφορία.

Από την άλλη, το παρόν οδικό δίκτυο στον εντός σχεδίου οικισμό εμφανίζεται ανεπαρκές για την κυκλοφορία που δέχεται, ενώ η κατάσταση επιβαρύνεται από τη διέλευση μεγάλου αριθμού βαρέων οχημάτων. Αν και η ανάγκη διάνοιξης νέων οδών είναι επιτακτική, ωστόσο η υλοποίηση τέτοιων έργων καθυστερεί, καθώς τίθεται θέμα απαλλοτρίωσης ιδιωτικής γης. Επιπλέον, στις επεκτάσεις του οικισμού το πρόβλημα των μετακινήσεων είναι μεγάλο, καθώς τα έργα οδικής υποδομής δεν έχουν ολοκληρωθεί.

Όσον αφορά την ποιότητα των οδοστρωμάτων, δε μπορεί να δοθεί ολοκληρωμένη άποψη. Ο εντοπισμός των προβλημάτων απαιτεί χρονοβόρα επιτόπια έρευνα. Ωστόσο, η δημιουργία της Γεωγραφικής Βάσης Δεδομένων, αναμένεται να συμβάλει στην πληρέστερη καταγραφή και κατηγοριοποίηση των προβλημάτων του οδικού δικτύου και στην καλύτερη αντιμετώπισή τους.

Έργα συντήρησης, επισκευής αλλά και διαμόρφωσης οδών υλοποιεί η Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου. Τέτοια έργα περιλάμβαναν την ανακατασκευή ασφαλτοστρώσεων σε οδούς του εντός σχεδίου οικισμού και τη διάνοιξη νέων οδών στην ίδια περιοχή, καθώς και τη διαμόρφωση – βελτίωση της βατότητας των αγροτικών δρόμων.

Ως προς τις ενδοδημοτικές και εξωδημοτικές μετακινήσεις με μέσα μαζικής μεταφοράς, το Δήμο Πυλαίας εξυπηρετούν οι παρακάτω λεωφορειακές γραμμές του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης (ΟΑΣΘ):

Α. Εντός των ορίων της οικιστικής περιοχής:

11: Πυλαία – Ν.Σ. Σταθμός: Έχει ως αφετηρία τον τερματικό σταθμό Πυλαίας και τέρμα το νέο σιδηροδρομικό σταθμό. Κατευθύνεται στο Νέο Σιδηροδρομικό Σταθμό και διασχίζει το τμήμα της Δ.Ε. και του Δήμου Θεσσαλονίκης. Κινείται αμφίδρομα με 34 στάσεις, 11 εκ των οποίων στα όρια της ΔΕ Πυλαίας. Διαθέτει κατά μέσο όρο 5 δρομολόγια ανά ώρα.

58:Βενιζέλου – Πανόραμα – Διασταύρωση Χορτιάτη: Έχει ως αφετηρία το σταθμό μετεπιβίβασης Χορτιάτη και τέρμα στην οδό Βενιζέλου στο κέντρο της Θεσσαλονίκης. Κατευθύνεται προς την πόλη της Θεσσαλονίκης, διέρχεται από τις ΔΕ Πανοράματος και Πυλαίας και από τμήμα του Δήμου Θεσσαλονίκης. Κινείται αμφίδρομα και κάνει συνολικά 44 στάσεις, 6 εκ των οποίων στα όρια της ΔΕ Πυλαίας. Διαθέτει κατά μέσο όρο 5 δρομολόγια ανά ώρα.

66: Χαριλάου – Θέρμη: Έχει ως αφετηρία τον τερματικό σταθμό Χαριλάου και τέρμα το Δημαρχείο Θέρμης. Κατευθύνεται προς τη Θέρμη, κινείται αμφίδρομα και εξυπηρετεί κατά τη διαδρομή μικρό τμήμα του οικισμού των Πυλαιώτικων στην περιοχή Αλλατίνη.

10: Τ.Σ. Χαριλάου – Ν.Σ. Σταθμός: Έχει ως αφετηρία τον τερματικό σταθμό Χαριλάου και τέρμα το σιδηροδρομικό σταθμό. Κινείται αμφίδρομα και στην αφετηρία εξυπηρετεί μικρό τμήμα του συνοικισμού των Πυλαιώτικων που βρίσκεται κοντά στην αφετηρία της γραμμής, στα όρια με το Δήμο Θεσσαλονίκης.

14: Άνω Τούμπα – Ν.Σ. Σταθμός: Έχει ως αφετηρία τον τερματικό σταθμό Άνω Τούμπας (που γεωγραφικά ανήκει στα Κωνσταντινοπολίτικα εντός των ορίων της δημοτικής ενότητας Πυλαίας), και τέρμα το νέο σιδηροδρομικό σταθμό. Κινείται αμφίδρομα και εξυπηρετεί μικρό τμήμα του οικισμού των Κωνσταντινοπολίτικων που βρίσκεται κοντά στην αφετηρία της γραμμής.

Από τις παραπάνω λεωφορειογραμμές παρατηρείται χαμηλός βαθμός εξυπηρέτησης στις οικιστικές περιοχές της Δ.Ε. σε συχνότητα αλλά κυρίως σε ακτίνα εντός των ορίων των οικισμών.

Β. Εντός των συνολικών ορίων της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας και κυρίως στην εμπορική περιοχή ανατολικά του οικισμού, εξυπηρετούν οι ακόλουθες γραμμές:

2: ΑΣ ΙΚΕΑ – Ν.Σ. Σταθμός μέσω Εγνατίας

3: ΑΣ ΙΚΕΑ - Ν.Σ. Σταθμός

4: Νέα Κρήνη – Κοιμητήρια

8: ΑΣ ΙΚΕΑ – ΚΤΕΛ – Β. Όλγας – Εγνατία

67: Α.Σ. ΙΚΕΑ - Τριάδι

69: ΑΣ ΙΚΕΑ – Επανομή

70: Ν.Σ. Σταθμός – Επανομή

71: Ν.Σ. Σταθμός – Ν. Μηχανιώνα

72: Α.Σ. ΙΚΕΑ – Ν. Μηχανιώνα

76: Α.Σ. ΙΚΕΑ – Αγγελοχώρι

78: ΚΤΕΛ – Αεροδρόμιο

78N: ΚΤΕΛ – Αεροδρόμιο (νυχτερινό)

79: Α.Σ. ΙΚΕΑ – Αεροδρόμιο

Οι παραπάνω γραμμές εξυπηρετούν κυρίως τους κατοίκους και επισκέπτες της πόλης της Θεσσαλονίκης προς προορισμούς σε γειτονικούς Δήμους και στην εμπορική περιοχή της Πυλαίας η οποία εξυπηρετεί όλη την πόλη.

Αξίζει να αναφερθούν επιπλέον ότι, η αστική συγκοινωνία του ΟΑΣΘ παρουσιάζει έλλειψη λεωφορειακής γραμμής για τη μεταφορά και μετακίνηση από την περιοχή της Μαλακοπής και των Κωνσταντινοπολίτικων προς τον παραδοσιακό οικισμό, αλλά και την υπόλοιπη περιοχή εντός των

ορίων της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας. Οι παραπάνω περιοχές εξυπηρετούνται μόνο ως προς τις μετακινήσεις προς το Δήμο Θεσσαλονίκης, ενώ είναι αποκομμένες από τον υπόλοιπο Δήμο. Μερική λύση στο πρόβλημα δόθηκε από τον πρώην Δήμο Πυλαίας, με την οργάνωση αυτόνομου δημοτικού δικτύου συγκοινωνίας. Οχήματα του Δήμου εξασφάλιζαν τη σύνδεση της Μαλακοπής με τον παραδοσιακό οικισμό, αλλά και μέχρι την περιοχή «Πράσινα Φανάρια». Η γραμμή αυτή σήμερα δεν λειτουργεί, έτσι τα προβλήματα στη μαζική μεταφορά της περιοχής εξακολουθούν να υφίστανται.

3.3.1.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Η περιοχή εξυπηρετείται μόνον οδικά και προσεγγίζεται από το Πολεοδομικό Συγκρότημα της Θεσσαλονίκης μέσω της περιφερειακής οδού που διέρχεται νοτιοανατολικά και συνδέεται σε δύο σημεία: α) με την επαρχιακή οδό 2 Θεσσαλονίκη – Ασβεστοχώρι – Χορτιάτη στον κόμβο Μετεώρων (κόμβος Κ6) και β) με την επαρχιακή οδό 3 Θεσσαλονίκη – Πυλαία – Πανόραμα – Χορτιάτη στον κόμβο Πανοράματος (κόμβος Κ11) και γ) και με τον δασικό δρόμο μέσω Φιλίππειου στο κόμβο Συκεών (κόμβος Κ7).

Η μεταξύ των οικισμών των επιμέρους Δημοτικών/Τοπικών Κοινοτήτων οδική εξυπηρέτηση διευκολύνεται από το γεγονός ότι βρίσκονται σε γραμμική διάταξη πάνω στον κύριο οδικό άξονα. Συγκεκριμένα οι οικισμοί Ασβεστοχωρίου, Εξοχής και Χορτιάτη συνδέονται μεταξύ τους μέσω της επαρχιακής οδού 2 (Επ.Ο.2), που είναι και ο κύριος οδικός άξονας που διέρχεται από τη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη. Το Φίλυρο συνδέεται με την έδρα του Δήμου και τους λοιπούς οικισμούς είτε μέσω της διακλάδωσης 27 της Επ.Ο.2.

Η Επ.Ο.2 λειτουργεί ως κεντρικός οδικός άξονας που φέρει όχι μόνον τη διερχόμενη υπεραστική κυκλοφορία από το ΠΣΘ στη Δημοτική Ενότητα αλλά παραλαμβάνει και διοχετεύει την τοπική κυκλοφορία συνδέοντας τους οικισμούς Ασβεστοχώρι, Εξοχή, Χορτιάτη. Για τον λόγο αυτό παρουσιάζει καθημερινά μεγάλο κυκλοφοριακό φόρτο ενώ η παράπλευρη στάθμευση στα τμήματα εντός των οικισμών επιτείνει το πρόβλημα. Ο συνδυασμός και η ανάμιξη πολλών και διαφορετικών απαιτήσεων και λειτουργιών έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια του πρωταρχικού χαρακτήρα της οδού, την υποβάθμιση όλων των λειτουργιών της και στη αύξηση της επικινδυνότητας πρόβλημα που μεγεθύνεται ιδιαίτερα και από τα ανεπαρκή τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως ανεπαρκή διατομή, απουσία κατάλληλης διαμόρφωσης στις διασταυρώσεις, απουσία προσδιορισμένων διαβάσεων, έλλειψη της κατάλληλης σήμανσης, απουσία διαμορφωμένων χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων, διέλευση της αστικής συγκοινωνίας κλπ.

Τη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη διατρέχουν τέσσερις ακόμη δρόμοι δημοτικοί – κοινοτικοί. Η κυριότερη κοινοτική οδός με αρ. 27 συνδέει το Φίλυρο με την Επ.Ο.2, ο δρόμος Χορτιάτη – Αρδαμερίου που συνδέει τους δύο ομώνυμους οικισμούς, ο δρόμος που συνδέει το Φίλυρο με το Δερβένι, βόρεια του Φιλύρου και ο πρόσφατα κατασκευασμένος δρόμος συνδέει το Φίλυρο με την Περιφερειακή Οδό μέσω των βυζαντινών Νερόμυλων του Δήμου Παύλου Μελά.

Αναφορικά με τους παραπάνω δρόμους πρόβλημα εντοπίζεται σε τμήμα που βρίσκεται εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Νεάπολης – Συκεών, και συγκεκριμένα στη διασταύρωση της οδού 27 με την Επ.Ο.2. λόγω της έλλειψης κόμβου με αποτέλεσμα την κυκλοφοριακή συμφόρηση και την πρόκληση ατυχημάτων ιδιαίτερα τις ώρες αιχμής. Σημαντική είναι η δημοτική οδός από το Φίλυρο προς Δερβένι, στην οποία μάλιστα πρόσφατα έχουν υλοποιηθεί έργα αναβάθμισής της. Ο

δρόμος αυτός προσφέρεται για την ταχύτερη και ευκολότερη μετακίνηση των κατοίκων του Φιλύρου προς το ΠΣΘ, σε αντιδιαστολή με την κοινοτική οδό 27. Το υπόλοιπο οδικό δίκτυο της Δημοτικής Ενότητας δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένο κυρίως λόγω του έντονου ανάγλυφου της περιοχής.

Τέλος αξίζει να σημειωθεί η ύπαρξη ενός λειτουργικού για την εξυπηρέτηση των κατοίκων δασικού δρόμου από το ξενοδοχείο Φιλίππειο προς την Εξοχή που μετά την ασφαλτόστρωσή του για την ταχύτερη διέλευση των ασθενοφόρων χρησιμοποιείται ευρύτερα συμβάλλοντας στην αποσυμφόρηση της Επ.Ο.2. παρά το γεγονός των μειονεκτημάτων των γεωμετρικών χαρακτηριστικών του.

Τα εκτεταμένα προβλήματα του βασικού οδικού δικτύου της περιοχής καθιστούν απαραίτητη την επανεξέταση της σύνδεσης του Δήμου με το ΠΣΘ και τους άξονες Εγνατίας και ΠΑΘΕ. Προς την κατεύθυνση αυτή θα συμβάλει η κατασκευή της προέκτασης της εξωτερικής περιφερειακής η οποία πρόκειται να διέλθει από την περιοχή της Δημοτικής Ενότητας και αναμένεται να αποσυμφορήσει την Επ.Ο. 2, με αποτέλεσμα να χρησιμοποιείται μόνον για την εσωτερική σύνδεση των οικισμών του Δήμου και την αμεσότερη πρόσβαση στο ΠΣΘ. Η σύνδεση της εξωτερικής περιφερειακής με την π.Επ.ο.2 προβλέπεται να γίνει μέσω κάθετων αξόνων σε δύο σημεία (κόμβους), στην περιοχή του Φιλύρου και του Ασβεστοχωρίου.

Η συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη σε σχέση με το Π.Σ.Θ. αντιμετωπίζεται με την αστική συγκοινωνία και καλύπτεται από τις παρακάτω λεωφορειακές γραμμές του Ο.Α.Σ.Θ.:

57: Ερμού – Ασβεστοχώρι – Διασταύρωση Χορτιάτη: με αφετηρία τον σταθμό μετεπιβίβασης που βρίσκεται στη διακλάδωση της επαρχιακή οδού 2 με την επαρχιακή οδό 3, κινείται μέσω της Ε.Ο. 2 κατευθύνεται προς το Π.Σ.Θ. τερματίζει στην οδό Ερμού. Κινείται αμφίδρομα και διέρχεται από την Τ.Κ. Εξοχής, τη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου. Κάνει 20 στάσεις κατά διαδρομή στα διοικητικά όρια της ΔΕ Χορτιάτη. Διαθέτει κατά μέσο όρο 5 δρομολόγια ανά ώρα.

58: Βενιζέλου – Πανόραμα – Διασταύρωση Χορτιάτη: με αφετηρία τον σταθμό μετεπιβίβασης «διασταύρωση Χορτιάτη» μέσω Πανοράματος και της Ε.Ο. 3 κατευθύνεται προς το Π.Σ.Θ. τερματίζει στην οδό Βενιζέλου. Κινείται αμφίδρομα, δεν διέρχεται από οικισμούς του Δήμου Χορτιάτη και η εξυπηρέτηση που προσφέρει περιορίζεται στην μεταφορά των κατοίκων από και έως τον σταθμό μετεπιβίβασης. Διαθέτει κατά μέσο όρο 5 δρομολόγια ανά ώρα.

61: Χορτιάτης – Διασταύρωση: με αφετηρία τον σταθμό μετεπιβίβασης «διασταύρωση Χορτιάτη» κατευθύνεται προς τη Δ.Κ. Χορτιάτη, κινείται αμφίδρομα, εξυπηρετεί αποκλειστικά τη Δ.Κ. Χορτιάτη κάνοντας 13 στάσεις κατά διαδρομή. Διαθέτει κατά μέσο όρο περίπου 4 δρομολόγια ανά ώρα

61Α: Χορτιάτης – Διασταύρωση – Λύκειο: με αφετηρία τον σταθμό μετεπιβίβασης «διασταύρωση Χορτιάτη» κατευθύνεται προς τη Δ.Κ. Χορτιάτη, κινείται αμφίδρομα, εξυπηρετεί μόνο καθημερινές και μόνο κατά τη σχολική περίοδο, αποκλειστικά τη Δ.Κ. Χορτιάτη, στις ώρες προσέλευσης και αναχώρησης των μαθητών, κάνοντας 15 στάσεις κατά διαδρομή. Διαθέτει συνολικά έως το μεσημέρι 4 δρομολόγια.

64: Ν.Σ. Σταθμός – Φίλυρο: με αφετηρία τον τερματικό σταθμό του Ν.Σ. Σταθμού μέσω Νεάπολης και Ε.Ο.2 κατευθύνεται στη Δ.Κ. Φιλύρου κινείται αμφίδρομα, εξυπηρετεί τη Δ.Κ. Φιλύρου κάνοντας 10 στάσεις κατά διαδρομή στα διοικητικά όρια της Δ.Ε. Χορτιάτη. Διαθέτει δύο δρομολόγια ανά ώρα, αριθμός περιορισμένος για την κάλυψη του συνεχώς αυξανόμενου

πληθυσμού.

64Α:Ν.Σ. Σταθμός - Φίλυρο Παιδικό Χωριό: με αφετηρία τον τερματικό σταθμό του Ν.Σ. Σταθμού μέσω Νεάπολης και Ε.Ο.2 κατευθύνεται στη Δ.Κ. Φιλύρου κινείται αμφίδρομα, εξυπηρετεί τη Δ.Κ. Φιλύρου κάνοντας 10 στάσεις κατά διαδρομή στα διοικητικά όρια της Δ.Ε. Χορτιάτη. Διαθέτει 3 δρομολόγια την ημέρα.

Η μεταξύ των οικισμών συγκοινωνιακή επικοινωνία καθώς εξυπηρετείται μόνον με τις παραπάνω λεωφορειακές γραμμές είναι ικανοποιητική σε ότι αφορά την σύνδεση της Τ.Κ. Εξοχής με τη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου και υστερεί σε ότι αφορά την σύνδεση των Δ.Κ. Φιλύρου και Χορτιάτη με τη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου λόγω της παρεμβολής της αναγκαστικής μετεπιβίβασης. Υπάρχει σοβαρότατο πρόβλημα στην μετακίνηση πολιτών από τη Δ.Κ. Φιλύρου προς τις λοιπές δημοτικές ενότητες Πανοράματος (που είναι και η έδρα του Δήμου) και Πυλαίας.

3.3.2. Λοιπές υποδομές μεταφορών

Σιδηροδρομικές υποδομές δεν περιλαμβάνονται στα όρια του Δήμου. Ως προς την προσβασιμότητα όμως στις υπάρχουσες σιδηροδρομικές υποδομές, η θέση του Δήμου δεν ευνοεί την άμεση πρόσβαση στο Σιδηροδρομικό Σταθμό Θεσσαλονίκης, καθώς η μεταξύ τους απόσταση είναι αρκετά μεγάλη. Ωστόσο, η χρήση της περιφερειακής οδού –που διέρχεται εντός των ορίων του Δήμου– με σκοπό τη μετακίνηση προς το Σιδηροδρομικό Σταθμό μειώνει κατά πολύ τους απαιτούμενους χρόνους μετάβασης.

Όσον αφορά την εξυπηρέτηση των δημοτών από το μετρό Θεσσαλονίκης, που βρίσκεται ακόμη σε φάση κατασκευής, αυτή θα εξαρτηθεί από την τελική χάραξη του δικτύου των σιδηροδρομικών γραμμών. Αίτημα του Δήμου αποτελεί η διέλευση γραμμών εντός των ορίων του. Ο αρχικός σχεδιασμός του δικτύου γραμμών του μετρό δεν περιλαμβάνει τέτοια δυνατότητα, ωστόσο δεν απορρίπτεται το ενδεχόμενο τροποποίησης της χάραξης. Με τα ισχύοντα δεδομένα, οι δημότες θα μπορούν να κάνουν χρήση του νέου μέσου μαζικής μεταφοράς, μόνο μέσω μετεπιβίβασής τους από σταθμούς του ΟΑΣΘ.

Ομοίως, λιμενικές εγκαταστάσεις δεν περιλαμβάνονται στο παραλιακό μέτωπο του Δήμου. Οι οποιεσδήποτε θαλάσσιες μετακινήσεις και μεταφορές πραγματοποιούνται από το λιμάνι της Θεσσαλονίκης. Η πρόσβαση σε αυτό διευκολύνεται από την ύπαρξη της περιφερειακής οδού, ενώ σε αντίθετη περίπτωση η χρήση του δευτερεύοντος οδικού δικτύου θα συνεπαγόταν υψηλές καθυστερήσεις.

Το πλεονέκτημα της ύπαρξης θαλάσσιου μετώπου εντός των ορίων του Δήμου έχει μείνει αναξιοποίητο, ως προς την κατασκευή λιμενικών έργων και τη δυνατότητα ελλιμενισμού σκαφών (σκάφη αναψυχής και αθλητικών δραστηριοτήτων).

Όσον αφορά τις αερομεταφορές, η γειτνίαση του Δήμου με το αεροδρόμιο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» συνεπάγεται την ταχεία πρόσβαση σε αυτό, διευκολύνοντας τις εναέριες μετακινήσεις του πληθυσμού.

3.3.3. Υποδομές Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων

3.3.3.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Υδρευση

Η περιοχή του Πανοράματος υδροδοτείται αποκλειστικά από την Ε.Υ.Α.Θ. Ιδιαίτερα προβλήματα υδροδότησης δεν παρατηρούνται. Τα στοιχεία κατανάλωσης όπως προκύπτουν από την ΕΥΑΘ (2008) καταγράφονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 4: Κατανάλωση νερού ΔΕ Πανοράματος

Χρήστης	Αριθμός Υδρομέτρων	Κυβικά Κατανάλωσης (m ³) για το έτος 2007
Δ.Ε. Πανοράματος	25	56.276
Δημότες	12.000	1.400.000

Αποχέτευση

Στη περιοχή του Πανοράματος την ευθύνη της αποχέτευσης έχει η Ε.Υ.Α.Θ. Στον παλαιό οικισμό πολλοί από τους αγωγούς ομβρίων που λειτουργούσαν, έχουν ενταχθεί στο δίκτυο ακαθάρτων και λειτουργούν σαν παντοροϊκοί.

Έχουν κατασκευαστεί 3 συλλεκτήρες. Ο πρώτος, συλλέγει τα λύματα του οικισμού της ανατολικής πλευράς του λόφου και τοποθετείται στην οδό Πανοράματος – Θέρμης.

Ο δεύτερος συλλεκτήρας είναι ο αγωγός της οδού Γυμνασίου που συλλέγει τα λύματα της δυτικής περιοχής του λόφου. Ο τρίτος εξυπηρετεί τον οικισμό Μακεδονία και ένα τμήμα του Ν 751. Έχει κατασκευαστεί και ο τέταρτος συλλεκτήρας στον οικισμό Μακεδονία.

Σήμερα απομένει χωρίς δίκτυο τμήμα των περιοχών του Ν.751, του οικισμού Μακεδονία και μικρό τμήμα του παλαιού οικισμού.

Δίκτυο ομβρίων υπάρχει μόνο στον παλαιό οικισμό και σε μικρό βαθμό στους νέους οικισμούς.

3.3.3.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Υδρευση

Στην Δημοτική Ενότητα Πυλαίας δεν εντοπίζεται πλέον αγροτική δραστηριότητα και εγγειοβελτιωτικά δίκτυα. Ως προς την κάλυψη των υδρευτικών του αναγκών ο πληθυσμός του οικισμού εξυπηρετείται στο σύνολό του από το δίκτυο της Εταιρείας Ύδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (ΕΥΑΘ Α.Ε.). Αγωγός μήκους 1.700μ εξασφαλίζει τη σύνδεση της δημοτικής δεξαμενής Πυλαίας (κεντρική δεξαμενή) με τη δεξαμενή των Λύκων της ΕΥΑΘ. Οι εξυπηρετούμενες περιοχές είναι ο παραδοσιακός οικισμός της Πυλαίας, τα Κωνσταντινουπολίτικα, η Μαλακοπή, τμήμα του οικισμού Πουρνάρι και η περιοχή της Νέας Ελβετίας (Πυλαιώτικα). Η παροχή του αγωγού είναι 5.000 κ.μ./ημέρα, ποσότητα που επαρκεί για την κάλυψη των αναγκών σε νερό των δημοτών.

Στα χωρικά όρια του Δήμου καταγράφονται 3 επίγειες δεξαμενές ύδρευσης, δύο δημοτικές και μία της ΕΥΑΘ. Από την κεντρική δεξαμενή του Δήμου παροχετεύεται πλέον νερό στον κυρίως οικισμό. Η δεξαμενή που ανήκει στην ιδιοκτησία της ΕΥΑΘ (πλησίον της εξόδου της περιφερειακής οδού προς Πανόραμα), εξυπηρετεί περιοχές εκτός των ορίων του Δήμου, ενώ η κοντινή της δημοτική δεξαμενή δέχεται μόνο μια μικρή παροχή από την κεντρική δεξαμενή, αλλά προσφέρει μικρή εξυπηρέτηση στον οικισμό.

Μέχρι πρόσφατα μέρος της οικιστικής ζώνης εξυπηρετούνταν ως προς την ύδρευση από το υπόγειο υδατικό απόθεμα. Ένα σύνολο των 10 γεωτρήσεων είχαν διανοιχθεί από τον τότε Δήμο Πυλαίας για την εκμετάλλευση των υπόγειων υδροφορέων της περιοχής. Όλες οι γεωτρήσεις τα αντλιοστάσια και οι αγωγοί που είχαν κατασκευασθεί από το Δήμο έχουν παραδοθεί στην ΕΥΑΘ. Στη ζώνη ευθύνης της ΕΥΑΘ έχει ενταχθεί και η ζώνη εμπορικής, τουριστικής και οικονομικής ανάπτυξης, στο νότιο τμήμα της Δημοτικής Ενότητας. Εκεί βέβαια υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός ιδιωτικών γεωτρήσεων.

Υποδομές ύδρευσης καταγράφονται και στις επεκτάσεις του οικισμού, σε πιο αραιή όμως χωρική διάταξη. Σε γενικές γραμμές οι περιοχές των επεκτάσεων αντιμετωπίζουν ελλείψεις, όσον αφορά τα βασικά δίκτυα εξυπηρέτησης. Πρόσφατα αντικαταστάθηκαν αρκετά χιλιόμετρα αγωγών ύδρευσης με εργολαβίες της ΕΥΑΘ.

Αποχέτευση

Η Πυλαία διαθέτει χωριστικό δίκτυο αποχέτευσης για τη συλλογή και μεταφορά των υγρών αποβλήτων και των ομβρίων υδάτων. Το δίκτυο ακαθάρτων καλύπτει γεωγραφικά και εξυπηρετεί το μεγαλύτερο μέρος της οικιστικής ζώνης. Στις επεκτάσεις του οικισμού, οι επεκτάσεις του δικτύου έγιναν με συμμετοχή στην δαπάνη των ιδιωτών. Έλλειψη δικτύου εντοπίζεται στην εντός σχεδίου περιοχή, μόνο στην περιοχή του Ελαιορέματος, όπου οι σηπτικοί βόθροι αποτελούν τη μόνη λύση για την αποχέτευση των ακαθάρτων. Επιτακτική ανάγκη και βασικό αίτημα του Δήμου αποτελεί η κατασκευή κατάλληλου δικτύου αγωγών για τη συλλογή και μεταφορά των λυμάτων της περιοχής. Ήδη έχει προκηρυχθεί από την ΕΥΑΘ Παγίων, μετά από ενέργειες του Δήμου, σχετική μελέτη που θα επιλύσει το πρόβλημα στην συγκεκριμένη περιοχή.

Οι περιοχές εκτός σχεδίου καλύπτονται σχετικά με οικονομική συμμετοχή των ιδιωτών.

Μικρότερη εξυπηρέτηση προσφέρει το δίκτυο ομβρίων, το οποίο καλύπτει περιορισμένη έκταση της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας. Οι αγωγοί συλλογής των ομβρίων μεταφέρουν κατά βάση την παροχή τους στην περιφερειακή τάφρο και κατά περίπτωση στα ρέματα. Στη μη εξυπηρετούμενη ζώνη τα όμβρια ακολουθούν τις φυσικές κλίσεις και καταλήγουν στα ρέματα. Σε πολλά σημεία εμφανίζονται πλημμυρικά φαινόμενα όπως η περιοχή εκατέρωθεν της οδού Δελφών, η οδός Γεννηματά, η οδός 17 Νοέμβρη, η οδός Τ. Κέννεντυ κ.λπ. Επίσης, προβληματική είναι η εικόνα στην εκτός σχεδίου περιοχή όπου απουσιάζει εκτεταμένο δίκτυο ομβρίων σε περιοχές που εξυπηρετούν υπεραστικές δραστηριότητες (εμπορικά κέντρα, ιδιωτικές κλινικές, σχολεία, εκθέσεις κλπ), με αποτέλεσμα να εμφανίζεται επικινδυνότητα στην κυκλοφορία των οδών αυτών (οδοί Καζαντζίδα, Γεννηματά, Αγ. Αναστασίας, Ασκληπιού, Χάλκης, Τομπάζη κ.λπ.)

Όσον αφορά την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, αυτή πραγματοποιείται στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Θεσσαλονίκης (ΕΕΛΘ). Η επεξεργασία των υγρών αποβλήτων που διοχετεύονται στην εγκατάσταση (ΕΕΛΘ) είναι δευτερογενούς επιπέδου και περιλαμβάνει προεπεξεργασία για την απομάκρυνση των αιωρούμενων σωματιδίων της άμμου και των λιπών, βιολογική επεξεργασία και απομάκρυνση του αζώτου, καθώς και απολύμανση με αέριο χλώριο.

Στην περίπτωση των βοθρολυμάτων, η υποδοχή τους στην εγκατάσταση γίνεται σε ειδικά φρεάτια όπου πραγματοποιείται η εκκένωση των βυτιοφόρων. Αρχικά τα βοθρολύματα υφίστανται μια προεπεξεργασία (εσχάρωση, συμπίεση-αφυδάτωση και εξάμμωση) και στη συνέχεια οδηγούνται στις δεξαμενές πρωτοβάθμιας καθίζησης και δέχονται κοινή επεξεργασία με τα αστικά λύματα που φθάνουν στην εγκατάσταση μέσω του αποχετευτικού δικτύου.

Όπως προκύπτει από τα διαθέσιμα στοιχεία, η διαχείριση των υγρών αποβλήτων τηρεί τους περιβαλλοντικούς όρους και δεν εγκυμονεί κινδύνους για τη δημόσια υγεία. Ο βαθμός επεξεργασίας των λυμάτων είναι υψηλός, γεγονός που αποδεικνύεται από μια σειρά φυσικοχημικών και μικροβιολογικών εξετάσεων που έχει διενεργήσει κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών η ΕΥΑΘ σε δείγματα εκροών από την ΕΕΛΘ. Η μεταφορά των αστικών λυμάτων γίνεται άμεσα από το αποχετευτικό δίκτυο με αποτέλεσμα να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος δημιουργίας μολυσματικών εστιών από την αναερόβια σήψη των υγρών αποβλήτων. Επιπλέον, η εκκένωση των βόθρων πραγματοποιείται -εκτός απροόπτου- με επαρκή συχνότητα, περιορίζοντας την πιθανότητα εμφάνισης δυσάρεστων οσμών ή ακόμη και ανεπιθύμητων εμφράξεων. Προβλήματα που κατά καιρούς εμφανίζονται στο δίκτυο, ιδιαίτερα μετά από πλημμυρικά φαινόμενα, είναι η έμφραξη φρεατίων που βρίσκονται στο οδικό δίκτυο και η ανάπτυξη δυσάρεστων οσμών. Τα προβλήματα αυτά είναι εποχικά και αντιμετωπίζονται από τα συνεργεία της ΕΥΑΘ που αναλαμβάνουν τον καθαρισμό των φρεατίων και την αποκατάσταση της εύρυθμης λειτουργίας του δικτύου των ομβρίων.

Τα οφέλη της ορθής διαχείρισης των υγρών αποβλήτων είναι πολλαπλά, με κυρίαρχο αυτό της σημαντικής μείωσης του οργανικού φορτίου των λυμάτων και κατά συνέπεια της διασφάλισης της ποιότητας του τελικού αποδέκτη, δηλαδή του Θερμαϊκού κόλπου.

3.3.3.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Υδρευση

Η διαχείριση, η λειτουργία και η συντήρηση του δικτύου ύδρευσης γίνεται από τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης Χορτιάτη. Η υδροδότηση της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη εξασφαλίζεται με 16 γεωτρήσεις συνολικής παροχής 6.000 μ³/ μέρα περίπου, ποσότητα που δεν επαρκεί για την κάλυψη των τρεχουσών αναγκών και για τον λόγο αυτό ενισχύεται με παροχή 1.500-2.000μ³ από το δίκτυο της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.

Τα προβλήματα επάρκειας σε νερό που παρατηρούνταν στο παρελθόν με έμφαση στους θερινούς μήνες, έχουν μειωθεί σημαντικά την τελευταία τριετία με την ενισχυτική υδροδότηση της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. και την ορθολογική διαχείριση των αποθεμάτων νερού από την ΔΕΥΑ Χορτιάτη.

Η ποιότητα των υδάτων είναι καλή. Γίνονται συνεχείς έλεγχοι στο δίκτυο για τη διασφάλιση της υγιεινής και την επιβεβαίωση της καταλληλότητας του νερού. Οι έλεγχοι αυτοί περιλαμβάνουν μικροβιολογικές και φυσικοχημικές αναλύσεις στο σύνολο του δικτύου με συχνότητα μεγαλύτερη από εκείνη που προβλέπεται από την αντίστοιχη νομοθεσία, καθώς επίσης και τακτικό έλεγχο της περιεκτικότητας του νερού σε χλώριο.

Τα εσωτερικά δίκτυα ύδρευσης παρουσιάζουν κάποια προβλήματα καθώς η συγκρότησή τους έγινε με περιστασιακές επεκτάσεις των υφιστάμενων παλαιών και ανεξέλεγκτες συνδέσεις, γεγονός που δυσκολεύει τον έλεγχο για τον εντοπισμό των διαρροών του δικτύου. Ωστόσο, η ΔΕΥΑ Χορτιάτη στοχεύει στη συνεχή βελτίωση των συνθηκών διάθεσης του νερού με σκοπό τη

διασφάλιση τόσο της επάρκειας όσο και της καταλληλότητας του με δράσεις που αναλύονται παρακάτω.

Αναλυτικά για κάθε οικισμό η υδροδότηση έχει ως εξής :

Η υδροδότηση του Ασβεστοχωρίου γίνεται από τέσσερις γεωτρήσεις οι ποσότητες των οποίων δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες του οικισμού κατά τους κρίσιμους θερινούς μήνες (Ιούλιο – Αύγουστο) γι αυτό και ενισχύονται από ποσότητες που παρέχονται από την ΕΥΑΘ Α.Ε .Το νερό διανέμεται στον οικισμό μέσω των δύο δευτερευόντων δεξαμενών και της μιας κεντρικής. Το δίκτυο είναι κατασκευασμένο από σωλήνες αμιάντου ενώ το δίκτυο διανομής είναι πολύ παλιό κατασκευασμένο σποραδικά από σιδηροσωλήνες και τουμποράμματα παρουσιάζει προβλήματα ανεξέλεγκτων διαρροών, είναι ανεπαρκές, ενώ τα τμήματα από PVC είναι ελάχιστα. Η ΔΕΥΑ Χορτιάτη έχει αναλάβει την σταδιακή αντικατάσταση του δικτύου που είναι κατασκευασμένο από σωλήνες αμιάντου με PVC ενώ συγχρόνως τοποθετούνται βάνες ελέγχου του δικτύου για τον καλύτερο έλεγχο της διανομής του νερού. Επιπλέον, τον τελευταίο χρόνο, πραγματοποιήθηκε πιλοτική χαρτογράφηση δικτύου σε δρόμους που παρουσιάζουν υψηλό δείκτη εμφάνισης βλαβών με στόχο τον αποτελεσματικότερο έλεγχο του δικτύου και παράλληλα έγινε εντοπισμός εσωτερικών διαρροών με τη χρήση κατάλληλων επιστημονικών οργάνων. Το παραπάνω γεγονός βελτίωσε σημαντικά την απόδοση των συνεργείων της ΔΕΥΑ Χορτιάτη στην ΔΚ Ασβεστοχωρίου και γι αυτό το λόγο η Επιχείρηση αποφάσισε την επέκταση της προαναφερθείσας εφαρμογής και στις υπόλοιπες κοινότητες της αρμοδιότητας της.

Η Εξοχή υδροδοτείται από μία γεώτρηση, που δεν επαρκεί να καλύψει τις ανάγκες του οικισμού. Για το λόγο αυτό, το δίκτυο της ενισχύεται από ποσότητες νερού που παρέχει η ΕΥΑΘ ΑΕ. Το δίκτυο αποτελείται από σωλήνες πολυαιθυλενίου εκτός από ένα τμήμα γύρω στα 300μ. του κεντρικού αγωγού που είναι κατασκευασμένο από αμιάντο. Απαιτούνται συνεχείς επεκτάσεις για την υδροδότηση της πολεοδομημένης περιοχής. Στόχος της ΔΕΥΑ Χορτιάτη είναι η μελέτη για την κατασκευή νέας δεξαμενής που θα μπορεί να εξυπηρετεί τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες του οικισμού.

Το Φίλυρο υδροδοτείται από 2 γεωτρήσεις που βρίσκονται στην περιοχή των Λαγυνών και μία γεώτρηση στην περιοχή Τρία Πλατάνια που χρησιμοποιείται περιοδικά (κατά τη διάρκεια των θερινών μηνών). Το νερό μέσω κεντρικής δεξαμενής και αντλιοστασίου διοχετεύεται στο δίκτυο το οποίο είναι παλιό αλλά με πολλά τμήματα από PVC. Στις εκτός σχεδίου περιοχές έχουν ανορυχθεί πολλές ιδιωτικές γεωτρήσεις η εκμετάλλευση των οποίων αποδυναμώνει τον υδροφόρο ορίζοντα. Ο οικισμός δεν αντιμετωπίζει ιδιαίτερα προβλήματα λειψυδρίας παρά μόνον στις περιπτώσεις βλάβης των γεωτρήσεων γιατί το δίκτυο δεν είναι κατασκευασμένο σε βρόγχους ώστε να υπάρχουν εναλλακτικοί τρόποι υδροδότησης. Με δεδομένη την οικιστική του ανάπτυξη οι ανάγκες υδροδότησης του οικισμού αυξάνουν συνεχώς και για τον παραπάνω λόγω η ΔΕΥΑ Χορτιάτη προχώρησε στην εκπόνηση γεωφυσικών και περιβαλλοντικών μελετών με σκοπό την ανόρυξη νέων γεωτρήσεων που θα ανακουφίσουν τον υδροφόρο ορίζοντα γύρω από τις υφιστάμενες γεωτρήσεις και θα λύσουν τα μεμονωμένα προβλήματα ύδρευσης. Η χρήση μίας επιπλέον προϋπάρχουσας δεξαμενής μεγάλης χωρητικότητας στην ΔΚ Φιλύρου θα λειτουργήσει ως εναλλακτική λύση στην συνεχή εξυπηρέτηση της υδροδότησης του οικισμού σε περιπτώσεις βλαβών και αυξημένων αναγκών νερού. Επιπλέον, η ΔΕΥΑ Χορτιάτη έχει προγραμματίσει στο άμεσο μέλλον την εγκατάσταση πιλοτικού πρόγραμματος τηλεελέγχου των γεωτρήσεων και των δεξαμενών του οικισμού με στόχο τον ταχύτερο, βέλτιστο και ευκολότερο έλεγχο αυτών καθώς επίσης και την άμεση ανταπόκριση των συνεργείων σε περιπτώσεις βλαβών.

Ο Χορτιάτης υδροδοτείται από οχτώ γεωτρήσεις, ενώ μικρή ποσότητα νερού συγκεντρώνεται και από ορισμένες πηγές που βρίσκονται στο βουνό. Το νερό μεταφέρεται μέσω τεσσάρων δεξαμενών στο δίκτυο διανομής που καλύπτει όλο τον οικισμό, είναι σε καλή κατάσταση καθώς το μεγαλύτερο τμήμα είναι κατασκευασμένο από PVC, και περίπου το 20% αυτού είναι από αμίαντο.

Τα στοιχεία κατανάλωσης όπως προκύπτουν από την ΔΕΥΑ Χορτιάτη καταγράφονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 5: Κατανάλωση νερού ΔΕ Χορτιάτη

Δ.Ε. Χορτιάτη	Αριθμός Υδρομέτρων	Κυβικά Κατανάλωσης (m ³) για το έτος 2010
Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου	2.618	309.076
Τ.Κ. Εξοχής	601	57.094
Δ.Κ. Φιλύρου	2.424	293.886
Δ.Κ. Χορτιάτη	2.066	217.052
Σύνολο	7.709	877.108

Αποχέτευση

Στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη υπάρχει σήμερα, ενιαίος τρόπος αντιμετώπισης όσον αφορά στην αποχέτευση ακαθάρτων. Ο οικισμός του Φιλύρου υπάγεται στις αρμοδιότητες της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. ενώ για τους άλλους οικισμούς την ευθύνη έχει η ΔΕΥΑ Χορτιάτη.

Ο οικισμός Ασβεστοχωρίου διαθέτει παντοροϊκό αποχετευτικό δίκτυο. Οι αγωγοί καταλήγουν σε συλλεκτήριο αποχετευτικό ωσειδή τσιμεντένιο αγωγό διαμέτρου 3μ., ο οποίος βρίσκεται κάτω από τον κεντρικό δρόμο που διασχίζει τον οικισμό. Από εκεί μέσω αντλιοστασίου τα λύματα μεταφέρονται στον κεντρικό αποχετευτικό αγωγό, που ακολουθεί πορεία παράλληλη με το επαρχιακό δρόμο και καταλήγει στο δίκτυο της ΕΥΑΘ.

Ο οικισμός Εξοχής διαθέτει παντοροϊκό αποχετευτικό δίκτυο κυρίως στο παλιό τμήμα του ενώ ορισμένες κατοικίες εξυπηρετούνται από βόθρους. Όπως και στο Ασβεστοχώρι, οι αγωγοί καταλήγουν στο συλλεκτήριο τσιμεντένιο αγωγό και στη συνέχεια τα λύματα οδηγούνται στον κεντρικό αποχετευτικό αγωγό ο οποίος συνδέεται με αυτόν του Ασβεστοχωρίου.

Στο Φίλυρο το τμήμα του αρχικού οικισμού διαθέτει αποχετευτικό δίκτυο. Τα λύματα μέσω ενός αντλιοστασίου, ενός δίδυμου καταθλιπτικού αγωγού και ενός αγωγού βαρύτητας, οδηγούνται στον κεντρικό αποχετευτικό αγωγό της Ε.Υ.Α.Θ στον Δήμο Παύλου Μελά (Ευκαρπία). Το νότιο τμήμα εξυπηρετείται κυρίως με βόθρους. Δίκτυο ομβρίων δεν υπάρχει και οι απορροές παροχετεύονται με την βοήθεια των κλίσεων του ανάγλυφου της περιοχής στα υδατορέματα που υπάρχουν.

Ο οικισμός του Χορτιάτη διαθέτει αποχετευτικό δίκτυο σχεδόν στο σύνολό του. Τα λύματα μέσω κεντρικού αποχετευτικού αγωγού διοχετεύονται στις εγκαταστάσεις του βιολογικού καθαρισμού. Με δεδομένο ότι η μονάδα του βιολογικού καθαρισμού κατασκευάστηκε με πρόβλεψη την εξυπηρέτηση 3.000 κατοίκων, σήμερα δεν έχει την δυνατότητα να ανταποκριθεί στο όγκο των

λυμάτων που παροχετεύονται. Για τον λόγο αυτό υπάρχει αναγκαιότητα κατασκευής αγωγού παράκαμψης του βιολογικού και παροχέτευσης των επιπλέον λυμάτων μέσω κεντρικού αγωγού Εξοχής –Ασβεστοχωρίου στο δίκτυο της ΕΥΑΘ. Η κατασκευή του αγωγού αυτού περιλαμβάνεται σε μελέτη αποχέτευσης του πρώην Δήμου Χορτιάτη η οποία εκπονείται. Δίκτυο ομβρίων επίσης δεν υπάρχει, με την βοήθεια των κλίσεων τα όμβρια παροχετεύονται στα υδατορέματα.

Πυροπροστασία

Ο αξιόλογος χαρακτήρας του φυσικού περιβάλλοντος στον Δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη απαιτεί συνεχή επαγρύπνηση και φροντίδα για την αποσόβηση του κινδύνου της καταστροφής του λόγω πυρκαγιάς. Η υπευθυνότητα της αντιμετώπισης του θέματος και η επάρκεια της λήψης μέτρων πυροπροστασίας επιβάλλουν την κινητοποίηση και την συνεργασία όλων των εμπλεκομένων φορέων πολιτείας και της τοπικής κοινωνίας.

Μετά την απώλεια ενός σημαντικού τμήματος του Σέιχ Σου από την πυρκαγιά του 1997 η Διεύθυνση Δασών και το Δασαρχείο Θεσσαλονίκης ενέτειναν τα έργα πυροπροστασίας. Οι υποδομές που έχουν γίνει αφορούν :

Για το Σέιχ Σου: πλήρες οδικό αντιπυρικό δίκτυο καθώς και πλήρες δίκτυο υδροδότησης με τις απαιτούμενες δεξαμενές αποθήκευσης νερού

Για τον ορεινό όγκο Χορτιάτη: πλήρες οδικό αντιπυρικό δίκτυο, η υδροδότηση προβλέπεται να εξυπηρετηθεί από υδροστόμια του δικτύου ύδρευσης του δήμου καθώς και των στρατιωτικών εγκαταστάσεων που βρίσκονται στην περιοχή.

Ο Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη έχει την κύρια ευθύνη προστασίας των δημοτικών δασικών εκτάσεων και καταβάλει μεγάλες προσπάθειες προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των υδροδοτήσεων και της τοποθέτησης των πυροσβεστικών υδροστομίων. Πρόσφατα για την ενίσχυση των μέτρων πυροπροστασίας στο δάσος Κουρί κατασκευάσθηκε δεξαμενή υδροδότησης 75 μ3.

3.3.4. Λοιπές Υποδομές

3.3.4.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Δίκτυο φυσικού αερίου

Το δίκτυο του φυσικού αερίου έχει καλύψει μέρος της κατοικημένης περιοχής του δήμου, τόσο στον παλαιό όσο και στους νέους οικισμούς, με προτεραιότητα τις πυκνοδομημένες περιοχές.

Στα όρια της Δημοτικής Ενότητας υπάρχει πλήρης ευρυζωνική κάλυψη από τον ΟΤΕ, ενώ έχουν ξεκινήσει την εγκατάσταση δικτύων και ιδιωτικές εταιρείες.

3.3.4.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Στις υποδομές ενέργειας περιλαμβάνεται το δίκτυο ηλεκτροδότησης, αλλά και το δίκτυο αγωγών φυσικού αερίου.

Δίκτυο Ηλεκτρισμού

Η ηλεκτροδότηση του Δήμου πραγματοποιείται από το δίκτυο της ΔΕΗ. Προβλήματα εξυπηρέτησης δεν εντοπίζονται, ωστόσο σημαντικό πρόβλημα που προκαλεί ανησυχίες για την ανθρώπινη υγεία αποτελεί η διέλευση της γραμμής υψηλής τάσης από την εντός σχεδίου περιοχή. Αλληπάλληλες αιτήσεις του Δήμου προς την εταιρία ηλεκτρισμού για τη διευθέτηση του ζητήματος έχουν πραγματοποιηθεί, χωρίς ωστόσο μέχρι στιγμής κανένα αποτέλεσμα. Από την άλλη, η ύπαρξη εγκαταστάσεων της ΔΕΗ εντός του οικισμού συνεπάγεται την κατάληψη έκτασης, χρήσιμης για την πολεοδομική οργάνωση της περιοχής.

Δίκτυο φυσικού αερίου

Στη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας περιλαμβάνεται δίκτυο φυσικού αερίου, με τον κύριο αγωγό διανομής να διέρχεται στα βόρεια των διοικητικών του ορίων. Το δίκτυο φυσικού αερίου επεκτείνεται συνεχώς, με σκοπό να δύναται να εξυπηρετήσει το σύνολο του οικισμού, συμπεριλαμβανομένου και των επεκτάσεων. Τα έργα εγκατάστασης και επέκτασης του δικτύου εντάχθηκαν στο επιχειρησιακό σχέδιο της Εταιρίας Παροχής Αερίου (ΕΠΑ) για την πενταετία 2005-2009.

Στο θέμα της χρήσης του φυσικού αερίου για θέρμανση, ως περισσότερο φιλικό προς το περιβάλλον καυσίμου, ο τότε Δήμος Πυλαίας έχει να δείξει ένα αρκετά ενθαρρυντικό έργο. Με ένταξη στο πρόγραμμα του υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Ενεργειακές Επενδύσεις σε Σχολεία και Άλλα Δημόσια Κτίρια για την Υποκατάσταση Συμβατικών Καυσίμων με Φυσικό Αέριο» που χρηματοδοτήθηκε από το Γ'ΚΠΣ, προώθησε την αντικατάσταση του συμβατικού συστήματος θέρμανσης 10 σχολείων και δημοτικών κτιρίων με αντίστοιχο σύστημα εκμετάλλευσης φυσικού αερίου.

Τηλεπικοινωνιακές υποδομές

Το τηλεπικοινωνιακό δίκτυο εκτείνεται στο σύνολο του οικισμού. Πέρα από το συμβατικό δίκτυο σταθερής τηλεφωνίας του ΟΤΕ, στην κατοικημένη περιοχή εντοπίζονται και κεραιές κινητής τηλεφωνίας. Το τελευταίο μάλιστα αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Δήμος, το οποίο εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την υγεία των πολιτών. Ασκείται συνεχώς πίεση στις υπεύθυνες εταιρίες κινητής τηλεφωνίας, για την απομάκρυνση των υφιστάμενων κεραιών από την κατοικημένη περιοχή, αλλά και τη μη τοποθέτηση νέων σε θέσεις που κρίνονται ακατάλληλες και αυξάνουν την επικινδυνότητα για την ανθρώπινη υγεία. Επίσης έχει αναπτυχθεί, ιδίως στην εκτός σχεδίου περιοχή, εκτεταμένο δίκτυο οπτικών ινών από ιδιωτικές εταιρείες παρόχους.

Τα τελευταία χρόνια έχει αναπτυχθεί δίκτυο οπτικών ινών περίπου 500μ. με το οποίο συνδέονται κτίρια της Δ.Ε. μεταξύ τους ώστε οι υπηρεσίες να λειτουργούν σε ένα ενιαίο δίκτυο. Τα κτίρια που συνδέθηκαν είναι το Πέτρινο Πολιτιστικό Κέντρο, το κτίριο του παλιού Δημαρχείου όπου στεγάζονται σήμερα οι διοικητικές αποκεντρωμένες υπηρεσίες και η Διεύθυνση Πολεοδομίας, το κτίριο που στεγάζει το ΚΑΠΗ και της Τεχνικής Υπηρεσίας.

3.3.4.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Όλοι οι οικισμοί της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη συνδέονται με δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού (Δ.Ε.Η.). Το δίκτυο είναι εναέριο. Το δίκτυο της μέσης τάσης ανέρχεται σε 20 KV, ενώ η χαμηλή τάση είναι 0,4 KV. Από τη Δημοτική Ενότητα διέρχεται μία

εναέρια γραμμή μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος υψηλής τάσης (150KV). Προγραμματίζεται η κατασκευή δύο νέων γραμμών μεταφοράς 150 KV:ΚΥΤ Λαγκαδά – Ν. Ελβετία και Λητή – Σύστημα, οι οποίες διέρχονται μέσα από τα όρια του Δήμου. Ήπιες μορφές ενέργειας δεν έχουν προς το παρόν αναπτυχθεί, ούτε προβλέπονται για το άμεσο μέλλον.

Δίκτυο Φυσικού Αερίου

Το δίκτυο φυσικού αερίου που προβλέπεται να εξυπηρετήσει την περιοχή προγραμματίζεται έχει αρχίσει να κατασκευάζεται τμήμα του που εξυπηρετεί τον οικισμό Ασβεστοχωρίου. Ωστόσο από την περιοχή της Δημοτικής Ενότητας διέρχεται τμήμα του αγωγού φυσικού αερίου υψηλής πίεσης από τον οποίο εξυπηρετείται το ΠΣΘ. Βόρεια του Φιλύρου έχει κατασκευαστεί σταθμός βανών – βαλβίδων (βανοστάσιο), ο οποίος αποτελεί τη δικλείδα ασφάλειας σε περίπτωση βλάβης ή προβλήματος στον αγωγό ενώ ένας δεύτερος σταθμός που ονομάζεται «τερματικός μετρητικός σταθμός» βρίσκεται νότια του Ασβεστοχωρίου. Σε αυτόν σταματάει η υψηλή πίεση αερίου και εκκινεί η μέση, για την εξυπηρέτηση του ΠΣΘ. Ένας μικρότερος αγωγός μέσης πίεσης εξυπηρετεί το Νοσοκομείο Παπανικολάου.

Τηλεπικοινωνίες

Το δίκτυο του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας (Ο.Τ.Ε.) καλύπτει όλους τους οικισμούς της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη είναι ψηφιακό και το επίπεδο εξυπηρέτησης καλό.

Τα δίκτυα σταθερής και κινητής τηλεφωνίας καλύπτουν όλους τους οικισμούς του Δήμου Χορτιάτη.

4. ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ

4.1. Παιδεία

Αρμόδιες Υπηρεσίες και ν.π. του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη για την Παιδεία είναι:

- Αντιδημαρχία Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης και Παιδείας
- Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Παιδείας (ν.π. ΚΕΚΠΑΠ)
- Σχολικές Επιτροπές Α΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης (ν.π.δ.δ.)
- Σχολικές Επιτροπές Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης (ν.π.δ.δ.)

Τα αντικείμενα που ασκούν εμπíπτουν στα οριζόμενα από τον Καλλικράτη (Ν. 3852 / 2010) και από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006, άρθρο 75).

Αναλυτικότερες πληροφορίες για τους στόχους και τις λειτουργίες των ανωτέρω υπηρεσιών αναφέρονται σε σχετικές ενότητες παρακάτω.

4.1.1. Σχολική Στέγη – Υποδομές Εκπαίδευσης

Τα αριθμητικά στοιχεία που παρατίθενται παρακάτω, αφορούν δεδομένα όπως αυτά καταγράφηκαν τον Ιούνιο του 2011. Τη συλλογή τους διεκπεραίωσε η αρμόδια υπηρεσία Σχολικών Επιτροπών Α΄ Βάθμιας και Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη.

Αξίζει να αναφερθεί ότι για τις σχολικές μονάδες σε όλη τις Δ.Ε. του Δήμου που φιλοξενούν τμήματα ένταξης παιδιών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, καθώς επίσης και σε όλα τα σχολεία ειδικής αγωγής του Δήμου πραγματοποιείται προμήθεια εξειδικευμένου εξοπλισμού για να καλυφθούν οι εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών αυτών. Ο προϋπολογισμός της προμήθειας ανέρχεται στο ποσό των 432.119,91€ και είναι χρηματοδοτούμενη 100% από το ΕΣΠΑ, (ειδικότερα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013). Ο Δήμος εξασφάλισε τα αναφερόμενα εγκεκριμένα κονδύλια μετά από κατάθεση φακέλου υποψηφιότητας στην αρμόδια Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος.

Απώτερος στόχος της συγκεκριμένης πράξης είναι η πλήρης ένταξη των Παιδιών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες στην εκπαιδευτική διαδικασία, η περαιτέρω βελτίωση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων τους, και κατ' επέκταση η εξάλειψη του κοινωνικού αποκλεισμού.

4.1.1.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Στη Δημοτική Ενότητα Πανοράματος λειτουργούν 15 μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι περισσότερες από τις οποίες βρίσκονται στην εντός σχεδίου περιοχή. Υπάρχουν επίσης και 7 ιδιωτικά εκπαιδευτήρια, με μονάδες και των δύο εκπαιδευτικών βαθμίδων, που βρίσκονται διάσπαρτα (διάφορες θέσεις) στην εκτός σχεδίου περιοχή.

Αναλυτικά στοιχεία ανά δημόσια εκπαιδευτική μονάδα που λειτουργεί στη Δ.Ε. Πανοράματος παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 6: Σχολεία Δ.Ε. Πανοράματος

Βαθμίδα & Αριθμός	Αριθμός Μαθητών	Αριθμός Τμημάτων	Συνολικό Εμβαδόν Αιθουσών (τ.μ.)
Νηπιαγωγεία			
1 ^ο	45	2	100
2 ^ο	44	2	200
3 ^ο	42	2	200
Σύνολο	131	6	500
Δημοτικά			
1 ^ο	388	18	1.500
2 ^ο	460	35	1.500
Σύνολο	848	53	3.000
Γυμνάσια			
Γυμνάσιο Πανοράματος	400	15	500
Σύνολο	400	15	500
Λύκεια			
Λύκειο Πανοράματος	326	13	1.500
Σύνολο	326	13	1.500
Ειδικά Σχολεία			
ΕΕΕΕΚ Ειδικής Αγωγής Δημοτικό Πανοράματος (κωφών)	20	7	500
Ειδικό Νηπιαγωγείο – Δημοτικό – Γυμνάσιο - Λύκειο (κωφών)	40	10	400
Επ. Δημοτικού Σχολείου (κωφών)	15	6	150
Σύνολο	75	23	1.050
Πειραματικά Σχολεία			
Πειραματικά Νηπιαγωγεία (5)	120	6	300
Σύνολο	120	6	300
Σύνολο Πανοράματος	1.900	116	6.850

Δομές Δια Βίου Εκπαίδευσης:

Κέντρο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Κ.Ε.Ε.)

Ιδιωτικές Εκπαιδευτικές Μονάδες:

1. Νηπιαγωγεία, 3
2. Δημοτικά, 2
3. Γυμνάσια, 1
4. Λύκεια, 1

4.1.1.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Στη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας λειτουργούν 28 μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι περισσότερες από τις οποίες βρίσκονται στην εντός σχεδίου περιοχή. Υπάρχουν επίσης και 9 ιδιωτικά εκπαιδευτήρια, με μονάδες και των δύο εκπαιδευτικών βαθμίδων, που βρίσκονται διάσπαρτα (διάφορες θέσεις) στην εκτός σχεδίου περιοχή. Εντοπίζονται οι σημαντικότερες εγκαταστάσεις ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων στο ΠΣΘ. Καταγράφονται το Αμερικανικό Κολλέγιο, το κολέγιο Καλαμαρί, η Γερμανική Σχολή, το Αρσάκειο, τα εκπαιδευτήρια «Απόστολος Παύλος», το Αριστοτέλειο Κολλέγιο. Στην περιοχή καταγράφονται εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης – εκπαίδευσης του δημόσιου τομέα, όπως είναι του ΙΤΣΑΚ, των ΕΚΑΜ, του ΕΚΑΒ, το CEDEFOP, η Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου.

Αναλυτικά στοιχεία ανά δημόσια εκπαιδευτική μονάδα που λειτουργεί στη ΔΕ Πυλαίας παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 7: Σχολεία Δ.Ε. Πυλαίας

Βαθμίδα & Αριθμός	Αριθμός Μαθητών	Αριθμός Τμημάτων	Συνολικό Εμβαδόν Αιθουσών (τ.μ.)
Νηπιαγωγεία			
1 ^ο , 2 ^ο	152	7	190
3 ^ο	22	1	60
4 ^ο , 5 ^ο	46	2	200
6 ^ο	49	2	200
7 ^ο	49	2	200
8 ^ο	21	1	100
Σύνολο	339	15	950
Δημοτικά			
1 ^ο Δημοτικό Πυλαίας & 10 ^ο Ειδ. Σχολείο Θεσσαλονίκης	378	16	1.000
2 ^ο	263	12	300

4 ^ο	160	7	700
Σύνολο	801	35	2.000
Γυμνάσια			
1 ^ο	390	17	1.200
2 ^ο	518	19	500
Διαπολιτισμικό	100	9	1.000
Σύνολο	1.008	45	2.700
Λύκεια			
1 ^ο	336	13	800
Μουσικό Γυμνάσιο – Λύκειο	337	16	3.000
Σύνολο	673	29	3.800
Ειδικά Σχολεία			
4 ^ο Ειδ. Νηπιαγωγείο & 6 ^ο Ειδ. Δημ. Σχολείο «Άγ. Δημήτριος»	22	5	100
1 ^ο Ειδ. Νηπιαγωγείο & 8 ^ο Ειδ. Νηπιαγωγείο & 8 ^ο Ειδ. Δημοτ. Σχολείο	48	12	300
ΤΕΕ Ειδ. Αγωγής & Ειδ. Γυμνάσιο	42	8	500
1 ^ο ΕΕΕΕΚ και Ειδ. Σχολείο με Αυτισμό, Δημοτικό & Νηπιαγωγείο	80	19	1.000
Σύνολο	192	44	1.900
Σύνολο Πυλαίας	3.013	168	11.350

Γενικά τα σχολεία της Δημοτικής Ενότητας βρίσκονται σε σχετικά καλή κατάσταση, καθώς κάποιες μονάδες είναι πρόσφατα κατασκευασμένες, ενώ έχουν γίνει και έργα στους αύλειους χώρους μέσω εφαρμογής ειδικών προγραμμάτων. Από την επαφή με τους διευθυντές των σχολείων προέκυψαν αναφορές σε προβλήματα. Τέτοια είναι τα κατασκευαστικά, οι ελλείψεις υλικοτεχνικού εξοπλισμού και τα θέματα συντήρησης κτιρίων (π.χ. χρωματισμοί) και αύλειων χώρων. Αυτό που πρέπει να τονιστεί και να επιλυθεί άμεσα είναι η δυνατότητα για τα ΑμΕΑ να μπορούν να προσεγγίζουν όλους τους χώρους των σχολικών συγκροτημάτων με την κατασκευή των ανάλογων διαμορφώσεων. Επίσης, σημειώνεται ως αρνητική, η περιστασιακή χρήση αιθουσών που είναι πρόχειρα διαμορφωμένες και κατά κανόνα δεν ανταποκρίνονται στις τιθέμενες σχολικές προδιαγραφές.

Αξίζει να αναφερθεί ότι προωθείται για ένταξη στο ΕΣΠΑ η κατασκευή του 3^{ου} Δημοτικού σχολείου Πυλαίας στα Κωνσταντινοπολίτικα.

Έχει υποβληθεί για χρηματοδότηση έργο στο 1^ο Γυμνάσιο Πυλαίας για εξοικονόμηση ενέργειας που

περιλαμβάνει δράσεις επίδειξης.

Διαδικασία κήρυξης απαλλοτρίωσης του 4^{ου} Δημοτικού σχολείου στα «Πυλαιώτικα».

4.1.1.3. Δημοτική ενότητα Χορτιάτη

Στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη λειτουργούν 22 μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίες καλύπτουν όλες τις δημοτικές κοινότητες. Συγκεκριμένα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση λειτουργούν σχολικές μονάδες νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων σε όλους τους οικισμούς. Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση λειτουργούν τρία Γυμνάσια και τρία Λύκεια από ένα σε κάθε οικισμό εκτός της Εξοχής.

Στη δημοτική κοινότητα Ασβεστοχωρίου λειτουργούν επίσης και 2 ιδιωτικά νηπιαγωγεία.

Αναλυτικά στοιχεία ανά δημόσια εκπαιδευτική μονάδα που λειτουργεί στη ΔΕ Χορτιάτη, παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 8: Σχολεία Δ.Ε. Χορτιάτη

Βαθμίδα & Αριθμός	Αριθμός Μαθητών	Αριθμός Τμημάτων	Συνολικό Εμβαδόν Αιθουσών (τ.μ.)
Νηπιαγωγεία			
1 ^ο , 2 ^ο Νηπιαγωγείο Ασβεστοχωρίου	113	5	200
1 ^ο , 2 ^ο , 3 ^ο Νηπιαγωγείο Φιλύρου	116	6	380
1 ^ο , 2 ^ο Νηπιαγωγείο Χορτιάτη	101	4	200
Σύνολο	330	15	780
Δημοτικά			
Δημοτικό Ασβεστοχωρίου	404	24	1.200
Δημοτικό Φιλύρου	470	25	1.060
Δημοτικό Χορτιάτη	353	22	500
Σύνολο	1.227	71	2.760
Μικτής διαβάθμισης			
Νηπιαγωγείο & Δημοτικό Εξοχής	85	7	300
Γυμνάσιο & Λύκειο Ασβεστοχωρίου	373	20	400
Γυμνάσιο & Λύκειο Φιλύρου	335	16	400
Γυμνάσιο & Λύκειο Χορτιάτη	316	18	1.000
Σύνολο	1.109	61	2.100

Ειδικό Σχολείο Νοσοκομείου Παπανικολάου*

Νηπιαγωγείο	45	0	20
Δημοτικό	70	0	
Γυμνάσιο - Λύκειο	40	0	10
Σύνολο	40	0	30
Σύνολο Χορτιάτη	2.680	148	5.670

Τα προβλήματα της σχολικής στέγης στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη είναι ιδιαίτερα εκτεταμένα τόσο λόγω της ανεπάρκειας των χώρων στα υφιστάμενα διδακτήρια όσο και λόγω των πιεστικών αναγκών σε αίθουσες που δημιουργεί ο συνεχώς αυξανόμενος αριθμός του μαθητικού δυναμικού σε όλες τις σχολικές μονάδες της Δημοτικής Ενότητας.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών έχουν δρομολογηθεί ήδη μια σειρά έργων ενώ προετοιμάζεται η υλοποίηση και των υπόλοιπων απαιτούμενων υποδομών.

Δίνεται παρακάτω κατάσταση των δρομολογημένων έργων των υποδομών εκπαίδευσης της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη.

Πίνακας 9: Έργα σε εξέλιξη για τη Σχολική Στέγη στη Δ.Ε. Χορτιάτη

A/A	Ονομασία διδακτηρίου	Στάδιο υλοποίησης
1.	Κατασκευή 3 ^{ου} Νηπιαγωγείου Ασβεστοχωρίου	Ολοκληρωμένη μελέτη
2.	Προσθήκη Π12 στο Δημοτικό Σχολείο Ασβεστοχωρίου	Ολοκληρώνεται η μελέτη
3.	2 ^ο Δημοτικό Σχολείο Ασβεστοχωρίου	Διαδικασία έγκρισης τοπ. ρυμοτομικού
4.	Κατασκευή διδακτηρίου Γυμν.- Λυκείου Ασβεστοχωρίου	Ολοκληρώνεται
5.	Κατασκευή διδακτηρίου Δ.Σ. Εξοχής	Ολοκληρωμένη μελέτη Πρώθηση ένταξης της κατασκευής του σχολείου στο ΕΣΠΑ
6.	Κατασκευή 4 ^{ου} Νηπιαγωγείου Φιλύρου	Διαδικασία έγκρισης τοπ. ρυμοτομικού
7.	Κατασκευή 2 ^{ου} Δημοτικού Σχολείου Φιλύρου	Έγκριση τοπ. ρυμοτομικού
8.	Κατασκευή διδακτηρίου Λυκείου Φιλύρου	Κατασκευάζεται
9.	Κατασκευή 2 ^{ου} Νηπιαγωγείου Χορτιάτη	Προβλέπεται ένταξη για χρηματοδότηση
10.	Κατασκευή διδακτηρίου Γυμνασίου Χορτιάτη	Τροποποίηση ρυμοτομικού

* Η Ψυχιατρική Κλινική Παίδων και Εφήβων του Νοσοκομείου Παπανικολάου, παραχώρησε στο

Ειδικό Σχολείο του Νοσοκομείου Παπανικολάου αίθουσες 10 τ.μ. (Γυμνάσιο – Λύκειο) και 20 τ.μ. (Νηπιαγωγείο – Δημοτικό) για την κάλυψη των μαθησιακών αναγκών των παιδιών και εφήβων που νοσηλεύονται περιστασιακά. Ο αριθμός των παιδιών και εφήβων μαθητών που νοσηλεύονται κατά καιρούς στο νοσοκομείο δεν είναι σταθερός και παρατίθενται ο μέσος όρος των τελευταίων ετών. Στην περίπτωση που οι εν λόγω αίθουσες διδασκαλίας δεν επαρκούν, χρησιμοποιούνται άλλοι τρεις χώροι που δεν είναι όμως χαρακτηρισμένοι ως διδακτικές αίθουσες, όπως π.χ. η βιβλιοθήκη του νοσοκομείου.

4.2. Πολιτισμός και Αθλητισμός

Υπηρεσίες εξυπηρέτησης των κατοίκων σε θέματα πολιτισμού και αθλητισμού παρέχουν οι:

- Αντιδημαρχία Πολιτισμού, Αθλητισμού, Εθελοντισμού και Περιβάλλοντος
- Κοινωφελής Επιχείρηση: Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού, Αθλητισμού και Περιβάλλοντος (ΚΕΠΑΠ)

Τα αντικείμενα που ασκούν εμπíπτουν στα οριζόμενα από τον Καλλικράτη (Ν. 3852/2010) και από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006, άρθρο 75).

Η ΚΕΠΑΠ είναι νεοσύστατος φορέας, συστάθηκε το Μάρτιο του 2011 και έχει την ευθύνη λειτουργίας εξειδικευμένων πολιτιστικών, αθλητικών και προγραμμάτων περιβάλλοντος. Αναλυτικότερα η λειτουργία και η δράση του ν.π. αναφέρεται σε σχετικό κεφάλαιο παρακάτω.

4.2.1. Ιστορικό & Πολιτιστικό Απόθεμα – Υποδομές – Δραστηριότητες

4.2.1.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Ιστορικό και Πολιτιστικό Απόθεμα

Το Πανόραμα ιδρύθηκε το 1914 από πρόσφυγες της Μικράς Ασίας με αρχική ονομασία Αρσακλί. Κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου τα συμμαχικά στρατεύματα εγκατέστησαν ένα πρόχειρο νοσοκομείο. Με τη λήξη του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου η περιοχή ήταν παραθεριστικό κέντρο της Θεσσαλονίκης, αργότερα εικάζεται ότι σε συνέλευση της κοινότητας προτάθηκε η αλλαγή του ονόματος σε Πανόραμα λόγω της εξέχουσας θέσης και της αμφιθεατρικής θέας της πόλης της Θεσσαλονίκης. Κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο καθημερινά ομάδες ανθρώπων από την Καλαμαριά μετέβαιναν στο Πανόραμα. Με τα χρόνια και συγκεκριμένα από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 και έπειτα η κοινότητα άρχισε να αναπτύσσεται και να εξελίσσεται σε πολυτελές προάστιο της Θεσσαλονίκης, φτάνοντας στο έτος 2007 μία έκταση περίπου 33.000 στρεμμάτων και πληθυσμό της τάξης των 23.000 κατοίκων περίπου.

Η Κοινότητα Πανοράματος ιδρύθηκε το 1930 (ΦΕΚ 80/14-03-1930 τ.Α΄).

Η γενικότερη εικόνα που παρουσιάζει η κοινότητα από πλευράς πολιτισμικού περιβάλλοντος είναι η εξής:

Υπάρχουν:

- α) Τρεις θέσεις προϊστορικών οικισμών, μία στην κορυφή του λόφου «Ανάληψη», μία στα νεκροταφεία και μία στην Τούμπα που βρίσκεται μέσα στο «Ελαιόρεμα».

β)Ερείπια παλαιοχριστιανικής βασιλικής με πολύ αξιόλογα ψηφιδωτά δαπέδου.

γ)Μεγάλο αριθμό βυζαντινών νερόμυλων και υδραυλικών κατασκευών στις χαραδρώσεις «Πλατανάκια» και «Ελαιόρεμα».

Σημειώνεται ότι τα συγκροτήματα των νερόμυλων και υδραυλικών κατασκευών της περιοχής, αποτελούν τυπικό «Βιοτεχνικό συγκρότημα», πολύτιμο τεκμήριο για τη βιομηχανική αρχαιολογία στο χώρο της Θεσσαλονίκης, και προστατεύονται όπως οι υπόλοιποι αρχαιολογικοί χώροι από τον αρχαιολογικό νόμο.

Υποδομές Πολιτισμού

Η καλλιτεχνική εκπαίδευση πραγματοποιείται στους χώρους του Πολιτιστικού Κέντρου που στεγάζεται στα κτίρια του Δημαρχείου Πυλαίας – Χορτιάτη.

Δημοτικός Θερινός Κινηματογράφος

Η Δημοτική Ενότητα Πανοράματος από το 2001 διαθέτει δημοτικό θερινό κινηματογράφο το «Σινέ Πανόραμα». Φορέας διαχείρισης του δημοτικού κινηματογράφου είναι η Δημοτική Επιχείρηση ΚΕΠΑΠ. Η λειτουργία του είναι αυτοχρηματοδοτούμενη.

Στο νέο Πολιτιστικό Κέντρο προβλέφθηκε η λειτουργία αίθουσας πολλαπλών χρήσεων με την ονομασία «Λίτσα Φωκίδου». Έχουν ολοκληρωθεί μελέτες προμήθειας συνεδριακού (ειδική επίπλωση) ηλεκτρομηχανολογικού, οπτικοακουστικού εξοπλισμού και έχει κατατεθεί σχετική αίτηση για χρηματοδότηση στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Εδαφικής Συνεργασίας Ελλάδα-Βουλγαρία 2007-2013.

Στο Πολιτιστικό Κέντρο επίσης προβλέφθηκε η λειτουργία αμφιθεάτρου. Έχουν ολοκληρωθεί μελέτες για περαιτέρω διαμόρφωση του χώρου και του απαραίτητου εξοπλισμού (ειδική επίπλωση και ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός) και βρίσκεται στο στάδιο αναζήτησης χρηματοδοτικών πόρων για την ολοκλήρωσή του.

Φορείς Πολιτισμού

Στα όρια της Δ.Ε. Πανοράματος δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι - φορείς με αμιγείς ή εκ περιτροπής δραστηριότητες και στον τομέα του πολιτισμού:

1. Ένωση Ποντίων Πανοράματος
2. Φιλόπτωχος Αδελφότητα Ιμεραίων Πανοράματος
3. Πολιτιστικός Σύλλογος Γυναικών Πανοράματος
4. Πολιτιστικός Σύλλογος Πανοράματος
5. Εξωραϊστικός Σύνδεσμος Πανοράματος
6. Χ.Ε.Ν. Πανοράματος
7. Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πανοράματος
8. Ροταριανός Σύλλογος
9. 2^ο Σύστημα Προσκόπων Πανοράματος
10. Οικοδομικός Συνεταιρισμός Εφέδρων Αξιωματικών «Η Μακεδονία»
11. Λύκειο Ελληνίδων – Περιφερειακό Τμήμα Πανοράματος

12. Σύλλογος Φίλων Μουσικής και Πολιτισμού Πανοράματος

Πολιτιστικές Δράσεις

Εργαστήρια:

Στη Δ.Ε. Πανοράματος λειτουργούν πολιτιστικά τμήματα/ομάδες που εντάσσονται στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για παιδιά και ενήλικες. Φορέας διοργάνωσης είναι η δημοτική Κοινωνική Επιχείρηση Πολιτισμού Αθλητισμού και Περιβάλλοντος (ΚΕΠΑΠ). Συγκεκριμένα, λειτουργούν τα παρακάτω τμήματα:

- Διακόσμησης ενηλίκων
- Ζωγραφική ενηλίκων
- Ζωγραφική παιδιών
- Θεατρικό παιχνίδι παιδιών
- Θέατρο παιδιών
- Κεραμικής παιδιών
- Τμήματα μουσικής παιδιών (όλα τα μουσικά όργανα)

Την τρέχουσα περίοδο καταρτίζεται ο φάκελος κατάθεσης στο Υπουργείο Πολιτισμού για την ίδρυση και λειτουργία Δημοτικού Ωδείου.

Εκδηλώσεις:

Επίσης στο Πανόραμα υλοποιούνται προγραμματισμένα οι εξής θεσμοί και εκδηλώσεις, με φορέα διοργάνωσης την Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού ΚΕΠΑΠ ή και τους παραπάνω αναφερόμενους τοπικούς φορείς που έχουν πολιτιστική δράση:

1. *Χριστούγεννα και Πρωτοχρονιά:*
  - Αφή του Φωτός (Παρέλαση στον Άγιο Βασίλειο και φωταγώγηση του εορταστικού στολισμού)
2. *Κούλουμα*
3. *Περίοδος Πάσχα:*
  - Συνάντηση βυζαντινών χορωδιών στους Ιερούς Ναούς
  - Εκθέσεις Αγιογραφίας
  - Πανηγυρικός Εορτασμός Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου
4. *Καλλιτεχνικός Ιούνιος:*
  - Εκθέσεις εικαστικών
  - Χορωδιακές συναντήσεις
5. *Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος:*
  - Ποδηλατοδρομία
6. *Πανηγυρικός Εορτασμός Αγίου Παντελεήμονος*
7. *Αρσακλειώτικα:*

- Συνάντηση παραδοσιακών συγκροτημάτων και πολιτιστικών φορέων
- Μουσική συναυλία ή και
- Θεατρικές Παραστάσεις

4.2.1.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Ιστορικό και Πολιτιστικό Απόθεμα

Η ιστορία της Πυλαίας είναι μακρόχρονη, μεγάλη και πλούσια. Η αρχαία ονομασία που της αποδίδεται είναι «Στρέψα» όπως αναφέρεται από το Θουκυδίδη το 319 π.χ. Η μετέπειτα ονομασία της είναι «Καπουτζήδα» από το «Καπουτζήδες» (λέξη τούρκικη που σημαίνει «θυρωροί»), που ήταν φύλακες των κάστρων της βυζαντινής Θεσσαλονίκης. Η σημερινή ονομασία της καθιερώθηκε το 1927 και δηλώνει την ιδιότητα της ανατολικής πύλης εισόδου εξόδου προς και από τη Θεσσαλονίκη.

Στο ιστορικό και πολιτιστικό απόθεμα της Δ.Ε. Πυλαίας μπορούν να συμπεριληφθούν οι περιοχές που περιλαμβάνονται στις παρακάτω αποφάσεις:

- «Χαρακτηρισμός ως τοπίου ιδιαίτερου φυσικού κάλλους της ευρύτερης περιοχής του δάσους – πάρκου Θεσσαλονίκης Σείχ Σου», ΦΕΚ 148 Β/15-3-1984 απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/ 3503/ 72155/2-1-1984
- «Χαρακτηρισμός γέφυρας, τείχους και καμαροσκεπούς τάφου στο Δήμο Πυλαίας Θεσσαλονίκης ως αρχαίων μνημείων», ΦΕΚ 30 Β/18-1-1985 απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. Β1/Φ34/52408/1201/2-11-1984
- «Χαρακτηρισμός Καμπαναριού της εκκλησίας του Προφήτη Ηλία της Πυλαίας Θεσσαλονίκης, ως έργου τέχνης», ΦΕΚ 30 Β/18-1-1985, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. Β1/Φ34/58681/1289/2-11-1984.
- «Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της βίλας Χάιτμαν στην αγροτική περιοχή του Δήμου Πυλαίας στη Θεσσαλονίκη ιδιοκτησίας κληρονόμων Νότα μαζί με τον περιβάλλοντα χώρο της» (αφορά στο οιοποιείο Χάιτμαν επί της οδού Σεβενίδη), ΦΕΚ 537 Β/16-9-1985, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠ/ΔΙΛΑΠ/Γ/34406/ 2186/7-8-1985.
- «Χαρακτηρισμός ως έργων τέχνης και ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων του Πύργου Ιωάννη Πρασάκκη και της βρύσης του στην Πυλαία Ν. Θεσσαλονίκης, ιδιοκτησίας Κληρονόμων Αντωνίου Σούμπαση», ΦΕΚ 584 Β/30-9-1985, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. Γ/2207/35060/7-8-1985.
- «Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης της έπαυλης στην οδό Κέννεντυ αρ. 62 στην Πυλαία Θεσσαλονίκης ιδιοκτησίας του Κέντρου Περιθαλψής Παίδων “Άγιος Δημήτριος”, μαζί με τις αρχικές εγκαταστάσεις και τον περιβάλλοντα χώρο της», ΦΕΚ 155 Β/10-4-1986 απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2023/140/3-2-1986.
- «Ανάκληση της απόφασης ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/34406/2186/ 7-8-1985 και αποχαρακτηρισμός του ιστορικού διατηρητέου μνημείου «Βίλλα Χάιτμαν», ιδιοκτησίας Μ. Νότα, Ε. Βοσνιάκου, Ε. Ντόβα, Α. Σερδάρη και Λ. Γεωργόπουλου και του περιβάλλοντος χώρου της, στην αγροτική περιοχή Πυλαίας Θεσσαλονίκης», ΦΕΚ 771 Β/31-10-1986, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2217/ 36187/ 9-9-1986.

- «Κήρυξη αρχαιολογικών χώρων Νομών Θεσσαλονίκης, Κιλκίς και Χαλκιδικής», ΦΕΚ 353 Β/6-7-1987, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ16/14096/597/20-5-1987. Αφορά την κήρυξη ως αρχαιολογικών χώρων των προϊστορικών οικισμών του Δήμου Πυλαίας:
  - α) Οικισμός εποχής χαλκού στη θέση «Ελαιώνες» (τούμπα) περίπου 3 χιλ. ανατολικά του Δήμου Πυλαίας και περίπου 700 μ. ανατολικά της οδού προς Πανόραμα, βορειοδυτικά στη διπλή χαράδρα δυτικά της οικίας Καρύδα, δίπλα σε πευκόφυτη περιοχή στα όρια Πυλαίας- Πανοράματος και
  - β) Ταφικός Τύμβος γνωστός με το όνομα «Κις» (τούμπα) 250 μ. από τον κεντρικό δρόμο Θεσσαλονίκης – Μίκρας από το χώρο του Νοσοκομείου ΙΚΑ
- «Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων, των τριών παλιών κτιρίων, της καμινάδας και του μαντρότοιχου του «Μεταξουργείου Μπενοζίλιο» στην Πυλαία Θεσσαλονίκης και καθορισμός ζώνης προστασίας 25μ.», ΦΕΚ 335 Β/1-6-1988, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΟ/ ΔΙΛΑΠ/Γ/15421/ 928/11-5-1988.
- «Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του κτιρίου της Ανωτάτης Σχολής Πολέμου στη Θεσσαλονίκη και ορισμός ζώνης προστασίας», ΦΕΚ 482 Β/14-7-1988, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΟ/ ΔΙΟΙΚ/Γ/22403/1339/ 7-6-88.
- «Χαρακτηρισμός ως διατηρητέου κτιρίου που βρίσκεται στο Δήμο Πυλαίας (Οινοποιείο ΧΑΪΤΜΑΝ)», ΦΕΚ 110 Δ/17-2-1993, απόφαση υπουργού Μακεδονίας-Θράκης με αριθ. 1766/23-10-1992.
- Έγγραφο ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/76898/2107/31-8-2007/31-8-07 για γνωμοδότηση Κ.Σ.Ν.Μ για έγκριση ή μη χωροθέτησης ανέγερσης οικιών στέγασης προσωπικού της ΑΔΙΣΠΟ στον περιβάλλοντα χώρο της Α.Σ.Π ΦΕΚ 482 Β/1988.

Υποδομές Πολιτισμού

Η πολιτιστική υποδομή που καταγράφεται στη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας μπορεί να κατηγοριοποιηθεί ανάλογα με το είδος των πολιτιστικών δραστηριοτήτων που στεγάζει στις ακόλουθες εγκαταστάσεις:

- α. Πολιτιστικές εγκαταστάσεις θεάματος/ακρόασης, όπου περιλαμβάνονται τα θέατρα, οι κινηματογράφοι και οι αίθουσες συναυλιών. Καταγράφηκαν οι ακόλουθες:
  - το ανοικτό «θέατρο Κήπου», επιφάνειας 530 τ.μ. και 900 θέσεων, στο χώρο του πολιτιστικού κέντρου «Πέτρινο Σχολείο»
  - ένα υπαίθριο αμφιθέατρο στην πλατεία του πρώην Δημαρχείου
  - 10 κινηματογραφικές αίθουσες «Village Centre», εντός του εμπορικού κέντρου Mediterranean Cosmos
  - 11 κινηματογραφικές αίθουσες “Ster Cinemas”, εντός του εμπορικού κέντρου «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ»,
  - η αίθουσα εντός του «Πέτρινου Σχολείου»
  - το υπόγειο του κτιρίου του ΚΑΠΗ
  - οι αίθουσες πολλαπλών χρήσεων των σχολείων
  - η αίθουσα συναυλιών του Μουσικού Γυμνασίου

β. Πολιτιστικές εγκαταστάσεις θέασης όπου περιλαμβάνονται τα μουσεία, οι πινακοθήκες, οι γκαλερί και οι κάθε είδους εκθεσιακοί χώροι. Καταγράφονται οι ακόλουθες:

- το Μουσείο Διάδοσης Επιστημών και Μουσείο Τεχνολογίας, στα σύνορα Πυλαίας και Θέρμης, που είναι ένα πολυθεματικό μουσείο, ένας χώρος εκδηλώσεων για την τεχνολογία, την επιστήμη και την τέχνη, που έχει εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό χαρακτήρα
- ο χώρος του προθαλάμου του πολιτιστικού κέντρου της Δ.Ε. όπου μπορεί να φιλοξενηθούν καλλιτεχνικές εκθέσεις

γ. Πολιτιστικές εγκαταστάσεις εκπαίδευσης, όπου περιλαμβάνονται τα συνεδριακά /πολιτιστικά κέντρα και οι βιβλιοθήκες, καταγράφονται οι ακόλουθες:

- το πολιτιστικό κέντρο «Πέτρινο Σχολείο», ισόγειο παραδοσιακό κτίριο, επιφάνειας 733 τ.μ. και αναψυκτήριο 200 τ.μ., στο οποίο στεγάζονται τα πολιτιστικά τμήματα της Δ.Ε. Πυλαίας, καθώς και η δημοτική τοπική βιβλιοθήκη
- χώροι στις οδούς Φιλίππου (ΚΔΑΠ) και Προδρόμου, όπου στεγάζονται κάποια πολιτιστικά εργαστήρια, όπως π.χ. της φωτογραφίας και της αιογραφίας
- οι σχολικές βιβλιοθήκες όπως π.χ. η βιβλιοθήκη του 1^{ου} γυμνασίου

Η πολιτιστική υποδομή χαρακτηρίζεται από την παρουσία πολλών και διαφορετικών κατηγοριών εγκαταστάσεων, μερικές από τις οποίες (όπως οι κινηματογράφοι) έχουν καθαρά υπερτοπικό χαρακτήρα. Προκύπτουν δε για κάποιες κατηγορίες υπερβολικά μεγέθη σε σχέση με τα σταθερότυπα του ΥΠΕΧΩΔΕ, ενώ σε κάποιες άλλες κατηγορίες (όπως μουσεία, ωδεία, πινακοθήκες) φαίνεται ότι οι ανάγκες δεν καλύπτονται ούτε σε τοπικό επίπεδο. Όσον αφορά την κατάσταση των υποδομών, είναι προφανές ότι υπάρχουν εγκαταστάσεις που απαιτούν βελτιώσεις (π.χ. υπόγειο ΚΑΠΗ), αλλά και πολλές που έχουν ικανοποιητικό επίπεδο συντήρησης.

Φορείς Πολιτισμού

Στα όρια της Δ.Ε. Πυλαίας δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι - φορείς με αμιγείς ή εκ περιτροπής δραστηριότητες και στον τομέα του πολιτισμού:

1. Εκπολιτιστικός Σύλλογος Νέα Ελβετία
2. Πολιτιστικός Σύλλογος Τούμπας «Η Ρωμισούνη»
3. Πολιτιστικός Σύλλογος «Φιλάρετος»
4. Πολιτιστικός Σύλλογος Γυναικών Πυλαίας «Η Καπουτζίδα»
5. Πολιτιστικός Σύλλογος «Η Κάτω Πυλαία»
6. Σύνδεσμος Κατοίκων Συνοικισμού Κωνσταντινοπολιτών Θεσσαλονίκης
7. Σύλλογος Απανταχού Γηγενών Επιστημόνων Γυναικών Πυλαίας «Αρχαίας Στρέψας»

Πολιτιστικές Δράσεις

Εργαστήρια:

Στη Δ.Ε. Πυλαίας λειτουργούν πολιτιστικά τμήματα/ομάδες που εντάσσονται στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για παιδιά και ενήλικες. Η συμμετοχή είναι πολύ μεγάλη και ξεπερνά τα 3.500 άτομα, γεγονός που αποδεικνύει τη διάθεση των πολιτών για ενεργό συμμετοχή στα πολιτιστικά δρώμενα. Φορέας διοργάνωσης είναι η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού ΚΕΠΑΠ.

Συγκεκριμένα, λειτουργούν τα παρακάτω τμήματα:

- Αγιογραφία
- Ζωγραφική ενηλίκων
- Ζωγραφική παιδιών
- Λαϊκή τέχνη
- Μοντέρνοι χοροί
- Μουσική, αρμόνιο παιδιών
- Μουσική, κιθάρα παιδιών
- Μουσική, πνευστά παιδιών
- Μπαλέτο παιδιών
- Μουσικοκινητική παιδιών
- Σκάκι παιδιών
- Τμήμα χορωδίας ενηλίκων
- Τμήμα χορωδίας παιδιών
- Τμήμα χορωδίας νέων
- Τμήμα κοσμήματος
- Τμήμα μπάντας
- Τμήμα παραδοσιακών χορών
- Τμήμα μοντέρνων χορών

Εκδηλώσεις:

Στη Δ.Ε. Πυλαίας υλοποιούνται προγραμματισμένα οι παρακάτω θεσμοί και εκδηλώσεις, με φορέα διοργάνωσης την Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού του Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη ΚΕΠΑΠ και τους παραπάνω αναφερόμενους τοπικούς φορείς που έχουν πολιτιστική δράση:

1. *Ανθοέκθεση:*

2. *Χριστοφόρεια:*

- εορτασμός για την ημέρα της Μητέρας
- Πανηγυρικός εορτασμός του Αγίου Χριστοφόρου και της Αγίας Γλυκερίας

3. *Καλλιτεχνικός Ιούνιος:*

- Χορευτικές συναντήσεις με κλασσικό και μοντέρνο χορό
- Παρουσίαση του έργου των καλλιτεχνικών εργαστηρίων

4. *Πυλαιώτικα:*

- Πανηγυρικός εορτασμός Προφήτη Ηλία
- Συνάντηση παραδοσιακών συγκροτημάτων
- Μουσική συναυλία

4.2.1.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Ιστορικό και Πολιτιστικό Απόθεμα

Η Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη είναι μια περιοχή που διαθέτει ένα αξιόλογο ιστορικό και πολιτιστικό απόθεμα το οποίο περιλαμβάνει :

Στη **Δημοτική Κοινότητα Χορτιάτη:**

Το Ρωμαϊκό Υδραγωγείο: Βρίσκεται στην είσοδο του οικισμού Χορτιάτη, ο τρόπος κατασκευής του (τοξοειδής) και η πλινθοδομή το κατατάσσουν στη ρωμαϊκή περίοδο. Εκτός από τη ρωμαϊκή διακρίνονται δύο ακόμη φάσεις κατασκευής αυτής της βυζαντινής εποχής και της περιόδου της Τουρκοκρατίας.

Η Μονή Χορταΐτου: αφιερωμένη στη Θεοτόκο, υπολείμματά της εντοπίζονται στην περιοχή του Δημοτικού σχολείου του Χορτιάτη.

Ο Ναός της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα: βρίσκεται κοντά στα υπολείμματα της Μονής Χορταΐτου, χρονολογείται στο 12^ο αιώνα και αποτελεί μοναδικό δείγμα «απλού ή νησιώτικου οκταγωνικού ναού» σε ολόκληρη την ηπειρωτική Ελλάδα. Από το ναό έχει σωθεί επίσης η πλευρά της μαρμάρινης σαρκοφάγου και τρεις εικόνες που φυλάσσονται στο ναό του Αγ. Γεωργίου.

Ο Ναός του Αγίου Γεωργίου: βρίσκεται σε μικρή απόσταση από το ναό της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα, εικάζεται ότι έχει κτιστεί στη θέση του προγενέστερου ναού, το 1837. Ανήκει στο τύπο της ξυλόστεγης βασιλικής με τρία κλίτη. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι λιθανάγλυφες διακοσμητικές πλάκες, το ξύλινο τριμερές τέμπλο, ο δεσποτικός θρόνος, ο άμβωνας και ένα πλούσια διακοσμημένο αναλόγιο με επιγραφή που χρονολογείται το 1729 (από παλαιότερη πιθανώς εκκλησία).

Οι Ανεμόμυλοι: βρίσκονται στην περιοχή όπου σύμφωνα με την παράδοση τοποθετείται ο παλιός οικισμός του Παλιοχωρίου, πιθανολογείται ότι κτίστηκαν στα τέλη του 18^{ου} αιώνα. Είναι πέτρινοι και έχουν εσωτερικό κλιμακοστάσιο.

Τα Qanats: Εκτός από το υδραγωγείο, μια άλλη πηγή υδροδότησης αποτελούσαν τα υδρομαστευτικά συστήματα τύπου qanat. Το μεγαλύτερο βρίσκεται στο παρεκκλήσι της Αγίας Παρασκευής και κατασκευάστηκε στις αρχές του 18^{ου} αιώνα, αποτελείται από τούνελ συνολικού μήκους 74μ. χρησιμοποιείται και σήμερα.

Το μεταβυζαντινό γεφύρι: βρίσκεται στα βορειοδυτικά του χωριού, δυτικά από το ρωμαϊκό υδραγωγείο. Είναι πέτρινο και ακόμα δεν έχει αποκαλυφθεί ολόκληρο. Αποτελούσε τμήμα ενός λιθόστρωτου δρόμου που οδηγούσε από το Χορτιάτη στο Πανόραμα και τη Θεσσαλονίκη.

Στη Δημοτική Κοινότητα Ασβεστοχωρίου:

Τον Ι.Ν. Αγίου Γεωργίου: παρουσιάζει σημαντικό μορφολογικό ενδιαφέρον, ανήκει στον τύπο της τρίκλιτης ξυλόστεγης βασιλικής, χτίστηκε στις αρχές του 19^{ου} αιώνα με προσφορές των αποδήμων Ασβεστοχωριτών. Ο νάρθηκας κατασκευάστηκε αργότερα κατά το 1867. Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζουν τα εκκλησιαστικά της αντικείμενα και εξαρτήματα όπως το εικονοστάσι που προέρχεται από την κατεστραμμένη από τους Τούρκους Μονή Αγίου Παντελεήμονος, το ιερό ευαγγέλιο λάφυρο πολεμικών εχθροπραξιών, κανδήλες, εικόνες κ.λπ.

Το Καθολικό Μονής Αγίου Παντελεήμονος: πρόκειται για ερείπια βυζαντινής εκκλησίας του

14^{ου} αιώνα στα όρια με την κοινότητα Πεύκων, καταστράφηκε στις αρχές του 19^{ου} αιώνα κατά την επιδρομή Τούρκων.

Πρώην λουτρό: και νυν εξωκλήσι του 1858.

Ανεμόμυλος: του 18^{ου} αιώνα που βρίσκεται στην είσοδο του οικισμού.

Υδρόμυλοι, δύο qanat, ένας υδατόπυργος, αγωγός υδροδότησης.

Πέτρινη γέφυρα: στο ρέμα μεταξύ Ασβεστοχωρίου – Ρετζικίου από όπου περνούσε ο δρόμος που οδηγούσε στη Θεσσαλονίκη

Αρχαιολογικός χώρος: των υστερορωμαϊκών και παλαιοχριστιανικών χρόνων, βρίσκεται σε βραχώδες ύψωμα περίπου 300μ ΒΑ των υδρόμυλων ακολουθώντας το δρόμο που οδηγεί στα λατομεία.

Δεξαμενή και ίχνη τοίχων: στο δάσος Κουρί.

Στην Τοπική Κοινότητα Εξοχής:

Η παλιά πύλη – είσοδος και ορισμένα κτίρια του Νοσοκομείου Παπανικολάου.

Το Συμμαχικό Νεκροταφείο, νοτιοανατολικά της Εξοχής.

Στη Δημοτική Κοινότητα Φιλύρου:

Προϊστορική Τούμπα: σημαντικού Αρχαιολογικού ενδιαφέροντος.

Βιομηχανική κληρονομιά παραγωγής ασβέστη:

Η παραγωγή του ασβέστη από τους κατοίκους του Ασβεστοχωρίου όπως τεκμηριώνεται από γραπτές μαρτυρίες άρχισε γύρω στο 1680 - 1700 αποτελώντας σταδιακά τον κυρίαρχο τομέα απασχόλησης καθώς υπήρχαν σε αφθονία οι πρώτες ύλες δηλαδή τα ασβεστολιθικά πετρώματα και τα πουρνάρια ως καύσιμη ύλη. Ο χαρακτηριστικός αυτός κλάδος της τοπικής οικονομίας άφησε μια αξιόλογη κληρονομιά που συνίσταται σε ένα μεγάλο αριθμό κτισμάτων με τα οποία αποτυπώνεται όλη η διαχρονική εξέλιξη της παραγωγής ασβέστου.

Στις πρώην λατομικές περιοχές που εκτείνονται στα βορειοδυτικά του οικισμού τα κτίσματα που διασώζονται διακρίνονται σε ομάδες ανάλογα με την χρονολογική περίοδο που ανήκουν που έχουν ως εξής:

Προβιομηχανική περίοδος (17^ο- αρχές 20^{ου}): αναπτύσσονται σε δύο ομάδες γύρω από τις περιοχές εξόρυξης «Ομόνοια» & «Αργυρό», ανήκουν στην κατηγορία των φρεατοειδών ασβεστοκαμίνων πρώτης και δεύτερης περιόδου.

Πρώιμη βιομηχανική: με χαρακτηριστικό τις ασβεστοκάμινους τύπου Hoffman που κατασκευάστηκαν μετά το 1924, αποτελούν τα ελάχιστα διασωθέντα δείγματα στον ευρωπαϊκό χώρο που αφορούν την τεχνολογία της κατακόρυφης καμίνου συνεχούς λειτουργίας.

Βιομηχανική περίοδος: μονάδες κατασκευασμένες μετά το 1950 ορισμένες από τις οποίες λειτουργούν μέχρι σήμερα.

Υποδομές Πολιτισμού:

Οι υποδομές πολιτισμού της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη είναι ελάχιστες και συγκεκριμένα:

- Η κοινοτική αίθουσα στη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου, με περιορισμένη χωρητικότητα και ανάγκη

συντήρησης (καταρτίζεται μελέτη) &

- Ένας μικρός χώρος θεάτρου στο Δ.Κ. Χορτιάτη, επίσης με περιορισμένη χωρητικότητα (βρίσκεται στο στάδιο της ανακαίνισης του εσωτερικού χώρου)

Καθώς δεν υπάρχουν κατάλληλοι κλειστοί χώροι για τη φιλοξενία πολιτιστικών εκδηλώσεων, αυτές πραγματοποιούνται συνήθως σε ανοικτούς χώρους, όπως προαύλια σχολείων, πλατείες και στο χώρο του πρώην λατομείου «Αργυρό».

Φορείς Πολιτισμού

Στα όρια της Δ.Ε. Χορτιάτη δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι - φορείς με αμιγείς ή εκ περιτροπής δραστηριότητες και στον τομέα του πολιτισμού. Αυτοί ανά δημοτική και τοπική κοινότητα είναι:

Δ. Κ. Ασβεστοχωρίου:

1. Μουσικοχορευτικός Λαογραφικός Σύλλογος Ασβεστοχωρίου.
2. Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Γυναικών Ασβεστοχωρίου
3. Χ.Α.Ν. Ασβεστοχωρίου
4. Ιππικός Όμιλος Ασβεστοχωρίου «Άγιος Γεώργιος»

Τ.Κ. Εξοχής:

1. Πολιτιστικός Κοινωνικός Σύλλογος Εξοχής

Δ.Κ. Φιλύρου:

1. Ο Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Φιλύρου
2. Ο Ποντιακός Σύλλογος Φιλύρου
3. Η Κίνηση Επικοινωνίας Πολιτών
4. Ο Πολιτιστικός Σύλλογος «Τα σπάρτα»

Δ.Κ. Χορτιάτη:

- 1 Σύλλογος Γυναικών Χορτιάτη
- 2 Κίνηση πολιτών Χορτιάτη
- 3 Σύλλογος Χορτιατινών «Μπαλιτζά»
- 4 Περιβαλλοντικός και Πολιτιστικός Σύλλογος «Αφανός»

Πολιτιστικές Δράσεις

Εργαστήρια:

Μόλις πρόσφατα για πρώτη φορά στις Δημοτικές Κοινότητες Ασβεστοχωρίου, Φιλύρου και Χορτιάτη, έχουν ξεκινήσει να λειτουργούν εργαστήρια στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για παιδιά και ενήλικες, όπως συμβαίνει ήδη στις Δ.Ε. Πανοράματος και Πυλαίας. Φορέας διοργάνωσης θα είναι η Κοινοφελής Επιχείρηση Πολιτισμού (ΚΕΠΑΠ). Τα δε τμήματα στα οποία λειτουργούν είναι:

- Εικαστικών (ζωγραφική, αγιογραφία)
- Θέατρο (παιδιών και ενηλίκων)

- Φιλαρμονική
- Χορωδία ενηλίκων
- Χορωδία παιδική – νεανική
- Μουσικών Οργάνων (θεωρία, πιάνο, κιθάρα, αρμόνιο, κ.λπ.)
- Παραδοσιακών χορών

Εκδηλώσεις:

Στη Δ.Ε. Χορτιάτη υλοποιούνται προγραμματισμένα οι παρακάτω θεσμοί και εκδηλώσεις, με φορέα διοργάνωσης την Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη ΚΕΠΑΠ και τους παραπάνω αναφερόμενους τοπικούς φορείς που έχουν πολιτιστική δράση:

Οι ανά δημοτική και τοπική κοινότητα θεσμοθετημένες εκδηλώσεις είναι:

Στη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου:

- Ο Ιούνιος Πολιτισμού, αποτελεί μια από τις πιο σημαντικές πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου που γίνονται στο πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου στο Λατομείο «Αργυρό» και περιλαμβάνουν μουσικές εκδηλώσεις, εικαστικά δρώμενα κ.ά.
- Τα «Τσάλμα» λαμβάνουν χώρα τον Ιούνιο στο προαύλιο του Δημοτικού Σχολείου του Ασβεστοχωρίου με τη συμμετοχή του μουσικοχορευτικού συλλόγου Ασβεστοχωρίου
- Τα «Ακάκεια» γίνονται στα τέλη Απριλίου – αρχές Μαΐου στους εξωτερικούς χώρους του Ιερού Ναού Αγ. Γεωργίου, με φορέα διοργάνωσης τον Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου και την Ενοριακή Νεανική Εστία. Ακόμη κάθε χρόνο από τον Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου Ασβεστοχωρίου διοργανώνεται η Πανήγυρις Προφήτη Ηλία και Αγίας Παρασκευής στις 20 και 26 Ιουλίου αντίστοιχα στα παρεκκλήσια των Αγίων
- Εκδηλώσεις Μνήμης για τους εκτελεσθέντες της Γερμανικής Κατοχής πραγματοποιούνται στις 26 Ιουλίου στο Χώρο του μνημείου

Στην Τ.Κ. Εξοχής:

- Τα Κούλουμα γιορτάζονται κάθε χρόνο την Καθαρή Δευτέρα στο προαύλιο του Δημοτικού Σχολείου στην Εξοχή, με φορέα διοργάνωσης το Δήμο Χορτιάτη και τον Πολιτιστικό Σύλλογο Εξοχής

Στη Δ.Κ. Φιλύρου:

- Πολιτιστικές Μουσικές Εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται τον Ιούλιο στο Δάσος Φιλύρου
- Ο Εορτασμός Αγ. Γεωργίου λαμβάνει χώρα στην πλατεία του Φιλύρου σε συνδιοργάνωση με τον Πολιτιστικό Σύλλογο Φιλύρου
- Ο Εορτασμό Οσίου Νικάνορος στις 6 Αυγούστου στο Δάσος Φιλύρου
- Η τελετή μνήμης της Γενοκτονίας Ποντίων στις 19 Μαΐου στην Πλατεία του οικισμού

Στη Δ.Κ. Χορτιάτη:

- Το «Ολοκαύτωμα Χορτιάτη» πραγματοποιείται στα τέλη Αυγούστου – στις 2 Σεπτεμβρίου στο Μνημείο Ολοκαυτώματος
- Η Πανήγυρις Αγίας Παρασκευής «Κουρπάνι» που διοργανώνεται στις 26 Ιουλίου στο

Παρεκκλήσιο

4.2.2. Αθλητισμός

4.2.2.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Προγράμματα Άθλησης για Όλους

Οι περισσότερες αθλητικές δραστηριότητες της Δ.Ε. Πανοράματος υλοποιούνται μέσω της κοινωφελούς επιχείρησης ΚΕΠΑΠ. Λειτουργούν τμήματα κολύμβησης στο Δημοτικό κολυμβητήριο με πολύ μεγάλη συμμετοχή παιδιών και ενηλίκων. Επίσης στους αθλητικούς χώρους που περιγράφονται παρακάτω λειτουργούν τμήματα αεροβικής, ορθοσωματικής, άσκησης στην τρίτη ηλικία, φυσικής κατάστασης ανδρών, κ.ά.

Θεσμοί - Εκδηλώσεις

- Φιλοξενία Πανελληνίου Πρωταθλήματος Ποδηλασίας Δρόμου
- Πρόγραμμα «Παιδί και Θάλασσα»
- Παιδική Κατασκήνωση
- Τουρνουά 3Χ3
- Γιορτή της Άνοιξης: οι αθλούμενοι της ΔΕ Πανοράματος παρουσιάζουν αθλητικές επιδόσεις

Υποδομές

- Δημοτικό Κολυμβητήριο
- Γήπεδα τένις και μπάσκετ στο Πάρκο «Παύλου Μπακογιάννη»
- Αίθουσα Γυμναστικής 225 τ.μ. στο 1ο Δημοτικό Σχολείο
- Γυμναστήριο «Ηλίας Τριανταφυλλίδης» με 2 Αίθουσες Γυμναστικής, Γήπεδο Μπάσκετ – Βόλεϊ (κλειστό)
- 2 Αίθουσες Γυμναστικής και βοηθητικοί χώροι Γυμνασίου Πανοράματος
- Γήπεδο Μπάσκετ – Βόλεϊ (κλειστό) Γυμνάσιο Πανοράματος
- Γήπεδα μπάσκετ και τένις στο πάρκο «Γαλανού»
- Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής
- Πάρκο - παιδική χαρά και γήπεδα ποδοσφαίρου (5Χ5) και μπάσκετ στον οικισμό «Μακεδονία»
- Γήπεδα ποδοσφαίρου (5Χ5) στο «Λόφο Ανάληψης» και στο Αθλητικό Κέντρο «Ηλία Τριανταφυλλίδη» με τεχνητό χλοοτάπητα

Συλλογικοί Φορείς

Στα όρια της Δ.Ε. Πανοράματος δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι με στόχο την υλοποίηση δράσεων στον τομέα του αθλητισμού.

1. Α.Π.Ο. Πανοράματος (Βόλεϊ)
2. Α. Σ. Πανοράματος (Μπάσκετ, Βόλεϊ, Ποδόσφαιρο, Τένις)
3. Σ.Α.Ν.Τ.Ο.Σ. Πανοράματος (Ποδόσφαιρο)
4. Αδάμαστος Πανοράματος (Μπάσκετ)

5. Α.Ε.Ν. Πανοράματος
6. Εθνικός Πανοράματος (Αντισφαίρισης)
7. Αθλητικός Μορφωτικός Σύλλογος «Πανόραμα» (Καλαθοσφαίρισης)
8. Α.Ε.Π. Πανόραμα (Χάντμπολ)
9. Όμιλος Αντισφαίρισης Πανοράματος
10. Σκακιστικός όμιλος

4.2.2.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Προγράμματα Άθλησης για Όλους

Οι περισσότερες αθλητικές δραστηριότητες της Δ.Ε. Πυλαίας υλοποιούνται μέσω της κοινωφελούς επιχείρησης ΚΕΠΑΠ, με μεγάλη συμμετοχή πολιτών. Στους αθλητικούς χώρους που περιγράφονται παρακάτω λειτουργούν τμήματα γυμναστικής, αεροβικής, βαρών, ορθοσωμικής, pilates, yoga, power yoga, τένις, πινγκ πονγκ, τάε κβο ντο.

Θεσμοί - Εκδηλώσεις

- Πρόγραμμα «Παιδί και Θάλασσα»
- Παιδική Κατασκήνωση

Υποδομές

Στην εντός σχεδίου περιοχή καταγράφονται οι ακόλουθες αθλητικές εγκαταστάσεις:

1. Το Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο (ΔΑΚ), συνολικής επιφάνειας 40.898 τ.μ., στο νότιο τμήμα του παλιού οικισμού αποτελείται από 1 γήπεδο ποδοσφαίρου με φυσικό χλοοτάπητα (επιφάνειας 8.000 τ.μ.), 2 βοηθητικά γήπεδα ποδοσφαίρου, 1 κλειστό γυμναστήριο ομαδικών αθλημάτων (επιφάνειας 1000 τ.μ.) και 1 γυμναστήριο άρσης βαρών (επιφάνειας 400 τ.μ.), 2 γήπεδα mini football, 1 ανοικτό γήπεδο μπάσκετ, 1 γήπεδο τένις.
2. Το γήπεδο «Αντώνης Καραμπουρνιώτης», που εγκαινιάστηκε το 2008, στο κεντρικό τμήμα, εκτός του παλιού οικισμού, στην οδό Κύπρου. Πρόκειται για ένα νέο πρότυπο αθλητικό χώρο, ένα γήπεδο σύγχρονων προδιαγραφών με συνθετικό χλοοτάπητα. Σε αυτόν το χώρο πραγματοποιούνται αγώνες των τοπικών πρωταθλημάτων και των ακαδημιών. Πρέπει να σημειωθεί ότι το γήπεδο είναι προσβάσιμο από ΑμεΑ. Επίσης, στο γήπεδο έχουν διαμορφωθεί χώροι πρασίνου και διάδρομοι περιπάτου, ενώ υπάρχει και πρόβλεψη για τη μελλοντική τοποθέτηση κερκίδας. Τις δραστηριότητες του γηπέδου θα συμπληρώσουν οι χώροι περιπάτου και ποδηλατοδρόμων όπως αυτοί προβλέπονται από το πρόγραμμα ανάπλασης του Ελαιορέματος που υλοποιείται στην περιοχή, με χρηματοδότηση που εξασφάλισε ο Δήμος από το ΕΣΠΑ.
3. Το γυμναστήριο μαζικής άθλησης, στο δυτικό τμήμα, επί της οδού Φιλίππου.
4. Τα γυμναστήρια του 1^{ου} γυμνασίου και του 2^{ου} γυμνασίου – λυκείου, που χρησιμοποιούνται για προγράμματα «Άθλησης για όλους» από τις ακαδημίες μπάσκετ, βόλεϊ, χάντμπολ.

Στην εκτός σχεδίου περιοχή καταγράφονται οι ακόλουθες εγκαταστάσεις:

1. Το κλειστό γήπεδο μπάσκετ του ΠΑΟΚ, μονάδα με υπερτοπική εμβέλεια

2. Το κλειστό γυμναστήριο της SIEMENS όπου διεξάγονται αγώνες εθνικών πρωταθλημάτων μπάσκετ (π.χ. γυναικών)
3. Πολλές μονάδες γηπέδων ποδοσφαίρου (5 x 5) (π.χ. στη θέση Ελαιώνες, SIEMENS, απέναντι από το γήπεδο του ΠΑΟΚ, κ.ά.)
4. Ο ιππικός όμιλος, στην περιοχή Πουρνάρι
5. Το κλειστό γυμναστήριο του Μουσικού Γυμνασίου.
6. Διάσπαρτα (στα όρια της ΔΕ) ανοικτά γήπεδα μπάσκετ

Γενικά, οι χώροι άθλησης της Δ.Ε. Πυλαίας καλύπτουν τις ανάγκες των δημοτών, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν πρέπει να δημιουργηθούν νέοι χώροι όπως προβλέπονται στο ΓΠΣ. Αρκετοί χώροι και ειδικά τα κλειστά γυμναστήρια απαιτούν περαιτέρω έργα συντήρησης. Ελλείψεις παρουσιάζονται στον αθλητικό εξοπλισμό, ειδικά στα σχολεία.

Συλλογικοί Φορείς

Στα όρια της Δ.Ε. Πυλαίας δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι με στόχο την υλοποίηση δράσεων στον τομέα του αθλητισμού.

1. Αθλητική Ένωση Πυλαίας (Ποδόσφαιρο, Μπάσκετ, Βόλει)
2. Α.Σ. Προμηθέας Πυλαίας (Βόλει)
3. Εθνικός Πυλαίας (Ποδόσφαιρο)
4. Ποδοσφαιρικός Όμιλος Μαλακοπής
5. Αθλητικός Όμιλος Μαλακοπής (Μπάσκετ, ΑμΕΑ)
6. Σπόρτινγκ Πυλαίας (Άρση Βαρών, Μπάντμιντον, Ξιφασκία)
7. Νέα Ελβετία, (Χάντμπολ)
8. Σύλλογος Κωνσταντινοπολιτών (Χάντμπολ)
9. Α.Σ. Μέγας Αλέξανδρος 94 Πυλαίας – ΑμΕΑ (Μπάσκετ με καρότσι, Άρση Βαρών, Κολύμβηση, Στίβος, Πινγκ Πονγκ)

4.2.2.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Προγράμματα Άθλησης για Όλους

Οι περισσότερες αθλητικές δραστηριότητες της Δ.Ε. Χορτιάτη υλοποιούνται μέσω της κοινωφελούς επιχείρησης ΚΕΠΑΠ, με μεγάλη συμμετοχή πολιτών. Στους αθλητικούς χώρους που περιγράφονται παρακάτω λειτουργούν τμήματα άθλησης για παιδιά, για την Τρίτη ηλικία, για τους νέους, για τις γυναίκες, για παιδιά προσχολικής ηλικίας και για ενήλικες.

Θεσμοί - Εκδηλώσεις

- Πρόγραμμα «Παιδί και Θάλασσα»
- Παιδική Κατασκήνωση

Υποδομές

Οι αθλητικοί χώροι της δημοτικής ενότητας καλύπτουν τις βασικές απαιτήσεις σε υποδομές των

κυρίαρχων αθλημάτων. Συγκεκριμένα οι υφιστάμενοι χώροι ανά δημοτική και τοπική κοινότητα είναι οι εξής :

Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου:

1. Γήπεδο ποδοσφαίρου με χλοοτάπητα και κερκίδες
2. Κλειστό Γυμναστήριο με γήπεδα Μπάσκετ Βόλεϊ και μίνι ποδόσφαιρο
3. Αίθουσα Γυμναστικής με βάρη πλήρως εξοπλισμένη
4. Ανοικτό γήπεδο Μπάσκετ

Τ.Κ. Εξοχής:

1. Γήπεδο μπάσκετ στο δυτικό όριο του οικισμού.

Δ.Κ. Φιλύρου:

1. Γήπεδο ποδοσφαίρου σε πολύ καλή κατάσταση με χλοοτάπητα & κερκίδες
2. Ανοικτό γήπεδο μπάσκετ

Δ.Κ. Χορτιάτη:

1. Γήπεδο ποδοσφαίρου το οποίο λόγω έλλειψης εξειδικευμένου χώρου κατασκευάσθηκε στον χώρο του πάρκου- παιδικής χαράς
2. Ανοικτό γήπεδο μπάσκετ στο χώρο του δημοτικού σχολείου.

Οι παραπάνω αθλητικές εγκαταστάσεις στη παρούσα φάση είναι σχετικά επαρκείς. Απαιτούν συστηματική φροντίδα βελτίωσης και συντήρησης, ενώ στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα και μέσα από το πρίσμα της γενικότερης πληθυσμιακής εξέλιξης της Δ.Ε. Χορτιάτη, θα πρέπει να προετοιμασθεί η κατασκευή και άλλων υποδομών κυρίως στις νεοπολεοδομημένες περιοχές των οικισμών.

Συλλογικοί Φορείς

Στη Δ.Ε. Χορτιάτη δραστηριοποιούνται οι παρακάτω αθλητικοί σύλλογοι και σωματεία ανά δημοτική και τοπική κοινότητα:

Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου:

1. Νέα Γενιά Ασβεστοχωρίου (Ποδόσφαιρο, Βόλεϊ)
2. Α.Σ Ασβεστοχωρίου (Μπάσκετ)

Δ.Κ. Φιλύρου:

1. Α.Ε. Φιλύρου (Ποδόσφαιρο)

Δ.Κ. Χορτιάτη:

1. Α.Σ. Χορτιάτη (Μπάσκετ)
2. «Κισσός Χορτιάτη» (Ποδόσφαιρο)

4.3. Κοινωνική Πολιτική

Η κοινωνική πολιτική του Δήμου ασκείται δια μέσου των:

- Αντιδημαρχία Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης, Υγείας & Παιδείας
- Νομικού Προσώπου (ν.π.): Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Παιδείας (ΚΕΚΠΑΠ)

Η αρμόδια Αντιδημαρχία αντιμετωπίζει σοβαρότατο πρόβλημα υποστελέχωσης (έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού) το οποίο δε δύναται να επιλυθεί άμεσα, λόγω των απαγορεύσεων της σχετικής ανασταλτικής νομοθεσίας των τελευταίων ετών που αφορά στις προσλήψεις. Αποτέλεσμα είναι να μη δύναται να ασκήσει με επάρκεια τα καθήκοντα της όπως αυτά προβλέπονται από τον Καλλικράτη (Ν. 3852 / 2010) και από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006, άρθρο 75).

Το ν.π. ΚΕΚΠΑΠ είναι νεοσύστατος φορέας, συστάθηκε το Μάρτιο του 2011 και έχει την ευθύνη λειτουργίας των μονάδων προστασίας ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ), των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών και των προγραμμάτων υποστήριξης της οικογένειας (Βοήθεια στο Σπίτι) που λειτουργούν σε όλες τις δημοτικές ενότητες του Δήμου. Αναλυτικότερα η λειτουργία και η δράση του ν.π. αναφέρεται σε σχετικό κεφάλαιο παρακάτω.

Στον τομέα της πρόνοιας, στα όρια της Δ.Ε. καταγράφονται επίσης οι εγκαταστάσεις του ΕΛΕΠΑΠ, ο «Άγιος Δημήτριος», το Άσυλο του Παιδιού, της εταιρίας Σπαστικών Β. Ελλάδος.

Ο Δήμος Πυλαίας- Χορτιάτη με στόχο την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των δομών στήριξης «Βοήθεια στο Σπίτι» κατέθεσε φάκελο υποψηφιότητας στην αρμόδια Διαχειριστική Αρχή του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ψηφιακή Σύγκλιση με θέμα «Υπηρεσίες Δικτύου Κοινωνικής Φροντίδας Δημοτών Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη 'e- ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ'». Το πρόγραμμα εγκρίθηκε με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ σε ποσοστό 100%. Ο δε συνολικός προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στο ποσό των 202.750 €.

Η προτεινόμενη πράξη έχει ως στόχο τη δημιουργία μιας κεντρικής υπηρεσίας υποστήριξης ηλικιωμένων ή και μοναχικών ατόμων που χρήζουν κοινωνικής φροντίδας και υποστήριξης από το δήμο και τη διάδοση πληροφοριών που σχετίζονται με την υγεία και την πρόληψη. Η υπηρεσία έρχεται να υποστηρίξει και να βελτιώσει τη λειτουργία υφιστάμενων δομών των ΟΤΑ όπως είναι το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» και τα ΚΑΠΗ. Η νέα υπηρεσία θα δρα συμπληρωματικά στις υφιστάμενες δομές του δήμου με αξιοποίηση πολλαπλών καναλιών επικοινωνίας (τηλεφωνία, κινητή τηλεφωνία, sms, διαδίκτυο).

Η υπηρεσία περιλαμβάνει: α) την παροχή Υπηρεσιών συνεχούς κατ' οίκον παρακολούθησης μέσω ειδικών συσκευών β) τη λειτουργία Πύλης Πρόληψης και Προαγωγής Υγείας (Health Care Prevention and Promotion Portal). Οι υπηρεσίες συνεχούς κατ' οίκον παρακολούθησης θα προσφέρονται από το Δήμο σε συνδυασμό με τις μη ηλεκτρονικές υπηρεσίες του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι», που ήδη παρέχει ο Δήμος μέσω των παραδοσιακών καναλιών επικοινωνίας.

4.4. Υγεία

Στο Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη δεν λειτουργούν δημοτικές υπηρεσίες πρωτοβάθμιας περίθαλψης.

Εντός των ορίων του λειτουργούν σε όλες τις δημοτικές κοινότητες μεγάλες μονάδες γενικής και εξειδικευμένης πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Συγκεκριμένα ανά Δ.Ε. λειτουργούν δημόσιες και ιδιωτικές μονάδες με παροχή υπηρεσιών όλων των βαθμίδων περίθαλψης (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια):

Δημόσιοι φορείς:

1. Γενικό Περιφερειακό Νοσοκομείο «Γεώργιος Παπανικολάου», στη Δ.Ε. Χορτιάτη, στην Τ.Κ. Εξοχής
2. Ιατρείο ΙΚΑ, Δ.Ε. Πανοράματος
3. Ιατρείο ΙΚΑ, Δ.Ε. Πυλαίας
4. Ιατρείο ΙΚΑ, Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου
5. Ιατρείο ΙΚΑ, Δ.Κ. Χορτιάτη
6. Ιατρείο ΙΚΑ, Δ.Κ. Φιλύρου (υπολειτουργεί σε χώρο που διαθέτει το ν.π. ΚΕΚΠΑΠ, 2 φορές την εβδομάδα)
7. Αγροτικό Ιατρείο στη Δ.Κ. Χορτιάτη
8. Αγροτικό Ιατρείο στη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου (υπολειτουργεί σε χώρο που διαθέτει το ν.π. ΚΕΚΠΑΠ, 1 φορά την εβδομάδα)
9. Αγροτικό Ιατρείο στη Δ.Κ. Φιλύρου (υπολειτουργεί σε χώρο που διαθέτει το ν.π. ΚΕΚΠΑΠ, 1 φορά την εβδομάδα)
10. Αγροτικό Ιατρείο Πυλαίας (υπολειτουργεί σε χώρο που διαθέτει το ν.π. ΚΕΚΠΑΠ, 2 φορές την εβδομάδα)

Ιδιωτικοί φορείς:

2. Ιδιωτική Γενική Κλινική «Διαβαλκανικό Ιατρικό Κέντρο» στη Δ.Ε. Πυλαίας, με παροχή
3. Ιδιωτική Μαιευτική Κλινική «Γέννησεις» στην Πυλαίας
4. Ιδιωτική Γενική Κλινική «Άγιος Λουκάς» στη Δ.Ε. Πανοράματος
5. Ιδιωτική Νευρολογική Κλινική «Άγιος Γεώργιος» στη Δ.Ε. Πανοράματος
6. Ιδιωτική Ψυχιατρική Κλινική «Αγία Αικατερίνη» στη Δ.Ε. Χορτιάτη, στην Τ.Κ. Εξοχής

Όσον αφορά στην πρωτοβάθμια περίθαλψη σε όλο το γεωγραφικό εύρος του Δήμου λειτουργούν ιδιωτικά ιατρεία διαφόρων ειδικοτήτων, καθώς επίσης και ιδιώτες ψυχολόγοι, φυσιοθεραπευτές και λογοθεραπευτές. Επιπλέον, οι κάτοικοι του Δήμου εξυπηρετούνται για τις ανάγκες τους σε ιατρικές υπηρεσίες, από τους δημόσιους (όποιο νοσοκομείο, εντός του ΠΣΘ, μπορεί να δεχθεί έκτακτα περιστατικά όπως π.χ. περιπτώσεις εφημεριών, ή είναι εξειδικευμένο για τις επιμέρους περιπτώσεις) και τους ιδιωτικούς (κλινικές, ιατρεία) φορείς υγείας που εδρεύουν στο Π.Σ.Θ.

Στο πλαίσιο της πρόληψης, η ΔΕΚΠΑΠ διοργανώνει τακτικές θεματικές ιατρικές παρουσιάσεις, με θέματα εξειδικευμένου ενδιαφέροντος (π.χ. για την πρόληψη της καρδιοπάθειας, της οστεοπόρωσης κ.λπ.) σε όλες τις δημοτικές ενότητες. Οι συγκεκριμένες εκδηλώσεις είναι ανοικτές στο κοινό.

5. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

5.1. Συνοπτική Περιγραφή

Τα στοιχεία που παρατίθενται έχουν συλλεχθεί από την ελληνική στατιστική υπηρεσία και αφορούν την εξέλιξη της δεκαετίας 1991 έως 2001. Δυστυχώς παρά το γεγονός ότι το 2011 πραγματοποιήθηκε η στατιστική απογραφή της χώρας, τα στοιχεία της βρίσκονται στο στάδιο της επεξεργασίας και θα δημοσιευθούν εντός του 2012. Ένα ακόμη γεγονός που θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη είναι ότι ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη κατατάσσεται στους πρώτους δέκα δήμους της χώρας που παρουσίασαν την υψηλότερη αύξηση πληθυσμού στο πολύ υψηλό ποσοστό άνω του 40% από την προηγούμενη απογραφή του 2001. Αυτό σημαίνει ότι ενδεχομένως να προκύψουν σοβαρές αλλαγές κι εξελίξεις κι επισημάνσεις ως προς τη σημερινή κατάσταση του δήμου, όπως αυτή παρουσιάζεται από τα οικονομικά της μεγέθη.

5.2. Απασχόληση

Τα στοιχεία που παρατίθενται στις παρακάτω ενότητες αφορούν ερευνητικά δεδομένα όπως αυτά ανακοινώθηκαν επίσημα από την ελληνική στατιστική αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) βάσει της απογραφής του 2001. Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη υπέστη απότομη πληθυσμιακή έκρηξη που ξεπερνά το 40% του πληθυσμού του 2001 όπως προσφάτως ανακοινώθηκε ανεπίσημα από την στατιστική αρχή βάσει της απογραφής του 2011. Αυτό σημαίνει ότι ενδεχομένως να έχουν επέλθει σημαντικές αλλαγές όσον αφορά στη σύνθεση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Δήμου αλλά και στους παράγοντες ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας. Η παρακάτω ενότητα θα συμπληρωθεί με τα επίσημα ερευνητικά δεδομένα της απογραφής του 2011 όπως θα ανακοινωθούν επίσημα από την στατιστική αρχή μέσα στο έτος 2012.

5.2.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός

Για την διάρθρωση της απασχόλησης χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία της ΕΣΥΕ (σήμερα ΕΛ.ΣΤΑΤ.) για το 1991 και 2001. Στα παρακάτω διαγράμματα αποτυπώνονται στοιχεία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, που είναι το σύνολο των Απασχολουμένων, των Ανέργων και των Άνεργων νέων.

Παρατηρώντας τα γραφήματα 1 και 2 τα συμπεράσματα που προκύπτουν είναι τα εξής:

Βάση του συνόλου του πληθυσμού, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΣΥΕ, το ποσοστό του ενεργά οικονομικού πληθυσμού για το 1991 είναι 41% και για το 2001 είναι 44,75%.

- Το σύνολο των απασχολουμένων βάση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού είναι αρκετά υψηλό, παρόλο που παρατηρήθηκε μείωση από 97% το 1991 σε 93% το 2001.
- Το συνολικό ποσοστό της ανεργίας έχει αυξηθεί από το 1991 (4%) στο 2001 (7%) κατά 3%.

Όμως το ποσοστό αυτό είναι κατά πολύ μικρότερο από το ποσοστό του Νομού Θεσσαλονίκης που άγγιξε το 7,63% το 1991 και 11,33% το 2001.

Στα παρακάτω γραφήματα παρουσιάζεται η διάρθρωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

Γράφημα 1: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός, 1991

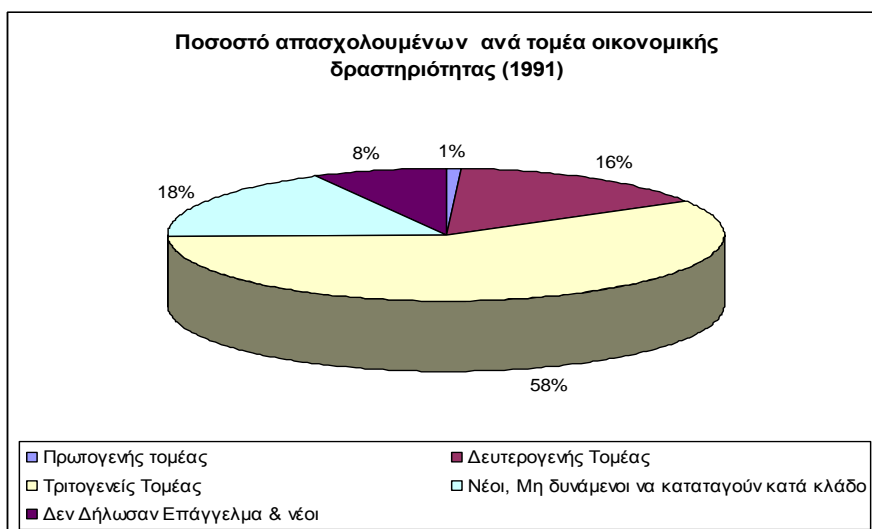

Γράφημα 2: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός, 2001

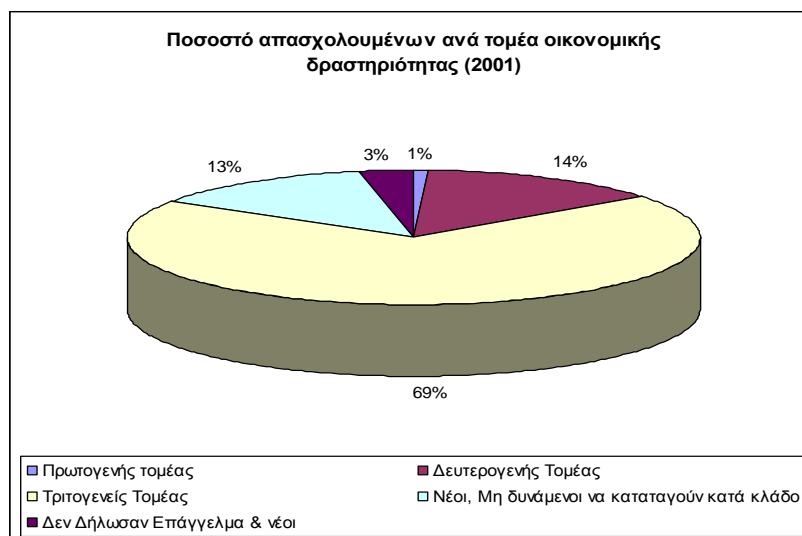

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Γράφημα 3: Απασχόληση κατά οικονομικό κλάδο, 1991

Γράφημα 4: Απασχόληση κατά οικονομικό κλάδο, 2001

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Από τα παραπάνω στοιχεία στα γραφήματα 3 και 4, προκύπτει ότι:

- Η μερίδα του πληθυσμού που απασχολείται στον πρωτογενή τομέα είναι πολύ μικρή και αγγίζει μόλις το 1% και παραμένει σταθερή έως το 2001, το οποίο είναι λογικό εφόσον η Δ.Ε. Πανοράματος ανήκει στην κατηγορία των αστικών περιοχών.
- Στον δευτερογενή τομέα απασχολείται ένα μικρό σχετικά ποσοστό του πληθυσμού, ο οποίο μειώνεται από το 1991 (16%) στο 2001 (14%).
- Το μεγαλύτερο ποσοστό καταλαμβάνει ο τριτογενείς τομέας, που ταυτόχρονα παρουσιάζει και μια μεγάλη αύξηση της τάξεως του 11%.

5.2.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός

Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής της ΕΣΥΕ (1991), ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός (ΟΕΠ) της Δ.Ε. Πυλαίας ήταν 8309 άτομα, δηλαδή ανέρχονταν στο 40% του πραγματικού πληθυσμού του τότε δήμου. Κατά την δεκαετία 1991-2001 αυξήθηκε σημαντικά, κατά 21,2% και το 2001 ανέρχονταν σε 10.072 άτομα, πληθυσμός που αντιστοιχούσε στο 44,2% του πραγματικού πληθυσμού. Το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στο συνολικό αριθμό είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο της Χώρας και ίδιο με αυτό του νομού Θεσσαλονίκης και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για το 1991 και μεγαλύτερο όλων των ευρύτερων χωρικών μονάδων (Πίνακας 10) για το 2001. Τέλος, η ποσοστιαία αύξηση του ΟΕΠ στον τότε δήμο Πυλαίας στη διάρκεια της δεκαετίας 1991-2001 είναι κάπως μικρότερη της αντίστοιχης του νομού Θεσσαλονίκης (22,6%), λίγο μεγαλύτερη από αυτή της Χώρας (18,9%) και αρκετά πιο μεγάλη από την αντίστοιχη της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (16,6%).

Πίνακας 10: Ενεργός πληθυσμός και ποσοστιαία μεταβολή 1991 – 2001

	Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός		Μεταβολή 1991 – 2001 (%)
	1991	2001	
Δ.Ε. Πυλαίας	8.309	10.072	+21,2
Νομός Θεσσαλονίκης	372.652	457.138	+22,6
Π.Σ.Θ.	675.288	787.514	+16,6
Σύνολο Χώρας	3.886.157	4.622.822	+18,9

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2001

Στον Πίνακα 11 διαπιστώνεται συγκριτικά μεγαλύτερη αύξηση έναντι του μη ενεργού στη διάρκεια της δεκαετίας 1991-2001, καθώς αυξάνεται η τιμή της αναλογίας και τείνει προς τη μονάδα, που σημαίνει ότι σε απόλυτα μεγέθη οι πληθυσμοί των δύο ομάδων θα είναι ίσοι. Παρατηρούμε στην περίπτωση αυτή ότι στον τότε δήμο Πυλαίας το 2001 η συνθήκη αυτή πλησιάζει στην πραγματοποίησή της, καθώς καταγράφονται 10.072 άτομα στον ενεργό και 10.205 στο μη ενεργό πληθυσμό. Πάντως, ποσοστιαία, τη μεγαλύτερη αύξηση στην τιμή της αναλογίας αυτής παρουσιάζουν ο νομός Θεσσαλονίκης και το σύνολο της Χώρας. Η αύξηση στο δήμο Πυλαίας ακολουθεί και είναι αρκετά μεγαλύτερη της αντίστοιχης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι αν αυτή η τάση συνεχιστεί και έχοντας ως δεδομένο την διαρκή εγκατάσταση νέων κατοίκων στη Δ.Ε., είναι πολύ πιθανό ο πληθυσμός του ΟΕΠ να έχει στην παρούσα χρονική περίοδο ξεπεράσει τον αντίστοιχο του μη ενεργού. Η τάση υπάρχει διαχρονικά, δεν μπορεί όμως να αποδειχθεί, αφού δεν υπάρχουν πρόσφατα διαθέσιμα σχετικά απογραφικά στοιχεία. Το πρόβλημα της ανεργίας εμφανίζεται στη Δ.Ε. Πυλαίας χαμηλότερο από ότι στο σύνολο της χώρας, αλλά και σε περιφερειακό και νομαρχιακό επίπεδο. Το 2001 η ανεργία στον τότε δήμο Πυλαίας ανέρχεται στο 10% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 4,3% σε σχέση με το 1991, παρόμοια αυτής της Περιφέρειας (4,2%) και κατάτι μεγαλύτερη αυτής του νομού (3,8%).

Πίνακας 11: Αναλογία ενεργού / μη ενεργού πληθυσμού 1991 – 2001

	Αναλογία Ενεργού/μη Ενεργού		Μεταβολή 1991 - 2001 (%)
	1991	2001	
Δήμος Πυλαίας	0,88	0,98	+11,3
Νομός Θεσσαλονίκης	0,81	0,93	+14,8
Π.Σ.Θ.	0,82	0,88	+7,3
Σύνολο Χώρας	0,77	0,87	+13,0

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σαφώς πιο μικρή ήταν η αύξηση σε επίπεδο χώρας (3%) (Πίνακες 12, 13). Στη διάρκεια της δεκαετίας ο

αριθμός των ανέργων αυξήθηκε κατά 111%, φτάνοντας τους 1009, ενώ σε επίπεδο νομού και περιφέρειας η αντίστοιχη αύξηση έφτασε σε 83,3% και 80,4%, αντίστοιχα. Μικρότερη ήταν η αύξηση αυτή σε επίπεδο Χώρας (63,8%).

Πίνακας 12: Αριθμός ανέργων και ποσοστιαία μεταβολή 1991 – 2001

	Αριθμός Ανέργων		Μεταβολή 1991 -2001 (%)
	1991	2001	
Δ.Ε. Πυλαίας	478	1.009	+111,1%
Νομός Θεσσαλονίκης	28.438	52.135	+83,3%
Π.Σ.Θ.	51.379	92.688	+80,4%
Σύνολο Χώρας	314.200	514.737	+63,8%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 13: Ανεργία και ποσοστιαία μεταβολή 1991-2001

	Ποσοστό Ανέργων στον Ενεργό Πληθυσμό		Μεταβολή 1991 -2001 (%)
	1991	2001	
Δ.Ε. Πυλαίας	5,7%	10,0%	+4,3%
Νομός Θεσσαλονίκης	7,6%	11,4%	+3,8%
Π.Σ.Θ.	7,6%	11,8%	+4,2%
Σύνολο Χώρας	8,1%	11,1%	+3,0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

5.2.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Οικονομικά Ενεργός πληθυσμός

Σύμφωνα με την απογραφή του 2001, το σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού αυξήθηκε σε σχέση με το 1991, καθώς αντιστοιχεί στο 48,23% του πληθυσμού του Δήμου (Πίνακας 14). Ωστόσο, οι απασχολούμενοι με ποσοστό συμμετοχής 88,93% είναι αναλογικά λιγότεροι, συγκριτικά με το 1991 όταν συμμετείχαν σε ποσοστό 94,71%, τάση κοινή για το σύνολο του Νομού και τις επιμέρους Δ.Κ. του τότε Δήμου Χορτιάτη. Η συγκεκριμένη μεταβολή έχει ως αποτέλεσμα την εντυπωσιακή αύξηση κατά 6 περίπου ποσοστιαίες μονάδες του ποσοστού ανεργίας που φτάνει το 11,07%, έναντι του 5,29% που καταγράφηκε την προηγούμενη 10ετία. Έτσι ενώ το 1991 ο τότε Δήμος Χορτιάτη απείχε ως προς τα ποσοστά απασχόλησης και ανεργίας από αυτά του Νομού κατά το 2001 επέρχεται σύγκλιση. Ανάλογη αύξηση 6 μονάδων στο ποσοστό ανεργίας εμφανίζουν οι Δ.Κ. του Δήμου, με τη Δ.Κ. Χορτιάτη να διατηρεί το χαμηλότερο ποσοστό. Η υψηλότερη αναλογία του

οικονομικά ενεργού πληθυσμού έναντι του συνόλου των κατοίκων διατηρείται στη Δ.Κ. Φιλύρου ενώ σημαντικά χαμηλή παραμένει η αναλογία στην Τ.Κ. Εξοχής. Αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι ο πληθυσμός του Φιλύρου είναι πιο νέος, ενώ αντίθετα αυτός της Εξοχής εμφανίζεται αρκετά γηρασμένος καθώς δεν αποτυπώθηκαν στοιχεία της οικιστικής ανάπτυξης που εκδηλώθηκε αργότερα.

Πίνακας 14: Ποσοστό οικονομικών ενεργών και μη ενεργών/Δ.Κ.

Επίπεδο Αναφοράς	Σύνολο Οικονομικά Ενεργών και μη Ενεργών	Οικονομικά Ενεργοί (%)	Απασχολούμενοι (%)	Άνεργοι (%)	Οικονομικά μη Ενεργοί (%)
1991 - 2001					
Νομός Θεσσαλονίκης	860.144	46,63	92,91	7,09	53,37
	972.871	48,27	88,66	11,34	51,73
Δ.Ε. Χορτιάτη	7.892	44,07	94,71	5,29	55,93
	10.998	48,23	88,93	11,07	51,77
Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου	3.114	44,41	94,94	5,06	55,59
	4.260	48,05	88,76	11,24	51,95
Τ.Κ. Εξοχής	1.283	34,29	94,55	5,45	65,71
	917	42,75	91,84	8,16	57,25
Δ.Κ. Φιλύρου	1.923	49,30	93,35	6,65	50,70
	3.252	50,98	87,33	12,67	49,02
Δ.Κ. Χορτιάτη	1.572	44,97	96,18	3,82	55,03
	2.569	46,98	90,47	9,53	53,02

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Η ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους τρεις τομείς της οικονομικής δραστηριότητας για το 1991 και 2001 απεικονίζεται στον πίνακα 15. Στο σύνολο της Δ.Ε. Χορτιάτη η απασχόληση των κατοίκων στον τριτογενή τομέα ενισχύεται σημαντικά φθάνοντας από το 51,92% κατά το 1991 στο 62% την επόμενη 10ετία απορροφώντας ποσοστά από τους άλλους δύο τομείς. Η φαινομενικά αυτή αξιόλογη άνοδος οφείλεται στο γεγονός ότι το 2001 το ποσοστό των απασχολούμενων που δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας είναι μειωμένο κατά 2 μονάδες ενώ απουσιάζει και το ποσοστό των νέων που το 1991 αντιστοιχούσε σε 3 μονάδες. Έτσι εκτιμάται η άνοδος του τριτογενή τομέα κατά 6 περίπου μονάδες συγκριτικά με το 1991. Μεταβολές παρατηρούνται στην κατανομή των απασχολούμενων στις επιμέρους Δ.Κ. του Δήμου.

Έτσι εκτιμάται η άνοδος του τριτογενή τομέα κατά 6 περίπου μονάδες συγκριτικά με το 1991. Μεταβολές παρατηρούνται στην κατανομή των απασχολούμενων στις επιμέρους Δ.Κ. του Δήμου. Στην Τ.Κ. Εξοχής σημειώνει συντριπτική υπεροχή όσον αφορά στους απασχολούμενους στον

τριτογενή τομέα, καθώς επίσης και η Δ.Κ. Χορτιάτη σημειώνει σημαντική άνοδο στον τομέα αυτό.

Πίνακας 15: Κατανομή απασχολούμενων/τομείς δραστηριότητας

Επίπεδο Αναφοράς	Απασχολούμενοι (%)	Α' γενής τομέας (%)	Β' γενής τομέας (%)	Γ' γενής τομέας (%)	Δεν δήλωσαν κλάδο (%)
1991 - 2001					
Νομός Θεσσαλονίκης	92,91	6,10	30,03	51,92	8,23
	88,66	5,04	26,67	62,77	5,52
Δήμος Χορτιάτη	94,71	5,49	30,45	52,22	8,74
	88,93	3,12	28,26	62,09	6,53
Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου	94,94	6,17	28,33	52,32	9,60
	88,76	2,64	29,44	59,27	8,64
Τ.Κ. Εξοχής	94,55	3,50	33,22	55,14	23,56
	91,84	1,94	22,22	70,83	5,00
Δ.Κ. Φιλύρου	93,35	3,50	33,22	55,14	4,86
	87,33	2,62	26,73	64,92	5,73
Δ.Κ. Χορτιάτη	96,18	7,21	40,15	47,94	3,09
	90,47	4,95	30,31	60,16	4,58

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Κοινή είναι η τάση για ελαχιστοποίηση των πρωτογενών δραστηριοτήτων σε όλες τις Δ.Κ., αλλά και μείωση των δευτερογενών προς όφελος του τριτογενούς τομέα. Η διάθρωση της απασχόλησης στο επίπεδο του τέως Δήμου είναι όμοια με του Νομού και στις δύο απογραφές. Γενικά ο Δήμος ακολουθεί τις τάσεις εξέλιξης της απασχόλησης του Νομού, με στροφή της οικονομίας προς περισσότερο τριτογενείς δραστηριότητες.

5.3. Τοπική Οικονομία

5.3.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

α. Πρωτογενής τομέας

Στη Δ.Ε. Πανοράματος παρατηρείται μικρή έως και μηδαμινή δραστηριότητα στον πρωτογενή

τομέα και αυτή χαρακτηρίζεται από μία κτηνοτροφική μονάδα. Στην απογραφή του 2001 παρουσιάζεται μικρή μερίδα του ενεργού οικονομικά πληθυσμού να απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, γεγονός που αποδεικνύει την αστικοποίηση του οικισμού.

β. Δευτερογενής Τομέας

Στο δευτερογενή τομέα επίσης παρουσιάζεται μικρή δραστηριότητα η οποία εστιάζεται σε βιοτεχνικές μονάδες κυρίως ενδυμάτων - υποδημάτων. Κάποιες από αυτές έχουν κλείσει και κάποιες έχουν μεταφερθεί στο εξωτερικό (Βουλγαρία). Όσον αφορά στη σύνθεση του ενεργού οικονομικά πληθυσμού που απασχολείται στο δευτερογενή τομέα παρουσιάζει μειωτική τάση όπου από 16% το 1991 φτάνει στο 14% το 2001. Η εικόνα αυτή μπορεί να μην αντιστοιχεί στην συμμετοχή του δευτερογενή τομέα ως στοιχείο οικονομικής ανάπτυξης από το γεγονός ότι ο πληθυσμός που κατοικεί στη Δ.Ε. δεν απασχολείται παράλληλα σε αυτήν.

γ. Τριτογενής Τομέας

Στη Δ.Ε. λειτουργεί μία οργανωμένη τοπική αγορά, με πλήθος και ποικιλία εμπορικών επιχειρήσεων που εξυπηρετούν κυρίως τις ανάγκες των κατοίκων. Καταγράφονται καταστήματα εμπορίου, κυρίως καθημερινού, καταστήματα εξυπηρετήσεων, υποκαταστήματα τραπεζών, γραφεία, φαρμακεία και ιατρεία, καθώς και όλες οι μονάδες των κοινωνικών υποδομών. Για τον ακριβή προσδιορισμό του αριθμού τους ανά κλάδο και τις εξειδικεύσεις τους απαιτείται πλήρης απογραφή τους, με πρωτογενή έρευνα ή ενημέρωση και αποδελτίωση των σχετικών αρχείων της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου (τμήμα έκδοσης αδειών λειτουργίας καταστημάτων).

Η υψηλή απασχόληση σε σημαντικό ποσοστό των κατοίκων στον τριτογενή τομέα οφείλεται κυρίως στην επαγγελματική τους απορρόφηση από το αστικό κέντρο καθώς λόγω της εγγύτητας της περιοχής στο πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης παρέχεται στους κατοίκους η δυνατότητα επιλογής του οικισμού ως τόπου μόνιμης κατοικίας.

Με βάση τα αρχεία του Δήμου όπως τηρούνται από την αρμόδια υπηρεσία αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και λοιπά συναφή, στη Δ.Ε. καταγράφηκαν 210 καταστήματα με εμπορική δραστηριότητα υγειονομικού ενδιαφέροντος και 1 Κατάστημα αναψυχής – ψυχαγωγίας. Στις ανωτέρω επιχειρήσεις, δεν περιλαμβάνονται όσες ενδεχομένως έχουν διακόψει ή έχουν μεταφέρει τη λειτουργία τους, και δεν ενημέρωσαν την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου για τις συγκεκριμένες αλλαγές.

5.3.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

α. Πρωτογενής τομέας

Στη Δ.Ε. Πυλαίας δεν παρουσιάζεται σημαντική δραστηριότητα του πρωτογενή τομέα, κάτι που αποδεικνύεται και από το ποσοστό (1,2%) του ενεργού οικονομικά πληθυσμού που απασχολείται σε αυτόν.

Ως κύρια έκφραση δραστηριοτήτων του πρωτογενούς τομέα (γεωργικές και κτηνοτροφικές) θα μπορούσε να αναφερθεί η παρουσία της Αμερικάνικης Γεωργικής Σχολής, στην εκτός σχεδίου περιοχή του δήμου. Υπάρχουν επίσης διάσπαρτα στην εξωαστική περιοχή μικρές ιδιωτικές γεωργικές εκμεταλλεύσεις, καθώς και η δυνατότητα εκμετάλλευσης δασικών πόρων στην αντίστοιχη έκταση του δήμου.

β. Δευτερογενής τομέας

Οι μονάδες του δευτερογενούς τομέα είναι περιορισμένες και βρίσκονται στο νότιο τμήμα της εκτός σχεδίου περιοχής, μεταξύ των οδικών αξόνων Θεσσαλονίκης – Μουδανιών και Θεσσαλονίκης – Αεροδρομίου.

Δεν διαπιστώνεται κλαδική εξειδίκευση. Οι τρεις κυριότερες μονάδες είναι οι εγκαταστάσεις της AMYLUM HELLAS (ζωοτροφές), της ΦΙΛΚΕΡΑΜ (κεραμικά – είδη μπάνιου) και της SIEMENS (ηλεκτρολογικός εξοπλισμός). Μικρότερης κλίμακας είναι άλλες τρεις μονάδες, αυτές της ΙΟΝ (σοκολατοποιία), της ΚΛΙΜΑΤΕΧΝΙΚΗΣ και το εμφιαλωτήριο φυσικών χυμών ΦΛΩΡΙΝΑ ΑΒΕΕ.

Στις δραστηριότητες του δευτερογενή τομέα καταγράφονται και οι ναυπηγοεπισκευαστικές δραστηριότητες, νότια του άξονα Θεσσαλονίκης – Αεροδρομίου, στην παραλιακή ζώνη λειτουργούν υπό αυθαίρετο καθεστώς. Η ενδεχόμενη απομάκρυνσή τους αποτελεί τροχοπέδη στην λειτουργία τους και στον εκσυγχρονισμό τους. Οι δυνατότητες νόμιμης λειτουργίας είναι μηδενικές τόσο λόγω της έκτασής τους σε συνδυασμό με τον αιγιαλό όσο και για περιβαλλοντικούς λόγους. Ο γενικότερος σχεδιασμός για την ανάπτυξη της περιοχής επιβάλλει την απομάκρυνσή τους.

Στην οδό Μαρίνου Αντύπα, πριν τον κόμβο με την νέα εθνική οδό Θεσσαλονίκης – Πολυγύρου, βρίσκεται η Τεχνόπολις Θεσσαλονίκης. Με την 3877/263/27-2-2004 απόφαση των υπουργών Ανάπτυξης και ΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ 430/2-3-2004) καθορίστηκε ο φορέας, η θέση, η έκταση και τα όρια της Τεχνόπολις (ΒΕΠΕ) Θεσσαλονίκης στο δήμο Πυλαίας. Η Τεχνόπολη Θεσσαλονίκης, έκτασης 93.968,90 τ.μ., βρίσκεται στα διοικητικά όρια του Δήμου Πυλαίας (μεταξύ των οδών Θέρμης, Κρανιδιώτη και Ευρώπης). Στα όριά της άρχισε η εγκατάσταση βιομηχανιών νέας και υψηλής τεχνολογίας, ερευνητικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών.

γ. Τριτογενής τομέας

Η ανάπτυξη του τριτογενή είναι σημαντική τόσο στην εντός σχεδίου όσο και στην εκτός σχεδίου περιοχή του δήμου.

Έτσι, στην εντός σχεδίου περιοχή καταγράφονται καταστήματα εμπορίου, κυρίως καθημερινού, καταστήματα εξυπηρέτησεων, υποκαταστήματα τραπεζών, γραφεία και ιατρεία, καθώς και όλες οι μονάδες των κοινωνικών υποδομών. Για τον ακριβή προσδιορισμό του αριθμού τους ανά κλάδο και τις εξειδικεύσεις τους απαιτείται πλήρης απογραφή τους, με πρωτογενή έρευνα ή ενημέρωση και αποδελτίωση των σχετικών αρχείων της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου (τμήμα έκδοσης αδειών λειτουργίας καταστημάτων).

Στην εκτός σχεδίου περιοχή υπάρχει πολύ μεγάλη ανάπτυξη εμπορικών κέντρων τα οποία διαθέτουν ποικίλες αστικές δραστηριότητες και συγκεντρώνουν πολύ κόσμο, λειτουργώντας ως υπερτοπικοί πόλοι. Οι συνολικές επιφάνειές τους είναι αρκετών εκατοντάδων χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων. Καταγράφονται τέσσερις 4 μεγάλες μονάδες: «ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ», «FLORIDA», «MEDITERRANEAN COSMOS» και «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ». Στον εμπορικό κλάδο υπάρχουν ακόμα τα πολυκαταστήματα CARREFOUR, ΜΑΚΡΟ, ΠΡΑΚΤΙΚΕΡ, ΙΚΕΑ, JUMBO, καθώς και μεγάλος αριθμός αντιπροσωπειών και άλλων καταστημάτων σπάνιου εμπορίου.

Με βάση τα αρχεία του Δήμου όπως τηρούνται από την αρμόδια υπηρεσία αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και λοιπά συναφή, στη Δ.Ε. καταγράφηκαν 680 καταστήματα με εμπορική δραστηριότητα υγειονομικού ενδιαφέροντος και 25 Καταστήματα αναψυχής – ψυχαγωγίας (θέατρα, κινηματογράφοι, Λούνα Παρκ). Στις ανωτέρω επιχειρήσεις, δεν περιλαμβάνονται όσες ενδεχομένως έχουν διακόψει ή έχουν μεταφέρει τη λειτουργία τους, και δεν

ενημέρωσαν την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου για τις συγκεκριμένες αλλαγές.

Στον τομέα της εκπαίδευσης εντοπίζονται οι σημαντικότερες εγκαταστάσεις ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων στο ΠΣΘ. Καταγράφονται το Αμερικανικό Κολλέγιο, το κολέγιο Καλαμαρί, η Γερμανική Σχολή, το Αρσάκειο, τα εκπαιδευτήρια «Απόστολος Παύλος», το Αριστοτέλειο Κολλέγιο.

Στον τομέα της υγείας – περίθαλψης – πρόνοιας, καταγράφονται οι εγκαταστάσεις του Διαβαλκανικού Ιατρικού Κέντρου, του Γένεσις, του ΕΛΕΠΑΠ, ο «Άγιος Δημήτριος», το Άσυλο του Παιδιού, της εταιρίας Σπαστικών Β. Ελλάδος.

Στην περιοχή καταγράφονται εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης – εκπαίδευσης του δημόσιου τομέα, όπως είναι του ΙΤΣΑΚ, των ΕΚΑΜ, του ΕΚΑΒ, το CEDEFOP, η Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου.

Τέλος, στον τομέα του τουρισμού, υπάρχει μόνο μια σημαντική μονάδα, κατηγορίας πολυτελείας 5 αστέρων αυτή του “Νικόπολις”, δυναμικότητας 97 κλινών.

5.3.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

α. Πρωτογενής τομέας

Από τα στατιστικά στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. (Πίνακας 16) επιβεβαιώνεται ότι η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα είναι ιδιαίτερα χαμηλή παρουσιάζοντας συντριπτική μείωση κατά την τρέχουσα δεκαετία συνέπεια της αστικοποίησης της περιοχής.

Από πλευράς γεωργίας, απέμειναν ελάχιστες καλλιεργούμενες εκτάσεις με κυρίαρχη την καλλιέργεια των σιτηρών ακολουθεί η καλλιέργεια του Ηλίανθου ενώ υπάρχουν περιορισμένες εκτάσεις κηπευτικών και δενδρωδών καλλιεργειών.

Πίνακας 16: Κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις κατά κατηγορία ζώων

Επίπεδο Αναφοράς	Κτηνοτροφικές Εκμεταλλεύσεις					
	Βοοειδή	Πρόβατα	Αίγες	Χοίροι	Πουλερικά	Κουνέλια
Νομός Θεσσαλονίκης	1382	1255	1254	253	4249	175
Δ.Ε. Χορτιάτη	13	40	73	10	19	4
Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου	7	15	32	1	5	1
Τ.Κ. Εξοχής	0	1	3	3	3	1
Δ.Κ. Φιλύρου	4	8	11	5	6	1
Δ.Κ. Χορτιάτη	2	16	27	4	5	1

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2001

Στην κτηνοτροφία παραμένει ένας μικρός αριθμός εκμεταλλεύσεων που αφορά κυρίως την

εκτροφή αιγοπροβάτων λόγω της ύπαρξης των εκτεταμένων πρηνών και των χορτολιβαδικών εκτάσεων. Στον πίνακα που ακολουθεί δίνονται τα συνολικά στοιχεία των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων κατά είδος και δημοτικό διαμέρισμα. Με δεδομένο το γεγονός ότι οι περισσότεροι από τους απασχολούμενους έχουν πλησιάσει το όριο συνταξιοδότησης, αναμένεται περαιτέρω μείωση της κτηνοτροφίας.

Με δεδομένο το γεγονός ότι οι περισσότεροι από τους απασχολούμενους έχουν πλησιάσει το όριο συνταξιοδότησης, αναμένεται περαιτέρω μείωση της κτηνοτροφίας. Ένα επιπλέον πρόβλημα δημιουργείται από την θέση των κτηνοτροφικών μονάδων καθώς τα ποιμνιοστασία κυρίως αλλά ορισμένα των ορνιθοτροφείων βρίσκονται στα όρια των οικισμών καθώς η συνέχιση της λειτουργίας τους επιβάλλει την μετεγκατάστασή τους.

β. Δευτερογενής τομέας

Στη Δ.Ε. Χορτιάτη ο πιο ανεπτυγμένος κλάδος είναι εκείνος της ασβεστοποιίας. Στην περιοχή λειτουργούσε μέχρι πρόσφατα ένας μεγάλος αριθμός λατομείων που διαχειρίζονταν ως επί το πλείστον από εργασιακούς – παραγωγικούς συνεταιρισμούς που απασχολούσαν ένα σημαντικό ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού.

Σήμερα τα περισσότερα λατομεία είναι ανενεργά καθώς πρόκειται να μετεγκατασταθούν στις προβλεπόμενες λατομικές ζώνες, λειτουργούν μόνον αυτά του συνεταιρισμού « Η Κυψέλη» και «Η Νίκη» και το αντικείμενό τους περιορίζεται στις εργασίες αποκατάστασης περιβάλλοντος.

Άλλες παραγωγικές μονάδες λειτουργούν στην εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Ε. καθώς δεν υπάρχει κάποιος θεσμοθετημένος χώρος υποδοχής παραγωγικών δραστηριοτήτων. Χωροθετούνται κατά κύριο λόγο επί της επαρχιακής οδού 2 μεταξύ Εξοχής και Χορτιάτη, λίγες βρίσκονται σε μικρή απόσταση από τα όρια του Ασβεστοχωρίου, ενώ κάποιες συγκεντρώνονται στη Δ.Κ. Φιλύρου στα όρια με την Κοινότητα Πεύκων (1 βιοτεχνία οργάνων, εργοστάσιο επίπλων, μεταλλικές κατασκευές). Στους οικισμούς των υπόλοιπων Δ.Κ. υπάρχουν αρκετές βιοτεχνίες και επαγγελματικά εργαστήρια, όπως εργαστήρια παραγωγής ενδυμάτων, επεξεργασίας ξύλου και κατασκευής επίπλων και παραγωγής μεταλλικών προϊόντων. Οι περισσότερες επιχειρήσεις είναι μικρού – μεσαίου μεγέθους ως προς τον αριθμό των απασχολούμενων και την παραγωγική δραστηριότητα. Πρόκειται συνήθως για παραδοσιακές στην οργάνωσή τους μονάδες, οικογενειακής μορφής, των οποίων η παραγωγή διατίθεται στην αγορά της ευρύτερης περιοχής.

γ. Τριτογενής τομέας

Από την επεξεργασία των κοινωνικοοικονομικών δεδομένων προκύπτει ότι ο τριτογενής τομέας συγκεντρώνει περισσότερο από το ήμισυ των απασχολούμενων κατοίκων της Δ.Ε. ποσοστό που ταυτίζεται απόλυτα με αυτό του Νομού ακολουθώντας τις εξελίξεις του.

Οι μεγαλύτερες και σημαντικότερες εγκαταστάσεις του τριτογενούς τομέα συνιστούν κοινωφελείς χρήσεις και βρίσκονται κυρίως στη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου καθώς αυτό αποτελεί το διοικητικό κέντρο της Δ.Ε. αλλά και στην Τ.Κ. Εξοχής λόγω της λειτουργίας των υπερτοπικών υποδομών υγείας όπως το Γενικό Νοσοκομείο Παπανικολάου. Βέβαια η απασχόληση σε σημαντικό ποσοστό των κατοίκων στον τριτογενή τομέα οφείλεται στην εργασιακή τους απορρόφηση από το αστικό κέντρο καθώς λόγω της εγγύτητας της περιοχής στο πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης τους παρέχεται η δυνατότητα επιλογής του δήμου ως τόπου μόνιμης κατοικίας. Καταγράφονται επίσης καταστήματα εμπορίου, κυρίως καθημερινού, καταστήματα εξυπηρέτησεων, γραφεία, φαρμακεία και ιατρεία, καθώς και όλες οι μονάδες των κοινωνικών υποδομών. Για τον ακριβή προσδιορισμό

του αριθμού τους ανά κλάδο και τις εξειδικεύσεις τους απαιτείται πλήρης απογραφή τους, με πρωτογενή έρευνα ή ενημέρωση και αποδελτίωση των σχετικών αρχείων της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου (τμήμα έκδοσης αδειών λειτουργίας καταστημάτων).

Με βάση τα αρχεία του Δήμου όπως τηρούνται από την αρμόδια υπηρεσία αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και λοιπών συναφών, στη Δ.Ε. καταγράφηκαν 320 καταστήματα με εμπορική δραστηριότητα υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στις ανωτέρω επιχειρήσεις, δεν περιλαμβάνονται όσες ενδεχομένως έχουν διακόψει ή έχουν μεταφέρει τη λειτουργία τους, και δεν ενημέρωσαν την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου για τις συγκεκριμένες αλλαγές. Στη Δ.Κ. Εξοχής δραστηριοποιούνται τρεις επιχειρήσεις ενοικιαζόμενων δωματίων δυναμικότητας 21 κλινών.

6. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ

Η εσωτερική οργάνωση και το οργανόγραμμα του δήμου αποτυπώνονται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.), ο οποίος εγκρίθηκε με το ΦΕΚ 1856/22-08-2011 τ.Β'. Ο νέος οργανισμός τίθεται σε εφαρμογή αρχές Νοεμβρίου.

Το έργο του δήμου επικουρούν τα νομικά πρόσωπα που ιδρύθηκαν για το σκοπό αυτό από τον ίδιο το Δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη:

1. ΚΕ.Κ.Π.Α.Π. – Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Παιδείας που είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, ΦΕΚ σύστασης 808/10-5-2011, τ.Β'.
2. Κ.Ε.Π.Α.Π. – Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού, Αθλητισμού Περιβάλλοντος Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη, ΦΕΚ σύστασης 808/10-5-2011, τ.Β'.
3. ΔΕΥΑ Χορτιάτη, που είναι δημοτική επιχείρηση ύδρευσης υπεύθυνη για τη δημοτική ενότητα Χορτιάτη, ΦΕΚ σύστασης 552/4-5-2006 τ. Β', ΦΕΚ Α' τροποποίησης 100/28-1-2008, τ.Β'.
4. Σχολικές Επιτροπές Α' βάθμιας και Β' βάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη, ΦΕΚ σύστασης 870/17-5-2011 τ.Β'.

6.1. Διοικητική Διάρθρωση Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη

I. Διάρθρωση Κεντρικών Υπηρεσιών

Οι Κεντρικές Υπηρεσίες του Δήμου περιλαμβάνουν τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

Ενότητα Α: Υπηρεσίες Υπαγόμενες απευθείας στο Δήμαρχο

A1. Αυτοτελή γραφεία:

- α) Δημάρχου
- β) Γενικού Γραμματέα
- γ) Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
- δ) Διαφάνειας
- ε) Διοικητικής Βοήθειας
- στ) Γεωγραφικών Πληροφοριών Γης
- ζ) Πολιτικής Προστασίας

A2. Αυτοτελές Τμήμα Προμηθειών – Αποθήκης

A3. Διεύθυνση Νομικής Υπηρεσίας: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα αστικών, ποινικών υποθέσεων Δήμου και Ν.Π.Δ.Δ.
- β) Τμήμα Πολεοδομικών υποθέσεων, ακίνητης περιουσίας και κτηματολογίου.

A4. Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού
- β) Τμήμα Αστυνόμευσης

Ενότητα Β: Επιτελικές Υπηρεσίες

Β1. Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Προγραμματισμού και Ανάπτυξης
- β) Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Ενότητα Γ: Υπηρεσίες Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης

Γ1. Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης εμπορικών δραστηριοτήτων
- β) Τμήμα Αγροτικής Παραγωγής-Τουρισμού

Ενότητα Δ: Υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής

Δ1. Διεύθυνση Πολεοδομίας που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα πολεοδομικού σχεδιασμού και πολεοδομικών εφαρμογών
- β) Τμήμα έκδοσης οικοδομικών αδειών
- γ) Τμήμα Ελέγχου κατασκευών

Δ2. Διεύθυνση Καθαριότητας - Περιβάλλοντος και Ανακύκλωσης: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα καθαριότητας και ανακύκλωσης
- β) Τμήμα διαχείρισης - συντήρησης οχημάτων
- γ) Τμήμα περιβάλλοντος - πρασίνου
- δ) Τμήμα Κοιμητηρίων

Ενότητα Ε: Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού

Ε1. Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας και Παιδείας: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Δημόσιας Υγείας
- β) Τμήμα Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης

Ε2. Διεύθυνση Πολιτισμού, Αθλητισμού, Νεολαίας και Εθελοντισμού: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Πολιτισμού και Εθελοντισμού
- β) Τμήμα Αθλητισμού και Νεολαίας

Ενότητα Στ: Υπηρεσίες Υποστήριξης

ΣΤ1. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Διοίκησης
- β) Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης
- γ) Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού

ΣΤ2. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Προϋπολογισμού, Λογιστηρίου και Οικονομικής Πληροφόρησης
- β) Τμήμα Εσόδων και Περιουσίας
- γ) Τμήμα Ταμειακής Υπηρεσίας

ΣΤ3. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα οδοποιίας - υδραυλικών έργων
- β) Τμήμα κτιριακών και υπαίθριων χώρων
- γ) Τμήμα συγκοινωνιών - εγκαταστάσεων και ηλεκτρομηχανολογικών έργων και σηματοδότησης
- δ) Τμήμα απαλλοτριώσεων- κτηματολογίου και δημοτικής περιουσίας

ΣΤ4. Διεύθυνση ΚΕΠ: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα ΚΕΠ Δημοτικής Ενότητας Πανοράματος.
- β) Τμήμα ΚΕΠ Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας
- γ) Τμήμα ΚΕΠ Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη

II. Διάρθρωση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών

Οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στην έδρα δημοτικών ενοτήτων, εξυπηρετούν της δημοτικές/τοπικές κοινότητες της ενότητας και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται διοικητικά σε αντίστοιχες μονάδες των Κεντρικών Υπηρεσιών του Δήμου.

Ενότητα Α: Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες με Έδρα τη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

- α) Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών θεμάτων
- β) Γραφείο καθαριότητας - ανακύκλωσης
- γ) Γραφείο περιβάλλοντος - πρασίνου
- δ) Γραφείο Κοιμητηρίων

Ενότητα Β: Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες με Έδρα τη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

B1. Δημοτική κοινότητα Ασβεστοχωρίου

- α) Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών θεμάτων
- β) Γραφείο καθαριότητας – ανακύκλωσης, περιβάλλοντος - πρασίνου & Κοιμητηρίων

B2. Δημοτική κοινότητα Χορτιάτη

α) Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη

B3. Δημοτική κοινότητα Φιλύρου

α) Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη

β) Γραφείο καθαριότητας – ανακύκλωσης, περιβάλλοντος - πρασίνου & Κοιμητηρίων

B4. Τοπική κοινότητα Εξοχής

α) Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη

6.2. Διοίκηση – Εποπτεία – Συντονισμός

Όργανα Διοίκησης

Την ευθύνη διοίκησης του Δήμου έχουν το Δημοτικό Συμβούλιο και ο Δήμαρχος. Την άσκηση των καθηκόντων του δημοτικού συμβουλίου επικουρούν θεσμικά η Οικονομική Επιτροπή, η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, η Εκτελεστική Επιτροπή, η Επιτροπή Παιδείας και η Επιτροπή Διαβούλευσης. Οι αρμοδιότητες των οργάνων αυτών ορίζονται από τον ν. 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης».

Τη λειτουργία των ανωτέρω οργάνων επικουρούν επίσης και τα **τοπικά όργανα διοίκησης** στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και συστήνονται σε επίπεδο Δημοτικών Κοινοτήτων και Τοπικών Κοινοτήτων. Αυτά είναι σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, το Συμβούλιο και ο Πρόεδρος του συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας ή το Συμβούλιο και ο Πρόεδρος του συμβουλίου της Τοπικής Κοινότητας (ή ο Εκπρόσωπος της Τοπικής Κοινότητας) αντίστοιχα. Οι αρμοδιότητες των οργάνων αυτών ορίζονται από το ν. 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης».

Ο Δήμαρχος υποστηρίζεται στα διοικητικά του καθήκοντά του από τον **Γενικό Γραμματέα**, ο οποίος υλοποιεί τις αρμοδιότητες που του εκχωρεί ο Δήμαρχος με απόφασή του. Οι αρμοδιότητες αυτές περιλαμβάνουν ιδίως την εποπτεία και τον έλεγχο των δημοτικών υπηρεσιών, συνεργαζόμενος με τον Γενικό Γραμματέα, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται με αποδοτικό τρόπο η αποτελεσματικότητα στην επίτευξη των περιοδικών στόχων και προγραμμάτων που αποφασίζονται από τα πολιτικά όργανα του Δήμου.

Το Δήμαρχο επικουρούν οι **Αντιδήμαρχοι** που ορίζει ο Δήμαρχος και στους οποίους μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων καθ' ύλην (π.χ. άσκηση εποπτείας συγκεκριμένων δημοτικών υπηρεσιών) και κατά τόπο (εποπτεία αποκεντρωμένων υπηρεσιών και ζητημάτων που αφορούν συγκεκριμένες Δημοτικές ενότητες).

Οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες στις έδρες των Δημοτικών ενοτήτων εποπτεύονται συνολικά από τον αντίστοιχο Αντιδήμαρχο που ορίζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Κάθε αποκεντρωμένη υπηρεσία υπάγεται διοικητικά και ακολουθεί κατά την άσκηση των θεματικών αρμοδιοτήτων της, τις οδηγίες και κατευθύνσεις της αντίστοιχης υπερκείμενης θεματικής διοικητικής ενότητας (π.χ. το αποκεντρωμένο Τμήμα Διοικητικών θεμάτων διοικείται και ακολουθεί τις οδηγίες και τα πρότυπα που ορίζει η κεντρική Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών).

Όλες οι υπηρεσίες του Δήμου συνεργάζονται με την **Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής** κατά το σχεδιασμό και την παρακολούθηση εφαρμογής των Επιχειρησιακών

Προγραμμάτων, των ετησίων προγραμμάτων και γενικά των προγραμμάτων δράσης του Δήμου.

Όλες οι κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου συνεργάζονται με τα **αποκεντρωμένα Τμήματα Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη** προκειμένου αυτά (α) να ενημερώνουν και να πληροφορούν τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις κεντρικές δημοτικές υπηρεσίες, (β) να παραλαμβάνουν αιτήσεις πολιτών για τη διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις κεντρικές υπηρεσίες και να διαβιβάζουν πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωσή τους δημοτική υπηρεσία και (γ) να παραλαμβάνουν από τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και να μεριμνούν για την παράδοσή τους στους πολίτες.

Ο Δήμαρχος ή ο Γενικός Γραμματέας δύναται να συγκαλεί περιοδικά ή κατά περίπτωση **Συντονιστικά Συμβούλια** στα οποία μετέχουν με εκπροσώπους τους το σύνολο ή μέρος (ανάλογα με ομοιογενή θεματικά αντικείμενα) των υπηρεσιών του Δήμου. Παράλληλα, και για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και απόδοσης του έργου του Δήμου, είναι δυνατός ο ορισμός, με απόφαση του Δημάρχου:

- Μόνιμων ή κατά περίπτωση διατμηματικών επιτροπών ή ομάδων εργασίας για την επεξεργασία ζητημάτων που αφορούν περισσότερες διοικητικές ενότητες του Δήμου.
- Ομάδων διοίκησης έργου ή προγράμματος.
- Συντονιστών (project managers) για την εκτέλεση έργων ή προγραμμάτων με αξιοποίηση προσωπικού και από διάφορες διοικητικές ενότητες.
- Υπαλλήλων – συνδέσμων μεταξύ διοικητικών ενοτήτων με ισχυρή αλληλεξάρτηση.

6.3. Στελέχωση – Προσωπικό

Οργανικές θέσεις προσωπικού

Σύμφωνα με τον ΟΕΥ ορίζονται οι ακόλουθες θέσεις προσωπικού:

A. Τακτικές θέσεις με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου:

Οι θέσεις του μόνιμου προσωπικού του Δήμου που κατέχει θέσεις εργασίας στο δήμο διακρίνονται στις εξής κατηγορίες :

- A. Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ).
- B. Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ).
- Γ. Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ).
- Δ. Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ).

Τα προσόντα διορισμού υπάγονται στο Π.Δ. 50/2001, όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.

Στο **Μόνιμο Προσωπικό** υπάγονται οι εξής κατηγορίες – κλάδοι:

Πίνακας 17: Μόνιμο δημοσίου δικαίου προσωπικό

Κλάδος	Καλυμμένες Θέσεις Μονίμων
--------	---------------------------

Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης	
Διοικητικός ή /και Οικονομικός	31
Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών	6
Πολιτικών Μηχανικών	15
Αρχιτεκτόνων Μηχανικών	7
Μηχανολόγων Μηχανικών	4
Μηχανολόγων Ηλεκτρολόγων	1
Τοπογράφων Μηχανικών	9
Πληροφορικής	1
Γεωπόνων	2
Δασολόγων	1
Καθηγητών	2
Δημοτικής Αστυνομίας	3
Σύνολο Π.Ε.	82
Τεχνολογικής Εκπαίδευσης	
Διοικητικού – Οικονομικού – Λογιστικού	8
Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών	2
Πολιτικών Μηχανικών	6
Τεχνολόγων Ηλεκτρολόγων Μηχανικών	1
Τεχνολόγων Τοπογράφων	2
Εργοδηγών	1
Πληροφορικής	2
Δημοτικής Αστυνομίας	2
Σύνολο Τ.Ε.	24
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	
Διοικητικού - Λογιστικού	16
Προσωπικού Η/Υ	1
Εποπτών Καθαριότητας	8
Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών	2
Δομικών Έργων	1
Σχεδιαστών	1
Ηλεκτρολόγων	3
Μηχανοτεχνιτών Αυτοκινήτων	3
Ηλεκτροτεχνιτών Αυτοκινήτων	1

Χειριστών Μηχανημάτων Έργων	6
Οδηγών Αυτοκινήτων	21
Τεχνιτών	0
Υδραυλικοί	6
Οικοδόμοι	4
Ελαιοχρωματιστές	1
Σιδηρών Κατασκευών	3
Δενδροκηπουρών	1
Δημοτικής Αστυνομίας	5
Σύνολο Δ.Ε.	83
Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	
Κλητήρων - Θυρωρών - Γενικών Καθηκόντων	1
Επιστατών Καθαριότητας	2
Εργατών Νεκροταφείου	2
Εργατών Τεχνικών Υπηρεσιών	1
Εργάτες Καθαριότητας	33
Σύνολο Υ.Ε.	39
Προσωρινές Θέσεις με σχέση εργασίας Δημοσίου Δικαίου	
Εισπρακτόρων	1
Ελεγκτής Εσόδων - Εξόδων	1
Σύνολο Προσωρινών Θέσεων	2
Γενικό Σύνολο	230

Β. Προσωπικό Ειδικών Θέσεων με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου:

Πίνακας 18: Προσωπικό Ειδικών Θέσεων

Ειδικότητες	Καλυμμένες Θέσεις
Γενικός Γραμματέας	1
Ιδιαίτεροι Γραμματείς	1
Ειδικοί Σύμβουλοι – Επιστημονικοί Συνεργάτες – Ειδικοί Συνεργάτες	5
Σύνολο Ειδικών Θέσεων	7

Γ. Θέσεις με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (ΙΔΑΧ):

Οι παρακάτω θέσεις καλύπτονται από προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ):

Πίνακας 19: Μόνιμο προσωπικό ΙΔΑΧ ειδικών όρων

Ειδικότητα	Καλυμμένες Θέσεις
Μουσικοί	1
Δικηγόροι με Έμμισθη Εντολή Πάγιας Αντιμισθίας	1
Σύνολο Θέσεων Ι.Δ.Α.Χ.	2

Οι παρακάτω θέσεις καλύπτονται από προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ) και είναι προσωποπαγείς. Οι θέσεις αυτές καταργούνται όταν κενωθούν με οποιονδήποτε τρόπο.

Πίνακας 20: Μόνιμο προσωπικό ΙΔΑΧ

Ειδικότητα	Καλυμμένες Αορίστου
Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης	
Διοικητικού ή και Οικονομικού	5
Λογιστικού	1
Πολιτικών Μηχανικών	3
Αρχιτεκτόνων Μηχανικών	1
Γυμναστών	5
Σύνολο Π.Ε.	15
Τεχνολογικής Εκπαίδευσης	
Διοικητικού	3
Λογιστικού	1
Τεχνολόγων Μηχανολόγων Μηχανικών	1
Πληροφορικής	1
Φυσικοθεραπευτών	1
Σύνολο Τ.Ε.	7
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	
Διοικητικού	19
Προσωπικού Η/Υ	1

Εποπτών Φύλακες Σχολικών Κτιρίων	17
Οργάνωση Πολιτιστικών Εκδηλώσεων	1
Φυλάκων	2
Ηλεκτρολόγων	2
Χειριστών Μηχανημάτων Έργων	6
Οδηγών Αυτοκινήτων	12
Τεχνιτών	6
Υδραυλικών	2
Οικοδομών	1
Δενδροκηπουρών	4
Σύνολο Δ.Ε.	73
Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	
Κλητήρων	2
Συνοδών Σχολικών Λεωφορείων	2
Σχολικές Καθαρίστριες	16
Εργατών Νεκροταφείου	1
Εργατών Καθαριότητας Εσωτερικών Χώρων	3
Εργάτες Καθαριότητας	31
Σύνολο Υ.Ε.	55
Γενικό Σύνολο	150

Δ. Θέσεις με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου:

Για την κάλυψη των εποχιακών αναγκών του δήμου στον ΟΕΥ προβλέπονται εκατόν πενήντα **(150)** θέσεις προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου πλήρους απασχόλησης διαφόρων ειδικοτήτων και εξήντα **(60)** τετράωρης απασχόλησης, για την αντιμετώπιση εποχικών ή άλλων περιοδικών ή πρόσκαιρων αναγκών καθώς και για κάλυψη αναγκών ανταποδοτικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Με βάση τα νέα αντικείμενα που ορίζονται από τον Καλλικράτη (άρθρο 94), επιφορτίζονται οι υπηρεσίες του δήμου με επιπλέον αντικείμενα και ήδη παρουσιάζονται ελλείψεις ως προς τις ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό. Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη μέσα από τον πρόσφατο ΟΕΥ έχει προβλέψει επιπλέον ειδικότητες και θέσεις εργασίας μόνιμου προσωπικού έτσι ώστε να καλυφθούν οι υπάρχουσες και οι μελλοντικές ανάγκες σε προσωπικό. Όμως με την εφαρμογή των δυσμενών διατάξεων των νόμων: Ν. 3833/ΦΕΚ 40/τ.Α'/15-03-2010, Ν. 3848/ΦΕΚ 71/τ.Α'/19-05-2010, Ν. 3986/ΦΕΚ 152/τ.Α'/01-07-2011 και Ν. 4024/ΦΕΚ 226/τ.Α'/27-10-2010 προκαλείται ήδη μεγάλο πρόβλημα ως προς την άμεση κάλυψη των τρεχουσών αναγκών. Η κατάσταση αυτή εντείνεται και από την πολιτική και κυρίως την οικονομική κρίση της χώρας και της επιφαινόμενης κυβερνητικής πρόθεσης μείωσης προσωπικού σε όλο το δημόσιο τομέα.

6.4. Εξοπλισμός

Ο εξοπλισμός του δήμου μπορεί να χωρισθεί 3 κατηγορίες:

Πίνακας 21: Μηχανολογικός και Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός

A. Οχήματα	Τεμάχια
Απορριματοφόρα	14
Φορτηγά Γερανοφόρα	1
Φορτηγά	11
Λεωφορεία	1
Ι.Χ. Επιβατικά	9
Δίκυκλα	4
Τρίκυκλα	3
B. Μηχανήματα Έργου	
J.C.B.	3
Περονοφόρο	1
Καδοπλυντήριο	2
Καλαθοφόρο	1
Συρόμενα	1
Σάρωθρα	5
Εκσκαφέας	1
Τρακτέρ	3
Πυροσβεστικό	1
Φορτωτής	1
Γ. Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός (Υπηρεσιών)	
Φωτοτυπικά - Πολυμηχανήματα	30
Οθόνες	202
Η/Υ	202
Εκτυπωτές	104
Fax	21

Επισημάνσεις:

Ο αναφερόμενος μηχανολογικός εξοπλισμός καλύπτει τις ανάγκες και των τριών Δ.Ε. Το μεγαλύτερο τμήμα του ανήκει στα ξεπερασμένα τεχνολογικά πρότυπα euro 2 και 3 με αυξημένες εκπομπές ρύπων. Επίσης απουσιάζει η συστηματική συντήρηση των μηχανημάτων βάσει των οριζόμενων από τον κατασκευαστή χρονοδιαγραμμάτων.

Όσον αφορά στον ηλεκτρονικό εξοπλισμό είναι κατανοητός και στις τρεις Δ.Ε. και τμήμα του είναι ξεπερασμένο τεχνολογικά και θα πρέπει να αντικατασταθεί με σύγχρονα μηχανήματα υψηλότερων δυνατοτήτων.

7. ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

7.1. Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης & Παιδείας (ΚΕΚΠΑΠ)

Το «Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Παιδείας» που χάριν συντομίας αναφέρεται με το διακριτικό τίτλο ΚΕΚΠΑΠ, αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, συστάθηκε με το ΦΕΚ 808/10-5-2011, τ.Β' και προήλθε από τη συγχώνευση των παρακάτω νομικών προσώπων των Δήμων Πανοράματος, Πυλαίας και Χορτιάτη βάσει του «Καλλικράτη» (Ν. 3852/2010):

A) Δήμος Πανοράματος:

1. Δημοτικός Παιδικός Σταθμός
2. Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.)
3. Κέντρο Ανάπτυξης Μαζικού Αθλητισμού
4. Πολιτιστικό Κέντρο Πανοράματος

B) Δήμος Πυλαίας:

1. Δημοτικός Παιδικός Σταθμός
2. Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.)
3. Αθλητικός Πολιτιστικός Οργανισμός (Α.Π.Ο.)

Γ) Δήμος Χορτιάτη

1. Παιδικοί Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Χορτιάτη
2. Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.)

Δ) Κοινωνικές Δράσεις – Προγράμματα (λήξη την 31-12-2011)

1. Βοήθεια στο σπίτι Κοινωφελούς Επιχείρησης Πανοράματος
2. Βοήθεια στο σπίτι – Δράση 1, Κοινωφελούς Επιχείρησης Πυλαίας
3. Βοήθεια στο σπίτι – Δράση 2, Κοινωφελούς Επιχείρησης Πυλαίας
4. Βοήθεια στο σπίτι Κοινωφελούς Επιχείρησης (ΔΕΚΠΑ) Χορτιάτη
5. Γραφείο Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών της Δ.Ε.Κ.Π.Α. Χορτιάτη

Το ΚΕΚΠΑΠ έχει την ευθύνη εκτέλεσης δραστηριοτήτων στις αρμοδιότητες:

α. Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης

β. Παιδείας

Στον τομέα αρμοδιότητας κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης προβλέπεται να έχει ευθύνη ενδεικτικά για την εφαρμογή πολιτικών ή τη συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και την κοινωνική φροντίδα της βρεφικής- παιδικής και της τρίτης ηλικίας, με τη λειτουργία παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων, κέντρων ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων κ.λπ. καθώς και τη μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων. Επίσης μπορεί να εφαρμόσει πολιτικές ή να συμμετέχει σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, στην υποστήριξη και στην φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή της ψυχικής υγείας, όπως είναι η δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών

ιατρείων, κέντρα αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρα ψυχικής υγείας, και κέντρα συμβουλευτικής στήριξης των ευπαθών ομάδων.

Όσον αφορά στην παιδεία δύναται να λειτουργεί δομές όπως βιβλιοθήκες, πάρκα κυκλοφοριακής αγωγής, κέντρα επαγγελματικού προσανατολισμού, κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης κ.λπ. Επίσης μπορεί να συμμετέχει σε προγράμματα και δράσεις εθνικές ή συγχρηματοδοτούμενες από την ευρωπαϊκή ένωση και εντάσσονται στους τομείς της παιδείας και της δια βίου μάθησης.

Το ν.π. δεν έχει συστήσει ακόμη οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας (ΟΕΥ) που θα ρυθμίζει θέματα οργάνωσης των υπηρεσιών και του προσωπικού.

Το ΚΕΚΠΑΠ λειτουργεί **6 παραρτήματα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων** (ΚΑΠΗ) και ως εξής:

α. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος: 1

β. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας: 2

γ. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη: 3 (Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου: 1, Δ.Κ. Φιλύρου: 1, Δ.Κ. Χορτιάτη: 1)

Το ΚΕΚΠΑΠ επίσης λειτουργεί **6 παραρτήματα Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών** ως εξής:

α. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος: 1 (Παιδικός Σταθμός)

β. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας: 2 (Παιδικοί Σταθμοί)

γ. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη: 3 (Βρεφικοί και Παιδικοί Σταθμοί: Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου 1, Δ.Κ. Φιλύρου: 1, Δ.Κ. Χορτιάτη: 1)

Το προσωπικό που απασχολείται στο ΚΕΚΠΑΠ ανάλογα με τη σχέση εργασίας χωρίζεται σε δύο ομάδες:

A. Τακτικές Θέσεις με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου:

Στο **Μόνιμο Προσωπικό** υπάγονται οι εξής κατηγορίες – κλάδοι:

Πίνακας 22: Μόνιμο Προσωπικό δημοσίου δικαίου

Κλάδος	Καλυμμένες Θέσεις Μονίμων
Τεχνολογικής Εκπαίδευσης	
ΤΕ Αδελφών-Νοσοκόμων	1
ΤΕ Βρεφονηπιοκόμος	6
ΤΕ Κοινωνικής Εργασίας	1
ΤΕ Νοσηλευτών	1
ΤΕ Φυσικοθεραπευτών	1
Σύνολο Τ.Ε.	10
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	
ΔΕ Βοηθών Βρεφοκόμων	1
ΔΕ Μαγείρων	1
Σύνολο Δ.Ε.	2

Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	
ΥΕ Καθαριστριών	1
ΥΕ Οικογενειακών Βοηθών	1
Σύνολο Υ.Ε.	2
Γενικό Σύνολο	
	14

Γ. Θέσεις με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (ΙΔΑΧ):

Οι παρακάτω θέσεις καλύπτονται από προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ) και είναι προσωποπαγείς. Οι θέσεις αυτές καταργούνται όταν κενωθούν με οποιονδήποτε τρόπο.

Πίνακας 23: Μόνιμο προσωπικό ΙΔΑΧ

Ειδικότητα	Καλυμμένες Αορίστου
Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης	
ΠΕ Κοινωνικής Εργασίας	1
ΠΕ Μηχανικών	1
Σύνολο Π.Ε.	2
Τεχνολογικής Εκπαίδευσης	
ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργών	2
ΤΕ Νοσηλευτών	2
ΤΕ Φυσικοθεραπευτών	1
Σύνολο Τ.Ε.	5
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	
ΔΕ Βοηθών Βρεφοκόμων	1
ΔΕ Βοηθών Νοσοκόμων	2
ΔΕ Διοικητικού	2
Σύνολο Δ.Ε.	5
Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	
ΥΕ Οικογενειακών Βοηθών	2
ΥΕ Γενικών Καθηκόντων	5
ΥΕ Εργατών Καθαριότητας	1
Σύνολο Υ.Ε.	8
Γενικό Σύνολο	20

Στο ν.π. εργάζονται 16 άτομα με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (ΙΔΟΧ), τα οποία μεταφέρθηκαν μετά την ενσωμάτωση στο ν.π., του προγράμματος κοινωνικής δράσης «Βοήθεια στο Σπίτι» το οποίο λήγει την 31-12-2011 μαζί και οι συμβάσεις των εν λόγω ατόμων. Οι θέσεις αυτές δεν προβλέπεται να ανανεωθούν εκτός της περιπτώσεως που εγκριθεί σε εθνικό επίπεδο η συνέχιση – παράταση του προγράμματος.

Οι ανάγκες των Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών καλύπτονται με προσωπικό με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου και σύμβαση μίσθωσης έργου με 30 άτομα σχετικών ειδικοτήτων.

Διαπιστώνεται ότι ο αριθμός του προσωπικού του ΚΕΠΑΠ είναι περιορισμένος σε σχέση με το εύρος των αντικειμένων που καλύπτει. Στο ν.π. ισχύουν οι ίδιοι περιορισμοί όπως αναφέρθηκαν και στο Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη στην προηγούμενη ενότητα. Η δυνατότητα έγκαιρης και άμεσης αντιμετώπισης των υπηρεσιών της ΚΕΠΑΠ αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία αν στα παραπάνω προστεθεί και το γεγονός της οικονομικής κρίσης στη χώρα, όπου οι ευάλωτες ομάδες που χρήζουν υποστήριξης από το Δήμο και το ν.π. θα αυξηθούν δραματικά στο εγγύς μέλλον.

7.2. Κοινωνικής Επιχείρηση Πολιτισμού Αθλητισμού & Περιβάλλοντος (ΚΕΠΑΠ)

Η «Κοινωνικής Επιχείρηση Πολιτισμού Αθλητισμού Περιβάλλοντος Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη» και διακριτικό τίτλο «Κ.Ε.Π.Α.Π.», συστάθηκε βάσει του ΦΕΚ/Β'/808/10.5.2011 και προήλθε από τη συγχώνευση των τεσσάρων Κοινωνικών Επιχειρήσεων με τις επωνυμίες «Κοινωνικής Επιχείρηση Δήμου Πανοράματος (Κ.Ε.Δ.Π.Α.)», «Δημοτική Κοινωνικής Επιχείρηση Δήμου Πυλαίας (Δ.Κ.Ε.Δ.Π.)», «Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού Αθλητισμού Δήμου Χορτιάτη (Δ.Ε.Π.Α.)» και «Δημοτική Επιχείρηση Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης (Δ.Ε.Κ.Π.Α.)», των πρώην Δήμων Πυλαίας, Πανοράματος και Χορτιάτη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον «Καλλικράτη» Ν.3852/2010.

Η ΚΕΠΑΠ δεν έχει συστήσει ακόμη κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας (ΟΕΥ) που θα ρυθμίσει τα σχετικά θέματα οργάνωσης των υπηρεσιών και του προσωπικού. Οι λειτουργίες της συνοψίζονται στους επιμέρους τομείς:

Πολιτισμού:

Με αρμοδιότητες την εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη και την προστασία του τοπικού πολιτισμού, την προβολή πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο, την προστασία των ιστορικών χώρων που δεν εντάσσονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Πολιτισμού, την προώθηση των πολιτιστικών ανταλλαγών σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, την υλοποίηση δράσεων πολιτιστικής επιμόρφωσης και δημιουργικής απασχόλησης για όλες τις ηλικιακές ομάδες με θέματα επιμόρφωσης: την μουσική, τις τέχνες και τα εικαστικά. Η ΚΕΠΑΠ είναι αρμόδια για τη δημιουργία ωδείου, καθώς επίσης και για κάθε άλλη δραστηριότητα που εντάσσεται στον τομέα του πολιτισμού.

Αθλητισμού:

Με αρμοδιότητες την προώθηση και την εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης μαζικού αθλητισμού, τη διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων, την προετοιμασία για τη δημιουργία, αλλά και τη λειτουργία και αξιοποίηση αθλητικών εγκαταστάσεων όπως: δημοτικών γυμναστηρίων, αθλητικών κέντρων και δημοτικών χώρων, τη λειτουργία τμημάτων εκμάθησης και προπόνησης αθλημάτων, τις δραστηριότητες και τις υπηρεσίες φροντίδας και προαγωγής της φυσικής κατάστασης των κατοίκων, την παροχή υπηρεσιών αθλητικής διατροφολογίας. Η ΚΕΠΑΠ είναι αρμόδια και για κάθε άλλη δραστηριότητα που εντάσσεται στον τομέα του αθλητισμού.

Περιβάλλοντος:

Με αρμοδιότητες την εκπόνηση τοπικών προγραμμάτων για την προστασία και την αναβάθμιση του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών, τις ενέργειες προώθησης και ενθάρρυνσης του εθελοντισμού, τη δημιουργία κέντρων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και πληροφόρησης, τις ενέργειες για την καταπολέμηση της ρύπανσης στην περιφέρεια του Δήμου. Η ΚΕΠΑΠ είναι αρμόδια και για κάθε άλλη δραστηριότητα που εντάσσεται στον τομέα του Περιβάλλοντος.

Η ΔΕΠΑΠ λειτουργεί εργαστήρια σε όλες τις δημοτικές ενότητες και δημοτικές κοινότητες στους τομείς:

I. Πολιτισμού:

A. Εργαστήρια Μουσικής (26 τμήματα)

- μουσική προπαιδεία
- νυκτών οργάνων (κιθάρα)
- πληκτροφόρων οργάνων (πιάνο)
- πνευστών οργάνων (φλάουτο, φλογέρα)
- εγχόρδων οργάνων (βιολί)
- φιλαρμονικής
- σύγχρονου (ηλεκτρική, ακουστική κιθάρα, ντραμς, αρμόνιο)
- λαϊκής και παραδοσιακής μουσικής (ακορντεόν, μπουζούκι κτλ.)
- Θεωρητικά –Σύνθεση

B. Εργαστήρια Χορού και Θεάτρου (11 τμήματα)

- κλασσικού χορού -τμήματα μοντέρνου χορού
- hip hop– τμήματαLatin
- μπαλέτου
- παραδοσιακών χορών

Γ. Εικαστικά Εργαστήρια (15 τμήματα)

- ζωγραφικής/ αγιογραφίας
- κεραμικής
- διακόσμησης
- κοσμήματος
- λαϊκής τέχνης
- φωτογραφίας

Δ. Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών Πυλαίας

- φύλαξη παιδιών 6-12 ετών
- δημιουργική απασχόληση

E. Στις δραστηριότητες του πολιτισμού εντάσσεται και λειτουργία του **Θερινού Κινηματογράφου Πανοράματος** με κινηματογραφικές προβολές Α' προβολής.

Οι παραπάνω περιγραφόμενες δραστηριότητες πραγματοποιούνται στις κτιριακές εγκαταστάσεις των:

- *Πέτρινο Πολιτιστικό Κέντρο*: δημοτική ενότητα Πυλαίας, στον παραδοσιακό οικισμό της Πυλαίας
- *Εργαστήριο Πολιτισμού Μαλακοπής*: δημοτική ενότητα Πυλαίας, στη Μαλακοπή
- *Πολιτιστικό Κέντρο Πανοράματος*: δημοτική ενότητα Πανοράματος, στο Νέο Δημαρχείο
- *Εργαστήρια Πολιτισμού Ασβεστοχωρίου, Χορτιάτη και Φιλύρου* στη δημοτική ενότητα Χορτιάτη
- *Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών Πυλαίας*: δημοτική ενότητα Πυλαίας, στον παραδοσιακό οικισμό της Πυλαίας
- *Θερινός Κινηματογράφος Πανοράματος*: δημοτική ενότητα Πανοράματος

II. Αθλητισμού:

A. Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού (30 τμήματα)

Βασικό χαρακτηριστικό των δράσεων αθλητισμού είναι η αποκεντρωμένη ανάπτυξή τους σε όλους τους οικισμούς. Απευθύνονται σε όλες τις κοινωνικές και ηλικιακές ομάδες. Τα προγράμματα που αναπτύσσονται είναι δομημένα με βάση το άθλημα και τα χαρακτηριστικά των ομάδων. Παράλληλα διερευνούνται όλα τα πιθανά χρηματοδοτικά προγράμματα.

B. Λειτουργία Δημοτικού Κολυμβητηρίου και προγράμματα εκμάθησης κολύμβησης (12 τμήματα)

Το Δημοτικό Κολυμβητήριο στο Πανόραμα λειτουργεί όλο το χρόνο, κάθε μέρα (συμπεριλαμβανομένων Σαββάτου και Κυριακής) εκτός επίσημων αργιών, από τις 8.00 – 21.00, τηρώντας όλες τις προδιαγραφές υγιεινής και ασφάλειας όπως ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία. Στον τομέα της ανάπτυξης αθλητικών κολυμβητικών προγραμμάτων περιλαμβάνονται χειμερινά και θερινά προγράμματα μικρής διάρκειας, ημερίδες, καθώς και ελεύθερα προγράμματα και δράσεις αθλητισμού σχετικές με τον υγρό στίβο και την κολύμβηση.

Γ. Υποστήριξη αθλητισμού νεολαίας (8 τμήματα)

Ο τομέας αυτός συνδυάζει τα καλοκαιρινά προγράμματα, τα αθλητικά Camp και τη δράση Παιδί & Θάλασσα. Είναι προσανατολισμένος για παιδιά του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη ηλικίας 6 ως 14 ετών.

Οι παραπάνω περιγραφόμενες δραστηριότητες πραγματοποιούνται στις κτιριακές εγκαταστάσεις των:

- *Δημοτικό Γυμναστήριο Πυλαίας*: δημοτική ενότητα Πυλαίας, στον παραδοσιακό οικισμό της Πυλαίας
- *Δημοτικό Γήπεδο «Α. Καραμπουρνιώτης»*: Κωνσταντινοπολίτικα, Δ.Ε. Πυλαίας
- *Δημοτικό Γυμναστήριο Πανοράματος*: Δ.Ε. Πανοράματος
- *Δημοτικό Κολυμβητήριο Πανοράματος*: Δ.Ε. Πανοράματος
- *Γυμναστήριο Γαλανού*: Δ.Ε. Πανοράματος
- *Γυμναστήρια Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου και Δ.Κ. Χορτιάτη*: Δ.Ε. Χορτιάτη

III. Περιβάλλοντος

- Διοργάνωση ημερίδων, με πρόσκληση εισηγητών, ειδικών επιστημόνων, για θέματα περιβαλλοντικής προστασίας και ευαισθητοποίησης, φύλαξης και προστασίας περιοχών ιδιαίτερης περιβαλλοντικής ευαισθησίας, προγραμμάτων ανακύκλωσης, συνολικά έξι έως οκτώ κατά τη διάρκεια του έτους.
- Η προώθηση του εθελοντισμού μέσα από δράσεις και πολιτικές για τα περιβαλλοντικά θέματα

και την προστασία του περιβάλλοντος, όπως καθαρισμοί, αναδασώσεις

- Υλοποίηση περιβαλλοντικών προγραμμάτων, συγχρηματοδοτούμενων και μη- σε συνεργασία με κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς.
- Υποστήριξη δράσεων συλλογικών φορέων για θέματα περιβάλλοντος και ενέργειας και έκδοση ενημερωτικού υλικού

Προσωπικό:

Το προσωπικό που απασχολείται στο ΚΕΚΠΑΠ ανάλογα με τη σχέση εργασίας χωρίζεται σε δύο ομάδες:

Α. Θέσεις με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (ΙΔΑΧ):

Οι παρακάτω θέσεις καλύπτονται από προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ) και είναι προσωποπαγείς. Οι θέσεις αυτές καταργούνται όταν κενωθούν με οποιονδήποτε τρόπο.

Πίνακας 24: Μόνιμο προσωπικό ΙΔΑΧ

Ειδικότητα	Καλυμμένες Αορίστου
Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης	
ΠΕ Διοικητικού	1
ΠΕ Γυμναστών	2
ΠΕ Μουσικών	3
Σύνολο	6
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	
ΔΕ Διοικητικού	3
ΔΕ Μουσικών	5
Σύνολο	8
Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	
ΥΕ Γενικών Καθηκόντων	4
ΥΕ Εργατών Καθαριότητας	2
Σύνολο	6
Γενικό Σύνολο	20

Β. Θέσεις με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου (ΙΔΟΧ):

Οι παρακάτω θέσεις καλύπτονται από προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (ΙΔΟΧ). Η κάλυψη των θέσεων αυτών είναι επαναλαμβανόμενη και σχετίζεται με τις ανάγκες της ΚΕΠΑΠ όπως αυτές διαμορφώνονται ανά έτος. Στην παρακάτω κατάσταση

περιλαμβάνονται και αρκετές θέσεις ατόμων που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες και συγκεκριμένα ατόμων με αναπηρία και ατόμων πλησίον της σύνταξης, υπαγόμενα σε σχετικά προγράμματα του ΟΑΕΔ.

Πίνακας 25: Προσωπικό ορισμένου χρόνου

Κατηγορία Π.Ε.	Θέσεις	Πρόγραμμα ΟΑΕΔ
Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης		
ΠΕ Διοικητικού	7	Πρόγραμμα ΑμΕΑ (όλες οι θέσεις)
ΠΕ Γυμναστών	45	Σχέση ΙΔΟΧ ωρομίσθιοι
ΠΕ Νηπιαγωγών	1	
Σύνολο	53	
Τεχνολογικής Εκπαίδευσης		
ΤΕ Διοικητικού	1	Πρόγραμμα ΑμΕΑ
ΤΕ Εργατοτεχνίτες	1	Πρόγραμμα «Πλησίον της σύνταξης»
ΤΕ Ζωγράφων	1	Σχέση εργασίας ΙΔΟΧ ωρομίσθιοι
ΤΕ Μουσικών	1	
Σύνολο	4	
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης		
ΔΕ Διοικητικού	11	Πρόγραμμα ΑμΕΑ και Πλησίον της σύνταξης (όλες οι θέσεις)
ΔΕ Μουσικών	18	Σχέση εργασίας ΙΔΟΧ (ωρομίσθιοι)
ΔΕ Ζωγράφων	8	
ΔΕ Κεραμικής	1	
ΔΕ Κοσμήματος	1	
ΔΕ Διακοσμητών	2	
ΔΕ Λαϊκής Τέχνης	1	
ΔΕ Φωτογράφων	2	
ΔΕ Μπαλέτου	2	
ΔΕ Μοντ. Χορού	1	
ΔΕ Παραδοσιακού Χορού	4	
ΔΕ Θεάτρου	4	
Δε Βοηθητικό Προσωπικό	1	
Σύνολο	56	
Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης		
ΥΕ Γενικών Καθηκόντων	8	Πρόγραμμα ΑμΕΑ και Πλησίον της

ΥΕ Εργατών Καθαριότητας	7	σύνταξης (όλες οι θέσεις)
Σύνολο	15	
Γενικό Σύνολο	128	

7.3. Σχολικές Επιτροπές Παιδείας

7.3.1. Σχολική Επιτροπή Α΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης

Η Σχολική Επιτροπή Α΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, συστάθηκε με το ΦΕΚ 870/17-5-2011, τ.Β΄. Προήλθε από τη συνένωση των παρακάτω σχολικών επιτροπών όλων των σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης των πρώην Δήμων Πανοράματος, Πυλαίας και Χορτιάτη:

Δήμος Πανοράματος:

1. Σχολική Επιτροπή Εργαστηρίου Ειδικής Αγωγής
2. Σχολική Επιτροπή Δημοτικού Σχολείου Πανοράματος
3. Σχολική Επιτροπή Νηπιαγωγείου Πανοράματος
4. Σχολική Επιτροπή 2^{ου} Δημοτικού Σχολείου Πανοράματος
5. Σχολική Επιτροπή 2^{ου} Νηπιαγωγείου Πανοράματος
6. Σχολική Επιτροπή 3^{ου} Νηπιαγωγείου Πανοράματος
7. Σχολική Επιτροπή Δημοτικού Σχολείου Κωφών και Βαρήκων Πανοράματος
8. Σχολική Επιτροπή Πειραματικών Νηπιαγωγείων Πανοράματος

Δήμος Πυλαίας:

9. Σχολική Επιτροπή 1^{ου} και 2^{ου} Νηπιαγωγείου Πυλαίας
10. Σχολική Επιτροπή 3^{ου} Νηπιαγωγείου Πυλαίας
11. Σχολική Επιτροπή 4^{ου} και 5^{ου} Νηπιαγωγείου Πυλαίας
12. Σχολική Επιτροπή 6^{ου} Διθέσιου Νηπιαγωγείου Πυλαίας
13. Σχολική Επιτροπή 7^{ου} Νηπιαγωγείου Πυλαίας
14. Σχολική Επιτροπή 8^{ου} Νηπιαγωγείου Πυλαίας
15. Σχολική Επιτροπή 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου Πυλαίας και 10^{ου} Ειδικού Σχολείου Νομού Θεσσαλονίκης
16. Σχολική Επιτροπή 2^{ου} Δημοτικού Σχολείου Πυλαίας
17. Σχολική Επιτροπή 4^{ου} Δημοτικού Σχολείου Πυλαίας
18. Σχολική Επιτροπή 4^{ου} Ειδικού Νηπιαγωγείου, 6^{ου} Ειδικού Δημοτικού Άγιος Δημήτριος, δήμου Πυλαίας
19. Σχολική Επιτροπή 1^{ου} ΕΕΕΕΚ και Ειδικών για παιδιά με αυτισμό Δημοτικού Σχολείου (6θεςιο)

και Νηπιαγωγείο (2θeseio) Πυλαίας.

20. Σχολική Επιτροπή 1^{ου} και 8^{ου} Ειδικών Νηπιαγωγείων, 2^{ου} Ειδικού Δημοτικού δήμου Πυλαίας.

Δήμος Χορτιάτη

21. Σχολική Επιτροπή Δημοτικών Σχολείων ΤΔ Φιλύρου δήμου Χορτιάτη

22. Σχολική Επιτροπή Νηπιαγωγείων ΤΔ Φιλύρου Δήμου Χορτιάτη

23. Σχολική Επιτροπή Δημοτικού Σχολείου ΤΔ Χορτιάτη Δήμου Χορτιάτη

24. Σχολική Επιτροπή Νηπιαγωγείων ΤΔ Χορτιάτη Δήμου Χορτιάτη

25. Σχολική Επιτροπή Δημοτικών Σχολείων ΤΔ Ασβεστοχωρίου Δήμου Χορτιάτη

26. Σχολική Επιτροπή Νηπιαγωγείων ΤΔ Ασβεστοχωρίου δήμου Χορτιάτη

27. Σχολική Επιτροπή Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου Κοινότητας Εξοχής

28. Σχολική Επιτροπή Ειδικού Δημοτικού Σχολείου

Η Σχολική Επιτροπή Α΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης είναι επιφορτισμένη με αρμοδιότητες εποπτείας της οικονομικής και διοικητικής υποστήριξης των σχολείων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, όπως:

- Διαχείριση των πιστώσεων που διατίθενται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των σχολείων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (θέρμανσης, φωτισμού, ύδρευσης, αποχέτευσης, τηλεφώνου, αγοράς, αναλωσίμων υλικών κ.λπ.)
- Εκτέλεση έργων για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων του κάθε είδους εξοπλισμού τους
- Ανάθεση της λειτουργίας των κυλικείων των σχολείων και διαχείριση των εσόδων που προέρχονται από αυτά
- Υποβολή εισηγήσεων προς την αρμόδια διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για τον εφοδιασμό των σχολείων και των βιβλιοθηκών αυτών, με έπιπλα ή άλλα είδη εξοπλισμού από τον Ο.Σ.Κ. και με βιβλία από ΥΠΕΠΘ αντίστοιχα
- Λήψη όλων των μέτρων που κρίνονται αναγκαία για τη στήριξη της διοικητικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων καθώς και η φροντίδα για την εξεύρεση άλλων πόρων.

Το ν.π. δεν έχει συστήσει ακόμη οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας (ΟΕΥ) που θα ρυθμίζει θέματα οργάνωσης των υπηρεσιών και του προσωπικού.

Για την κάλυψη των παραπάνω αναγκών του νομικού προσώπου δεν υπάρχει τακτικό προσωπικό. Και σε αυτό το ν.π. ισχύουν οι ίδιοι περιορισμοί περί προσλήψεων προσωπικού. Προσωρινά τις υπηρεσιακές ανάγκες του καλύπτουν δύο αποσπασμένοι υπάλληλοι ΠΕ Διοικητικού και ΠΕ Οικονομικού, οι οποίοι επιπλέον έχουν αναλάβει την υποστήριξη και της Σχολικής Επιτροπής Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης. Διαπιστώνεται λοιπόν και στην περίπτωση του εν λόγω ν.π. ότι υπάρχει ανεπάρκεια προσωπικού γεγονός που δυσχεραίνει τη σημαντικότερη λειτουργία του.

7.3.2. Σχολική Επιτροπή Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης

Η Σχολική Επιτροπή Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, συστάθηκε με το ΦΕΚ 870/17-5-2011, τ.Β΄. Προήλθε από τη συνένωση των παρακάτω σχολικών επιτροπών όλων των σχολικών μονάδων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των πρώην Δήμων

Πανοράματος, Πυλαίας και Χορτιάτη:

Δήμος Πανοράματος:

1. Σχολική Επιτροπή Ειδικού Νηπιαγωγείου –Γυμνασίου-Λυκείου Κουφών και Βαρυκόων Πανοράματος.
2. Σχολική Επιτροπή Γυμνασίου Πανοράματος
3. Σχολική Επιτροπή Λυκείου Πανοράματος

Δήμος Πυλαίας:

4. Σχολική Επιτροπή 1^{ου} Γυμνασίου Πυλαίας
5. Σχολική Επιτροπή 1^{ου} Λυκείου Πυλαίας
6. Σχολική Επιτροπή 2^{ου} Γυμνασίου-2^{ου} Λυκείου Πυλαίας
7. Σχολική Επιτροπή Γυμνασίου-Λυκείου διαπολιτισμικής εκπαίδευσης δήμου Πυλαίας
8. Σχολική Επιτροπή ΤΕΕ Ειδικής Αγωγής α΄ και β΄ κύκλου Β΄ βαθμίδας και Ειδικού Γυμνασίου δήμου Πυλαίας.
9. Σχολική Επιτροπή Μουσικού Γυμνασίου και Λυκείου

Δήμος Χορτιάτη:

10. Σχολική Επιτροπή Γυμνασίου-Λυκείου ΤΔ Φιλύρου δήμου Χορτιάτη
11. Σχολική Επιτροπή Γυμνασίου-Λυκείου ΤΔ Χορτιάτη δήμου Χορτιάτη
12. Σχολική Επιτροπή Λυκείου Ασβεστοχωρίου Χορτιάτη
13. Σχολική Επιτροπή Γυμνασίου Ασβεστοχωρίου Χορτιάτη

Η Σχολική Επιτροπή Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης είναι επιφορτισμένη με αρμοδιότητες εποπτείας της οικονομικής και διοικητικής υποστήριξης των σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, όπως:

- Διαχείριση των πιστώσεων που διατίθενται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των σχολείων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (θέρμανσης, φωτισμού, ύδρευσης, αποχέτευσης, τηλεφώνου, αγοράς, αναλωσίμων υλικών κ.λπ.)
- Εκτέλεση έργων για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων του κάθε είδους εξοπλισμού τους
- Ανάθεση της λειτουργίας των κυλικείων των σχολείων και διαχείριση των εσόδων που προέρχονται από αυτά
- Υποβολή εισηγήσεων προς την αρμόδια διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για τον εφοδιασμό των σχολείων και των βιβλιοθηκών αυτών, με έπιπλα ή άλλα είδη εξοπλισμού από τον Ο.Σ.Κ. και με βιβλία από ΥΠΕΠΘ αντίστοιχα
- Λήψη όλων των μέτρων που κρίνονται αναγκαία για τη στήριξη της διοικητικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων καθώς και η φροντίδα για την εξεύρεση άλλων πόρων.

Το ν.π. δεν έχει συστήσει ακόμη οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας (ΟΕΥ) που θα ρυθμίζει θέματα οργάνωσης των υπηρεσιών και του προσωπικού.

Για την κάλυψη των παραπάνω αναγκών του νομικού προσώπου δεν υπάρχει τακτικό προσωπικό. Και σε αυτό το ν.π. ισχύουν οι ίδιοι περιορισμοί περί προσλήψεων προσωπικού. Προσωρινά τις υπηρεσιακές ανάγκες του καλύπτουν δύο αποσπασμένοι υπάλληλοι ΠΕ Διοικητικού και ΠΕ

Οικονομικού, οι οποίοι επιπλέον έχουν αναλάβει την υποστήριξη και της Σχολικής Επιτροπής Β' Βάθμιας Εκπαίδευσης. Διαπιστώνεται λοιπόν και στην περίπτωση του εν λόγω ν.π. ότι υπάρχει ανεπάρκεια προσωπικού γεγονός που δυσχεραίνει τη σημαντικότερη λειτουργία του.

7.4. Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης & Αποχέτευσης Χορτιάτη (Δ.Ε.Υ.Α.Χ.)

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου με κοινωφελή χαρακτήρα και διέπεται ως προς τη διοίκηση, οργάνωση, εκτέλεση, λειτουργία και συντήρηση των έργων της αρμοδιότητάς της καθώς και τις πηγές χρηματοδότησής της από τις διατάξεις του ν. 1069/1980 «Περί κινήτρων δια την ίδρυση Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχετεύσεως». Για τα λοιπά θέματα εφαρμόζονται οι διατάξεις του Δ.Κ.Κ. (Ν3463/2006) και οι κανόνες ιδιωτικής οικονομίας (άρθρο 1 § 1 ν. 1069/1980).

Με την 311/2005 απόφαση Δ.Σ. του Δήμου Χορτιάτη έγινε η σύσταση της Δημοτικής Επιχείρησης με τίτλο «Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης» Δήμου Χορτιάτη. Με τη με αριθ. 16024/29-03-2006 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ με αριθμό 552, τεύχος δεύτερο με ημερομηνία 04-05-2006 εγκρίθηκε η σύσταση της Δ.Ε.Υ.Α. Χορτιάτη.

Με την 165/2007 απόφαση του Δ.Σ του Δήμου Χορτιάτη έγινε τροποποίηση της συστατικής πράξης της Δ.Ε.Υ.Α. Χορτιάτη και η οποία δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ με αριθμό 100, τεύχος δεύτερο με ημερομηνία 28-01-2008.

Σκοπός της επιχείρησης είναι η μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, έργων μεταφοράς, η διοίκηση και λειτουργία των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης ακαθάρτων και όμβριων υδάτων καθώς και των μονάδων επεξεργασίας λυμάτων και αποβλήτων της περιοχής αρμοδιότητάς της.

Το ν.π. έχει συστήσει οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας (ΟΕΥ) που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ με αριθμό 2431, τεύχος δεύτερο με ημερομηνία 01-12-2008 και ρυθμίζει θέματα οργάνωσης των υπηρεσιών και του προσωπικού.

Η ΔΕΥΑΧ διοικείται από 7μελές Συμβούλιο και βάσει του ΟΕΥ παρουσιάζει την εξής οργάνωση:

A. Γενική Διεύθυνση:

1. **Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών:** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :
  - α. Τμήμα Οικονομικού
  - β. Τμήμα Διοικητικού
  - γ. Τμήμα Καταναλωτή

2. **Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών:** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:
  - α. Τμήμα Μηχανολογικού
  - β. Τμήμα Λειτουργίας Συντηρήσεων
  - γ. Τμήμα Κατασκευών

Επιπλέον το Δ.Σ. τη Γενική Διεύθυνση και τις Διευθύνσεις επικουρούν τα εξής Γραφεία:

- α. Νομικού Συμβούλου
- β. Δημοσίων Σχέσεων και Τύπου
- γ. Γραφείο Σχεδιασμού και Προγραμματισμού
- δ. Γραμματεία Γ.Δ. και Δ.Σ.
- ε. Γραφείο Τεχνικής Ασφάλειας

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης έχει έδρα τη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου και η περιοχή αρμοδιότητά της είναι η Δ.Ε. Χορτιάτη του Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη.

Το μόνιμο προσωπικό που απασχολείται στη ΔΕΥΑ Χορτιάτη αφορά μία θέση με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ):

Πίνακας 26: Μόνιμο προσωπικό ΙΔΑΧ

Ειδικότητα	Καλυμμένες Αορίστου
Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης	
ΠΕ Γενικός Διευθυντής	1
Σύνολο Π.Ε.	1
Γενικό Σύνολο	1

Παρατηρείται ότι ενώ στον οργανισμό προβλέπονται **(70)** θέσεις **ΙΔΑΧ** είναι καλυμμένη μόνο μία. Το 2009 η ΔΕΥΑΧ ξεκίνησε τη διαδικασία πρόσληψης προσωπικού με σύμβαση Ι.Δ.Α.Χ προκειμένου να στελεχωθούν η τεχνική και η οικονομική υπηρεσία. Η διαδικασία όμως διεκόπη με βάση τις δυσμενείς διατάξεις των νόμων: Ν. 3833/ΦΕΚ 40/τ.Α'/15-03-2010, Ν. 3848/ΦΕΚ 71/τ.Α'/19-05-2010, Ν. 3986/ΦΕΚ 152/τ.Α'/01-07-2011 και Ν. 4024/ΦΕΚ 226/τ.Α'/27-10-2010 προκαλώντας ήδη μεγάλο πρόβλημα ως προς την άμεση κάλυψη των τρεχουσών αναγκών της επιχείρησης. Οι ανάγκες της ΔΕΥΑΧ καλύπτονται με προσωπικό 12 ατόμων σχετικών ειδικοτήτων με σχέση εργασίας μίσθωσης έργου έως 1 έτος, αλλά και με αναθέσεις τεχνικών έργων σε εργοληπτικές επιχειρήσεις.

7.5. Διατοπικές Συνεργασίες

Σχέση με άλλους ΟΤΑ

Α. Σύνδεσμοι - διαδημοτικές εταιρείες

Ο Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη συμμετέχει στο Σύνδεσμο ΟΤΑ Μείζονος Θεσσαλονίκης, ο οποίος έχει σαν κύρια δραστηριότητα τη διαχείριση των αστικών αποβλήτων του νομού (ΧΥΤΑ).

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος των αδέσποτων ζώων, μαζί με άλλους 10 δήμους της Ανατολικής Θεσσαλονίκης, συμμετέχει στο Σύνδεσμο Περιθάλψης Αδέσποτων Ζώων (ΣΥΠΑΖΑΘ).

Ακόμα συμμετέχει στην Αναπτυξιακή Εταιρεία Ανατολικής Θεσσαλονίκης Ανατολική Α.Ε, στην Αναπτυξιακή Νομού Θεσσαλονίκης ΑΝΕΘ Α.Ε., στην Ε.Δ.Ε.Χ.Υ. Α.Ε., στο δημοτικό δίκτυο «Αμφικτυονία», στο Διαδημοτικό Δίκτυο Υγείας, στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πόλεων U.T.N. και στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ποιοτικών Πόλεων (QCITIES) και στο Ευρωπαϊκό Σύμφωνο υπέρ της Τοπικής Βιώσιμης Ενέργειας (EUM).

Β. Διαδημοτικά έργα

Σε συνεργασία με άλλους 10 δήμους της Ανατολικής Θεσσαλονίκης και την Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ), εφαρμόζει πρόγραμμα συλλογής και αξιοποίησης ανακυκλώσιμων υλικών, τα οποία προωθούνται στο Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ), που έχει κατασκευάσει και λειτουργεί η ΕΕΑΑ, σε χώρο που έχει παραχωρηθεί από το Δήμο Θέρμης.

Σε συνεργασία με το δήμο Θερμαϊκού και το δήμο Θέρμης, υλοποιείται σε ετήσια βάση πρόγραμμα καταπολέμησης των κουνουπιών. Σε συνεργασία με το Δήμο Θέρμης και την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας υλοποιεί το πρόγραμμα Αξιοποίησης του Ορεινού Όγκου.

Σε συνεργασία με τον Δήμο Θέρμης έργο διαδημοτικού διαδικτυακού Συστήματος Γεωγραφικών Πληροφοριών έγινε δεκτή από την Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π. "Ψηφιακή Σύγκλιση".

8. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ – SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ

Η ανάλυση των συλλεγόμενων πληροφοριών, μπορεί να αποτελέσει το βασικό εργαλείο σχεδιασμού του επιχειρησιακού προγράμματος για το Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη. Με την ανάλυση καταγράφονται οι πληροφορίες για το εξωτερικό περιβάλλον και για τις εσωτερικές δυνατότητες του δήμου. Μια τεχνική για την αξιολόγηση των παραπάνω στοιχείων, είναι η ανάλυση SWOT, η οποία αναφέρεται στις εσωτερικές Δυνάμεις (Strengths) και Αδυναμίες (Weaknesses) και στις εξωτερικές Ευκαιρίες (Opportunities) και Απειλές (Threats), η ονομασία της οποίας προέρχεται από τα αρχικά των παραπάνω λέξεων.

Με την αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη θα εντοπιστούν και θα καταγραφούν τα εσωτερικά δυνατά και αδύνατα σημεία του δήμου (οργανισμός, γεωγραφική περιοχή, κ.λπ.) και θα τα συσχετιστούν με τις ευκαιρίες και τις απειλές που προκύπτουν από το εξωτερικό περιβάλλον του. Ο εντοπισμός των δυνατών και των αδυνάτων σημείων, των ευκαιριών και των απειλών αποτελεί βασικό εργαλείο για το στρατηγικό σχεδιασμό ανάπτυξης, καθώς προσδιορίζει κατηγορίες πιθανών στόχων στην:

- αξιοποίηση των δυνατών σημείων και των ευκαιριών για τη δημιουργία συγκριτικού πλεονεκτήματος
- αντιμετώπιση των αδυναμιών και των απειλών (κινδύνων) για την αποφυγή συγκριτικού μειονεκτήματος

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης SWOT για την υφιστάμενη κατάσταση του εξωτερικού και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη. Στο τέλος, καθορίζονται οι αναπτυξιακές προτεραιότητες για το Δήμο (περιοχή γενικότερα αλλά και εσωτερικό περιβάλλον) με βάση τα κρίσιμα ζητήματα που προκύπτουν από την ανάλυση SWOT.

8.1. Αξιολόγηση του Εξωτερικού Περιβάλλοντος

8.1.1. Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

Ενότητες:

Φυσικό Περιβάλλον, Οικιστικό Περιβάλλον, Τεχνικές Υποδομές (Υποδομές Μεταφορών, Περιβαλλοντικές Υποδομές, Υποδομές Διαχείριση Υδάτινων Πόρων, Υποδομές Ενέργειας, Τηλεπικοινωνιακές.

Πίνακας 25: SWOT ανάλυση τομέα Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα

<ul style="list-style-type: none"> - Γειτνίαση του Δήμου με το ΠΣΘ - Σημαντική θέση στο οδικό δίκτυο διεθνών και εθνικών μεταφορών και εγγύτητα με αναπτυσσόμενες περιοχές της Βαλκανικής - Οικονομικό και εμπορευματικό κέντρο της Θεσσαλονίκης (εμπορική περιοχή Πυλαίας) - Σημαντικοί φυσικοί πόροι (δασικές και ορεινές εκτάσεις) - Σημαντική πολιτισμική ταυτότητα – ιστορική κληρονομιά (Δ.Ε. Χορτιάτη και Πυλαίας) - Ικανοποιητική διασύνδεση των δημοτικών ενοτήτων και των επιμέρους δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων - Προϋπάρχουσες και σε εξέλιξη αρκετά σημαντικές παρεμβάσεις ανάπλασης (Ελαιόραμα Πυλαίας) - Ικανοποιητικό υδρευτικό δίκτυο σε όλες της Δημοτικές Ενοότητες - Πλήρες και σύγχρονο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο - Επάρκεια υποδομών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας - Ικανοποιητικές υποδομές διαχείρισης στερεών αποβλήτων - Ικανοποιητικές υποδομές διαχείρισης υγρών αποβλήτων και αποχετευτικών δικτύων στη ΔΕ Πανοράματος και Πυλαίας - Ικανοποιητική αστική συγκοινωνία - Γειτνίαση με το αεροδρόμιο Μακεδονία - Γειτνίαση με σταθμούς μεταφοράς (ΚΤΕΛ, ΟΣΕ, Προαστιακός) 	<ul style="list-style-type: none"> - Προβλήματα επιβάρυνσης και κινδύνων του φυσικού περιβάλλοντος από την μη ελεγχόμενη ανθρώπινη δραστηριότητα - Υποβάθμιση του τοπίου λόγω των πολυάριθμων λατομείων (ενεργών και μη) στη δημοτική ενότητα Χορτιάτη - Συγκρούσεις χρήσεων γης στον εξωαστικό χώρο της Δ.Ε. Χορτιάτη - Όχι πολύ ικανοποιητική αστική συγκοινωνία ιδιαίτερα ως προς τη διασύνδεση της ΔΚ Φιλύρου και πολλών περιοχών της ΔΕ Πυλαίας με τις υπόλοιπες Δ.Ε. - Ελλιπές δίκτυο φυσικού αερίου (ΔΕ Χορτιάτη και Πανοράματος) - Προοδευτική απαξίωση του κτιριακού αποθέματος και περιορισμένη δυνατότητα διατήρησης και αξιοποίησης κτιρίων σημαντικού ενδιαφέροντος σε διάφορες περιοχές του Δήμου - Έλλειψη χώρων στάθμευσης στις Δ.Ε. Πυλαίας και Χορτιάτη - Μη ικανοποιητική ποιότητα του οδικού δικτύου των οικισμών στη ΔΕ Χορτιάτη - Έλλειψη κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου στις ΔΕ Χορτιάτη και Πυλαίας - Προβλήματα προσβασιμότητας για τα ΑμΕΑ και άτομα με μειονεκτική κινητικότητα - Ανεπαρκή αποχετευτικά δίκτυα στη ΔΕ Χορτιάτη - Υπογειοποίηση δικτύου υψηλής τάσης στην εντός σχεδίου περιοχή Πυλαίας
Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Εστίαση του ΕΣΠΑ και των χωρικών πολιτικών στο ρόλο των σημαντικών αστικών κέντρων - Λειτουργία των υποδομών πρόσβασης στην περιοχή (ΠΑΘΕ) - Δυνατότητα αξιοποίησης νέων χρηματοδοτικών προγραμμάτων, μέσων και εργαλείων (ΣΔΙΤ, JESSICA, κ.λπ.), καθώς και του Αναπτυξιακού Νόμου - Αυξανόμενη ευαισθητοποίηση πολιτών και φορέων σε θέματα περιβάλλοντος και κλιματικής αλλαγής 	<ul style="list-style-type: none"> - Μη έγκαιρη εφαρμογή Κοινοτικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας στους τομείς γεωργίας και κτηνοτροφίας, διαχείρισης υδατικών πόρων, διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών - Αδυναμία υλοποίησης έργων, λόγω της στενότητας πόρων και της οικονομικής κρίσης που διέπει τη χώρα - Υποβάθμιση της αισθητικής πολλών οικισμών του Δήμου και της εικόνας ως αποτέλεσμα της

<ul style="list-style-type: none"> - Ανάπτυξη εταιρικών σχημάτων και συνεργασιών με άλλους Δήμους και φορείς με σκοπό την αξιοποίηση αναπτυξιακών πόρων από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων - Αξιοποίηση πόρων (εθνικών και Ε.Ε.) για δημιουργία και εκσυγχρονισμό περιβαλλοντικών υποδομών, καθώς και εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης από τις επιχειρήσεις - Έμφαση του ΕΣΠΑ στη δημιουργία και ενίσχυση περιβαλλοντικών υποδομών και στην «Πράσινη» ανάπτυξη - Ολοκλήρωση των νέων ενεργειακών δικτύων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο 	<p>έντονης οικιστικής ανάπτυξης</p> <ul style="list-style-type: none"> - Καθυστέρηση/περιορισμός στο σχεδιασμό και υλοποίηση έργων, λόγω της οικονομικής κρίσης και της στενότητας πόρων σε εθνικό επίπεδο - Περιορισμός των κρατικών πόρων, ιδιαίτερα μετά την επίκληση του μηχανισμού στήριξης του ΔΝΤ - Αυξημένες ανάγκες λόγω της συνένωσης των Δήμων στο πλαίσιο του προγράμματος Καλλικράτης και της ανάληψης νέων διευρυμένων αντικειμένων
---	--

Κρίσιμα Ζητήματα - Ανάγκες

- Αξιοποίηση της σχεδιαζόμενης μεγάλης επένδυσης σε ΑΠΕ
- Παρεμβάσεις αναβάθμισης και ανάπλασης του αστικού ιστού
- Διασφάλιση ελεύθερων χώρων και χώρων πρασίνου. Εξασφάλιση και κατασκευή επαρκώς διανοιγμένου οδικού δικτύου στην εντός και εκτός σχεδίου περιοχή, ιδιαίτερα στην περιοχή «Πατριαρχικό» της ΔΕ Πυλαίας
- Βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας
- Ανάληψη πρωτοβουλιών για την υλοποίηση παρεμβάσεων αντιμετώπισης των προβλημάτων επιβάρυνσης του περιβάλλοντος.
- Περιβαλλοντική αποκατάσταση των χώρων των λατομείων
- Δυνατότητα εφαρμογής Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
- Ορθολογική αξιοποίηση των υδάτινων πόρων της περιοχής
- Βελτίωση των υποδομών αποχέτευσης
- Αξιοποίηση της σχεδιαζόμενης μεγάλης επένδυσης σε ΑΠΕ
- Βελτίωση των υποδομών αποχέτευσης ακαθάρτων και ομβρίων

8.1.2. Κοινωνική Προστασία, Αλληλεγγύη, Παιδεία, Πολιτισμός & Αθλητισμός

Ενότητες:

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, Κοινωνικές υπηρεσίες και υποδομές Εκπαίδευσης, Πολιτισμού, Αθλητισμού

Πίνακας 26: SWOT ανάλυση τομέων Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης, Παιδείας, Πολιτισμού και

Αθλητισμού

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα
<ul style="list-style-type: none"> - Διαχρονική αύξηση του πληθυσμού σε όλες τις Δημοτικές Ενότητες - Σταδιακή ενσωμάτωση οικονομικών μεταναστών - Επάρκεια υποδομών εκπαίδευσης και αθλητικών εγκαταστάσεων - Σημαντικό πολιτισμικό απόθεμα και μεγάλος αριθμός πολιτιστικών συλλόγων με έντονη δραστηριότητα - Ικανοποιητική νοσοκομειακή υποδομή και υποδομές πρόνοιας - Ύπαρξη χώρων αρχαιολογικού ενδιαφέροντος 	<ul style="list-style-type: none"> - Ανάγκη αύξησης, οργάνωσης και βελτίωσης των υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης - Σημαντική εξάρτηση των Δημοτικών Ενοτήτων στον τομέα της υγείας-πρόνοιας από την πόλη της Θεσσαλονίκης - Ανάγκη βελτίωσης των υπαρχόντων πολιτιστικών υποδομών (ΔΕ Χορτιάτη και Πυλαίας) - Ανάγκη διαμόρφωσης κι εξοπλισμού των πολιτιστικών υποδομών στη ΔΕ Πανοράματος (στο νέο Πολιτιστικό Κέντρο) - Έλλειψη έργων ανάδειξης πολιτιστικών πόρων και δραστηριοτήτων/εκδηλώσεων - Χαμηλός βαθμός εξωστρέφειας της δραστηριότητας των συλλογικών τοπικών φορέων - Απουσία μεγάλων πολιτιστικών γεγονότων - Ελλείψεις στην ανάδειξη του ιστορικού χώρων και της ιστορικής ταυτότητας του Δήμου - Σημειακές ελλείψεις σε αθλητικές υποδομές - Σημαντικές ελλείψεις σε στελεχιακό δυναμικό και αδυναμία προσλήψεων
Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Αυξανόμενη ζήτηση για ποιοτικότερα προϊόντα και υπηρεσίες - Δυνατότητα αξιοποίησης των αρχαιολογικού ενδιαφέροντος χώρων στη ΔΕ Χορτιάτη με τη δημιουργία πρόσθετων υποδομών για την προσέλκυση επισκεπτών - Ενδυνάμωση και προβολή των πολιτιστικών εκδηλώσεων για την αύξηση της επισκεψιμότητας της περιοχής - Σημαντική προτεραιότητα του ΕΣΠΑ, η ενίσχυση των λειτουργιών και της 	<ul style="list-style-type: none"> - Ανεπαρκείς διαδικασίες συντονισμού πολιτικών και μέτρων απασχόλησης-κοινωνικής πολιτικής σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο - Περιορισμένοι πόροι και μέσα για την υποστήριξη υπερτοπικών πρωτοβουλιών - Περιορισμένη δυνατότητα συνέχισης και βελτίωσης των προγραμμάτων κοινωνικής παρέμβασης χωρίς κρατική και κοινοτική χρηματοδότηση - Ανεπαρκής χρηματοδότηση των μεταφερόμενων στην Τ.Α. αρμοδιοτήτων

<p>ποιότητας ζωής των αστικών κέντρων</p> <ul style="list-style-type: none"> - Έμφαση του ΕΣΠΑ σε ζητήματα απασχόλησης και κοινωνικής ενσωμάτωσης - Ο προβλεπόμενος σχεδιασμός για την υλοποίηση δράσεων μέσα από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» και «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και τα ΠΕΠ - Δυνατότητα αξιοποίησης νέων χρηματοδοτικών προγραμμάτων, μέσω εργαλείων (ΣΔΙΤ, JESSICA) για την υλοποίηση δράσεων αστικής ανάπλασης 	<p>στους τομείς πρόνοιας εκπαίδευσης και απασχόλησης</p> <ul style="list-style-type: none"> - Καθυστερήση/περιορισμός στο σχεδιασμό και υλοποίηση έργων, λόγω της οικονομικής κρίσης και της στενότητας πόρων σε εθνικό επίπεδο - Αδυναμία υλοποίησης έργων, λόγω της οικονομικής κρίσης που διέπει τη χώρα - Πιθανότητα δημογραφικών αλλαγών, όπως μετακινήσεις πληθυσμών προς άλλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, προς άλλες περιοχές της χώρας ή του εξωτερικού, λόγω της οικονομικής ύφεσης
Κρίσιμα Ζητήματα - Ανάγκες	
<ul style="list-style-type: none"> - Υλοποίηση έργων ανάδειξης του πολιτιστικού αποθέματος - Ανάδειξη πολιτιστικών γεγονότων μεγάλης εμβέλειας - Ορθή διαχείριση και προβολή των σημαντικών πολιτιστικών υποδομών και αξιόλογων πολιτιστικών δρώμενων - Ενίσχυση των υποδομών πρόνοιας και των κοινωνικών υπηρεσιών - Υλοποίηση σημειακών βελτιωτικών παρεμβάσεων σε αθλητικές υποδομές - Επέκταση κοινωνικών υποδομών για τη στήριξη των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού - Ολοκλήρωση της κατασκευής του συνόλου των σχολικών κτιρίων που έχουν προγραμματιστεί 	

8.1.3. Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

Ενότητες:

Απασχόληση-Ανεργία, Παραγωγικές Δραστηριότητες (Πρωτογενής – Δευτερογενής – Τριτογενής Τομέας Οικονομίας)

Πίνακας 27: SWOT ανάλυση τομέα Τοπικής Οικονομίας και Απασχόλησης

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα

<ul style="list-style-type: none"> - Συνεχής αύξηση του ΑΕΠ (1995-2004). - Σημαντική η συνεισφορά του ΑΕΠ του Νομού Θεσσαλονίκης στο ΑΕΠ της Περιφέρειας - Διαχρονική ενδυνάμωση του τριτογενούς τομέα του Νομού. Σημαντική συμβολή του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη - Κέντρο υπερτοπικού εμπορίου (διαδημοτικής και περιφερειακής εμβέλειας) - Εγγύτητα στην αγορά της Θεσσαλονίκης και πρόσβαση στις σημαντικές υποδομές της. - Υπό εξέλιξη Ζώνη Καινοτομίας - Σημαντικός αριθμός δομών στήριξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Δήμου - Σημαντικός αριθμός δομών στήριξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην πόλη της Θεσσαλονίκης - Αυξανόμενος ρυθμός κατανόησης από τους επιχειρηματίες της συμβολής των ΤΠΕ για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους 	<ul style="list-style-type: none"> - Εντός των ορίων των οικισμών παρατηρείται οικονομία με συγκριτικά μικρά μεγέθη επιχειρήσεων και χωρίς ιδιαίτερο δυναμισμό, γεγονός που τις καθιστά ευάλωτες στις μεταβολές του ανταγωνισμού και στο πλαίσιο της οικονομικής κρίσης που υφίσταται η χώρα σήμερα - Έντονος βαθμός αστικοποίησης και τριτογενοποίησης των παραγωγικών δραστηριοτήτων σε βάρος των άλλων δύο παραγωγικών τομέων - Σχετικά μειωμένη εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων - Σημαντικές ελλείψεις σε καινοτόμες και σύγχρονες παραγωγικές δραστηριότητες - Σχετικά χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης υπηρεσιών Έρευνας και Τεχνολογίας - Μη ανεπτυγμένος ο τουριστικός κλάδος - Φθίνουσα έως και μηδαμινή η παρουσία του πρωτογενή τομέα παραγωγής - Καθυστερήσεις και προβλήματα σε βασικά έργα υποδομής - Αύξηση του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού έναντι του οικονομικά ενεργού - Αύξηση των ανέργων κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες (1991-2001) - Χαμηλό πνεύμα επιχειρηματικότητας μεταξύ του παραγωγικού δυναμικού - Χαμηλό επίπεδο δημιουργίας και διάχυσης καινοτομικών δραστηριοτήτων και ενσωμάτωσης στην παραγωγική διαδικασία σύγχρονων μορφών επιχειρηματικής δράσης - Χαμηλός βαθμός προσέλκυσης ιδιωτικών κεφαλαίων και ανάληψης ιδιωτικών πρωτοβουλιών
Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Αξιοποίηση των πόρων της προγραμματικής περιόδου (2007-2013) και του νέου Αναπτυξιακού Νόμου στη βάση του νέου Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης - Δημιουργία δομών για την προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας, για τη δημιουργία τοπικού κεφαλαίου για την ισχυροποίηση των σχέσεων έρευνας και 	<ul style="list-style-type: none"> - Διαρροή εργατικού δυναμικού από τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα προς τον τριτογενή. - Απελευθέρωση των αγορών και των διεθνών ανταλλαγών η οποία δημιουργεί οξύμενο ανταγωνισμό σε μικρότερη του κράτους κλίμακα. - Χαμηλή ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ και της

<p>παραγωγής, κ.ά.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προσέλκυση επενδυτών επιχειρηματιών - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ με χρήση ΤΠΕ - Διάδοση και προώθηση της ευρυζωνικότητας σε όλο το γεωγραφικό εύρος του δήμου - Αξιοποίηση του ΕΣΠΑ για τη χρηματοδότηση των αναγκαίων έργων και υπηρεσιών - Αξιοποίηση των επενδυτικών ευκαιριών στην καινοτομία - Προβλεπόμενη αύξηση της ζήτησης για εναλλακτικές/ειδικές μορφές τουρισμού - Προτεραιότητα για τη χρήση ΑΠΕ από ΕΕ-επενδυτικές ευκαιρίες - Δυνατότητα αύξησης του εισοδήματος από την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού - Αξιοποίηση των παρεχόμενων ευκαιριών του νέου Αναπτυξιακού Νόμου - Δυνατότητα αξιοποίησης νέων χρηματοδοτικών προγραμμάτων, μέσων και εργαλείων (ΣΔΙΤ, JESSICA, κ.λπ.) 	<p>τοπικής οικονομίας και καθυστέρηση στη χρήση ΤΠΕ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Περιορισμένες δυνατότητες παρακολούθησης και αξιοποίησης των τεχνολογικών εξελίξεων - Περιορισμένη διασύνδεση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. - Αύξηση της ανεργίας λόγω της γενικευμένης οικονομικής κρίσης στη χώρα και του περιορισμού του μεγέθους του δημόσιου τομέα. - Χειρότερηση των προοπτικών ανάπτυξης της περιοχής, λόγω πιθανής εκροής πληθυσμού που οφείλεται στην γενικευμένη οικονομική ύφεση στην οποία βρίσκεται η χώρα. - Αποχώρηση/παύση λειτουργίας επιχειρήσεων/δραστηριοτήτων λόγω πτώσης των κερδών ή αδυναμίας ανταπόκρισής στις υποχρεώσεις τους, στο πλαίσιο της οικονομικής ύφεσης της χώρας
<p>Κρίσιμα Ζητήματα - Ανάγκες</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Υποστήριξη της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα για τις ευαίσθητες ομάδες πληθυσμού (γυναίκες, νέοι). - Ανάλυση πρωτοβουλιών στήριξης επιχειρηματικών-παραγωγικών δραστηριοτήτων για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων παραγωγής και εμπορίας αγαθών ποιότητας και ιδιαίτερης τοπικής σημασίας, καθώς και επιχειρηματικής κατάρτισης. - Ενίσχυση της ανάπτυξης νέων μορφών εναλλακτικού τουρισμού και /ειδικών μορφών τουρισμού (γαστρονομικού πολιτιστικού, θρησκευτικού, περιπατητικού, κ.λπ.). - Ενίσχυση της ολοκλήρωσης της υπό εξέλιξης Ζώνης Καινοτομίας - Προώθηση δράσεων σύνδεσης της τεχνολογίας με την επιχειρηματικότητα και ενσωμάτωσης της καινοτομίας στις παραγωγικές δραστηριότητες. - Ανάλυση πρωτοβουλιών για την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων και την ανάπτυξη ιδιωτικών πρωτοβουλιών. - Συνεργασία με ΑΕΙ-ΤΕΙ για την ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας 	

8.1.4. Αξιολόγηση του Εσωτερικού Περιβάλλοντος

Η παρακάτω αξιολόγηση αφορά στο εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου το οποίο συνοψίζει όλες τις υπηρεσίες (διευθύνσεις, αυτοτελή τμήματα, τμήματα, νομικά πρόσωπα) με βάση το νέο οργανωτικό σχήμα του (ΟΕΥ, ΦΕΚ 1856/22-08-2011 τ.Β') που τίθεται σε εφαρμογή άμεσα. Από τη σκοπιά αυτή απουσιάζουν σημαντικά στοιχεία από τη λειτουργία του νέου οργανισμού, όπως είναι η καθημερινή δοκιμασία και τα επιτευχθέντα αποτελέσματα του νέου οργανογράμματος. Αξίζει να αναφερθεί ότι στο νέο ΟΕΥ έχουν ενσωματωθεί όλες οι νέες ιδιαίτερα διευρυμένες αρμοδιότητες που έχουν καθοριστεί με τον Καλλικράτη (ακόμη και όσες τίθενται σε εφαρμογή σε επόμενες χρονικές περιόδους) και για τις οποίες δεν υπάρχουν ακόμη στοιχεία προς ανάλυση. Επίσης θα ήταν αδύνατο να βασιστεί η αξιολόγηση μόνον στο ισχύον έως πρόσφατα οργανωτικό σχήμα του Δήμου το οποίο σημειωτέον είχε προσωρινό χαρακτήρα λόγω της μεταβατικής περιόδου του «Καλλικράτη» (δηλ. από 1/1/2011 έως τη λειτουργία του εγκεκριμένου ΟΕΥ).

Έτσι με βάση τις αξιολογήσεις των ίδιων των υπαλλήλων (υφιστάμενοι και προϊστάμενοι) επιχειρήθηκε να γίνει μια πρώτη συνοπτική SWOT ανάλυση, η οποία βασίστηκε στην έως σήμερα εμπειρία αλλά και στις τυχόν προσδοκίες όπως αυτές προέκυψαν από την πολύ μικρή και πρόσφατη λειτουργία του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη, από το περιεχόμενο των νέων οριζόμενων αρμοδιοτήτων του «Καλλικράτη», και από τους στόχους που έχει θέσει η δημοτική αρχή, στοιχεία τα οποία αθροιστικά προσδίδουν στη διοικητική αποστολή του δήμου μία σημαντικά αξιολογη δυναμική.

Πίνακας 28: SWOT ανάλυση Εσωτερικού Περιβάλλοντος

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα
<ul style="list-style-type: none"> - Σαφής δέσμευση της δημοτικής αρχής ως προς την ανάπτυξη και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη - Συμμετοχή τεσσάρων (4) διαφορετικών συνδυασμών στο Δημοτικό Συμβούλιο που επιτρέπει την καλύτερη εκπροσώπηση της τοπικής κοινωνίας - Σύγχρονη κεντρική κτιριακή υποδομή του Δήμου (Πανόραμα και Πυλαία), επαρκής στη ΔΕ Χορτιάτη δίχως να παραβλέπονται ορισμένες ελλείψεις που παρουσιάζονται - Η πλήρης ενεργοποίηση των δομών του δήμου όπως προβλέπεται από τον ΟΕΥ έστω και αν κάποια τμήματα δεν λειτουργούν με επαρκή στελεχιακό δυναμικό - Το μεγάλο ποσοστό του μόνιμου 	<ul style="list-style-type: none"> - Παρά το γεγονός ότι η διαδικασία του προγραμματισμού λαμβάνεται σοβαρά υπόψη και υφίσταται η αντίστοιχη οργανική μονάδα, είναι απαραίτητο η περαιτέρω ενδυνάμωση της - Ανάγκη για περαιτέρω ενίσχυση συγκεκριμένων δράσεων όπως πολιτικές για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, περιβάλλον, κυκλοφοριακό, ποιότητα ζωής - Έλλειμμα δομών και σε μικρό βαθμό διαδικασιών συντονισμού μεταξύ των οργανικών μονάδων με τα αντίστοιχα Νομικά Πρόσωπα - Ελλιπής εφαρμογή συστήματος διασφάλισης ποιότητας ή αξιολόγησης όπως και γενικότερα, η ενσωμάτωση μεθόδων

<p>προσωπικού επί του συνόλου δίνει τη δυνατότητα για έναν πιο ασφαλή προγραμματισμό αναφορικά με τους ανθρώπινους πόρους και παράλληλα ευνοεί την εξειδίκευση σε επιμέρους θεματικά αντικείμενα χωρίς να απαιτείται σε τακτικά χρονικά διαστήματα η αντικατάσταση του ανθρώπινου δυναμικού</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ύπαρξη ουσιαστικών διαδικασιών οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης. - Σημαντική αξιοποίηση των κρατικών επιχορηγήσεων - Πιστοποίηση διαχειριστικής ικανότητας των οργανωτικών μονάδων του δήμου (διαχειριστική επάρκεια) - Αυξημένη διαχειριστική και τεχνική ικανότητα ως προς την παραγωγή μελετών και έργων - Επάρκεια του εξοπλισμού σε σχέση με τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών για την πλειοψηφία των οργανικών μονάδων. - Ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο - Ύπαρξη ικανού στελεχιακού δυναμικού - Σημαντικός υπάρχων μηχανολογικός εξοπλισμός για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων - Μειωμένα στο ελάχιστο τα παράπονα των πολιτών από τη λειτουργία των υπηρεσιών του δήμου 	<p>ποσοτικοποίησης και αξιολόγησης των διαδικασιών</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προβλήματα προσβασιμότητας λόγω ανεπάρκειας χώρων στάθμευσης για τους Δημότες σε αρκετές από τις υπηρεσίες του Δήμου - Ο χωρικός κατακερματισμός των υπηρεσιών του Δήμου δημιουργεί σε αρκετές περιπτώσεις προβλήματα συντονισμού και συνεργασίας - Αδυναμία εφαρμογής κινήτρων αποδοτικότητας, η οποία αποτελεί βέβαια εγγενές πρόβλημα της Δημόσιας Διοίκησης γενικότερα στην Ελλάδα και ουσιαστικά λειτουργεί ως περιοριστικό πλαίσιο. Παρόλα αυτά είναι δυνατή η διαμόρφωση πολιτικής κινήτρων ακόμα και με ήπιες παρεμβάσεις οι οποίες θα καλλιεργήσουν το αίσθημα της επιβράβευσης - Έλλειψη οργανωμένης πολιτικής επιμόρφωσης – κατάρτισης που να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες της δια βίου εκπαίδευσης και στις σύγχρονες ανάγκες εξειδικευμένης κατάρτισης σε συγκεκριμένα θεματικά αντικείμενα κομβικής σημασίας - Ανυπαρξία διαυπηρεσιακών δομών συντονισμού που καθιστά ιδιαίτερα προβληματική τη συντονισμένη δράση των υπηρεσιών, την αποτελεσματικότητα στη μεταξύ τους συνεργασία αλλά και τη διάχυση της πληροφορίας - Ανεπαρκής συμμετοχή του Δήμου σε ευρωπαϊκά δίκτυα της αυτοδιοίκησης με αποτελέσματα την ελλειμματική ανταλλαγή τεχνογνωσίας και την μείωση των ευκαιριών συμμετοχής σε ευρωπαϊκά προγράμματα - Προβλήματα αναφορικά με την ύπαρξη αρχείου σε ορισμένες υπηρεσίες - Σε ορισμένες περιπτώσεις το περιβάλλον εργασίας χαρακτηρίζεται ως ακατάλληλο (ανεπάρκεια διαθέσιμου χώρου) - Έλλειψη ικανού χρόνου για τα Πολιτικά Στελέχη, εξαιτίας της εμπλοκής τους με κάθε μορφής εργασίας με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να εμπλακούν με ζητήματα επιτελικού χαρακτήρα και στρατηγικού σχεδιασμού και η παρουσίαση τους να επικεντρώνεται μονομερώς σε θέματα της
---	---

	<p>καθημερινότητας</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αδυναμία ορισμένων στελεχών να υιοθετήσουν τη χρήση των νέων τεχνολογιών - Η απουσία προγραμματισμού των δράσεων πολλών υπηρεσιών οδηγεί σε αποσπασματικότητα των δράσεων και στη μείωση της αποτελεσματικότητάς της - Η οικονομική κατάσταση του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη αξιολογείται ως μέσου επιπέδου. Οι απαιτήσεις για επενδύσεις κρίνουν αναγκαία την αύξηση των χρηματοδοτήσεων
Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Δράσεις οι οποίες μπορεί να χρηματοδοτηθούν από το ΕΣΠΑ για το υπόλοιπο της Δ' προγραμματικής περιόδου 2007-2013 - Ενδυνάμωση της διείσδυσης των ΤΠΕ σε υπηρεσίες του Δήμου (π.χ. πολεοδομία, υπηρεσία καθαριότητας κ.λπ.) δημιουργεί νέες προοπτικές για τη δράση του Δήμου με ποιοτικότερες και αποτελεσματικότερες υπηρεσίες προσαρμοσμένες στις σύγχρονες ανάγκες - Δεκτικότητα της Δημοτικής αρχής στην καινοτομία - Δυνατότητα από το νέος κώδικας των ΟΤΑ για την προώθηση της Απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο μέσω ενεργειών όπως: <ul style="list-style-type: none"> α) εκπόνηση ολοκληρωμένων τοπικών σχεδίων και προγραμμάτων δράσης για την εφαρμογή και ανάπτυξη πολιτικών προώθησης της απασχόλησης β) δημιουργία δομών για την προώθηση και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και υπηρεσιών επαγγελματικής κατάρτισης γ) δημιουργία Γραφείου Ενημέρωσης για την Απασχόληση σε τοπικό επίπεδο, σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς 	<ul style="list-style-type: none"> - Αποσπασματική αντιμετώπιση θεμάτων συνεχούς εκπαίδευσης και τεχνικής ενημέρωσης με αποτέλεσμα οι υπηρεσίες να μην είναι σε θέση να παρακολουθήσουν επαρκώς τις εξελίξεις και να ανταπεξέλθουν στις σύγχρονες απαιτήσεις - Κίνδυνος της εμφάνισης εσωτερικών αντιδράσεων λόγω της επιδιωκόμενης οργανωτικής αναδιάρθρωσης των ΟΤΑ με βάση τους νέους σχετικούς νόμους - Ελλιπής στελέχωση του τμήματος Προγραμματισμού και Οργάνωσης περικλείει κινδύνους για τη δυνατότητα συμμετοχής του Δήμου σε προγράμματα του ΕΣΠΑ αλλά και στην εφαρμογή σύγχρονων μορφών διοίκησης - Καθυστέρηση/περιορισμός στο σχεδιασμό και υλοποίηση έργων, λόγω της οικονομικής κρίσης και της στενότητας πόρων σε εθνικό επίπεδο - Περιορισμός των κρατικών πόρων, ιδιαίτερα μετά την επίκληση του μηχανισμού στήριξης του ΔΝΤ - Αυξημένες ανάγκες λόγω της συνένωσης των Δήμων στο πλαίσιο του προγράμματος Καλλικράτης και της ανάληψης νέων διευρυμένων αντικειμένων

Κρίσιμα Ζητήματα - Ανάγκες

- Ορθολογικοποίηση της διαχείρισης στην κατανομή των διαθέσιμων πόρων του Δήμου
- Ενδυνάμωση τόσο των δομών όσο και των διαδικασιών προγραμματισμού και στρατηγικής
- Ενδυνάμωση των πολιτικών επιμόρφωσης –κατάρτισης και δια βίου μάθησης του στελεχιακού δυναμικού του ΟΤΑ
- Ενσωμάτωση της χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας του Οργανισμού με απώτερο στόχο την αποτελεσματικότητα και την παροχή νέου επιπέδου ποιοτικών υπηρεσιών προς τους δημότες που θα τον καταστήσουν ως ένα σύγχρονο Ψηφιακό Δήμο
- Συμμετοχή σε δίκτυα της αυτοδιοίκησης αλλά και ευρύτερα εταιρικά σχήματα από το οποία ο Δήμος μπορεί να αποκτήσει οποιασδήποτε μορφής οφέλη
- Ενίσχυση των συνεργασιών με τον ακαδημαϊκό χώρο αλλά και με τον χώρο των επιχειρήσεων με στόχο την προώθηση της εταιρικής ευθύνης και της έννοιας της κοινωνικής οικονομίας
- Ανάγκη αύξησης του αριθμού των παραγόμενων έργων και μελετών
- Ανάγκη ωρίμανσης τοπικών αναπτυξιακών έργων και παρεμβάσεων
- Ανάγκη βελτίωσης της επάρκειας, της ποιότητας και της παραγωγικότητας των υφιστάμενων τεχνικών, πολεοδομικών, περιβαλλοντικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και υποστηρικτικών δραστηριοτήτων
- Ανάγκη ανάπτυξης νέων υποστηρικτικών δραστηριοτήτων για την ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και την αξιοποίηση του ιστορικού & πολιτιστικού αποθέματος μέσω της διεύρυνσης του ρόλου των υφιστάμενων υπηρεσιών και μέσω συνεργασιών με άλλους φορείς
- Ανάγκη αναβάθμισης των κοινωνικών υπηρεσιών με την δραστηριοποίηση εθελοντικών ομάδων κοινωνικής προσφοράς
- Ανάγκη βελτίωσης της πολιτιστικής υποδομής
- Ανάγκη ανάπτυξης υποστηρικτικών υπηρεσιών για την μείωση της ανεργίας
- Ανάγκη ανάδειξης ειδικά της ΔΕ Χορτιάτη ως περιοχή - αποδέκτη ημερήσιων αποδράσεων των κατοίκων του ΠΣΘ

9. ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

Αποστολή:

Η «Αποστολή» του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη είναι «η διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής του» που επιτυγχάνεται με τη διεύθυνση και τη ρύθμιση όλων των τοπικών υποθέσεων, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την Προστασία του Περιβάλλοντος, την Ανάπτυξη και τη Συνεχή Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής της τοπικής Κοινωνίας.

Όραμα:

Το όραμα της Δημοτικής Αρχής είναι να καταστήσει το Δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη Βιώσιμο και Αποτελεσματικό, ικανό να εξυπηρετεί τις ανάγκες του πολίτη στο χρόνο και στον τόπο που τις χρειάζεται. Έναν Δήμο περιβαλλοντικά και πολιτιστικά ευαίσθητο, κοινωνικά προστατευτικό, καλά οργανωμένο, άρτια σχεδιασμένο και δομημένο με κατάλληλες υποδομές και διασυνδέσεις δικτύων, με υπηρεσίες δίκαιες για όλους τους πολίτες. Έναν Δήμο ελκυστικό για τους επισκέπτες και φιλικό για τους κατοίκους του.

Για την υλοποίηση του οράματος αυτού αναδεικνύεται ένας βασικός στόχος που είναι η διεύρυνση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας, με ταυτόχρονη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής. Για το σκοπό αυτό ο Δήμος υιοθετεί μια συνεχή διαδικασία:

- αποτελεσματικής προώθησης της προστασίας του περιβάλλοντος, της οικονομικής, της κοινωνικής και της πολιτιστικής ανάπτυξης, πετυχαίνοντας με τον τρόπο αυτό την *αειφόρο ανάπτυξη του τόπου* και
- παροχής *ευέλικτων και ποιοτικών υπηρεσιών* στους πολίτες του.

Κατευθυντήριες Αρχές:

Η υλοποίηση του οράματος για την περιοχή ευθύνης του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη οφείλει να υλοποιηθεί με την τήρηση κατ' ελάχιστον των παρακάτω κατευθυντηρίων αρχών:

- Αξιοποίηση όλων των τοπικών πόρων και δυνατοτήτων (γεωγραφική θέση, δίκτυα, φυσικό περιβάλλον, πολιτισμός)
- Σεβασμός των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης
- Υιοθέτηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων
- Ισόρροπη ανάπτυξη των δημοτικών ενοτήτων
- Προώθηση της ενεργού συμμετοχής των πολιτών
- Ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας με τοπικούς φορείς
- Κοινωνική δικαιοσύνη και αλληλεγγύη
- Ανταπόκριση στις ανάγκες και στα αιτήματα των πολιτών
- Διαφάνεια και χρηστή διαχείριση

9.1. Στρατηγική του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη

9.1.1. Διαμόρφωση Στρατηγικής του Δήμου

Κατά τα στάδια της καταγραφής της υφιστάμενης κατάστασης και της αξιολόγησης που προηγήθηκαν, ολοκληρώθηκε ο εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης που θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη κατά την περίοδο προγραμματισμού 2012 - 2014.

Σκοπός της φάσης αυτής είναι: α) η επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος μέσω του καθορισμού γενικών στόχων για την επίτευξή τους, β) η ομαδοποίηση των γενικών στόχων σε Άξονες και Μέτρα και γ) η διατύπωση του οράματος και των αρχών λειτουργίας και διακυβέρνησης του Δήμου.

Η στρατηγική ενός Δήμου αποτελεί ένα συνεκτικό σύνολο γενικών στόχων και πολιτικών δράσης, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματος του Δήμου.

Όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα, για τις ανάγκες στρατηγικού σχεδιασμού και επιχειρησιακού προγραμματισμού των ΟΤΑ απαιτείται η οριοθέτηση δύο επιπέδων λήψης αποφάσεων: α) Το επίπεδο του Δημάρχου, του Δημοτικού Συμβουλίου και των θεματικών Επιτροπών και β) το επίπεδο των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών προσώπων του.

Πίνακας 27: Επίπεδα λήψης αποφάσεων

Επίπεδο λήψης αποφάσεων	Προϊόν Προγραμματισμού	Περιεχόμενο
Δημοτικό Συμβούλιο και Δήμαρχος	Στρατηγική	Γενικοί στόχοι και πολιτικές δράσης
Υπηρεσίες	Σχέδια δράσης	Στόχοι και δράσεις

Το πρώτο επίπεδο αποφασίζει τη στρατηγική του Δήμου προσδιορίζοντας γενικούς στόχους και πολιτικές δράσης, ενώ το δεύτερο επίπεδο καταρτίζει σχέδια δράσης, προσδιορίζοντας ειδικότερους στόχους και δράσεις για την επίτευξη του κάθε ενός από τους γενικούς στόχους του στρατηγικού σχεδίου.

Η διαμόρφωση της στρατηγικής ενός Δήμου σημαίνει :

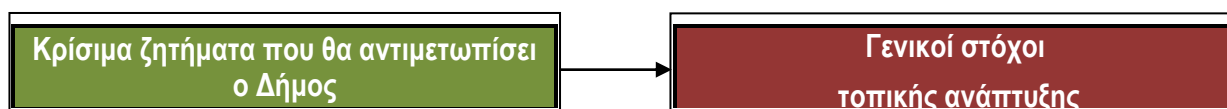
1. τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος (γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης) και
2. τη διαμόρφωση των κατάλληλων εσωτερικών στρατηγικών επιλογών που θα διασφαλίσουν την επιτυχή προσέγγιση των ως άνω γενικών στόχων τοπικής ανάπτυξης (πολιτικές δράσης και

γενικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης)

9.1.2. Καθορισμός των Γενικών Στόχων Τοπικής Ανάπτυξης

Οι γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης επομένως είναι τα κρίσιμα ζητήματα τα οποία πρέπει κατά προτεραιότητα να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη περίοδο, προκειμένου να εκπληρώσει καλύτερα την αποστολή του.

Σχήμα 2: Καθορισμός γενικών στόχων ανάπτυξης

Αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου αποτελούν γενικές κατευθύνσεις της Αναπτυξιακής προτεραιότητας του Δήμου αποτελούν γενικές κατευθύνσεις της Δημοτικής Αρχής που καθοδηγούν και προσανατολίζουν τις ειδικότερες αποφάσεις των υπηρεσιών κατά την επιλογή των δράσεων.

9.1.3. Καθορισμός των Προτεραιοτήτων του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη, σύμφωνα με την προηγούμενη ανά τομέα ευθύνης του SWOT ανάλυση, με το όραμα και τις κατευθυντήριες γραμμές προτείνεται να διαρθρωθεί στους εξής Άξονες Προτεραιότητας και Στρατηγικούς Στόχους:

Άξονας 1: Περιβάλλον και ποιότητα ζωής

Στρατηγικός Στόχος: *Δήμος παρών στην καθημερινότητα, στο περιβάλλον, στην ποιότητα ζωής*

Άξονας 2: Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

Στρατηγικός Στόχος: *Δήμος για το Δημότη, την κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη, Δήμος της μόρφωσης, της πολιτιστικής δημιουργίας και της αθλητικής δράσης*

Άξονας 3: Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

Στρατηγικός Στόχος: *Δήμος της τοπικής ανάπτυξης*

Άξονας 4: Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου

Στρατηγικός Στόχος: *Δήμος σύγχρονος και αποτελεσματικός*

για κάθε έναν από τους οποίους εξειδικεύονται Μέτρα και Ειδικοί Στόχοι.

9.2. Προτεινόμενα Μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα ανά άξονα βάσει της SWOT ανάλυσης είναι:

Άξονας 1 : Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

Μέτρο 1.1 : Φυσικό περιβάλλον – πράσινο – αισθητική

Μέτρο 1.2 : Δομημένο περιβάλλον – οικιστική ανάπτυξη (Πολοδομία – Χωροταξία)

Μέτρο 1.3 : Μεταφορές – Συγκοινωνίες

Μέτρο 1.4 : Καθαριότητα – διαχείριση στερεών αποβλήτων

Μέτρο 1.5 : Ενέργεια και λοιπά Δίκτυα

Άξονας 2 : Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

Μέτρο 2.1 : Κοινωνική προστασία και υγεία

Μέτρο 2.2 : Αθλητισμός

Μέτρο 2.3 : Πολιτισμός

Μέτρο 2.4 : Παιδεία – Νεολαία

Άξονας 3 : Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

Μέτρο 3.1 : Απασχόληση και ανεργία

Μέτρο 3.2 : Εναλλακτικός Τουρισμός

Μέτρο 3.3 : Τοπική Επιχειρηματικότητα

Μέτρο 3.4: Καινοτόμες δράσεις ανάπτυξης της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας

Άξονας 4: Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου

Μέτρο 4.1 : Αναβάθμιση Δημοτικών Κτιριακών Υποδομών

Μέτρο 4.2 : Σύγχρονες Μορφές Management / Ποιότητα Υπηρεσιών

Μέτρο 4.3 : Επιμόρφωση -Κατάρτιση

Μέτρο 4.4 : Ψηφιακός Δήμος – Εφαρμογή ΤΠΕ – Διαφάνεια

Μέτρο 4.5 : Οικονομική Διαχείριση

Μέτρο 4.6 : Συμμετοχικές Διαδικασίες – Διαβούλευση

Μέτρο 4.7 : Νομικά Πρόσωπα

Μέτρο 4.8 : Διαχείριση κρίσεων – Πολιτική προστασία

Σε κάθε άξονα παραθέτονται συνοπτικά οι στόχοι, δηλαδή τα προτεινόμενα μέτρα προκειμένου να αποτελέσουν αντικείμενο διαβούλευσης για περαιτέρω εξειδίκευση τους σε επίπεδο δράσεων από την πολιτική ηγεσία, τα στελέχη, το προσωπικό του Δήμου και τους τοπικούς φορείς.

9.3. Καθορισμός Στόχων ανά Άξονα Προτεραιότητας & Μέτρων

ΑΞΟΝΑΣ 1: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

Γενικός Στόχος: **Δήμος παρών στην καθημερινότητα, στο περιβάλλον, στην ποιότητα ζωής**

Μέτρο 1.1: Φυσικό περιβάλλον – πράσινο - αισθητική

- Επίτευξη υγιεινού, ελκυστικού και καθαρού αστικού περιβάλλοντος σε όλο το εύρος του Δήμου
- Αναβάθμιση της λειτουργικότητας και ποιότητας ζωής σε υποβαθμισμένες περιοχές του Δήμου
- Αποδοτική/Οικονομική χρήση ενέργειας με έμφαση στη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας κτιρίων και την οικονομικότερη και περιβαλλοντικά καθαρότερη κάλυψη των ενεργειακών αναγκών των δημοτών
- Επέκταση και αναβάθμιση των χώρων πρασίνου και των κοινόχρηστων χώρων, ενίσχυση της αναλογίας του πρασίνου στις περιοχές πυκνής δόμησης
- Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των παρεμβάσεων της Δημοτικής Αρχής καθώς και παρακολούθηση και έλεγχός τους όπου κριθεί απαραίτητο
- Δράσεις Προώθησης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
- Δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού
- Προώθηση και στήριξη του εθελοντισμού στον περιβαλλοντικό τομέα
- Συνεργασία και Συντονισμός με όμορους Δήμους και λοιπούς σχετικούς φορείς
- Μέτρα ελέγχου και αντιμετώπισης της ρύπανσης (ατμόσφαιρας, εδάφους, υδάτων) και των πηγών ακτινοβολίας
- Προώθηση καινοτόμων δράσεων ενεργοποίησης των πολιτών όπως π.χ. καμπάνια ανάδειξης «καθαρής πράσινης αυλής» ή «καθαρής πράσινης γειτονιάς»
- Συνεργασία και ανταλλαγή πρακτικών στον τομέα του περιβάλλοντος με δήμους ή και περιβαλλοντικούς φορείς χωρών της ΕΕ - αξιοποίηση σχετικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων ΕΣΠΑ

Μέτρο 1.2: Δομημένο περιβάλλον – οικιστική ανάπτυξη

- Δημιουργία προϋποθέσεων για την απόδοση στους δημότες προσιτής, ασφαλούς και προσβάσιμης κατοικίας, ιδιαίτερα στις περιοχές με αύξουσα οικιστική ανάπτυξη
- Αξιοποίηση και αισθητική αναβάθμιση κτιριακού αποθέματος
- Αναθεώρηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου
- Αναβάθμιση κι εξυγίανση του αστικού περιβάλλοντος και του δομημένου χώρου
- Διευθέτηση χρήσεων γης
- Αντιμετώπιση φαινομένων συγκρούσεων χρήσεων γης

Μέτρο 1.3: Μεταφορές – Συγκοινωνίες

- Αποτελεσματικός κυκλοφοριακός σχεδιασμός
- Ενίσχυση της Συντήρησης Τοπικού Οδικού Δικτύου
- Ενδυνάμωση της Αστικής Συγκοινωνίας
- Δράσεις Μείωσης της χρήσης του Ι.Χ. αυτοκινήτου
- Αντιμετώπιση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, μείωσης των αέριων ρύπων και των επιπέδων

θορόβου που σχετίζονται με το αυτοκίνητο

- Προώθηση εναλλακτικών παρεμβάσεων (προώθηση ποδηλατοδρόμων, δρόμοι ήπιας κυκλοφορίας, πεζοδρομήσεις)– Προώθηση της βαδισιμότητας

Μέτρο 1.4: Καθαριότητα – διαχείριση στερεών αποβλήτων

- Βελτίωση του επιπέδου καθαριότητας όλων των ΔΕ
- Ενίσχυση των δράσεων ανακύκλωσης αποβλήτων
- Διάδοση μεθόδων οικιακής ανακύκλωσης /κομποστοποίησης κ.λπ.
- Δράσεις ενθάρρυνσης και συντονισμού για τη συμμετοχή των επιχειρήσεων στις σχετικές πολιτικές
- Δράσεις Ευαισθητοποίησης- Δημοσιότητας στον Τοπικό Πληθυσμό
- Διαχείριση μεταποιητικών απορριμμάτων

Μέτρο 1.5: Δίκτυα

- Διάδοση δικτύου φυσικού αερίου σε όλο το εύρος του Δήμου
- Εκσυγχρονισμός και επέκταση δικτύου δημοτικού φωτισμού
- Προώθηση της ευρυζωνικότητας
- Ανάπτυξη δικτύων υποδομών

9.3.2. ΑΞΟΝΑΣ 2: Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός & Αθλητισμός

Στρατηγικός Στόχος: *Δήμος για το Δημότη, την κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη, Δήμος της μόρφωσης, της πολιτιστικής δημιουργίας και της αθλητικής δράσης*

Μέτρο 2.1: Κοινωνική Προστασία και Αλληλεγγύη

- Αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών με στόχο τον προγραμματισμό και το συντονισμό των δράσεων καθώς και την αναβάθμιση της οργάνωσης των υποδομών και του ανθρώπινου δυναμικού των αρμόδιων υπηρεσιών και ν.π.
- Διασύνδεση και αξιοποίηση όλων των κρατικών υπηρεσιών κοινωνικής πολιτικής μέσα από διαδικασίες ενημέρωσης και συνεργασίας για την παραπομπή δημοτών με κοινωνικά αιτήματα στις αντίστοιχες υπηρεσίες στις περιπτώσεις που η κοινωνική υποδομή του Δήμου δεν είναι επαρκής ή είναι ανύπαρκτη
- Συνεργασία με εθελοντικές οργανώσεις και ΜΚΟ που προσφέρουν κοινωνικές υπηρεσίες στην περιοχή του Δήμου αλλά και ευρύτερα (ειδικά για τους δημόσιους οργανισμούς όπως Εκκλησία, φιλανθρωπικά ταμεία, ΟΚΑΝΑ, κ.λπ.)
- Χάραξη μακροχρόνιας και ολοκληρωμένης κοινωνικής πολιτικής
- Προώθηση των δράσεων δημοσιότητας των κοινωνικών υπηρεσιών και καθιέρωση μηχανισμών επικοινωνίας με την τοπική κοινωνία

- Προώθηση νέων θεσμών όπως για παράδειγμα του κοινωνικού λειτουργού ανά οικισμό
- Προώθηση στοχευμένων δομών και δράσεων για τις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού μέσα από διαδικασίες έρευνας των κοινωνικών αναγκών
- Υιοθέτηση ευέλικτων ωραρίων στις κοινωνικές υπηρεσίες και στις δομές φύλαξης βρεφών και παιδιών
- Δημιουργία ειδικών προγραμμάτων για συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες όπως για παράδειγμα παιδιά, μετανάστες, μονογονεϊκές οικογένειες κ.λπ.
- Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής «από κάτω προς τα πάνω», δια μέσου της ενδυνάμωσης της γειτονιάς. Αξιοποίηση και στήριξη του δυναμικού της γειτονιάς μέσα από την ενίσχυση της οικογένειας, του σχολείου και των εθελοντικών οργανώσεων για την πρόληψη αρνητικών επιπτώσεων στους νέους και την άμεση στήριξη των ευπαθών ομάδων
- Προώθηση και στήριξη του εθελοντισμού στον κοινωνικό τομέα

Μέτρο 2.2: Πολιτισμός

- Δημιουργία συγκεκριμένης πολιτιστικής ταυτότητας του Δήμου η οποία να καλύπτει τις υπάρχουσες και μελλοντικές πολιτιστικές υποδομές παρέχοντας περαιτέρω προώθηση της υπό εξέλιξη της πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής
- Αναβάθμιση των πολιτιστικών υποδομών σε όλες τις Δ.Ε.
- Διαδημοτική συνεργασία για την ανάπτυξη πολιτιστικών δράσεων
- Συνεργασία του Δήμου με τους υφιστάμενους πολιτιστικούς φορείς της πόλης και ενίσχυση του εθελοντισμού στις πολιτιστικές δραστηριότητες
- Μελέτη για τις πολιτιστικές προτιμήσεις και ανάγκες των κατοίκων με σκοπό τη μελλοντική διαμόρφωση μιας συνεκτικής πολιτιστικής πολιτικής
- Δημιουργία θεσμικών γεγονότων πολιτισμού με τοπική, περιφερειακή ή και εθνική εμβέλεια - αξιοποίηση σχετικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων ΕΣΠΑ
- Συνεργασία και ανταλλαγή πρακτικών στον τομέα του πολιτισμού με δήμους ή και φορείς πολιτισμού χωρών της Ε.Ε. - αξιοποίηση σχετικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων ΕΣΠΑ
- Προώθηση και στήριξη του εθελοντισμού στον τομέα του πολιτισμού

Μέτρο 2.3: Αθλητισμός

- Προώθηση μαζικού αθλητισμού μέσω δράσεων αναβάθμισης υφιστάμενων δομών και εφαρμογής αθλητικών προγραμμάτων
- Δημιουργία νέων αθλητικών υποδομών
- Διοργάνωση δραστηριοτήτων υπερτοπικής εμβέλειας

Μέτρο 2.4: Παιδεία - Νεολαία

- Ολοκληρωμένο πρόγραμμα σε συνεργασία με τις σχολικές επιτροπές για την αποτελεσματικότητα στις δράσεις συντήρησης
- Πρόβλεψη των απαραίτητων κυκλοφοριακών ρυθμίσεων και πολεοδομικών παρεμβάσεων που θα εξασφαλίζουν τη σύντομη και ασφαλή πρόσβαση στους σχολικούς χώρους

- Δημιουργία συνοδευτικών εγκαταστάσεων (αθλητική υποδομή, πολιτιστικές εγκαταστάσεις) που θα στηρίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία
- Δράσεις Διαμόρφωσης Σχολικών Αυλών και δημιουργία χώρων πρασίνου.
- Ανάπτυξη πολιτικών για τη νεανική παραβατικότητα
- Πολιτιστικά προγράμματα νέων τους θερινούς μήνες (π.χ. αναδάσωση, εκδρομές σε συνεργασία με τη γενική γραμματεία Νέας Γενιάς, δραστηριότητες στα σχολεία κ.λπ.)
- Ενίσχυση του επαγγελματικού προσανατολισμού στα σχολεία μέσα από ενημέρωση και συμβουλευτική του Δήμου στα σχολεία
- Περιορισμός της σχολικής διαρροής με εξατομικευμένη συμβουλευτική υποστήριξη των οικογενειών και των παιδιών τους που εγκαταλείπουν το σχολείο

9.3.3. ΑΞΟΝΑΣ 3: Τοπική Ανάπτυξη και Οικονομία

Στρατηγικός Στόχος: Δήμος της τοπικής ανάπτυξης

Μέτρο 3.1: Ανεργία- Απασχόληση

- Δράσεις προκατάρτισης, κατάρτισης και δια βίου εκμάθησης των κατοίκων της περιοχής καθώς και προώθησης της επιχειρηματικότητας
- Δράσεις προγραμματισμού, συντονισμού και αποτελεσματικής εφαρμογής των μέτρων για την αντιμετώπιση της ανεργίας και την ενίσχυση της απασχόλησης
- Αναβάθμιση των απαραίτητων εσωτερικών Δομών και Μηχανισμών που θα λειτουργήσουν αποτελεσματικά για την αντιμετώπιση της ανεργίας
- Στοχευμένες δράσεις για ειδικές πληθυσμιακές ομάδες οι οποίες αντιμετωπίζουν αυξημένα προβλήματα όπως η ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας μέσω μέτρων συνδυασμού οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής
- Ενίσχυση των υποστηρικτικών δομών που θα διευκολύνουν τις ομάδες που πλήττονται

Μέτρο 3.2 : Εναλλακτικός Τουρισμός

- Έργα υποδομής και μέτρα πολιτικής που βελτιώνουν την ελκυστικότητα της περιοχής ως τόπος εστίασης και αναψυχής, κέντρο παροχής πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων
- Δράσεις ενημέρωσης, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης για τα ιδιαίτερα φυσικά χαρακτηριστικά και τα πολιτισμικά στοιχεία της που την καθιστούν ως πόλο έλξης ημερήσιων επισκεπτών
- Χάραξη χάρτη εναλλακτικών διαδρομών (γαστρονομικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών, περιπατητικών) και γνωστοποίησή του στο ευρύ κοινό
- Συνεργασίες με άλλους Δήμους και με την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σε θέματα τουριστικής ανάπτυξης και προσέλκυσης επισκεπτών

Μέτρο 3.3 : Τοπική Επιχειρηματικότητα

- Δράσεις ενημέρωσης, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης του επιχειρηματικού κόσμου για

τις νέες ευέλικτες μορφές εργασίας και τις αρχές της κοινωνικής εταιρικής ευθύνης

- Προώθηση δράσεων προγραμματισμού, συντονισμού και αποτελεσματικής εφαρμογής μέτρων για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας δηλαδή την ανάπτυξη των απαραίτητων δομών και μηχανισμών
- Προώθηση συνδυασμένης ενεργοποίησης τοπικών φορέων και ανθρώπινου δυναμικού για την προώθηση θεμάτων τοπικής ανάπτυξης
- Ενίσχυση δομών και δράσεων για την ενδυνάμωση της ψηφιακής οικονομίας

Μέτρο 3.4 : Καινοτόμες Δράσεις ανάπτυξης

- Συνεργασία με τον Ακαδημαϊκό χώρο για προώθηση της καινοτομίας
- Προώθηση των δράσεων Ψηφιακής οικονομίας
- Συμμετοχή σε δίκτυα για την προώθηση και ενίσχυση της καινοτομίας
- Υλοποίηση προγραμμάτων ενημέρωσης του τοπικού πληθυσμού
- Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του δημόσιου τομέα για τις δυνατότητες της κοινωνικής οικονομίας
- Ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και των τοπικών φορέων για τις υπηρεσίες, τα προϊόντα και τους κοινωνικούς στόχους των επιχειρήσεων
- Σύναψη θεματικών ή ειδικών συμφώνων με άλλους ΟΤΑ, δημόσιους φορείς, εθελοντικές οργανώσεις και ιδιώτες για την ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου
- Προώθηση της κοινωνικής εταιρικής ευθύνης και αντίστοιχη επιβράβευση των επιχειρήσεων που θα διακριθούν και λειτουργούν στα όρια του Δήμου
- Συνεργασία και ανταλλαγή πρακτικών στον τομέα του της ανάπτυξης με δήμους ή και οικονομικούς – αναπτυξιακούς φορείς (επιμελητήρια αναπτυξιακά ερευνητικά κέντρα) χωρών της Ε.Ε. -αξιοποίηση σχετικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων ΕΣΠΑ

9.3.4. ΑΞΟΝΑΣ 4: Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου

Στρατηγικός Στόχος: Δήμος σύγχρονος και αποτελεσματικός

Μέτρο 4.1: Αναβάθμιση Δημοτικών Κτιριακών Υποδομών

- Επέκταση, συντήρηση και επισκευή των Δημοτικών κτιρίων
- Αναβάθμιση του τεχνικού – μηχανολογικού εξοπλισμού

Μέτρο 4.2: Σύγχρονες Μορφές Management/Ποιότητα Υπηρεσιών

- Σταδιακή ενσωμάτωση νέων σύγχρονων προτύπων διοίκησης που θα ενδυναμώσουν τις δυνατότητες μέτρησης και αξιολόγησης του ΟΤΑ, αναφορικά με τις υπηρεσίες και τις διαδικασίες λειτουργίας του
- Εφαρμογή της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας - επιτυχημένων προτύπων διοίκησης από τον ιδιωτικό τομέα, που δύναται να εφαρμοσθούν και στο δήμο
- Αύξηση της παροχής του αριθμού αλλά και της ποιότητας των υπηρεσιών με το χαμηλότερο

δυνατό κόστος

- Διοίκηση Μέσω Στόχων με στοχοθεσία και εφαρμογή μεθόδων παρακίνησης του προσωπικού - αποτελεσματική λειτουργία με επίκεντρο την ποιότητα, τη διαφάνεια και τη δημοκρατικότητα
- Εφαρμογή του Κοινού Πλαισίου Αξιολόγησης ώστε να επισημανθούν οι τυχόν αδυναμίες και τα προβλήματα που θα πρέπει να ρυθμιστούν, αλλά και οι δυνατότητες που θα πρέπει να αναδειχθούν τόσο σε δομές όσο και σε έμπυχο δυναμικό
- Συμμετοχή όλων των διοικητικών δομών του δήμου στις διαδικασίες Ανάλυσης - Σχεδιασμού/ Προγραμματισμού - Παρακολούθησης/ Αξιολόγησης
- Περιορισμός στο ελάχιστο δυνατό, όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών όπως αυτές ισχύουν από τις κείμενες διατάξεις και επιτρέπουν ή οδηγούν στη διόγκωση της γραφειοκρατίας
- Συντονισμός και συνεργασία με άλλους φορείς που εμπλέκονται στις αναπτυξιακές και προγραμματικές διαδικασίες όπως επί του συγκεκριμένου: η Περιφέρεια, τα Υπουργεία κ.λπ.
- Συνεργασίες με φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης της Ε.Ε. σε θέματα ανταλλαγής τεχνογνωσίας σε εφαρμοσμένων διοικητικών πρακτικών – αξιοποίηση σχετικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων ΕΣΠΑ
- Συνεργασία και εκπροσώπηση σε εθνικούς και υπερεθνικούς οργανισμούς όπως I.U.L.A. – International Union of Local Authorities (Διεθνής Ένωση Τοπικών Αρχών), Eurocities (Δίκτυο Ευρωπαϊκών Πόλεων), Local Agenda 21 (Τοπικό Σχέδιο Δράσης 21) κ.λπ.

Μέτρο 4.3 : Επιμόρφωση -Κατάρτιση

- Λειτουργίες διαρκούς ποιοτικής επιμόρφωσης των αιρετών και του προσωπικού
- Εξασφάλιση διαρκούς επιστημονικοτεχνικής υποστήριξης των αιρετών και του προσωπικού
- Ενδυνάμωση δομών και προγραμμάτων επιμόρφωσης – κατάρτισης
- Συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς του Δημόσιου (ΕΚΔΔ, ΕΣΤΑ,ΙΤΑ,ΕΕΤΑΑ κ.λπ.) αλλά και ιδιωτικού τομέα.
- Αξιοποίηση των εσωτερικών ανθρώπινων πόρων ως επιμορφωτές και πολλαπλασιαστές

Μέτρο 4.4 :Τεχνολογίες Πληροφορίας & Επικοινωνιών(ΤΠΕ)- Ψηφιακός Δήμος

- Προώθηση της ευρυζωνικότητας τόσο σε επίπεδο της πόλης όσο και στο εσωτερικό του οργανισμού σε όλες τις δομές του δήμου
- Πλήρης αξιοποίηση των υφιστάμενων εφαρμογών από τους υπαλλήλους
- Αναβάθμιση και εμπλουτισμός του υπάρχοντος λογισμικού του δήμου
- Παροχή πολλαπλών ηλεκτρονικών υπηρεσιών στους πολίτες
- Συνεργασίες με τον ιδιωτικό τομέα με στόχο την ανταλλαγή τεχνογνωσίας προς όφελος της τοπικής κοινότητας
- Αξιοποίηση των προοπτικών που προσφέρουν τα επιχειρησιακά προγράμματα Ψηφιακή Σύγκλιση, Διοικητική Μεταρρύθμιση κ.ά. στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ.
- Διαδημοτικές Συνεργασίες και με του αρμόδιους φορείς της αυτοδιοίκησης (ΙΤΑ, ΕΕΤΑΑ, ΚΕΔΚΕ κ.λπ.)

- Προώθηση των ηλεκτρονικών συμμετοχικών δράσεων
- Προώθηση πολιτικών χρήσης ΤΠΕ για την προώθηση εναλλακτικών μορφών απασχόλησης (τηλεργασία)

Μέτρο 4.5 : Οικονομική Διαχείριση

- Ορθολογικοποίηση της κατανομής των οικονομικών πόρων
- Διαρκής αναζήτηση Πηγών Χρηματοδότησης
- Κοστολόγηση παρεχόμενων Υπηρεσιών Δραστηριοτήτων και Έργων
- Διαμόρφωση τετραετούς Προϋπολογισμού

Μέτρο 4.6 : Συμμετοχικές Διαδικασίες - Διαβούλευση

- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας αναφορικά με τις συμμετοχικές διαδικασίες
- Προώθηση της Ηλεκτρονικής Διαβούλευσης - Δημοκρατίας
- Προώθηση της συλλογικής δημιουργίας και στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες όπως είναι: οι οικονομικοί μετανάστες, οι άνεργοι, οι γυναίκες, τα ΑμΕΑ κ.λπ.
- Προώθηση κι ενθάρρυνση του «ενεργού πολίτη» του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

Μέτρο 4.7 : Νομικά Πρόσωπα

- Προγραμματισμός και Οργάνωση σύμφωνα με τους στόχους προτεραιότητας
- Δράσεις συντονισμού μεταξύ των αρμόδιων Αντιδημαρχιών και των σχετικών ν.π.
- Ορθολογική κατανομή των πόρων

Μέτρο 4.8 : Πολιτική Προστασία – Διαχείριση κρίσεων

- Σχεδιασμός προγράμματος Πολιτικής Προστασίας (φαινομένων αλλά και κοινωνικών καταστάσεων λόγω της οικονομικής κρίσης) και κινητοποίηση φορέων σε τοπικό επίπεδο
- Δράσεις συντονισμού φορέων πολιτικής προστασίας σε τοπικό και υπερτοπικό επίπεδο
- Προώθηση του εθελοντισμού

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Νομοθεσία

1. Νόμος 3463/2006 «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων» (ΦΕΚ 114/τ.Α΄/8-6-2006)
2. Νόμος 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ Α'87/07.06.2010)
3. Απόφαση του Υπ. Εσωτερικών: με αρ. 18183/2-4-2007 (ΦΕΚ/τ.Β΄/534/13.4.2007): περί «Περιεχομένου, δομής και τρόπου υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α΄ βαθμού»
4. Απόφαση του Υπ. Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης: με αρ. 5694/03.02.2011(Φ.Ε.Κ./τ.Β΄/382/11-3-2011)περί τροποποίησης της Υ.Α. με αρ. πρωτ. 18183/2-4-2007
5. Προεδρικό Διάταγμα 185/2007 (ΦΕΚ/τ.Α΄/221/12-09-2007)περί «Οργάνων και διαδικασίας κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α΄ βαθμού»
6. Προεδρικό Διάταγμα 89/2011 (ΦΕΚ/τ.Α΄/213/29-09-2011) περί τροποποίησης του Π.Δ. 185/2007 περί «Οργάνων και διαδικασίας κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α΄ βαθμού»

Οδηγοί

1. Οδηγός κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ο.Τ.Α. Α΄, 2007, Έκδοση Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.)
2. Οδηγός Κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Δήμων, 2011, Έκδοση Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.)

Μελέτες – Στατιστικά Δεδομένα

3. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Πανοράματος 2009
4. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Πυλαίας 2008
5. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Χορτιάτη 2008
6. Ελληνική Στατιστική Αρχή, Πίνακες Γενικής Απογραφής 1991, 2001

Δικτυακές Πηγές

7. Δικτυακός τόπος Ε.Ε.Τ.Α.Α.: <http://www.eetaa.gr>
8. Δικτυακός τόπος νομοθετικής και διοικητικής υποστήριξης Δήμων: <http://www.dimosnet.gr>
9. Δικτυακός τόπος Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας: <http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE>
10. Δικτυακός τόπος ΟΑΣΘ: <http://www.oasth.gr>